

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””

Nefinanšu paziņojums 2022

INFORMĀCIJA PAR UZŅĒMUMU UN PAZIŅOJUMU

2.1., 2.2., 2.3., 2.4, 2.5

Valsts akciju sabiedrība “Starptautiskā lidosta “Rīga””.

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” juridiskā adrese ir lidosta “Rīga” 10/1, lidosta “Rīga”, Mārupes novads, LV-1053, Latvija.

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” savu saimniecisko darbību nodrošina Latvijas Republikā.

Pārskata periods	01.01.2022.–31.12.2022.
Finanšu gada pārskata periods	01.01.2022.–31.12.2022.
Ziņošanas biežums	Atbilstoši GRI standartam ziņošanas biežums ir reizi gadā.
Publicēšanas datums	
Iepriekšējā pārskata publicēšanas datums	2022. gada 7. jūlijs.
Periods salīdzinošiem datiem	2022. gads (kur saistošs, uzrādīts papildu periods, līdz pēdējiem pieciem gadiem)
<i>Global Reporting Initiative</i>	2022. gada Nefinanšu paziņojums sagatavots atbilstoši GRI standarta prasībām.
Pārskata tvērums	Paziņojumā ietverta informācija par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””.
Pārskata saturs	Paziņojumā atklāta informācija par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” un tās ilgtspējai būtiskām tēmām un indikatoriem. Nefinanšu paziņojumā iekļautas būtiskās, vidēji būtiskās un mazāk būtiskās tēmas. Ievērojot GRI standartu, visām 20 tēmām noteikti atbilstoši 49 indikatori, septiņi lidostu operatoru sektora papildinājumu indikatori un piecas citas būtiskās tēmas. GRI indikatoru satura rādītājs ir xx. lpp. Katrā pārskata sadaļā ir norādīts, kuriem indikatoriem atbilst sniegtā informācija. Paziņojuma sagatavošanas process aprakstīts sadaļā “Būtiskākās ilgtspējas un atbildības tēmas”. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, datu atklāšanas metodes nav būtiski mainītas.

Iepriekšējos pārskatos sniegtās informācijas korekcijas	-
Ierobežotās apliecinājuma pārbaudes ziņojums	Ierobežota apliecinājuma uzdevuma ziņojumu par 2022. gada ilgtspējas pārskatu ir sniegusi SIA “KPMG Baltics”, un tas pieejams xx. lpp. Ierobežota apliecinājuma pārbaude tika veikta saskaņā ar Starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu Nr. 3000 “Apliecinājuma uzdevumi, kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude”.
Ierobežotās apliecinājuma pārbaudes veicēja atlase	Ierobežotās apliecinājuma pārbaudes veicējs tika izvēlēts publiska iepirkuma rezultātā, piemērojot cenu aptaujas metodi. Iepirkuma rezultātus apstiprina atbildīgā struktūrvienība, Juridiskais departaments un atbildīgais valdes loceklis.
Ierobežotās apliecinājuma pārbaudes veicēja saistība ar uzņēmumu	SIA “KPMG Baltics” ir sniedzis VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” dažādus konsultāciju pakalpojumus.
Pārskata formāts	Paziņojums pieejams elektroniski: - lidostas “Rīga” mājaslapā www.riga-airport.com (latviešu un angļu valodā); - GRI starptautiskajā ilgtspējas pārskatu datubāzē http://database.globalreporting.org/ (angļu valodā).
Kontaktinformācija	E-pasta adrese ierosinājumiem un jautājumiem par Nefinanšu paziņojumu: quality@riga-airport.com .
Atbildība par pārskata sagatavošanu un apstiprināšanu	Par paziņojuma sagatavošanu atbild VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” valde, kas apliecina, ka pārskatā ietvertā informācija ir patiesa un sniedz ticamu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma darbību 2022. gadā. Paziņojumu pirms tā publicēšanas apstiprina VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” valde, padome un akcionārs. Valdē pārskats apstiprināts 2023. gada 17. aprīlī.

Saīsinājumi

Saīsinājums	Skaidrojums
ACA	Airport Carbon Accreditation programma
ACI Europe	Starptautiskā Lidostu padome Eiropā
ACI ASQ	Starptautiskās Lidostu padomes lidostu servisa aptauja
APBAD	Aviācijas pakalpojumu un biznesa attīstības departaments
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
airBaltic	“Air Baltic Corporation” AS
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CO ₂	Oglekļa dioksīds
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DPS	Drošības pārvaldības sistēma
EEZ	Eiropas Ekonomiskā zona
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
GRI	Global Reporting Initiative standarts
IATA	Starptautiskā Gaisa transporta asociācija
Ilgospējas stratēģija	VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Ilgtspējas stratēģija 2022.-2030. gadam
INDIGO	Projekts “Zemu emisiju gaisa kuģu tehnoloģiju un lidostas darbību integrācija un digitālā demonstrācija”
KID	Kvalitātes un ilgtspējas departaments
KF	Kohēzijas fonds
Komunikācijas stratēģija	VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” komunikācijas stratēģija 2022.–2027. gadam
KPI	Veiktspējas rādītāji
KAPN	Klientu attiecību un pakalpojumu nodaļas
KSA	Korporatīvi sociālā atbildība
LAA	Latvijas Aviācijas asociācija
LGS	VAS “Latvijas gaisa satiksme”
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Lidosta “Rīga”	VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””
Likums	Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums
LR	Latvijas Republika
MC	Mācību centrs
MK	Ministru kabinets
Net Zero	Apņemšanās mazināt CO ₂ emisijas līdz nulles līmenim, līdz 2050. gadam
PD	Personāla departaments
PRM	Pasažieri ar ierobežotām pārvietošanās spējām
RIX GH	Lidostas “Rīga” Virszemes apkalpošanas departaments
Stratēģija	VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Vidēja termiņa darbības stratēģija 2021.-2027. gadam
TEN-T	Eiropas transporta tīkls

Saīsinājums	Skaidrojums
VDA	Vispārējā datu aizsardzība
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VVD	Valsts vides dienests
ZPI	Zaļais publiskais iepirkums

Priekšvārds

2.22.

2022. gadu lidosta “Rīga” sāka ar būtisku kvalitatīvu soli ilgtspējas jomā – tika apstiprināta uzņēmuma Ilgtspējas stratēģija 2022. - 2030. gadam, nosakot konkrētus ilgtspējas mērķus un to sasniegšanas termiņus pa gadiem. Stratēģijā izvirzītie mērķi un uzdevumi ir sasaistīti ar citiem uzņēmuma plānošanas dokumentiem, tādējādi ne tikai integrējot virzību uz ilgtspējīgu saimniekošanu visos uzņēmuma darbības aspektos un līmeņos, bet paredzot arī sadarbībā ar tūrisma organizācijām un vietējām pašvaldībām veicināt Latvijas kā ilgtspējīga ceļojumu galamērķa attīstību un intermodalitāti un relatīvi zemu CO2 transporta veidu izmantošanu ne tikai pašā lidostā, bet arī plašākā areālā.

Ne mazāk būtisks stratēģiskās plānošanas instruments ilgtspējas jomā ir lidostas izstrādātā ceļa karte “Net Zero 2050” mērķa sasniegšanai, ko uzņēmums apstiprināja 2022. gada nogalē. Ceļa karte iezīmē būtiskākos pieturpunktus laikā un konkrētas aktivitātes, ko lidosta plāno īstenot, lai līdz 2050. gadam izpildītu apņemšanos kļūt par klimatneitrālu lidostu. Detalizētu pārskatu par mūsu iecerēm ceļā uz klimata neitralitāti lasiet sadaļā “Iesaiste klimata pārmaiņu mazināšanā”.

Tomēr, kā liecina dati, no kopējām lidostas darbības radītajām CO₂ emisijām pati lidosta rada tikai niecīgu daļu, tāpēc mēs vēlamies dot lielāku ieguldījumu virzībā uz klimata neitralitāti nekā tikai savu emisiju samazināšana. Iesaistoties starptautiskos pētniecības projektos, sniegsim savas zināšanas un pieredzi nākotnes risinājumu un inovāciju veicināšanai, kas padarīs zaļāku un ilgtspējīgāku visu aviācijas nozari kopumā. Kā pirmais no šādiem projektiem ir ES “Horizon Europe” programmas finansētais starptautiskais pētījums INDIGO par zemu emisiju gaisa kuģu tehnoloģiju izmantošanu un iespējām ar inovatīvo tehnoloģiju palīdzību samazināt gaisa piesārņojumu un trokšņu emisijas lidostu tuvumā. To īsteno desmit sadarbības organizācijas piecās valstīs, tostarp Karlosa III Madrides Universitāte Spānijā, Stratklaidas un Bristoles universitātes Lielbritānijā, Bohumas Tehniskā Universitāte Vācijā, Vācijas Aviācijas un kosmosa pētniecības centrs, Itālijas Aviācijas un kosmosa pētniecības centrs un lidosta “Rīga”. Vairāk par mūsu iecerēm inovācijās un pētniecībā uzzināsiet pārskata sadaļās “Investīcijas inovācijā un pētniecībā” un “Līdzdarbošanās udeņraža tehnoloģijas attīstībā”.

Uzņēmuma ilgtspējas jomā izvirzītie mērķi ir ambiciozi, taču balstīti prognozēs par lidostas “Rīga” un aviācijas nozares tālāko attīstību. Neraugoties uz ģeopolitisko satricinājumu, ko izraisīja un turpina uzturēt Krievijas uzsāktais karš Ukrainā, 2022. gads iezīmējās kā stabilizācijas gads pēc Covid-19 krīzes. Tas apliecināja, ka cilvēku vēlme ceļot nav mazinājusies, ļaujot lidostai “Rīga” līdz gada beigām sasniegt stabilus 80% no 2019. gada pasažieru apjoma. Vienlaikus ģeopolitiskā situācija ir mainījusi tirgu – sarūkot tranzīta pasažieru skaitam, lidosta pērn apkalpoja vairāk tiešo pasažieru, kuru skaits gada beigās tikai pavisam nedaudz atpalika no pirmskrīzes apjoma. Būtiskas izmaiņas ģeopolitiskā situācija ienesa aviācijas kravu un biznesa aviācijas segmentā, kā rezultātā ir samazinājies šo biznesa virzienu īpatsvars lidostas kopējā darbībā. Plašāku ekonomiskās situācijas analīzi lasiet sadaļā “Ārējie faktori un tendences, kas ietekmē uzņēmumu”.

2022. gadā, izsludinot starptautisku konkursu investoru piesaistei, esam uzsākuši lidostas nākotnes attīstības projektu RIX Airport City, kas vēl nozīmīgāku padarīs lidostas lomu valsts tautsaimniecības izaugsmē. Apzinoties, ka lidosta “Rīga” ir pirmā Baltijā, kas veido pilnīgi jauna veida biznesa un urbāno vidi, jau projekta pirmssākumos esam izvirzījuši vīziju, ka RIX Airport City būs daudzfunkcionāla, pašregulējoša, ilgtspējīga un cilvēkiem draudzīga pilsētvide, kas sniegs jaunas iespējas un savienojamību uzņēmējdarbībai, lidostas darbiniekiem un vietējās kopienas iedzīvotājiem.

Lidostas un lidostas pilsētas nākotnes kontekstā būtiskas ir jaunās mobilitātes iespējas, ko sniegs lidostas un “Rail Baltica” ātrgaitas dzelzceļa multimodālais satiksmes centrs. Savienojot Baltijas valstu galvaspilsētas ar dzelzceļa tīkliem Somijā, Polijā un Vācijā, lidosta un ap to topošā lidostas pilsēta kļūs par jaunākās paaudzes Ziemeļeiropas gaisa transporta un dzelzceļa centru un nozīmīgu Rīgas biznesa ekosistēmas daļu. Tāpēc vēstījumā nākamajām paaudzēm, ko guldījām “Rail Baltica” stacijas pamatakmenī, mēs likām divas vērtības - izaugsmi un attīstību. Tās un kopīga sadarbība virza un virzīs cilvēci pretī jauniem sasniegumiem. Mēs ticam, ka lidostas pilsēta, ko veidosim, savienojot un atverot vārtus uz jauniem galamērķiem cilvēkiem un uzņēmējdarbībai, kļūs par vietu, kur dzimst idejas un risinājumi Latvijas nākotnei.

Laila Odiņa

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” valdes priekšsēdētāja

ĪSUMĀ PAR 2022. GADU

2022. gada svarīgākie notikumi un sasniegumi

Lidostai “Rīga” apstiprināta jauna vidēja termiņa darbības stratēģija “Skrejceļš 2027”.

Lidostai “Rīga” apstiprināta Ilgtspējas stratēģija 2022.-2030. gadam.

Ar starptautisku konkursu investoriem lidosta “Rīga” uzsāk desmitgades nozīmīgāko attīstības projektu – RIX Airport City.

“Mobility City Challenge 2022” hakatonā risina RIX Airport City uzdevumus.

Ar Kohēzijas fonda atbalstu rekonstruē lidostas “Rīga” tehnisko dienestu ēku.

Lidostā “Rīga” atklāj ziedojumu punktu depožīta iepakojumiem: pasažieriem iespēja ziedot Latvijas dabisko plāvu saglabāšanai.

Starptautiska konkursa rezultātā aprīlī lidostā “Rīga” darbu sāk jauns reklāmas operators – Turcijas kompānijas “Square Group” meitas uzņēmums “Media Port”.

Lidosta “Rīga” pievienojas IATA dzimumu līdztiesības iniciatīvai.

Sākta projekta “Trešā standarta sprāgstvielu atklāšanas sistēmas (EDS) iekārtu iegāde un uzstādīšana” ieviešana.

Darbu sāk jaunā manevrēšanas ceļu ass ugunu sistēma.

Apstiprināta lidosta “Rīga” dalība Eiropas Savienības “Horizon” pētniecības projektā “Clean and competitive solutions for all transport modes”.

Lidosta “Rīga” pievienojas Tulūzas deklarācijai par aviācijas dekarbonizāciju un ACI Europe iniciatīvai #FlyNetZero.

Lidostā “Rīga” darbu sāk jauna aviokompānija – Nīderlandes “Transavia”.

Lidosta “Rīga”, parakstot hartu, pievienojas Misija Nulle iniciatīvai.

Lidosta “Rīga” paraksta sadarbības memorandu ar Mārupes novada domi.

Apbalvojumi un atzinības

Platīna kategorija Ilgtspējas indeksa novērtējumā¹

Pievilcīgs darba devējs strādājošo un studentu vidū (Kantar TNS)

Ģimenei draudzīga darbavieta (Sabiedrības integrācijas fonds)²

6. vieta Baltijas zīmolu topa kategorijā “Cilvēcīgākais zīmols Latvijā” (Baltic Brand)³

¹ Avots: [Ilgtspējas indekss 2022 - InCSR - InCSR](#)

² Avots: <https://vietagimenei.lv/gimenei-draudziga-darbavieta/programmas-dalibnieki/>

³ Avots: [Rankings category \(balticbrands.eu\)](#)

PAR LIDOSTU “RĪGA”

Lidostai “Rīga” ir stratēģiska nozīme Latvijas ekonomikas attīstībā, jo tā ne vien ir lielākā starptautiskā lidosta Latvijā un lielākais gaisa satiksmes infrastruktūras uzņēmums Baltijā, kas nodrošina regulārus starptautiskos pasažieru, kravas un pasta gaisa pārvadājumus, bet arī sniedz būtisku atbalstu militārajiem un valsts nozīmes lidojumiem Latvijas teritorijā. Baltijas valstu mērogā 2022. gadā lidosta “Rīga” apkalpoja 40% pasažieru (2021. gadā 38%), 38% lidojumu (2021. gadā 39%) un 39% no kopējā kravu apjoma (2021. gadā 47%).

Lidosta “Rīga” ir iekļauta TEN-T tīklā, kas nodrošina sasniedzamību un mobilitāti ES. 2022. gadā no lidostas “Rīga” bija pieejami savienojumi uz 33 valstīm. Lidosta “Rīga” savus klientus iedala divās grupās – korporatīvajos klientos, kas ietver lidsabiedrības, sadarbības partnerus un pakalpojumu sniedzējus, un gala klientos, kas ir pasažieri.

Lidostas “Rīga” saimnieciskās darbības būtība ir nodrošināt pasažieru, kravas un gaisa kuģu apkalpošanai nepieciešamo infrastruktūru un tās uzturēšanu, papildinot to ar saistītajiem pakalpojumiem. Lai veiktu lidostas “Rīga” pamatdarbību jeb pasažieru pārvadājumus, izmantojot gaisa satiksmi, uzņēmumam ir jānodrošina daudzi pakalpojumi un procesu atbilstība vispārējām aviācijas un to uzraugošo dienestu prasībām, vienlaikus identificējot un iespējami apmierinot klientu vajadzības. Pieejamo pakalpojumu klāsts un servisa līmenis lidostās ir viens no būtiskākajiem konkurētspējas faktoriem. Lidostas “Rīga” nodrošinātās infrastruktūras un sniegto pakalpojumu rezultātā klientiem un sadarbības partneriem tiek piedāvāti pasažieru un kravas pārvadājumi, telpu un teritoriju iznomāšana, kā arī citi pakalpojumi, piemēram, autostāvvietas, VIP telpas u.c.

Visu uzņēmuma akciju īpašnieks ir Latvijas valsts, tādējādi atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumam lidosta “Rīga” ir publiskas personas kapitālsabiedrība un tās kapitāla daļu turētājs ir Satiksmes ministrija.

Lidostā “Rīga” 2022. gada 31. decembrī strādāja 1 388 darbinieki (2021. gadā – 1 165 darbinieki). Ņemot vērā LAA⁴ datus par aviācijas nozari Latvijā, nodarbināto personu skaits 2020. gadā tajā samazinājās par 15%. CSP apkopotie dati gaisa transporta un aviotransporta palīgdarbību nozarēs uzrāda 3 657 nodarbinātās personas 2020. gadā, savukārt paplašinātās aviācijas nozares uzņēmumu kopas gada pārskatu dati – 6 073 darbiniekus.

⁴ Avots: LAA pētījums “Latvijas aviācijas nozares ekonomikā ietekme uz tautsaimniecību 2018.-2021. gadā”.

Lidosta faktos un skaitļos (2022. gads)

- Administratīvā teritorija – 621 ha
- Skrejceļš – garums 3 200 m, platums 45 m, CAT II (lidostas infrastruktūra, kas ļauj pacelties un nolaisties lidmašīnām nelabvēlīgos laikapstākļos un ārkārtas situācijās), skrejceļa kapacitāte – vidēji 29 reisi stundā
- Komerccplātības – 4 670 m²
- Pasažieru termināļa platība – 49 793 m², kapacitāte – ap 8 miljoniem pasažieru gadā⁵
- Kravas termināļi – 5

Kopējā termināļu platība – 7 591 m²

Katrs no tiem – 600 līdz 2 500 m²

- Gaisa kuģu tehniskās apkopes angāri – 7
Kopējā platība – 33 944 m²
Katrs no tiem – 2 000 līdz 9 323 m²
- Peronu skaits – 5
- Biznesa aviācijas termināļi – 2
- Gaisa kuģu stāvvietas (pēc gaisa kuģa koda) – 80 (B – 8, C – 63, D – 4, E – 4, F-1)
- Glābšanas un ugunsdzēsšanas kategorija – CAT 8, CAT 9 pēc pieprasījuma
- Minimālais savienojuma laiks starp lidojumiem

Šengena–Šengena	Šengena–ārpus Šengenas– Šengena	Ārpus Šengenas–ārpus Šengenas
30 minūtes	45 minūtes	40 minūtes

- Regulāro lidsabiedrību skaits – 11
- Galamērķu skaits – 98 regulāro pasažieru reisu galamērķi vasaras sezonā un 87 galamērķi ziemas sezonā

⁵ Atkarībā no pasažieru skaita maksimumstundās, pie samazināta servisa līmeņa – ilgāks rindā gaidīšanas laiks.

Nozīmīgākie pārvadātāji pēc pārvadāto pasažieru skaita 2022. gadā:

Lidsabiedrība	Īpatsvars, % 2021. gadā	Īpatsvars, % 2022. gadā
airBaltic	57%	51%
Ryanair	21%	31%
Wizz Air	5%	4%
Norwegian	2%	3%
Turkish Airlines	3%	2%
Finnair	1%	2%
Lufthansa	2%	2%
SmartLynx Airlines	3%	2%
LOT Polish Airlines	1%	1%
Aeroflot (2021.) Uzbekistan Airways (2022.)	1%	0,5%
Citas	3%	2%
Kopā:	100%	100%

Apkalpoto pasažieru un lidojumu skaits:

Gads	Pasažieru skaits	Lidojumi
2018	7 056 089	83 468
2019	7 798 394	87 007
2020	2 011 155	35 591
2021	2 353 064	39 057
2022	5 380 779	54 818

TOP 10 galamērķi pēc pārvadāto pasažieru skaita:

Galamērķis	Īpatsvars, %
Londona	7,8%
Helsinki	5,2%
Oslo	4,4%
Tallina	4,3%
Stokholma	4,1%
Frankfurte	3,4%
Berlīne	3,4%
Viļņa	3,1%
Varšava	3,0%
Vīne	2,9%

TOP 10 valstis pēc pārvadāto pasažieru skaita:

Galamērķis	Īpatsvars, %
Vācija	12,7%

Galamērķis	Īpatsvars, %
Apvienotā Karaliste	12,6%
Somija	6,1%
Itālija	6,0%
Zviedrija	5,3%
Norvēģija	5,3%
Spānija	4,9%
Igaunija	4,3%
Turcija	4,0%
Lietuva	3,8%

TOP 10 galamērķi pēc veikto lidojumu skaita:

Galamērķis	Īpatsvars, %
Helsinki	7,4%
Londona	5,5%
Tallina	5,3%
Viļņa	4,8%
Oslo	4,1%
Stokholma	4,0%
Kopenhāgena	3,9%
Varšava	3,3%
Frankfurte	3,2%
Berlīne	2,8%

Būtiskākie finanšu rādītāji

	2018	2019	2020	2021	2022
Neto apgrozījums	60 787 226	64 986 666	29 797 924	31 768 910	57 924 484
EBITDA	16 722 217	16 988 208	-3 634 159	-3 126 152	11 364 971
Peļņa vai zaudējumi	10 022 216	22 140 607	-15 846 347	-9 423 404	286 498

Plašāk ar finanšu rezultātiem var iepazīties lidostas “Rīga” 2022. gada finanšu pārskatā, kas ir pieejams uzņēmuma [mājaslapā](#).

Uzņēmējdarbības apjoms

2.6., AO1, AO2, AO3

Misija, vīzija un vērtības

Misija

Lidosta “Rīga” ir starptautisks satiksmes centrs, kas veicina Latvijas tautsaimniecības izaugsmi, nodrošinot ērtu un drošu savienojamību pasažieriem un biznesam, radot darbavietas un iespējas uzņēmējdarbības attīstībai.

Vīzija

Nākotnes Ziemeļeiropas satiksmes centrs, kas veicina Latvijas konkurētspēju reģionā.

Vērtības

Lidostas “Rīga” darbības pamatā ir piecas vērtības.

1. Izaugsme

Mēs attīstāmies, sekmējot personību, komandas un uzņēmuma izaugsmi. Mūsu dinamiskajā nozarē veiksmes atslēga ir spēja pilnveidot zināšanas un prasmes, ieviest inovācijas un padarīt procesus efektīvākus.

2. Atbildība

Mūsu ilgtspējīgas darbības pamatā ir atbildīga pieeja, analizējot un izvērtējot mūsu biznesa lēmumu ietekmi uz vidi, sabiedrību, vietējo kopienу un tautsaimniecību.

3. Drošums un drošība

Darbinieku, pasažieru, lidostas viesu un biznesa partneru drošība un drošums ir mūsu lēmumu, procesu un rīcības stūrakmens.

4. Atvērtība

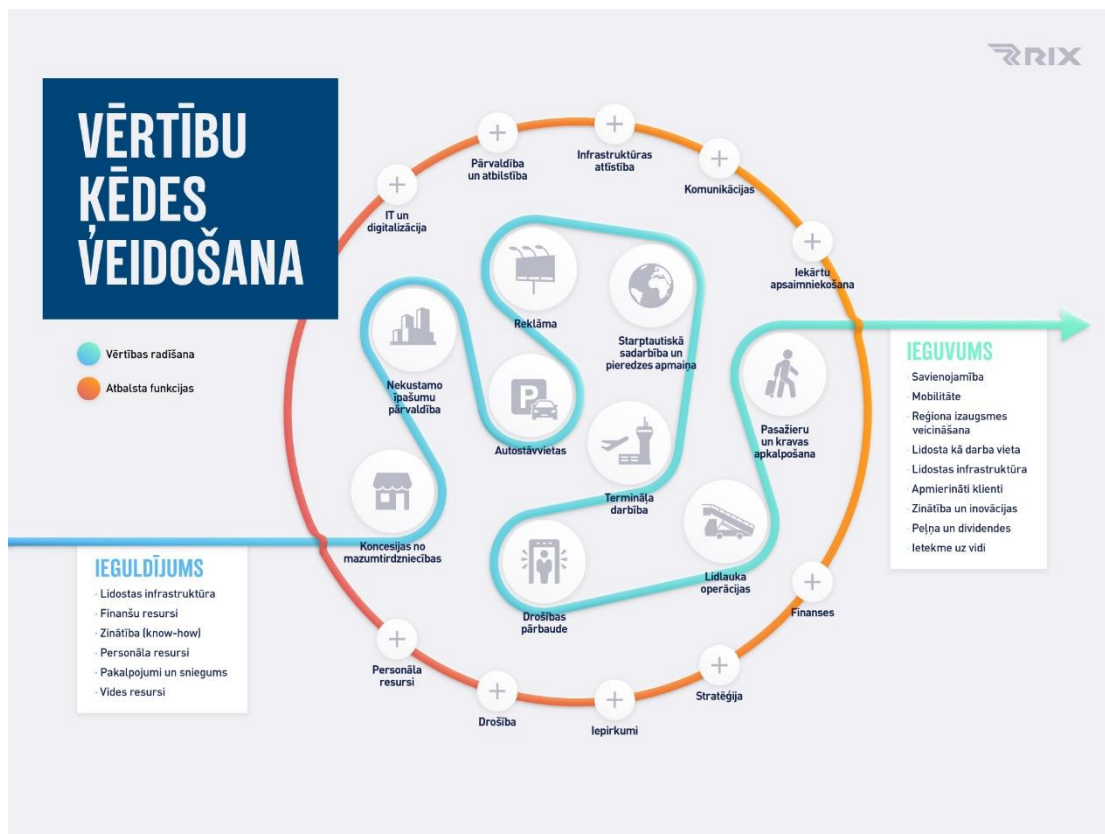
Mēs nodrošinām savienojamību un atveram vārtus uz jauniem galamērķiem cilvēkiem un uzņēmējdarbībai. Pie mums satiekas atšķirīgi uzskati, nacionalitātes un reliģijas, un mēs esam atvērti cieņpilnai un profesionālai sadarbībai.

5. Efektivitāte

Mūsu darbības pamatā ir skaidri, vienkārši, pieejami un efektīvi organizēti procesi, kas vērsti uz pozitīvas klientu pieredzes veidošanu.

Vērtību ķēde

Vērtības ķēdes radīšana

Pie citām sadarbībām, kuru procesi ietelmē lidostu “Rīga”, bet kas nav iekļautas tiešajā vērtību ķēdē, minama sadarbība ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem, kas lidostai “Rīga” ir būtiska no savienojamības un klientu ērtību viedokļa. Vairāk par piekļūstamību aprakstīts sadaļā “Piekļuve ar sabiedrisko transportu”.

Tāpat būtiska ir sadarbība ar SIA “Eiropas Dzelzceļa līnijas”, kas Latvijā īsteno “Rail Baltica” projektu. Šī projekta īstenošanai ir gan valstiski stratēģiska nozīme, gan tas ir nozīmīgs projekts lidostas “Rīga” attīstībai, jo paredz pirmo ātrgaitas dzelzceļa un avio savienojuma centra izveidi Baltijā. Projekta rezultātā, savienojot dzelzceļa un lidostas infrastruktūru, lidosta “Rīga” kļūs par modernu un daudzfunkcionālu pasažieru apkalpošanas kompleksu, piedāvājot jaunas mobilitātes iespējas un ērtības pasažieriem.

Lai attīstītu nākotnes prasībām un klimata mērķiem atbilstošu infrastruktūru, kopš 2022. gada lidostai “Rīga” ir būtiska sadarbība ar Latvijas Ūdeņraža aliansi un tajā pārstāvētajiem uzņēmumiem, kā arī sadarbība ar citām reģiona lidostām ar mērķi veidot sinerģiju un apgūt struktūrfondos pieejamos līdzekļus alternatīvās degvielas infrastruktūras izpētei un attīstībai.

Izmaiņas vērtību ķēdē 2022. gadā ir saistāmas ar jauna reklāmas operatora darbības sākšanu lidostā “Rīga” un jaunas lidsabiedrības ienākšanu lidostā. Vairāk lasīt sadaļā “Īsumā par 2022. gadu”.

Viens no būtiskākajiem 2022. gadā sāktajiem ilgtermiņa projektiem ir lidostas pilsētas “RIX Airport City” attīstība. 2022. gadā tika izsludināta konkursa procedūra investoru piesaistei. Projekta vīzija paredz, ka līdz 2027. gadam “RIX Airport City” kļūs par nozīmīgu Ziemeļeiropas biznesa centru, piedāvājot dažādus pakalpojumus un infrastruktūru ar aviāciju saistīto un citu nozaru vajadzībām, kļūstot ne tikai par

mājvietu uzņēmumiem, kas vēlas ienākt vai paplašināt savu klātbūtni Baltijā un Ziemeļeiropā, bet arī piedāvās plašas iespējas pasažieriem un vietējiem iedzīvotājiem, pati kļūstot par pievilcīgu galamērķi.

Darbības rezultāti

2022. gadā lidosta “Rīga” apkalpoja 5,38 miljonus pasažieru, no kuriem lielākā daļa jeb 99,97% bija starptautisko reisu pasažieri, bet 0,03% - iekšzemes. Lidosta “Rīga” kopš 2017. gada piedāvāja vienu iekšzemes lidojumu Rīga - Liepāja, ko nodrošina nacionālā lidsabiedrība “airBaltic”, tomēr 2022. gadā šādi regulārie reisi nav izpildīti.

No kopējā pasažieru skaita 81% jeb 4,36 miljoni pasažieru bija tiešie pasažieri, savukārt apkalpoto transfēra pasažieru skaits 2022. gadā sasniedza miljonu jeb 19% no kopējā apkalpoto pasažieru skaita.

2022. gadā lidosta “Rīga” apkalpoja 2,69 miljonus izlidojošos un 2,69 miljonus ielidojošos pasažierus.

2022. gadā lidosta “Rīga” apkalpoja 54 818 lidojumu:

Starptautiskie reisi	Skaits	Iekšzemes lidojumi	Skaits
Pasažieru komerciālie lidojumi	48 451	Pasažieru komerciālie lidojumi	12
Komerčiālie kravas reisi	1 936	Komerčiālie kravas reisi	-
Vispārējās aviācijas lidojumi	282 (ar masu < 5,7 tonnas)	Vispārējās aviācijas lidojumi	32 (ar masu < 5,7 tonnas)
Valsts aviācijas lidojumi	68	Valsts aviācijas lidojumi	1

2022. gadā lidostā “Rīga” apkalpotas 21 115 tonnas kravu. No tām 9 871 tonnas bija ienākošās, savukārt 11 244 tonnas – izejošās kravas. Kopumā 11 374 tonnas jeb 54% kravu tika pārvadātas specializētajos kravas reisos, bet pārējās 9 742 tonnas jeb 46% transportētas ar pasažieru reisiem.

Ārējie faktori un tendences, kas ietekmē uzņēmumu

Turpinot atgūties no Covid-19 pandēmijas ietekmes, ģeopolitiskās situācijas būtiska pasliktināšanās reģionā, ko izraisīja Krievijas iebrukums Ukrainā, 2022. gadā aviācijas nozarei kopumā radīja papildu izaicinājumus, kas tieši saistīti ar Ukrainas, Krievijas un Baltkrievijas tirgus un gaisa telpas nepieejamību drošības apsvērumu vai noteikto starptautisko sankciju dēļ, un netieši – energoresursu cenu strauju palielināšanos, kas, savukārt, radīja būtisku ietekmi uz kopējo cenu inflāciju, samazinot iedzīvotāju pirkspēju un radot ekonomiskās recesijas draudus, piegādes ķēžu pārorientēšanu un citiem drošības izaicinājumiem, tai skaitā palielinātu kiberuzbrukumu skaitu un mērogu.

Kopumā Latvijas aviācijas nozarē ģeopolitiskās situācijas ietekme nav zināma, bet orientējoši pasažieru skaita samazinājums varētu būt 8% robežās no 2022. gada kopējā apjoma. Par 42% samazinājušies pārlidojumi pār Latvijas gaisa telpu, par 40% samazinājies biznesa aviācijas segments, ietekmēts kravu apkalpošanas apjoms un daudzām organizācijām un privātpersonām sankciju rezultātā ir liegta gaisa kuģu tehniskā apkope un pieeja ES tirgum.⁶

	Ukrainas tirgus	Krievijas tirgus
Galamērķu skaits	4	2
Lidsabiedrības	3	2
Prognozētais pasažieru skaits	239 000	174 000
Lidojumu skaits	2 246	4 896
Pasažieru lidojumi	2 246	4 056
Kravas reisi	-	840

ES ieviesto sankciju rezultātā ir slēgta Krievijas un Baltkrievijas gaisa telpa, kas lidsabiedrībām liek mainīt lidojumu trajektorijas un liedz apkalpot Krievijas un Baltkrievijas galamērķus. Tāpat drošības apsvērumu dēļ nav iespējams izmantot Ukrainas gaisa telpu un lidostas. Gaisa telpas izmantošanas ierobežojumi un papildus izmaksas, kas saistītas ar gaisa telpu aplidošanu, 2022. gadā apgrūtināja pārvadātāju iespējas nodrošināt pārvadājumus uz citiem perspektīviem tirgiem Centrālāzijā un Kaukāza valstīs. Lai arī lidsabiedrības savu darbību pārorientēja, piedāvājot tiešos lidojumus uz citiem galamērķiem, tomēr, salīdzinot ar 2019. gadu⁷, ģeopolitiskās situācijas ietekmē par 67% samazinājās transfēra pasažieru skaits lidostā “Rīga”, kuru pasažieri no Krievijas, Ukrainas un Baltkrievijas izmantoja kā pārsēšanās punktu uz tālākiem lidojumiem Eiropā.

Arī kravu pārvadājumu segmentā ir jūtama kara ietekme – lidostā “Rīga” par 24% ir samazinājies apkalpoto kravu apjoms, salīdzinot ar kravu segmenta nelielu izaugsmi kaimiņvalstīs. Apkalpoto kravu apjoma sarukums ir tieši saistīts ar starptautisko sankciju ietekmi, kuru rezultātā ir zaudētas čartera kravu lidojumu programmas uz un no Ķīnas, kas pamatā tika veikti, izmantojot Krievijas gaisa telpu un Krievijas Federācijā reģistrētu aviokompāniju gaisa kuģus. Kaimiņvalstīs šādu kravu programmu nebija, tāpēc novērojams pieaugums, tāpat kā regulāro pasažieru lidojumu pārvadātājam kravu plūsmai lidostā “Rīga”, kas 2022. gadā pieaugusi par 22%, salīdzinot ar 2021. gadu.

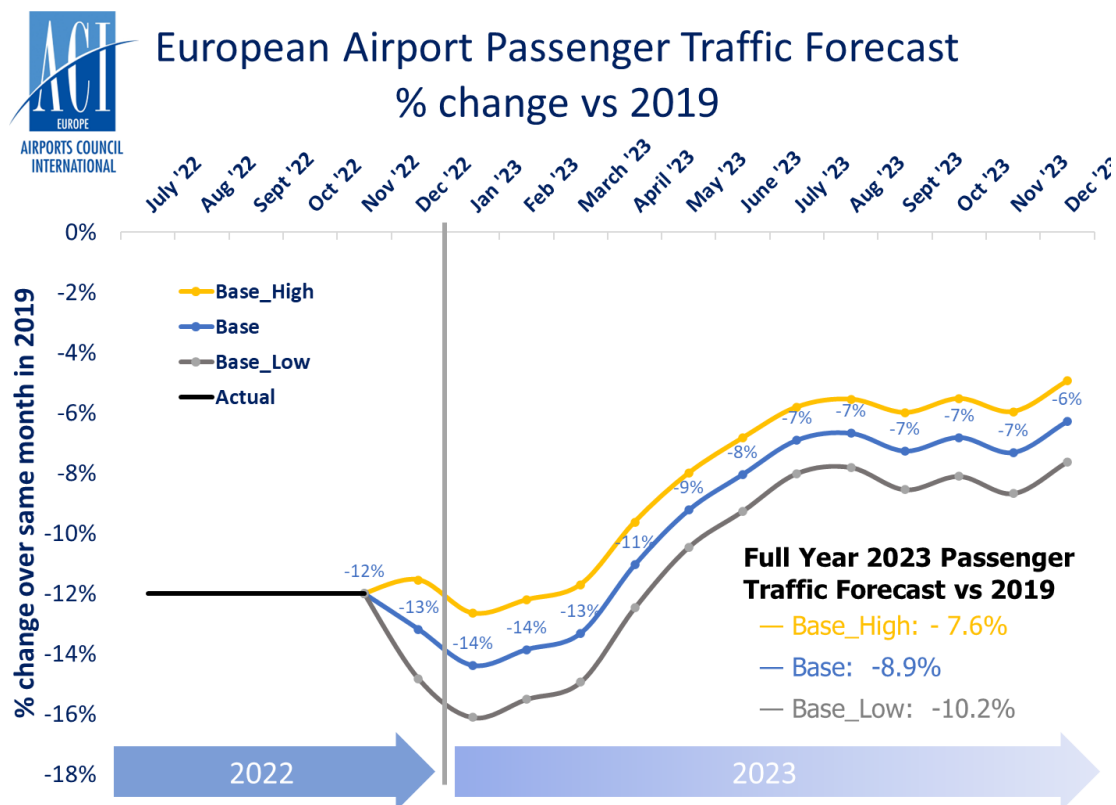
Ģeopolitiskās situācijas rezultātā ES, tai skaitā Latvija piedzīvo strauju energoresursu cenu kāpumu, kas atsaucas arī uz kopējo inflāciju, turklāt Latvijā un citās Baltijas valstīs inflācija sasniedz augstāko rādītāju ES valstīs. Energoresursu cenu kāpums un inflācija liek īstenot taupības pasākumus gan uzņēmumos, gan arī mājāsaimniecībās, samazinot iedzīvotāju pirkatspēju un iekrājumus. Tas, savukārt, var ietekmēt ceļošanas paradumus un samazināt pieprasījumu pēc atpūtas braucieniem, kas gan nav noticis

⁶ Avots: M. Gorodcovs, Impact of the geopolitical situation on civil aviation security and safety, Rīgas Aviācijas forums 07.07.2022.

⁷ Avots: A. Kokars, Strategic challenges for the Latvian aviation industry to develop sustainable aviation and Green Course in response to European Commission package of legislative proposals “Fit for 55”, Rīgas Aviācijas forums 07.07.2022.

2022. gadā. Turklāt, energoresursu cenu pieaugums atsaucas arī uz aviācijas degvielas cenām, kas liek pārvadātājiem palielināt lidojumu biļešu cenas.

Šobrīd ACI prognozes liecina, ka pasažieru skaits 2023. gadā Eiropā atjaunosies 90%-92% robežās no 2019. gada apjomiem.

Pēc Covid-19 izraisītās pandēmijas un darbinieku skaita samazināšanas aviācijas nozarē, strauji atjaunojoties pieprasījumam pēc lidojumiem, ES lidostās ir vērojams darbinieku trūkums, kas īpaši vasaras sezonā ietekmēja lidostu darbību. Lai gan lidostā “Rīga” akūta darba spēka trūkuma nebija, kapacitātes nepietiekamība citās Eiropas lidostās būtiski ierobežoja pieejamo pakalpojumu apjomu – lidojumu biežumu un pieejamo sēdvietu skaitu – vairākos lidojumu maršrutos. Tāpat globālo piegāžu ķēžu problēmu dēļ kavējās jauno gaisa kuģu piegādes un esošo gaisa kuģu apkopes, kā rezultātā tika ietekmētas vairāku pārvadātāju iespējas nodrošināt iepriekš plānoto vasaras sezonas lidojumu sarakstu.

Tāpat aviācijas industriju ietekmējošās attīstības tendences ir saistītas ar ES Zaļo kursu, kas prasa industrijai pārorientēties uz klimatneitralitāti, lai 2050. gadā sasniegtu Net Zero. Pārorientēšanās prasa investīcijas tehnoloģijās un inovācijās, kas saistītas ar alternatīvās degvielas infrastruktūras nodrošināšanu, ilgtspējīgas aviācijas degvielas un ar alternatīvajiem energoresursiem darbināmu specializētā aprīkojuma pieejamību un izmantošanu. 2023. gadā lidosta “Rīga” ir iesniegusi pieteikumu, lai pretendētu uz dalību ES struktūrfonda līdzfinansētā projektā, lai novērtētu ūdeņraža kā degvielas iespēju un tam nepieciešamo infrastruktūru, un ir apstiprināta dalība ES “Horizon Europe” projektā, lai pētītu trokšņa un piesārņojošo vielu emisijas, ko rada gaisa kuģi

ar sadalīto hibrīdo piedziņu un inovatīviem aerodinamikas risinājumiem. Tomēr šobrīd nav aplēšu par to, kā inovācijas varētu samazināt ietekmi uz cenu.

Paredzams, ka Zaļais kurss un tiesību aktu pakotnes “Fit for 55” prasības varētu ietekmēt savienojamību, palielinot gaisa pārvadājumu izmaksas. Sadārdzinājums 3 000 km garam lidojumam uz vienu pasažieri EEZ robežās 2030. gadā varētu sasniegt 45,00 EUR, bet 2035. gadā – 65,00 EUR. Tālsatiksmes lidojumos pieaugums paredzams lielāks – 50,00 EUR 2030. gadā un 105,00 EUR 2035. gadā⁸.

Tā kā pagaidām nav skaidru prognožu par ilgtspējīgas aviācijas degvielas cenām, cenu prognozes ir konservatīvas un šobrīd nav pilnībā novērtējamas. Neskaidrie nosacījumi par ilgtspējīgas aviācijas degvielas ieviešanu trešo valstu tirgos var radīt negodīgu konkurenci un oglekļa emisiju pārvirzi.

Konkurence

Lidosta “Rīga” ir pozicionējusi sevi kā reģionālo gaisa satiksmes centru un līderi Baltijas valstīs, pateicoties veiksmīgai infrastruktūras attīstībai, “airBaltic” izaugsmei, kā arī izmantojot ģeogrāfiskā stāvokļa priekšrocības. Satiksmes mezgliem ir raksturīgas lielas un stabilas aptvēruma teritorijas, augsts transfēra pasažieru īpatsvars, augsts savienojamības līmenis un kvalitatīvi pakalpojumi. Lai gan lidostai “Rīga” ir salīdzinoši maza aptvēruma teritorija, tomēr, lielā mērā pateicoties “airBaltic” uzņēmējdarbības modelim, tā ir sasniegusi augstu transfēra pasažieru īpatsvaru un savienojamības rādītāju, tādēļ lidostai “Rīga” kā reģionālajam satiksmes mezglam Baltijā nav tieši salīdzināmu konkurentu. Lidostas, kas pilda satiksmes mezgla funkcijas lidostas “Rīga” mērķa tirgos, ir Kopenhāgenas, Helsinku, Stokholmas un Oslo lidostas, mazākā mērā arī Varšavas lidosta.

Izvērtējot lidostas “Rīga” ģeogrāfisko stāvokli un tās darbību reģionālā satiksmes mezgla statusā sadarbībā ar “airBaltic”, var izdalīt šādas konkurentu grupas:

- Baltijas valstu lielākās lidostas – Tallinas, Viļņas un Kauņas lidosta, analizējot konkurenci no tiešo galamērķu apkalpošanas aspekta, un
- Helsinku, Stokholmas, Kopenhāgenas un Oslo lidostas, kuras var uzskatīt par lidostai “Rīga” tuvākajiem satiksmes mezgliem, analizējot konkurenci satiksmes mezgla kontekstā, ciktāl tas atbilst lidostas “Rīga” savienojamības mērķiem.

Nākotnē ir sagaidāms, ka “airBaltic” turpinās izmantot lidostu “Rīga” kā galveno tranzīta pārvadājumu lidostu. Tomēr vienlaikus jāsecina, ka arī Viļņas lidosta pēdējos gados piedzīvojusi strauju attīstību, kā rezultātā konkurence starp lielākajām Baltijas valstu lidostām ir saasinājusies. Cīņu par pasažieri asi izjūt arī aviopārvadātāji. Lidostā “Rīga” to pierāda gan “airBaltic” attīstība, gan “Ryanair” bāzes izveidošana, gan čartera aviopārvadātāju piedāvājuma palielināšana, piedāvājot papildus Turcijas un Ēģiptes galamērķus.

⁸ Avots: A. Kokars, Strategic challenges for the Latvian aviation industry to develop sustainable aviation and Green Course in response to European Commission package of legislative proposals “Fit for 55”, Rīgas Aviācijas forums 07.07.2022.

Sadarbība ar ietekmes pusēm

2.29.

Lidosta “Rīga” kā ilgtspējīgs un sociāli atbildīgs uzņēmums vēlas apzināt savu patieso ietekmi un vadīt savu lomu sabiedrībā. Tā kā lidosta sniedz būtisku ieguldījumu Latvijas tautsaimniecībā un nākotnes attīstības veidošanā, tās darbība ir saistīta ar plašu ietekmes pušu loku, un sadarbība ar tām ir lidostas “Rīga” atbildīgas uzņēmējdarbības sastāvdaļa.

Lidostas ieinteresētās puses ir identificētas, izvērtētas un sagrupētas, ņemot vērā GRI vadlīnijas un AA1000 Sadarbības ar ieinteresētajām pusēm standartu.

2022. gadā lidosta “Rīga” identificēja ietekmes pušu grupas, identificēšanā iesaistot struktūrvienību vadītājus un vadošos speciālistus, kas ne vien palīdzēja definēt ietekmes pušu grupas, bet arī katrai grupai noteikt svarīgākās organizācijas un indivīdus. Analīzē tika izvērtēts, cik lielā mērā konkrētā ietekmes pušu grupa var ietekmēt lidostas “Rīga” sniegumu ekonomiskajos, vides un sociālajos aspektos un cik liela ir attiecīgās ieinteresētās puses interese par lidostas sasniegumiem šajā jomā.

2022. gada aprīlī uzņēmuma ietekmes puses tika aicinātas piedalīties tiešsaistes aptaujā, lai sniegtu savu vērtējumu par lidostai “Rīga” būtiskiem ilgtspējas aspektiem. Savukārt 2022. gada maijā lidostas “Rīga” organizētajā ietekmes pušu darbseminārā būtiskāko ietekmes pušu pārstāvji diskusijās izteica savu viedokli par līdzšinējo sadarbību, priekšlikumus un gaidas par uzņēmuma ilgtspējai būtiskām tēmām. Kopumā lidosta saņēma 80 ieteikumus par šādām sešām ilgtspējas tēmām:

- inovācijas;
- iepirkumi;
- sadarbība;
- izglītošana vides jautājumos;
- ietekme uz vidi;
- drošība;
- laba pārvaldība, atklātība;
- aviokompānijas, lidostas tēls;
- pakalpojumi;
- darbinieki.

Lidosta “Rīga” izvērtē savas darbības sociālo, vides un ekonomisko ietekmi un iesaista ietekmes puses būtisku jautājumu risināšanā, kas noris dažādos līmeņos, piemēram:

- aptaujas – aktuālu jautājumu un pakalpojumu novērtējuma noskaidrošana;
- atsauksmes – atgriezeniskā saite ar klientiem;
- sarunas vai dialogs – individuāla vai kolektīva apspriešanās;
- konsultēšanās – viedokļa izziņāšana vai apmaiņa;
- partnerība – kopīga lēmumu pieņemšana un sadarbība.

Komunikācija ar ietekmes pušu grupām notiek pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi gadā.

Lidostas “Rīga” ietekmes pušu nozīmīgums, balstoties uz būtiskuma matricu ekonomiskajos, vides un sociālajos aspektos.

Nozīmīgums, balstoties uz matricu:
 1 (A) – augsts
 2 (B, C) – vidējs
 3 (D) – zems

	EKONOMIKA	VIDE	SOCIĀLIE JAUTĀJUMI
Akcionārs	1	1	1
Aviācijas un transporta nozares organizācijas	3	2	2
Aviokompānijas	3	2	1
Bankas, finansētāji	1	1	2
Darbinieki	2	2	1
Izglītības un zinātnes iestādes, inovāciju centri	3	3	1
Klienti, nomnieki	1	2	1
Mediji	2	2	2
Pašvaldība	3	3	3
Piegādātāji	2	2	3
Politikas veidotāji	1	1	2
Profesionālās asociācijas	3	3	3
Valsts uzraudzības un kontroles iestādes	2	2	2
Vides organizācijas	3	2	3
Citas nevalstiskās organizācijas	3	3	3
Vietējās kopienas pārstāvji	3	1	3

Būtiskākās ilgtspējas un atbildības tēmas

3.1., 3.2.

2022. gadā lidosta “Rīga” īstenoja izpēti un analīzi, lai definētu uzņēmumam un ietekmes pusēm būtiskos ilgtspējas aspektus. Būtiskuma analīze tika īstenota trīs posmos, un tajā tika ņemts vērā:

- ietekmes pušu viedoklis;
- vadības redzējums, tai skaitā stratēģiskās plānošanas dokumentos un pārskatos ietvertā informācija;
- tendences, kas tika identificētas salīdzinošajā nozares uzņēmumu izpētē, analizējot publiski pieejamās stratēģijas un pārskatus;
- nozares standartu un ES ilgtspējas tiesību aktu prasības, tai skaitā taksonomijas regulējuma un Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvas principi.

Novērtējuma rezultātā tika noteikts lidostai “Rīga” būtisko ilgtspējas aspektu loks.

1. posms

Ietekmes pušu identificēšana un atbilstošo ilgtspējas aspektu noteikšana

Atbilstošo ilgtspējas aspektu noteikšanā tika ņemts vērā gan tas, ko un kā ietekmē lidosta “Rīga”, gan tas, kas ietekmē lidostas darbību. Analīze tika balstīta šādu dokumentu izpētē:

- lidostas “Rīga” stratēģiskās plānošanas dokumenti un pārskati;
- nozares uzņēmumu publiskotā informācija stratēģiskās plānošanās dokumentos un pārskatos;
- atbilstošie tiesību akti un nozares standarti.

Šajā posmā ir identificēts 21 lidostai “Rīga” iespējami būtiskais ilgtspējas aspekts.

Paralēli dažādu lidostas “Rīga” funkciju un struktūrvienību vadītāji tika iesaistīti ietekmes pušu identificēšanā, sniedzot savus priekšlikumus attiecībā uz būtiskākajām ietekmes pusēm. Kopumā tika identificētas vairāk nekā 250 organizācijas un indivīdi, kuru viedoklis lidostai ir svarīgs.

2. posms

Būtisko ilgtspējas aspektu noteikšana

Ar mērķi noteikt būtiskākos ilgtspējas aspektus 2022. gada aprīlī notika ietekmes pušu aptauja, kurā savu viedokli pauda 57 ietekmes pušu pārstāvji. Tiešsaistes aptaujā bija iespēja novērtēt katra ilgtspējas aspekta būtiskumu skalā no 1 līdz 4.

Savukārt 2022. gada maijā prioritārajām ietekmes pusēm tika organizēts klātienē darbseminārs, lai noskaidrotu ne tikai viedokli par lidostas “Rīga” ilgtspējai būtiskiem aspektiem, bet arī par līdzšinējo sadarbību un nepieciešamajiem uzlabojumiem tās darbībā. Pasākumā piedalījās aptuveni 40 ietekmes pušu pārstāvji, kas pārstāvēja visas prioritārās ietekmes puses. Pirmajā pasākuma daļā dalībniekus uzrunāja satiksmes ministrs, savukārt lidostas “Rīga” vadība iepazīstināja ar ilgtspējas stratēģiju un sākotnēji būtiskajiem ilgtspējas aspektiem. Turpinājumā dalībnieki tika aicināti darba grupās izteikt vērtējumu līdzšinējai sadarbībai, kā arī idejas un priekšlikumus gan attiecībā uz stratēģiskajiem virzieniem ilgtspējas nodrošināšanai būtiskākajos aspektos, gan konkrētām iniciatīvām.

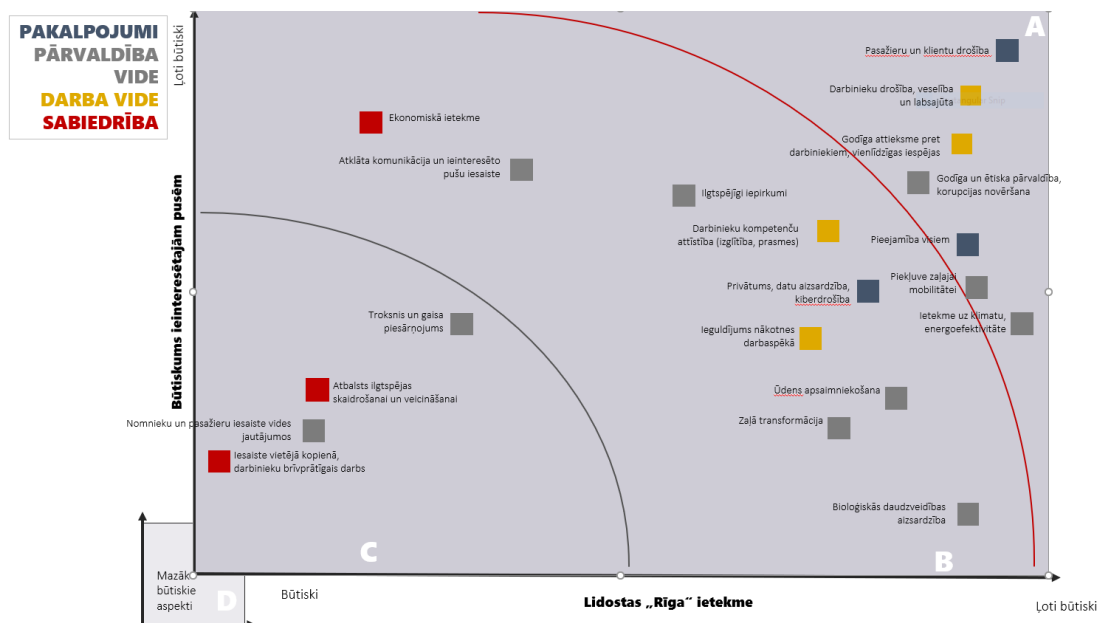
3. posms

Būtiskuma matricas izstrāde

Apkopojot būtiskuma analīzē secināto, tai skaitā ietekmes pušu viedokļu aptaujas un darbsemināra rezultātus, ir sagatavota ilgtspējas aspektu būtiskuma matrica, ko apstiprināja lidostas “Rīga” valde.

Vertikālā būtiskuma matricas ass attēlo ieinteresētajām pusēm svarīgākos ilgtspējas aspektus, savukārt horizontālā ass norāda uz aspektu svarīgumu lidostai. Būtiskuma matrica ir sadalīta trīs daļās: būtiskākā, vidēji būtiskā un mazāk būtiskā. Matricā ir iekļauti 20 uz lidostu “Rīga” attiecināmie ilgtspējas aspekti.

Saraksts ar ietekmes pušu grupām, kas piedalījās lidostas būtiskāko ilgtspējas aspektu identificēšanā, pieejams sadaļā “Sadarbība ar ietekmes pusēm”.

Salīdzinot ar 2019. gada rezultātiem:

- visās ārējās grupās pieaugusi lidostas ekonomiskās ietekmes un ieguldījuma tautsaimniecībā nozīmība;
- aviācijas nozares, piegādātāju, banku un darbinieku grupās pieaugusi ilgtspējīgu iepirkumu nozīmība;
- aviācijas nozares un piegādātāju grupās pieaugusi ietekmes uz klimatu un energoefektivitātes nozīmība.

Vienlaikus ar būtiskuma matricas izstrādi lidosta arī identificēja savus primāros un sekundāros ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus. Prioritārajiem ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem Ilgtspējas stratēģijā ir norādīti apakšmērķi un sasaiste ar lidostas “Rīga” būtiskākajiem ilgtspējas un atbildības aspektiem, kas identificēti būtiskuma matricā.

Lidostas „Rīga” prioritārie mērķi

vidēja prioritāte

zema prioritāte

STRATĒGIJA UN INVESTĪCIJAS

Stratēģija

Ņemot vērā valsts politikas plānošanas dokumentus un Satiksmes ministrijas noteiktos mērķus⁹ un sagaidāmos rezultātus, straujo aviācijas pārvadājumu izaugsmi Latvijā līdz 2020. gada martam un Covid-19 pandēmijas radīto būtisko kritumu, lidostas “Rīga” attīstība ir būtiski mainījusies. 2020. un 2021. gadā pārvadāto pasažieru skaits bija ievērojami samazinājies, kā arī ietekmēta lidostas “Rīga” finanšu situācija, saimnieciskā darbība un projektu realizācija. Tāpēc 2020. gada pēdējā ceturksnī lidosta “Rīga” izstrādāja jaunu Stratēģiju 2021.–2027. gadam, kas 2021. gada 20. oktobrī tika apstiprināta lidostas “Rīga” padomē.

Atbilstoši Likumam 2021. gada 28. aprīlī MK apstiprināja lidostas “Rīga” vispārīgo stratēģisko mērķi: “Nodrošināt reģionālajam satiksmes centram atbilstošu mūsdienīgu gaisa pārvadājumu infrastruktūru un pakalpojumus, piedāvājot ērtu un drošu savienojamību pasažieriem un biznesam, kā arī veicināt ilgtspējīgu attīstību un konkurētspēju”.

Šis mērķis ir noteikts, ņemot vērā valsts plānošanas dokumentos izvirzītos mērķus aviācijas nozarei un lidostai “Rīga”, kas paredz, ka Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas ietvaros¹⁰ līdz 2030. gadam Latvijas ārējās sasniedzamības uzlabošanā būtiska loma ir noteikta starptautiskas nozīmes autoceļu, dzelzceļu, ostu un lidostu infrastruktūras attīstībai: ātras ārējās sasniedzamības nodrošināšanai pasažieru pārvadājumos joprojām galvenā loma ir gaisa transportam.

Stratēģiskie mērķi un uzdevumi

Ņemot vērā Stratēģijā noteikto, uzņēmums strādā, lai attīstītu lidostu “Rīga” kā rentablu un konkurētspējīgu, dinamiski augošu Baltijas reģiona un Ziemeļeiropas gaisa satiksmes centru, paplašinot lidojumu tīklu rietumu un austrumu virzienā, kā arī veicinot tranzīta pasažieru plūsmas pieaugumu un kravu plūsmas kapacitātes palielināšanu.

Stratēģiskie mērķi

- 1. Saglabājot vadošo pozīciju Baltijā, attīstīt savienojamību un palielināt apkalpoto pasažieru skaitu un kravu apgrozījumu ar mērķi kļūt par Ziemeļeiropas satiksmes centru.**
 - 2022. gadā apkalpoti 5,38 miljoni pasažieru (+129% pret 2021. gadu un -31% pret 2019. gadu¹¹), 54 818 lidojumi (+40% pret 2021. gadu un -37% pret 2019. gadu) un 21 115 t gaisa kravas (-24% pret 2021. gadu).
 - 2022. gada sākumā Krievijas sākta karadarbība Ukrainā negatīvi ietekmēja lidostas “Rīga” darbību, samazinot pasažieru un kravu pārvadājumus slēgto Krievijas, Ukrainas un Baltkrievijas tirgu dēļ. Īpaši negatīvi tika ietekmētas transfēra pārvadājumu plūsmas, kur ievērojamu daļu veidoja slēgto tirgu

⁹ Avots: Satiksmes ministrija. Pieejams: <https://www.sam.gov.lv/lv/aviacija>.

¹⁰ Avots: Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.

¹¹ Pēdējais pilnīgas darbības gads pirms Covid-19.

pasažieri. Būtiski samazinājās arī kravu pārvadājumi, kur lieli apjomi pirms karadarbības sākšanas tika nodrošināti no Āzijas uz Latviju, šķērsojot Krievijas gaisa telpu. Tiešo pasažieru skaita kritumu kompensēja 2021. gada nogalē atklātā “Ryanair” bāze Rīgā un tās veiksmīgā darbība, kā arī Covid-19 aizliegumu atcelšana vairumā valstu un ceļotāju skaita pieaugums, īpaši atpūtas galamērķu segmentā. Daļu zaudētā kravu apjoma kompensēja ar militārajām aktivitātēm saistīto aviācijas kravu pārkraušana, kā arī veiksmīga regulāro kravas pārvadātāju darbība. Vairāk lasīt sadaļā “Ārējie faktori un tendences, kas ietekmē uzņēmumu”.

- 2022. gada vasaras mēnešos tiešo pasažieru skaits, salīdzinot ar 2019. gadu, pietuvojās 90% robežai un oktobrī to arī pārsniedza. Kopumā 2022. gadā tika apkalpoti 80% no 2019. gada tiešo pasažieru skaita, kamēr transfēra pasažieru skaits sasniedza vien 43% no 2019. gada transfēra pasažieru apjoma, transfēra pasažieriem veidojot 19% no kopējā pasažieru skaita.
- Lidojuma skaitu attiecībā pret 2019. gadu joprojām būtiski ietekmēja Krievijas un Ukrainas gaisa telpu slēgšana, tādējādi zaudējot regulāro, biznesa un kravu pārvadājumu satiksmi starp šīm valstīm, kā arī “airBaltic” pilnīga flotes nomaiņa, kas lidsabiedrībai ļauj veikt par 27% mazāk lidojumu, lai pārvadātu ekvivalentu skaitu pasažieru. Negatīvu ietekmi uz lidojumu skaitu atstāja globālo piegāžu ķēžu problēmas, kas ietekmēja pārvadātāju iespēju nodrošināt sākotnēji plānoto vasaras lidojumu programmu, kā arī kapacitātes nepietiekamība daudzās Eiropas lidostās, kas kopumā rezultējās samazinātā lidojumu biežumā un pieejamo sēdvietu kapacitātē.
- Lidosta “Rīga” aktīvi turpina piedalīties maršrutu attīstības forumos, organizētās tikšanās ar aviopārvadātājiem un kravu/ loģistikas uzņēmumiem, lai nodrošinātu jaunus galamērķus, papildus pasažierus un kravas. Vairāk lasīt sadaļā “Savienojamība un Latvijas kā pievilcīga galamērķa popularizēšana”.
- Gada pirmajā pusē pārvadājumus uz Amsterdamu sāka jauns pārvadātājs “Transavia”, kas gada otrajā pusē kapacitātes problēmu dēļ Amsterdamas lidostā uz laiku lidojumus pārtrauca, savukārt čartera lidojumu segmentā pārvadājumus uz Turciju un Ēģipti sāka jauns tūroperators “JoinUp”. Tika atklāti arī vairāki jauni galamērķi, plašāk lasīt sadaļā “Savienojamība un Latvijas kā pievilcīga galamērķa popularizēšana”.
- Regulāros pasažieru pārvadājumus 2022. gadā nodrošināja kopumā 11 aviopārvadātāji. Pasažieru lidojumi tika nodrošināti kopumā uz 87 galamērķiem ziemas sezonas laikā un 98 galamērķiem vasaras sezonā. Lielākie tirgi pēc pasažieru skaita bija Vācija (12,7%), Apvienotā Karaliste (12,6%) un Somija (6,1%). Populārākie galamērķi – Londona (7,8% no kopējā pasažieru skaita), Helsinki (5,2%) un Oslo (4,4%).
- Ar 51% pasažieru tirgus daļu līderpozīcijas lidostā “Rīga” saglabā nacionālais pārvadātājs “airBaltic”, 31% tirgus aizņem zemo cenu aviopārvadātājs “Ryanair” un “Wizz Air” ar 4% tirgus daļu.
- Lidosta “Rīga” joprojām saglabā līderpozīcijas starp Baltijas valstu lidostām gan apkalpoto pasažieru, gan lidojumu, gan kravu segmentā, vairāk lasīt sadaļā “Par lidostu “Rīga””.
- Lai radītu skaidru vīziju par lidostas teritorijas ilgtermiņa attīstību, 2022. gada sākumā lidostas valde un padome apstiprināja lidostas “Rīga” attīstības plāna atjaunošanas sākšanu, piesaistot konsultantu. 2023. gadā ir plānots noslēgt

iepirkuma konkursu un piesaistīt konsultantu, ar ko kopā tiks sākta attīstības plāna izstrāde. Attīstības plānu paredzēts izstrādāt 2024. gadā.

- Lai realizētu investīcijas un segtu strauji augošās izmaksas, 2022. gadā lidosta “Rīga” sāka darbu pie lidostas maksu pārskatīšanas. 2022. gadā notika pirmās konsultācijas ar aviopārvadātājiem par jaunajām maksām, tās turpināsies 2023. gadā, kad paredzēts pabeigt procesu un apstiprināt jaunus tarifus.

2. Attīstīt drošu, ilgtspējīgu un nākotnes prasībām atbilstošu lidostas infrastruktūru.

- 2022. gadā turpinājās KF projekta “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga”” plānoto aktivitāšu īstenošana. Vairāk par īstenotajām aktivitātēm lasīt sadaļā “Projekts “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga”””.
 - Lielākajā Stratēģijas projektā “Termināla paplašināšanas 6. kārtā” ir saņemts būvprojekts, veikta tā ekspertīze un būvprojektā veikti labojumi atbilstoši ekspertīzē konstatētajiem trūkumiem. Vairāk par termināla paplašināšanas gaitu lasīt sadaļā “Pasažieru termināla paplašināšana”.
 - Līdz 2022. gada beigām īstenotas sešas no septiņām projekta “Bagāžas apkalpošanas infrastruktūras uzlabošana” kārtām, kas ir viens no lielākajiem 2022. gada projektiem un paredz reģistrētās bagāžas sistēmas nomaiņu un jauno rentģenu integrāciju tajā.
 - Ir veikta būtisku lidlauka kritiskās infrastruktūras elektroapgādes apakšstaciju TP-23 un TP-24 rekonstrukcija un pārbūve, uzsākta abu apakšstaciju ekspluatācija.
 - No 2022. gada 1. decembra lidlaukā ierīkota manevrēšanas ceļu ass ugunu sistēma, kas atvieglo gaisa kuģu kustību lidlaukā sliktas redzamības apstākļos. Vairāk lasīt sadaļā “Drošība un drošums”.
 - 2022. gada 20. oktobrī noslēgts līgums par piecu gaisa kuģu tiltu nomaiņu. Aktivitāte tiks īstenota 2023. un 2024. gadā.
 - 2022. gada 22. decembrī lidostas “Rīga” valde apstiprināja CO₂ emisiju pārvaldības plānu, kas paredz pakāpenisku 1. un 2. tvēruma oglekļa dioksīda samazināšanu līdz 2025. gadam.
 - Kavējas saules paneļu parka izbūve, jo konkursa rezultātā tika saņemts piedāvājums, kas pārsniedza plānoto budžetu un izsludināts atkārtots konkurss.
 - 2022. gadā noslēgts līgums par elektroauto uzlāžu vietu ierīkošanu lidostas teritorijā un sākta to projektēšana. Izbūve paredzēta 2023. gadā. Papildus, piesaistot partneri no Lietuvas, 2022. gada 11. novembrī iesniegts un 2023. gada martā apstiprināts projekts CEF programmā “Alternative Fuels Infrastructure Facility - Works - Zero Emissions” līdzfinansējumam. Vairāk lasīt sadaļā “GHG emisiju samazināšana”.
 - Uztādītas LED apgaismes ierīces vairākās lidostas “Rīga” ēkās.
 - Izstrādāts un valdē izskatīts Atkritumu apsaimniekošanas plāns 2022.-2027. gadam. Vairāk lasīt sadaļā “Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika”.
- ## **3. Uzlabot pasažieru un partneru pieredzi, padarot procesus efektīvākus, ieviešot inovācijas un automatizāciju.**

- 2022. gadā lidosta “Rīga” turpināja īstenot Klientu servisa stratēģijā noteiktos uzdevumus, uzlabojot pasažieru pieredzi. 2022. gada septembrī sāka "Slepenā ciemiņa programma", kuras ietvaros notiek kontroles pakalpojumu sniegšanas vietās, vērtējot to kvalitāti un konstatējot nepilnības, lai tās varētu analizēt un novērst. Vairāk lasīt sadaļā “Pasažieru pieredze un apmierinātība”.
- 2. ceturksnī atsākta lidostas “Rīga” dalība ACI ASQ aptaujā, kur sasniegts labs pasažieru kopējās apmierinātības rādītājs - 4,01 balle piecu ballu skalā. Vairāk par aptauju sadaļā “Pasažieru aptauja”.
- Lai uzlabotu pasažieru ērtības, ierīkota papildus dzeramā ūdens ņemšanas vieta, drošības kontrolē iegādāti rati un grozi pasažieru pārbaudes procesa uzlabošanai. Vairāk par veiktajiem uzlabojumiem lasīt sadaļā “Klientu atsauksmes”.
- Lai arī daudzas Eiropas lidostas 2022. gada vasarā saskārās ar kapacitātes problēmām strauji pieaugoša lidojumu un pasažieru skaita un nepietiekama darbinieku skaita dēļ, lidostas “Rīga” punktualitātes rādītājs visa gada garumā bija augsts un pārsniedza izvirzīto mērķi. Kopumā lidojumu punktualitāte, ko ietekmē lidostas “Rīga” infrastruktūra bija 99,21%. Vairāk lasīt sadaļā “Punktualitāte un kapacitāte”.
- Lidosta izstrādāja jaunu mājaslapu, kas sāka darbu 2023. gada janvārī.
- Pastāvīgi turpinās lidostas “Rīga” procesu digitalizācija. Vairāk lasīt sadaļā “Investīcijas inovācijā un pētniecībā”.

4. Radīt jaunas iespējas biznesa partneriem un ceļotājiem, attīstot lidostas pilsētu un plašu pakalpojumu klāstu.

- 2022. gada septembrī lidosta “Rīga” izsludināja konkursa pirmo kārtu attīstītāja piesaistei, tādējādi aizsākot desmitgades vērienīgāko attīstības projektu – lidostas pilsētas RIX Airport City izveidi lidostas biznesa parka teritorijā. Lai veidotu skaidru vēstījumu un ietvaru par šo projektu, 2022. gadā tika izstrādāts RIX Airport City zīmols, vīzija, misija un vērtības, kā arī īpaša projekta mājaslapa. Lai piesaistītu investorus, 2022. gada rudenī tika īstenota plaša komunikācijas un mārketinga kampaņa, tostarp ”RIX Airport City Open Day” pasākums, izveidota “LinkedIn” slēgtā grupa “RIX Airport City”, nodrošinātas projekta prezentācijas un citi mārketinga materiāli investoru/ attīstītāju piesaistes vajadzībām. Piedāvājumu iesniegšana noslēdzās 2022. gada decembrī, konkursa otrā kārta turpināsies 2023. gadā.
- Lidosta pastāvīgi piedalās projekta “Rail Baltica “Starptautiskās lidostas “Rīga” dzelzceļa stacijas, saistītās infrastruktūras un estakāžu būvdarbi” īstenošanā, nodrošinot lidostas “Rīga” infrastruktūras darbības nepārtrauktību.
- Kopš 2022. gada 11. aprīļa lidostas “Rīga” reklāmas vietas pārvalda jauns reklāmas operators “MediaPort Reklamcīlik”, kas nodrošinājis jau vairāku modernu un mūsdienīgu digitālo reklāmas vietu atklāšanu lidostas terminālī.
- Lai nodrošinātu pastāvīgi pieaugošo pieprasījumu pēc autostāvvietām, lidosta “Rīga” sāka daudzstāvu stāvvietas projektēšanu, kas turpināsies 2023. gadā. 2022. gadā noslēgts stāvvietas projektēšanas līgums.
- 2022. gadā sāka stāvvietu pakalpojumu pārdošana e-komercijas platformā (e-komercijas platformā pārdoto stāvvietu īpatsvars - 25%), kā arī turpinās ātrās drošības kontroles pakalpojuma un biznesa zāles pakalpojuma tirdzniecība.

- Pastāvīgi tiek paplašināts sniegto komercpakalpojumu klāsts terminālī. 2022. gadā atvērtas jauna koncepta ēdināšanas vietas “Caffeine” un “Fly Garden&Bubble Garden”, atvērts juvelierizstrādājumu veikals “Given”. Panākta vienošanās un notiek projektēšanas darbi par citu jaunu konceptu vietu atvēršanai terminālī - kapsulu viesnīca, elektronikas veikals un “Apotheka Beauty”, kas tiks atvērti 2023. gadā.

5. Veicināt aviācijas nozares attīstību, noturot un piesaistot augstas raudzes speciālistus, nodrošinot izaugsmes iespējas un panākumus veicinošu darba vidi.

- 2022. gada 1. pusgadā īstenota plaša iekšējā un ārējā informatīvā kampaņa par Stratēģiju, iesaistot darbiniekus, ietekmes puses un lēmumu pieņēmējus.
- Turpinot pilnveidot atalgojuma politiku atbilstoši situācijai darba tirgū, izstrādāta KPI sistēma, kas balstīta uz saskaņotas darbības veicināšanu lidostas “Rīga” stratēģisko mērķu sasniegšanā.
- Lidostas “Rīga” uzdevumā SIA “Fontes vadības konsultācijas” veica atalgojuma prakses salīdzinājumu ar Latvijas atalgojuma tirgu. Atalgojuma pētījuma rezultāti (2022. gada septembris) apliecināja Lidostas amatālgu konkurētspēju salīdzinājumā ar Latvijas atalgojuma tirgu.
- Izstrādāts un apstiprināts Apbalvojumu nolikums, kas stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī.
- Pārskatīta un apstiprināta Personāla politika, kas ietver arī atalgojuma politikas un motivēšanas politikas principus, tai skaitā darbinieku Motivācijas programmu 2023. gadam. Vairāk lasīt sadaļā “Darbinieki”.
- Veikta darbinieku apmierinātības un iesaistes aptauja, tajā piedalījās 68% darbinieku. Vairāk lasīt sadaļā “Darbinieki”.
- Nodrošināta konkursa “Ideju banka” norise. Vairāk lasīt sadaļā “Iekšējā komunikācija”.

Investīcijas un attīstības projekti 3.3., 203-1

Lidosta “Rīga” ir uzņēmums, kura pamatdarbības nodrošināšanā liela nozīme ir infrastruktūras pieejamībai un tās kapacitātes atbilstībai pasažieru, lidojumu un kravu apjomam. Tādēļ uzņēmuma prioritāte ir nodrošināt esošās infrastruktūras atbilstošu kvalitāti, lai saglabātu uzņēmuma darbības nepārtrauktību, kā arī realizēt attīstības projektus, lai palielinātu lidostas “Rīga” kapacitāti, bez kuras nebūtu iespējams apkalpot prognozēto apgrozījuma pieaugumu.

Investīcijas ir paredzētas pasažieru termināļa kapacitātes uzlabošanai, lidlauka infrastruktūras, IT un drošības infrastruktūras uzturēšanai un attīstībai, kā arī vides un energoefektivitātes uzlabojumu nodrošināšanai īstenojamajos projektos.

Risinot Covid-19 pandēmijas radītos izaicinājumus, lidosta “Rīga” pieņēma stratēģisku lēmumu turpināt investīcijas nozīmīgākajos attīstības projektos, lai uzņēmums no Covid-19 pandēmijas radītās krīzes varētu iziet vēl konkurētspējīgāks.

Vidējā termiņā ir noteikti šādi prioritārie investīciju projekti: pasažieru termināļa paplašināšanas 6. kārtā un vairāki ES fondu 2014.–2022. gadam finansēti projekti, kas aprakstīti turpmāk šajā nodaļā.

Izvērtējot ietekmi uz vietējiem iedzīvotājiem, pie pozitīvajiem aspektiem minama dinamiskas biznesa vides attīstība un ekonomiskās aktivitātes palielināšanās, ceļu infrastruktūras uzlabošana, savienojamība un nodarbinātības veicināšana, savukārt pie negatīviem aspektiem – troksnis un tā izplatība, un gaisu piesārņojošo vielu emisijas un gaisa kvalitātes izmaiņas.¹²

Pasažieru termināļa paplašināšana

Lidosta “Rīga” ir sākusi vērienīgu attīstības projektu, kurā plānots izbūvēt pasažieru termināļa paplašinājumu ar kapacitāti līdz 12 miljoniem pasažieru gadā. Paplašinātais lidostas terminālis būs savienots ar “Rail Baltica” dzelzceļa staciju, veidojot vienotu pasažieru apkalpošanas kompleksu.

Termināļa paplašināšanas projektētājs ir piegādātāju apvienība “ONE WORKS” S.P.A., “SINTAGMA” S.R.L., “Vektors T” SIA. Tās dalībnieki ir Itālijas uzņēmums “Sintagma”, kas specializējas transporta infrastruktūras projektu īstenošanā, itāļu kompānija “One Works”, kas izstrādājusi daudzu lidostu attīstības un paplašināšanas projektus, tostarp Venēcijas Marko Polo starptautiskās lidostas rekonstrukcijas projektu un Briseles Šarleruā lidostas pasažieru termināļa paplašināšanas koncepciju, kā arī Baltijas mākslīgo būvju projektēšanas birojs “Vektors T”.

Ar projektētāju tika panākta konceptuāla vienošanās par komerczonu attīstības projekta (7. kārtā) iekļaušanu 6. kārtas projekta apjomos un 2021. gada 19. oktobrī tika noslēgta papildu vienošanās par papildu darbu veikšanu, pagarinot līguma izpildes termiņu līdz 2022. gada 30. aprīlim. 2022. gadā projektētājs iesniedza projektu, ko izskatīja ekspertīze, sniedzot komentārus. 6. kārtas projekta gala versijai ar iestrādātiem ekspertīzes komentāriem ir jābūt sagatavotai līdz 2023. gada janvārim.

Projekts “Termināļa paplašināšanas 6. kārtā” ietver šādas infrastruktūras izbūvi un tās aprikošanu ar nepieciešamajām iekārtām:

- jaunas centrālās ēkas izbūve reģistrācijas, drošības kontroles un ielidojošās bagāžas apkalpošanas vajadzībām;
- iekārtas un tehnoloģijas 6. kārtas darbības nodrošināšanai;
- piebraucamo ceļu infrastruktūras, rampas un daudzstāvu autostāvvietas izbūvi;
- jaunas bagāžas komplektācijas izbūvi.

Projektā paredzēta jaunu telpu izbūve un tehnoloģisko iekārtu iegāde, lai nodrošinātu reģistrācijas sektoru, drošības kontroles un ielidojošās bagāžas saņemšanas zāļu

¹²Avots: Vides pārraudzības valsts birojs. Pieejams: <https://www.vpvp.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/starptautiskas-lidostas-riga-infrastruktur-attistibas-projekti-lidz-2020gadam>

kapacitātes atbilstību pasažieru skaitam maksimālās noslodzes stundās, pietiekamu platību pasažieru plūsmām un paplašinātas komercplatības, kā arī tiks izbūvēta jauna reģistrētās bagāžas apkalpošanas infrastruktūra, pārveidoti piebraucamie ceļi un pārcelta un paplašināta automašīnu stāvvietu zona.

2022. gadā notika priekšdarbi iepirkuma “Termināla paplašināšanas 6. kārtas būvdarbi” sākšanai. 2023. gada janvārī lidostas “Rīga” valde apstiprināja iepirkuma sākšanu un 2023. gada pirmajā pusē plānots iepirkumu izsludināt. Ņemot vērā ievērojamu projekta sadārdzinājumu, kas radies ģeopolitikas procesu izraisītās inflācijas rezultātā, lidosta “Rīga” izstrādāja vairākus finansējuma piesaistes variantus un šobrīd strādā pie to realizācijas. Saskaņā ar provizorisko 6. kārtas būvdarbu laika grafiku plānotais būvdarbu uzsākšanas laiks ir 2024. gada vidus.

Lai apkalpotu pieaugošo pasažieru un bagāžas plūsmu un uzlabotu bagāžas apkalpošanas infrastruktūru, līdz jaunās bagāžas komplektācijas izbūvei “Termināla paplašināšanas 6. kārtā” projekta realizācijas ietvaros, kā arī lai integrētu bagāžas apkalpošanas sistēmā jaunus rentģenus, 2022. gadā uzsākti trīs saistīti projekti - “Telpu pielāgošana bagāžas apstrādes funkcijai”, “Bagāžas apkalpošanas infrastruktūras uzlabošana” un KF projekta “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga”” aktivitāte “Trešā standarta sprāgstvielu atklāšanas sistēmas (EDS) iekārtu iegāde un uzstādīšana”. EDS iekārtu ekspluatācija notiks līdz ar saistītā projekta “Bagāžas apkalpošanas infrastruktūras uzlabošana” ekspluatācijas sākšanu, provizoriski - 2023. gada februārī. Infrastruktūrai būs jānodrošina bagāžas apstrādes funkcija visu termināla paplašināšanas 6. kārtas būvniecības periodu pie arvien pieaugošās tendences palielināties pasažieru un attiecīgi bagāžas vienību daudzumam.

Lai nodrošinātu nepieciešamo īstermiņa autostāvvietu kapacitāti, 2022. gadā sāka jaunas daudzlīmeņu autostāvvietas projektēšanu. Daudzlīmeņu stāvvietu plānots izbūvēt projekta “Termināla paplašināšanas 6. kārtā” 1. kārtā.

Projekts “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga””

2016. gadā lidosta “Rīga” noslēdza līgumu ar CFLA par KF projekta “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga”” īstenošanu, lai turpinātu sniegt drošus un videi draudzīgus pakalpojumus, ieviešot mūsdienīgas tehnoloģijas un samazinot videi radīto kaitējumu. Projekts ietver septiņas aktivitātes:

- otras ātrās nobrauktuves izbūvi;
- peronu manevrēšanas ceļu aprīkošanu ar ass gaismām;
- tehnisko dienestu ēkas rekonstrukciju;
- publiskās daļas lietus ūdens kanalizācijas sistēmas rekonstrukciju un Muzeja ielas rekonstrukciju;
- oglekļa dioksīda emisiju samazināšanu lidostas teritorijas apgaismojuma infrastruktūrā;
- helikopteru nosēšanās laukuma izbūvi;
- trešā standarta EDS iekārtu iegādi.

Kopumā KF projekta ietvaros pabeigtas piecas no septiņām projekta aktivitātēm. Oglekļa dioksīda emisiju samazināšanas projekts lidostas teritorijas apgaismojuma infrastruktūrā īstenots jau 2019. gadā.

2022. gadā realizētas šādas aktivitātes:

- turpinājās helikopteru nosēšanās laukuma sertifikācijas process un perona ass līniju ugunu ierīkošanas sertifikācija un ekspluatācijas sākšana;
- noslēdzās tehnisko dienestu ēkas būvniecības konkurss un sākti būvdarbi;
- uzstādītas visas paredzētās 3. standarta EDS iekārtas reģistrētajai bagāžai, uzsākta to sertifikācija - projektu plānots pabeigt 2023. gadā;
- saņemts CFLA un Satiksmes ministrijas atbalsts reģistrētās bagāžas EDS iekārtu iegādē ietaupītos līdzekļus novirzīt papildus aktivitātei – rokas bagāžas 3. standarta EDS iekārtu iegādei. 2022. gadā izstrādāta iepirkuma dokumentācija un notikusi iepirkuma 1. kārtā.

Visas projekta “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga”” aktivitātes plānots noslēgt 2023. gada nogalē. Ieviešot šo projektu, lidosta sekmē klimata politikas mērķu sasniegšanu, atbilstoši pieaugošiem apgrozījuma apjomiem mazinot lidostas “Rīga” saimnieciskās darbības negatīvo ietekmi uz vidi un paaugstinot infrastruktūras energoefektivitāti, kā arī būtiski uzlabojot drošības infrastruktūru.

2022. gadā kopumā tika veiktas investīcijas 14 716 tūkst. EUR apmērā.

Investīciju projekti	Realizācija pārskata periodā (tūkst. EUR)
Pasažieru un gaisa kuģu apkalpošanas infrastruktūra	4 482
Lidostas teritorijas infrastruktūra	1 884
Ārkārtas situāciju, drošības un IT infrastruktūra	3 849
Elektroapgādes infrastruktūras attīstība	2 262
Lidlauka infrastruktūra	802
Autotransporta, tehnikas un perona aprīkojuma nomaiņa	1 394
Citi projekti	43
Kopā	14 716

Investīcijas inovācijās un pētniecībā

2022. gadā lidosta “Rīga” ir veikusi šādus nozīmīgus ar IT infrastruktūru saistītus inovāciju un pētniecības projektus:

- 2022. gadā turpinājās darbs pie dokumentu vadības sistēmas jaunu procesu ieviešanas un digitalizācijas. Izstrādāts lidostas “Rīga” iepirkumu modulis, sāka caurlaižu pieteikumu moduļa lietošana, veikta vairāku elektronisku reģistru ieviešana un citas aktivitātes, kopumā 2022. gadā investējot 149 580 EUR.
- 2022. gadā ieviests ekspluatācijā inovatīvs gaisa kvalitātes monitoringa risinājums, kas mēra CO₂ līmeni, temperatūru, relatīvo mitrumu un atmosfēras spiedienu lidostas telpās, un brīdina personālu, kad gaisa kvalitāte ir

pasliktinājusies un jāuzlabo gaisa apmaiņa telpās. Šis risinājums samazina dažādu saslimšanu riskus, tostarp risku saslimt ar Covid-19.

- 2022. gadā uzstādīti papildu divi e-vārti. Iepriekšējie divi e-vārti, kuri terminālī kalpoja gandrīz desmit gadus, tika nomainīti pret jaunām iekārtām, tehniski uzlabojot un paātrinot pasažieru apkalpošanu un mazinot nepieciešamību pēc manuālas dokumentu pārbaudes. Iekārtu iegādes, uzstādīšanas, pieslēgšanas pie esošās e-vārtu vadības sistēmas un garantijas servisa izmaksas ir 32 562 EUR.
- 2022. gadā lidosta “Rīga” noslēdza dotācijas līgumu starptautiskā pētījuma projektā “Zemu emisiju gaisa kuģu tehnoloģiju un lidostas darbību integrācija un digitālā demonstrācija” (INDIGO). Projekta INDIGO mērķis ir noteikt iespējamus ieguvumus, ko gaisa kvalitātes uzlabošanai un trokšņu līmeņa samazināšanai lidostu tuvumā nodrošinātu jauna veida vidējas klases izmēra gaisa kuģu izmantošana, kas tiek darbināti ar hibrīda elektrisko piedziņu un spēj lidot īpaši klusu un ar minimālām emisijām lidostu tuvumā, bet, izmantojot parasto vai ilgtspējīgu aviācijas degvielu, - lielākā augstumā. Lidosta “Rīga” projekta vajadzībām apkopos gaisa kuģu radītā trokšņa mērījumu un atmosfēras modeļu datus, piedalīsies gaisa kvalitātes un trokšņa novērtēšanas indikatoru izstrādē, datu avotu definēšanā citās lidostās un lidostas operāciju scenārija izstrādē un ietekmes novērtēšanā. Dotācijas apmērs visā pētniecības projekta laikā (2023.-2026. gads) ir 57 962,50 EUR. Projektu INDIGO īsteno desmit sadarbības organizācijas piecās valstīs, tostarp Karlosa III Madrides Universitāte Spānijā, Stratklaidas un Bristoles universitātes Lielbritānijā, Bohumas Tehniskā Universitāte Vācijā, Vācijas Aviācijas un kosmosa pētniecības centrs, Itālijas Aviācijas un kosmosa pētniecības centrs un lidosta “Rīga”. Projektu finansē ES “Horizon Europe” programma.

KORPORATĪVĀ PĀRVALDĪBA

PĀRVALDĪBAS STRUKTŪRA

Pārvaldības struktūra

Lidostas “Rīga” vadības modelis ir veidots, ievērojot korporatīvās pārvaldības labo praksi. Stratēģiskā un operatīvā vadība ir nodalīta, lai nodrošinātu efektīvu pārvaldību, lēmumu pieņemšanu un mērķu sasniegšanu. Stratēģisko vadību īsteno valde, kurai atbilstoši Komerclikumam noteikta solidāra atbildība, bet operatīvo vadību nodrošina departamentu direktori, kuriem noteikta individuāla atbildība. Valdes galvenais uzdevums ir nodrošināt uzņēmuma darbību, lai tas sasniegtu Stratēģijā noteiktos mērķus. Departamenti ir veidoti atbilstoši uzņēmuma noteiktajai pamatdarbībai un tās atbalstam nepieciešamajām funkcijām.

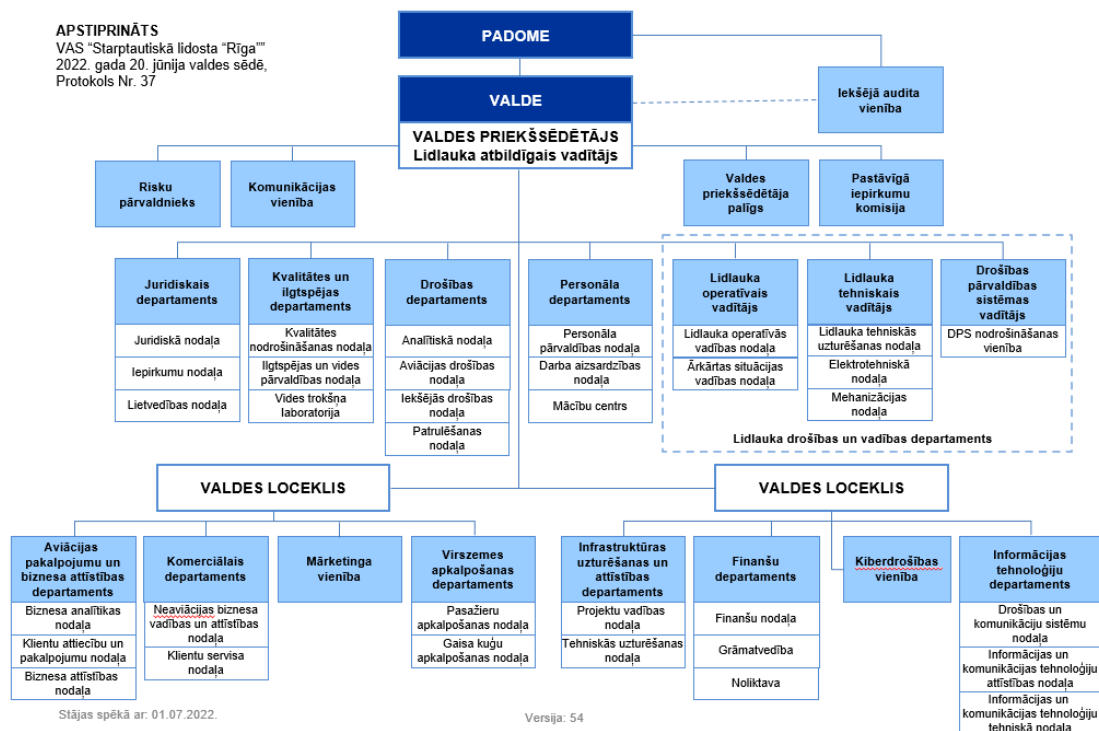
Saskaņā ar Likumu un lidostas “Rīga” statūtiem, kas ir spēkā no 2021. gada 14. jūnija, valdes un padomes locekļus ievēl uz pieciem gadiem. Visiem valdes locekļiem ir tiesības rīkoties lidostas “Rīga” vārdā. Saskaņā ar valdes pilnvarojumu valdes priekšsēdētājs kopā ar atbildīgo valdes locekli – valdes priekšsēdētāja vai atbildīgā valdes locekļa prombūtnes laikā ar vēl vienu valdes locekli – ir pilnvaroti pārstāvēt lidostu “Rīga”, nosakot tiesības slēgt jebkura veida darījumus, kā arī veikt ar komercdarbību saistītas darbības, tostarp korespondences, pretenziju un tamlīdzīgu dokumentu parakstīšanu. 2022. gadā lidostas “Rīga” valde darbojās triju personu sastāvā – valdes priekšsēdētājs un divi valdes locekļi. 2020. gada 16. aprīlī valdes priekšsēdētājas amatā tika iecelta Laila Odiņa. No 2021. gada 10. novembra atkārtoti valdes locekļa amatā tika ievēlēts Normunds Feierbergs un no 2022. gada 12. septembra atkārtoti valdes locekļa amatā tika ievēlēts Artūrs Saveljevs.

- Valdes priekšsēdētājs (arī lidlauka atbildīgais vadītājs) ir atbildīgs par Lidlauka drošības un vadības departamenta, Drošības departamenta, Juridiskā departamenta, Personāla departamenta, Komunikācijas vienības, Kvalitātes un ilgtspējas departamenta, Iekšējā audita vienības, Pastāvīgās iepirkumu komisijas, valdes priekšsēdētāja palīga un risku pārvaldnieka darbību.
- Valdes locekļi ir atbildīgi par Aviācijas pakalpojumu un biznesa attīstības departamenta, Mārketinga vienības, Finanšu departamenta, Virszemes apkalpošanas departamenta, Informācijas tehnoloģiju departamenta, Komerciālā departamenta, Infrastruktūras uzturēšanas un attīstības departamenta, Kiberdrošības vienības, Informācijas drošības vadītāja un Datu aizsardzības speciālista darbību.

VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBAS «STARPTAUTISKĀ LIDOSTA «RĪGA»» STRUKTŪRSHĒMA

APSTIPRINĀTS

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"
2022. gada 20. jūnija valdes sēdē,
Protokols Nr. 37

Kopš 2022. gada lidostā "Rīga" ir ieviests korporatīvās pārvaldības sekretāra amats ar mērķi nodrošināt normatīvajos aktos noteikto dokumentu izstrādāšanu un aktualizēšanu korporatīvās pārvaldības jautājumos. Korporatīvās pārvaldības sekretāra pienākums ir sniegt konsultācijas valdei un darbiniekiem lietvedības un korporatīvās pārvaldības jautājumos savas kompetences ietvaros.

Akcionārs

Lidosta "Rīga" ir LR valsts akciju sabiedrība, un tās valsts kapitāla daļu turētāja ir LR Satiksmes ministrija. Akcionāru sapulcē akcionāra intereses pārstāv Satiksmes ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota cita ministrijas amatpersona. Akcionāra sapulces sasauc, ievērojot Likuma prasības un noteiktos termiņus. Akcionāra sapulces galvenie pienākumi ir:

- apstiprināt gada pārskatu un lemt par sabiedrības peļņas izlietošanu;
- ievēlēt un atsaukt padomes locekļus un revidentu, kā arī lemt par viņu atlīdzības apmēru;
- apstiprināt un grozīt sabiedrības statūtus, lemt par sabiedrības reorganizāciju;
- lemt par pamatkapitāla samazināšanu vai palielināšanu;
- pieņemt citus lēmumus par citiem likumā minētajiem jautājumiem.

2022. gadā notika sešas akcionāra sapulces, kurās izskatīti šādi būtiskākie jautājumi:

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" Iekšējā audita 2021. gada pārskatu;
- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" Iekšējo auditu 2018. gada plāna un stratēģiskā plāna 2019.-2021. gadam izpildi;

- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Iekšējo auditu stratēģisko plānu 2022.-2024. gadam un Iekšējo auditu 2022. gada plānu;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” akcionāru sapulces 2021. gada 2. pusgada lēmumu izpildi;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” akcionāru sapulces 2022. gada 1. pusgada lēmumu izpildi;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” nomas tiesisko attiecību nodibināšanas un apbūves tiesības piešķiršanas procedūras saskaņošanu;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” 2021. gada pārskats, paziņojuma par korporatīvo pārvaldību un nefinanšu ziņojuma apstiprināšanu, 2021. gada zaudējumu segšanu;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” 2021. gada finansiālo un rezultatīvo rādītāju izpildi un kapitālsabiedrības darbības rezultātiem;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” rīcībā atstātās peļņas izlietojumu;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” piešķirtā Valsts atbalsta (Covid-19 izraisītās krīzes rezultātā radīto zaudējumu segšanai, ekonomiskās krīzes pārvarēšanai un stabilizēšanai nozarē) izlietojumu līdz 30.12.2021.;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” piešķirtā Valsts atbalsta (Covid-19 izraisītās krīzes rezultātā radīto zaudējumu segšanai, ekonomiskās krīzes pārvarēšanai un stabilizēšanai nozarē) izlietojumu līdz 30.06.2022.;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” 2022. gada finanšu pārskata revidenta ievēlēšanu un atlīdzības apmēra noteikšanu;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” 2021. gada darbības rezultātu gala novērtējumu;
- par VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” finansiālajiem rādītājiem un prognozētajiem rezultatīvajiem rādītājiem 2023. gadam.

Padome

2.9., 2.11.

Kopš 2016. gada lidostā “Rīga” ir izveidota padome. Padome ir uzņēmuma pārraudzības institūcija, kas akcionāru sapulci starplaikos pārstāv valsts kapitāldaļu turētāja intereses un uzrauga uzņēmuma valdes darbu.

Padomes pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Padomes priekšsēdētājs un padomes loceklis lidostā “Rīga” pilda pārraudzības funkcijas un pārstāv valsts kapitāldaļu turētāja intereses, uzraugot valdes darbu, bez izpildvaras funkcijām.

Lidostas “Rīga” padomē ir trīs locekļi – padomes priekšsēdētājs Juris Kanels, padomes loceklis Eduards Toms un Elīna Salava. Kopš 2021. gada novembra padomes loceklis Eduards Toms ir ievēlēts par padomes priekšsēdētāja vietnieku.

Padomes sastāvā ir divi neatkarīgi padomes locekļi – Eduards Toms un Elīna Salava. Par neatkarīgu padomes locekli uzskatāms tāds padomes loceklis, kurš atbilst Likuma 31. panta sestajā daļā noteiktajiem kritērijiem.

Galvenie padomes pienākumi ir:

- ievēlēt un atsaukt valdes locekļus, uzraudzīt valdes darbību un noteikt valdes locekļu atalgojumu;
- izskatīt jautājumus, kas saistīti ar valdes locekļu amata savienošānu un interešu konflikta situācijām;
- uzraudzīt, lai uzņēmuma darbs noritētu atbilstoši likumiem, statūtiem un akcionāra lēmumiem, kā arī uzņēmuma darbības stratēģijai;
- apstiprināt Stratēģiju un uzraudzīt tās īstenošanu, apstiprinot ikgadējos Lidostas stratēģijas ieviešanas rīcības plānus;
- apstiprināt uzņēmuma plānotos finansiālos rādītājus, kā arī apstiprināt ikgadējo budžetu un uzraudzīt tā izpildi;
- izskatīt kapitālsabiedrības gada pārskatu, valdes ziņojumu un valdes priekšlikumus par peļņas izlietošanu, sagatavot par tiem padomes ziņojumu un iesniegt tos akcionāru sapulcei;
- apstiprināt kapitālsabiedrības būtiskākās politikas, kurās definēti darbības principi attiecībā uz risku pārvaldību, interešu konflikta novēršanu, korupcijas apkarošanu, korporatīvo pārvaldību un citiem jautājumiem;
- uzraudzīt iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēmu darbību, pārskatīt to atbilstību un efektivitāti;
- izskatīt iekšējās audita daļas ziņojumus par iekšējā audita vai pārbaudes rezultātiem, kā arī nepieciešamības gadījumā uzdot veikt citus neplānotus auditus vai pārbaudes;
- veikt padomes darba ikgadējo pašvērtējumu.

2020. gada jūlijā padome atbalstīja termināļa attīstības uzraudzības komitejas izveidi, kuras priekšsēdētājs ir padomes priekšsēdētājs, – “VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” pasažieru termināļa paplašināšanas 6. kārtas uzraudzības komiteja”.

2021. gada septembrī, atbilstoši padomes uzdevumam, valde izveidoja VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Biznesa parka attīstības projekta uzraudzības komiteju, kuras priekšsēdētājs ir padomes priekšsēdētājs.

Lidostas “Rīga” padomes reglaments un padomes paziņojumi pieejami [uzņēmuma mājaslapā](#).

Kopumā 2022. gadā ir notikušas 19 lidostas “Rīga” padomes sēdes, izskatot 113 darba kārtības jautājumus un pieņemot lēmumus.

Valde

2.9.

Pamatojoties uz lidostas “Rīga” statūtiem, kapitālsabiedrības darbību organizē un nodrošina uzņēmuma valde, kuras sastāvā 2022. gadā bija trīs locekļi. Viens no valdes locekļiem ir valdes priekšsēdētājs. Lidostas “Rīga” valdes darbu uzrauga padome. Par lidostas “Rīga” darbības rezultātiem valde atskaitās padomei un kapitāldaļu turētājam – LR Satiksmes ministrijai.

Valdes locekļus uz piecu gadu pilnvaru termiņu ievēl padome, un tā darbojas saskaņā ar [valdes reglamentu](#), kas pieejams lidostas “Rīga” mājaslapā.

Valdes priekšsēdētāju no valdes locekļu vidus ieceļ padome. Valdes priekšsēdētājs ir atbildīgs par uzņēmuma operatīvo darbību.

Galvenie valdes pienākumi ir:

- pieņemt lēmumus visos uzņēmuma darbības jautājumos, izņemot jautājumus, kuros lēmumus saskaņā ar normatīvajiem aktiem un kapitālsabiedrības statūtiem pieņem attiecīgi akcionārs vai akcionāru sapulce un/ vai padome;
- organizēt un nodrošināt uzņēmuma darbību saskaņā ar normatīvajiem aktiem un uzņēmuma stratēģiju;
- izskatīt un apstiprināt darījumus, atbildēt par uzņēmuma saimniecisko darbību un normatīvajiem aktiem atbilstošu grāmatvedības uzskaiti;
- apstiprināt ikgadējo budžetu un investīciju plānu katram gadam;
- apstiprināt uzņēmuma struktūru, štatus un darba samaksas un materiālās motivēšanas noteikumus, darba kārtības noteikumus un citus darbību regulējošus iekšējos normatīvos dokumentus, kurus saskaņā ar Valdes reglamentu neizdod valdes priekšsēdētājs vai valdes loceklis vienpersoniski;
- apstiprināt uzņēmuma sniegto pakalpojumu cenas (tarifus), kuri atbilstoši ārējiem normatīvajiem aktiem nav noteikti citas valsts institūcijas kompetencē;
- kontrolēt darba koplīgumā paredzēto darba devēja un darbinieku pārstāvju saistību izpildi un darba tiesiskās attiecības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu;
- sniegt rakstveida ziņojumu par savu darbību padomei un akcionāru sapulcei, atspoguļojot lidostas “Rīga” komercdarbības rezultātus, saimniecisko stāvokli, rentabilitāti un apgrozījumu, apstākļus, kas var ietekmēt lidostas “Rīga” saimniecisko stāvokli, plānoto sabiedrības komercdarbības politiku nākamajā pārskata periodā, kā arī citu informāciju, kas var ietekmēt lidostas “Rīga” darbību un valsts intereses.

No 2022. gada 14. marta valdes sēdes, ja nav noteikts citādi, notiek divas reizes nedēļā. 2022. gadā notika 83 valdes sēdes.

Padomes un valdes locekļu dzīves gājums

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” padomes priekšsēdētājs Juris Kanels no 2021. gada 17. maija. Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

Profesionālā darba pieredze:

05.2021. -	līdz patr. laikam Direktors, Transporta un sakaru institūts
03.2012. - 05.2021.	Rektora v.i., Administratīvais prorektors un Starptautisko sakaru daļas vadītājs, Transporta un sakaru institūts
08.2015. - 05.2019	Direktors, Transporta un sakaru institūta Akadēmiskais un profesionālais aviācijas centrs

(TSI/ APAC)

10.2009. - 09.2010.	Valdes priekšsēdētājs, SIA „Selkoms”
06.2009. - 12.2011.	Valdes priekšsēdētājs, SIA „ANS” (iepriekšējais nosaukums SIA „Aeronavigācijas serviss. Mācību centrs”)
12.2008. - 06.2009.	Valdes loceklis, VAS „Latvijas gaisa satiksme”
02.2007. - 12.2008.	Valdes loceklis, VAS “Starptautiskā lidosta Rīga”
11.2004. - 11.2006.	Valdes priekšsēdētājs, VAS “Valsts informācijas tīkla aģentūra”
03.2004. - 11.2006.	Padomes loceklis, VAS “Starptautiskā lidosta Rīga”
07.2003. - 12.2003.	Valdes loceklis, Ventspils brīvdosta
04.2003. - 10.2004.	Valdes priekšsēdētājs, BO VAS “Latvijas Attīstības aģentūra”; pēc tās reorganizācijas - direktors v/a “Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra”
11.2002. - 05.2003.	Padomes priekšsēdētāja vietnieks, AS “Rīgas jūras līnija”
01.2002. - 04.2003.	Valdes loceklis, BO SIA “Rīgas reģiona attīstības aģentūra”
07.1998. - 12.2002.	Valdes priekšsēdētāja vietnieks, SIA “Eirokonsultants”
01.1998. - 05.1998.	Speciālo uzdevumu vēstnieks, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija
09.1993. - 01.1998.	Ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks, Latvijas Republikas vēstniecība Beļģijā, Nīderlandē, Luksemburgā un NATO, pārstāvniecība Eiropas Savienībā
01.1992. - 09.1993.	Ekonomikas departamenta direktors un Valsts sekretāra vietnieks, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija
01.1991. - 01.1992.	Ģenerāldirektora vietnieks, Latvijas Republikas MK Ārējo ekonomisko sakaru departaments

Izglītība:

2020. gadā - Zinātnes doktora grāds politikas zinātnes nozarē
Augstākā izglītība - 1978. gadā absolvēta Latvijas Universitātes Ekonomikas fakultātes Rūpniecības plānošanas specialitātē.

2015. gada jūlijā pabeigts „CAM&CONS” apmācību kurss par tēmu „EASA Part - 66/147”.

2008. gada septembrī pabeigts ICAO aviācijas apmācību kurss par tēmu „Safety Management Systems”.

2007. gada septembrī pabeigti IATA Training and Development Institute apmācību kursi par tēmām „Airport Planning” un „Airport Operations”.

2004. gada septembrī pabeigts apmācību kurss „Ievads zināšanās par stratēģisko komunikāciju”.

2003. gadā pabeigts Joint Vienna Institute apmācību kurss par tēmu „Ārvalstu tiešo investīciju politika”.

1992. gadā pabeigti apmācību kursi: Dalhausī Universitātē Halifaksā (Kanādā) tirgus ekonomikas pamatu jautājumi, Britu Padomē Oksfordā/ Londonā Eiropas Savienības funkcionēšanas, struktūras un procedūru jautājumi.

Amati citās kapitālsabiedrībās:

NAV

Cita profesionālā pieredze un sabiedriskie pienākumi

02.2016 – 12.2020	Padomes loceklis, biedrība „Latvijas Aviācijas asociācija”
09.2012 – 09.2016	Kvalifikācijas komisijas loceklis, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija
09.2007 – 12.2008	Tehniskās un operāciju drošības komitejas loceklis, ACI Eiropas reģionālā organizācija
1998. – 2003.	Valdes loceklis, NVO “Eiropas Kustība Latvijā” (1998. - 2000. gadā arī viceprezidents)

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” padomes loceklis Eduards Toms no 2019. gada 24. maija. Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

Darba pieredze:

Eduards Toms ir VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” padomes loceklis, kā arī bijis finanšu direktors (CFO) “Primera Air” (“Primera Air Scandinavia” A/S, “Primera Air Nordic” SIA, “Primera Air” ehf), finanšu un administratīvais direktors un valdes loceklis ar paraksta tiesībām “Consolis Latvija” SIA, finanšu direktors “Betonika” UAB (“Consolis” grupas uzņēmums), finanšu procesu uzlabošanas menedžeris “Consolis” reģionālajā birojā, kā arī finanšu direktors (CFO), finanšu un kontroles nodaļas vecākais viceprezidents “airBaltic”.

Izglītība:

Ekonomikas zinātņu bakalaurs un Ekonomikas zinātņu maģistrs, Latvijas Universitātē; EMBA grāds, Rīgas Ekonomikas Augstskola.

Amati citās kapitālsabiedrībās:

SIA “GC Project” valdes loceklis

SIA “Citrus Solutions” Finanšu un administratīvā vadītāja amats

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” padomes locekle Elīna Salava no 2021. gada 7. jūlija. Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

Darba pieredze:

Elīnai Salavai ir ievērojama pieredze uzņēmumu vadības, finanšu un pārvaldības procesos gan valsts, gan privātā sektorā. Kopš 2017. gada E. Salava ir valdes padomniece finanšu jautājumos Attīstības finanšu institūcijā “ALTUM”, kā arī biotehnoloģiju jaunuzņēmuma “RECOLO” dibinātāja un valdes priekšsēdētāja, iepriekš bijusi padomes konsultante finanšu jautājumos Attīstības finanšu institūcijā “ALTUM”, padomes priekšsēdētāja vietniece AS “Sakret Holdings” Baltijā, padomes locekle AS “Sportland International Group” Baltijā un Ukrainā, kā arī ieņēmusi vadošus amatus SIA “Rīgas ūdens”, “Linstow” koncerna tirdzniecības centru segmenta uzņēmumos Baltijā un SIA “PricewaterhouseCoopers”.

Izglītība:

Elīna Salava ir ieguvusi bakalaura grādu biznesa vadībā Latvijas Universitātē un ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) kvalifikāciju.

Amati citās kapitālsabiedrībās:

Valdes padomniece finanšu jautājumos Attīstības finanšu institūcijā “ALTUM” “RECOLO” valdes priekšsēdētāja

*VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" valdes priekšsēdētāja **Laila Odiņa** no 2020. gada 16. aprīļa. Pilnvaru termiņš – 5 gadi.*

Darba pieredze:

Laila Odiņa ir bijusi VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" padomes locekle, Transporta un Sakaru Institūta valdes locekle, "UTAir Airlines JSC" Operatīvās vadības direktore, "Azerbaijan Airlines JSC" Izpilddirektore, kā arī AS "Air Baltic Corporation" Operatīvās vadības direktore.

Izglītība:

City University London, Pg Air Transport Management; Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA", Uzņēmējdarbības vadība.

Amatī citās kapitālsabiedrībās:

NAV

*VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" valdes loceklis **Normunds Feierbergs** no 2021. gada 10. novembra. Pilnvaru termiņš – 5 gadi.*

Darba pieredze:

Normunds Feierbergs ir VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" valdes loceklis, bijis AS "Latvijas Krājbanka", Informāciju Tehnoloģiju pārvaldes vadītājs, Viceprezidents un AS "UniCredit Bank", Vispārējo Bankas pakalpojumu pārvaldes vadītājs, Pirmais Viceprezidents, kā arī ieņēmis citus vadošus amatus dažādās kapitālsabiedrībās.

Izglītība:

Latvijas Universitāte Ekonomikas un Vadības fakultāte, Maģistra grāds Biznesa Vadībā; Latvijas Universitāte Fizikas un Matemātikas fakultāte, Bakalaura grāds Datorzinībās.

Amatī citās kapitālsabiedrībās:

Padomes loceklis VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs"

*VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" valdes loceklis **Artūrs Saveljevs** no 2022. gada 12. septembra. Pilnvaru termiņš – 5 gadi.*

Profesionālā darba pieredze:

Artūrs Saveljevs ir VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" valdes loceklis, AS "Transporta un sakaru institūts" un Cranfield University vieslektors, kā arī Starptautiskās lidostu padomes Eiropā Komerciālā foruma priekšsēdētājs. Iepriekš bijis arī VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" Komerciālā un Mārketinga departamentu direktors Neaviācijas mārketinga vadītājs, kā arī AS "Transporta un sakaru institūts" Profesionālās maģistra programmas "Aviācijas vadība" direktors.

Izglītība:

Cranfield University, Maģistra grāds Lidostu plānošanā un menedžmentā (MSc in Airport Planning and Management). Latvijas Universitāte, Maģistra grāds ekonomikā (Starptautiskā ekonomika). Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, Profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā.

Amati citās kapitālsabiedrībās:

NAV

Augstākās pārvaldes institūcijas izvirzīšana un atlase

2.10.

Augstākās pārvaldes institūcijas izvirzīšanā un atlasē Likums paredz nosacījumus attiecībā uz:

- padomes izveidošanu un padomes locekļu skaitu, kā arī padomes uzdevumiem, prasībām padomes locekļa kandidātiem, padomes locekļa ievēlēšanu amatā un atsaukšanu;
- valdes pārstāvības tiesībām, valdes locekļu skaitu un ierobežojumiem valdes locekļiem, kā arī valdes locekļu ievēlēšanu, atsaukšanu, atlīdzību un lēmumu pieņemšanu;
- kandidātu izvērtēšanu un izvirzīšanu, ko veic Nominācijas komisija, ievēlēšanai valdes vai padomes locekļa amatā no tiem kandidātiem, kas pieteikušies publiskā kandidātu pieteikšanās procedūrā.

Lai nodrošinātu profesionālu un objektīvu kapitālsabiedrības padomes darbu, kas veicina kapitālsabiedrības vērtības ilgtermiņa pieaugumu un darbības efektivitāti, kapitāla daļu turētājs nodrošina, ka vismaz puse no padomes locekļiem ir neatkarīgi un atbilst Likumā noteiktajiem kritērijiem.

MK 2020. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 20 “Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātai publiskai personai” nosaka kārtību, kādā tiek nominēti kandidāti valdes un padomes locekļa amatam lidostā “Rīga”, tai skaitā, nosaka Nominācijas komisijas izveidošanas kārtību, sastāvu un Nominācijas komisijas locekļiem izvirzāmās prasības, kārtību, kādā notiek koordinācijas institūcijas sadarbība ar valsts kapitāla daļu turētāju, kā arī minimālās prasības attiecībā uz padomes locekļu izglītību, valodu prasmi un darba pieredzi, nepieciešamajām kompetencēm un to novērtēšanas kārtību. Šie noteikumi arī nosaka kārtību, kādā dokumentē un publisko informāciju par nominācijas procesa norisi un rezultātiem, kā arī personāla atlases konsultanta pienākumus un ar to izpildi saistīto izdevumu segšanas kārtību, lai nodrošinātu valdes un padomes locekļa nominēšanas procesa atbilstību korporatīvās pārvaldības labās prakses principiem un atklātu, godīgu un profesionālu padomes locekļu atlasi.

Lidostas “Rīga” valdes un padomes locekļu atlase notiek, organizējot publisku kandidātu pieteikšanās procedūru, nominēšanas procesā papildus piesaistot personāla

atlases konsultantu. Izņēmums pieļaujams tikai Likumā paredzētos gadījumos, ja valdes vai padomes locekli pārvēl uz jaunu pilnvaru termiņu vai personu nav iespējams nominēt termiņā, kas nodrošinātu padomes rīcībbspēju. Divi no padomes locekļiem ir neatkarīgi, padomē un valdē ir pārstāvēti abi dzimumi un ar katru valdes un padomes locekli ir noslēgts pilnvarojuma līgums par valdes un padomes locekļa pienākumu izpildi. Atbilstoši Likumam valdes un padomes locekļus amatā ievēl uz pieciem gadiem.

Padomes un valdes atalgojuma politika

2.19., 2.20., 2.21.

Valdes un padomes locekļu atlīdzība noteikta atbilstoši Likumam un MK 2020. gada 4. februāra noteikumiem Nr. 63 “Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru”.

Valdes priekšsēdētāja un valdes locekļa atlīdzību veido mēneša atlīdzība jeb atlīdzības fiksētā daļa, kā arī var tikt izmaksāta prēmija jeb atlīdzības mainīgā daļa. Valdes locekļa mēneša atlīdzību nosaka uz visu valdes locekļa pilnvaru termiņu ar tiesībām to pārskatīt reizi gadā. MK 2020. gada 4. februāra noteikumi Nr. 63 nosaka valdes locekļa mēneša atlīdzības maksimālo apmēru, ņemot vērā vidējo atlīdzību vadībai līdzīga lieluma (neto apgrozījums, bilances kopsumma, darbinieku skaits) kapitālsabiedrībās privātajā sektorā vai atsevišķos gadījumos – nozarē, kurā attiecīgā kapitālsabiedrība darbojas. Valdes locekļa mēneša atlīdzības maksimālais apmērs nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt CSP oficiālajā statistikas paziņojumā publicēto valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēru, kas noapaļots pilnos EUR un kam piemērots koeficients desmit. Valdes loceklim var izmaksāt prēmiju reizi gadā pēc gada pārskata apstiprināšanas. Prēmija nedrīkst pārsniegt kapitālsabiedrības valdes locekļa divu mēnešu atlīdzības apmēru un tās apjomu nosaka, ņemot vērā pārskata gadā sasniegtos uzņēmuma darbības rezultātus, Stratēģijas izpildi, kapitālsabiedrības darbības rezultātus un valdes locekļa darbības rezultātus. Atbilstoši Likumam valdes locekļa pilnvarojuma līgumā var pielīgt apdrošināšanu un atsaukšanas pabalstu. Atsaukšanas pabalstu var paredzēt tikai tad, ja valdes loceklis no amata atsaukts pirms pilnvaru termiņa beigām un ja atsaukšana nav saistīta ar pilnvaru pārkāpšanu, pienākumu neizpildi vai nepienācīgu izpildi, kā arī ar kaitējuma nodarīšanu sabiedrības interesēm. Ja valdes locekļa pilnvarojuma līgumā nav pielīgta apdrošināšana un atsaukšanas pabalsts, tos nepiešķir.

Padomes priekšsēdētāja un padomes locekļa mēneša atlīdzību veido tikai atlīdzības fiksētā daļa, jo padomes locekļiem prēmijas neizmaksā. Mēneša atlīdzību padomes locekļiem nosaka, ievērojot MK 2020. gada 4. februāra noteikumus Nr. 63 paredzēto mēneša atlīdzības maksimālo apmēru, ņemot vērā vidējo atlīdzību vadībai līdzīga lieluma (neto apgrozījums, bilances kopsumma, darbinieku skaits) sabiedrībās privātajā sektorā vai atsevišķos gadījumos – nozarē, kurā attiecīgā sabiedrība darbojas. Padomes locekļa mēneša atlīdzības maksimālais apmērs nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt CSP oficiālajā statistikas paziņojumā publicēto valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēru, kas noapaļots pilnos EUR un kam piemērots

koeficients trīs. Padomes loceklis nesaņem atsaukšanas pabalstu vai jebkāda cita veida kompensāciju, ja viņš tiek atsaukts no amata pirms termiņa beigām.

Valdes un padomes locekļu atlīdzību nosaka līdz 90% apmērā attiecīgi no valdes un padomes priekšsēdētāja mēneša atlīdzības. Ja valdes loceklis kapitālsabiedrībā papildus pilda arī cita amata pienākumus, kopējais atlīdzības apmērs nemainās, saglabājot 90%, atlīdzību par valdes locekļa pienākumu izpildi un atlīdzību par cita amata pienākumu izpildi sadalot proporcionāli.

Ar valdes un padomes locekļiem slēdz pilnvarojuma līgumu, un uz viņiem nav attiecināmi Darba koplīguma noteikumi. 2022. gadā valdes un padomes locekļu (kopā) darba samaksa bija 538 993,32 EUR (t. sk. valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas – 100 446,12 EUR). Informācija par lidostas “Rīga” padomes un valdes atalgojumu publiski pieejama valdes un padomes locekļu valsts amatpersonas deklarācijās, kas publicētas VID mājaslapā.

Attiecību starp ikgadējo kopējo atlīdzību uzņēmuma visaugstāk atalgotajai personai pret vidējo gada kopējo atlīdzību visiem darbiniekiem (izņemot visaugstāk apmaksāto personu) un procentuālo gada kopējās atlīdzības pieauguma attiecību organizācijas visaugstāk atalgotajai personai pret vidējo procentuālo pieaugumu gada kopējam atalgojumam visiem darbiniekiem (izņemot visaugstāk apmaksāto personu) lidosta “Rīga” nefinanšu ziņojumā neatklās - saskaņā ar Komerccenoslēpuma sarakstu, informācija par amatalgu apmēriem nav publiskojama. Lidostas “Rīga” atalgojums ir konkurētspējīgs un taisnīgi piešķirts, ko apliecina ārējo ekspertu veiktie vērtējumi. Par darbinieku atalgojuma politiku lasīt sadaļā “Darbinieki”.

Ekonomikas, vides un sociālo lietu komitejas

2.9.

Lidostā “Rīga” darbojas divas komisijas un divas darba grupas, kuru pārraudzībā ir jautājumi, kas saistīti ar lēmumu pieņemšanu par ekonomikas, vides un sociālajām tēmām.

Energopārvaldības sistēmas darba grupa

Energopārvaldības sistēmas darba grupas mērķis ir īstenot lidostā “Rīga” procesus, kas nepieciešami energopārvaldības sistēmas uzturēšanai un uzlabošanai, energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu un oglekļa dioksīda emisiju samazināšanas pasākumu plānošanai, veicināšanai un kontrolei. Darba grupas sastāvs ir noteikts ar rīkojumu. Darba grupu vada valdes loceklis un vides pārvaldības sistēmas vadītājs, un tās sastāvā iekļauti pārstāvji no struktūrvienībām, kas ir atbildīgas par lidostas energoresursu izmantošanu un vides aizsardzību. Energopārvaldības darba grupas sastāvā darbojas valdes loceklis, Kvalitātes un ilgtspējas departamenta direktors, Ilgtspējas un vides pārvaldības nodaļas vadītājs, Vides pārvaldības sistēmas vadītājs, Tehniskās uzturēšanas nodaļas vadītājs, Infrastruktūras uzturēšanas un attīstības departamenta direktora vietnieks, Mehanizācijas nodaļas vadītājs un Elektrotehniskās nodaļas vadītājs. Pēc nepieciešamības darba grupa var pieaicināt citus lidostas “Rīga” darbiniekus piedalīties darbu izpildē, organizēšanā un pārraudzībā.

2022. gadā Energopārvaldības sistēmas darba grupas pamatsastāvā darbojās trīs sievietes un pieci vīrieši. Darba grupas locekļiem nav noteikts pilnvaru termiņš.

2022. gadā tika organizētas un protokolētas 13 darba grupas sanāksmes un tika pieņemti 36 lēmumi. Nozīmīgākie darba grupas lēmumi un darbi, kas paveikti energopārvaldības darba grupā 2022. gadā:

- ceturkšņa un gada patēriņu izvērtēšana, cēloņu analīze un turpmāk veicamo darbību noteikšana, lai uzlabotu energoefektivitāti;
- noteikti elektroenerģijas un siltumenerģijas patēriņa mērķi 2022. gadam;
- energopārskata izstrādāšana un apstiprināšana;
- nodrošināta energoefektivitātes un CO₂ emisiju samazināšanas projektu virzības kontrole;
- izskatīts transportlīdzekļu iepirkumu plāns un veikti CO₂ emisiju samazinājuma aprēķini;
- nodrošināta NetZero ceļa kartes un CO₂ emisiju pārvaldības plāna 2023. – 2025. gadam izskatīšana.

Vides trokšņa pārvaldības darba grupa

Lidostas “Rīga” Vides trokšņa pārvaldības darba grupa ir izveidota, ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja 2015. gada 30. oktobra atzinuma par lidostas infrastruktūras attīstību projektu līdz 2020. gadam ietekmes uz vidi novērtējumu Nr. 9 6.3.2.17.c punktu un Rīgas pilsētas domes 2016. gada 26. janvāra lēmuma Nr. 3403 20.2. punktā noteikto pienākumu izveidot pastāvīgu darba grupu lidostas trokšņa samazināšanas pasākumu un lidostas apkārtnes teritoriju attīstības plānošanas un apbūves nosacījumu izstrādei, plānošanai un īstenošanai.

Darba grupas funkcijas un uzdevumi ir:

- izstrādāt un izvērtēt priekšlikumus gaisa kuģu trokšņa ietekmes samazināšanai lidostā “Rīga”;
- izstrādāt un izvērtēt priekšlikumus gaisa kuģu trokšņa pārvaldības uzlabošanai, tai skaitā izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu pilnveidošanai;
- izskatīt un saskaņot Rīcības plānu trokšņa samazināšanai, uzraudzīt tā ieviešanu;
- veikt citus uzdevumus, lai izstrādātu un saskaņotu priekšlikumus lidostu “Rīga” izmantojošo gaisa kuģu trokšņa ietekmi uz iedzīvotājiem mazināšanai, kas Darba grupai noteikti Rīcības plānā trokšņa samazināšanai.

Darba grupu vada lidostas “Rīga” pārstāvis, bet tajā ir pārstāvētas lidostas ietekmes puses: LGS, airBaltic, CAA, Satiksmes ministrija, VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, Veselības inspekcija, Rīgas valstspilsētas dome, Mārupes novada dome un Jūrmalas valstspilsētas dome. Satiksmes ministrija ir nominējusi trīs pārstāvjus, kuriem kopā ir viena balsstiesība. Darba grupas sastāvā ir septiņi vīrieši un piecas sievietes. Darba grupas locekļiem nav noteikts pilnvaru termiņš.

Darba grupas sastāvā ir izveidota Aviācijas nozares apakšgrupa, kas vērtē specifiskus ar gaisa kuģu lidojumu trajektorijām un procedūrām saistošus jautājumus.

Darba grupa sanāk ne retāk kā divas reizes gadā, bet Aviācijas nozares apakšgrupa sanāk ne retāk kā reizi ceturksnī. 2022. gadā notika divas darba grupas sanāksmes, bet Aviācijas nozares apakšgrupai - četras.

Darba grupa pieņēma zināšanai lidostas “Rīga” sagatavoto informāciju par aktualitātēm gaisa kuģu pārvaldībā, kontrolēja Rīcības plāna trokšņa samazināšanai izpildes gaitu, kā arī uzdeva lidostai “Rīga” izvērtēt “J” tipa lidojumu procedūru izpildi pēc lidojumu procedūru izmaiņu veikšanas.

Aviācijas nozares apakšgrupas nozīmīgākie lēmumi bija par izmaiņu veikšanu aeronavigācijas informācijas publikācijā, par manevrēšanas ceļu un standarta pacelšanās procedūru izmantošanu nakts laikā, kā arī par “J” tipa procedūras pagriešanās punkta koordinātēm.

Pastāvīgā iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisija

Ar lidostas “Rīga” valdes priekšsēdētāja 2022. gada 25. aprīļa rīkojumu Nr. 22/39B “Par darbinieku sūdzību, iespējamo pārkāpumu ziņošanas un izskatīšanas kārtību” ir izveidota Pastāvīgā iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisija, kur komisijas priekšsēdētājs ir Iekšējās audita vienības vadītājs, kā arī komisijā darbojas vēl četri locekļi – Juridiskā departamenta direktors, Personāla departamenta direktors, Personāla departamenta Jurists darba tiesību jomā un Kvalitātes un ilgtspējas departamenta direktors. 2022. gadā Pastāvīgās iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisija pamatsastāvā darbojas trīs sievietes un divi vīrieši. Komisijas locekļiem nav noteikts pilnvaru termiņš.

Komisijas locekļu pienākums ir izskatīt saņemto informāciju par iespējamiem pārkāpumiem un sagatavot atzinumus turpmākai rīcībai. Atzinumi tiek iesniegti Lidostas “Rīga” valdes priekšsēdētājam lēmuma pieņemšanai.

Ikvienam lidostas “Rīga” darbiniekam ir nodrošinātas tiesības ziņot par iespējamiem pārkāpumiem:

- Ētikas kodeksā noteiktajiem iespējamiem profesionālās ētikas pamatprincipu pārkāpumiem, tai skaitā koruptīvām un krāpnieciskām darbībām;
- Trauksmes celšanas procedūrā noteiktajiem iespējamiem pārkāpumiem;
- Darba kārtības noteikumos un citos normatīvajos dokumentos noteiktajiem darbinieka tiesību un interešu aizsardzības iespējamiem pārkāpumiem.

Lidosta “Rīga” nodrošina ziņotāja identitātes aizsardzību.

2022. gadā Pastāvīgajā iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisijā izskatīts un sagatavots viens atzinums par iespējamo Ētikas kodeksa pārkāpumu. Nav neviena ziņošanas gadījuma par Trauksmes celšanas procedūrā noteiktajiem iespējamiem pārkāpumiem, kā arī par Darba kārtības noteikumos un citos normatīvajos dokumentos noteiktajiem darbinieka tiesību un interešu aizsardzības iespējamiem pārkāpumiem.

Ilgtspējas komiteja

Ilgtspējas komitejas darbības mērķis ir īstenot lidostas “Rīga” ilgtspējas pasākumus atbilstoši Ilgtspējas stratēģijai, Korporatīvi sociālās atbildības vadlīnijām un ilgtspējīgas attīstības politikai, kā arī koordinēt ar ilgtspējīgu attīstību saistītos

jautājumus lidostā, lai nodrošinātu uzņēmuma ilgtspēju, ņemot vērā lidostas “Rīga” vides, sociālo un ekonomisko ietekmi. Komitejas sastāvs ir noteikts Ilgtspējas komitejas nolikumā, ņemot vērā uzņēmuma ilgtspējas attīstības politikā definētās atbildības jomas. Komiteju vada valdes priekšsēdētājs un tajā ir pārstāvēti struktūrvienību vadītāji vai vadošie darbinieki, kuru pārraudzībā ir kāds no ilgtspējas aspektiem. Komitejā ir pārstāvēti Kvalitātes un ilgtspējas departamenta direktors, Ilgtspējas un vides pārvaldības nodaļas vadītājs, Vides pārvaldības sistēmas vadītājs, vides trokšņa speciālists, Finanšu departamenta direktors, Iepirkumu nodaļas vadītājs, Komunikācijas vienības vadītājs, Personāla departamenta direktors, Darba aizsardzības nodaļas vadītājs, LR Lidostu darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs, Komerčiālā departamenta direktors, Aviācijas pakalpojumu un biznesa attīstības departamenta direktors, Infrastruktūras uzturēšanas un attīstības departamenta direktors. Pēc nepieciešamības uz komiteju var tikt pieaicināti arī citi darbinieki.

Komitejā kā ietekmes puse piedalās LR Lidostu darbinieku arodbiedrība tās valdes priekšsēdētāja personā, kas pārstāv darbinieku intereses.

2022. gadā Ilgtspējas komitejas pamatsastāvā darbojas deviņas sievietes un pieci vīrieši. Komitejas locekļiem nav noteikts pilnvaru termiņš.

Komiteja tiekas reizi ceturksnī (pēc nepieciešamības var tikšanās reizes noturēt biežāk vai retāk), lai risinātu ar ilgtspēju saistītos jautājumus, tai skaitā kontrolētu Ilgtspējas stratēģijas aktivitāšu plānu.

Katrai no Ilgtspējas stratēģijas sadaļām ir izveidotas Ilgtspējas komitejas apakšgrupas, paplašinot iesaistīto speciālistu skaitu kāda konkrēta aspekta vadībai.

2022. gadā Ilgtspējas komiteja tikās piecas reizes un būtiskākie lēmumi tika pieņemti par:

- ilgtspējas stratēģijā 2022. gadā īstenojamajām aktivitātēm;
- ietekmes pušu aptaujas rezultātu apstiprināšanu un būtiskuma matricas izstrādes gaitu;
- būtiskuma matricas un ANO ilgtspējīgas attīstības prioritāro lidostas mērķu apstiprināšanu;
- pievienošanas Ilgtspējas kodeksam;
- ilgtspējas stratēģijas 2022. gada aktivitāšu pusgada rezultātu izskatīšanu;
- Ilgtspējas indeksa snieguma analīzi un ekspertu komentāriem.

Vadības loma pārvaldības ietekmes pārraudzībā

2.12.

Lidostai “Rīga” ir izstrādāta Stratēģija, saskaņā ar kuru tiek noteikti galvenie darbības rādītāji, kā arī citi finanšu un nefinanšu lidostas “Rīga” darbības rādītāji atbilstoši Stratēģijā izvirzītajiem mērķiem.

Stratēģijā noteikta uzņēmuma misija, vīzija un stratēģiskie mērķi, pamatojoties uz LR MK apstiprināto vispārējo stratēģisko mērķi, kā arī lidostas “Rīga” attīstības un ilgtspējas mērķiem.

Balstoties uz Stratēģiju, APBAD sagatavo un iesniedz apstiprināšanai padomei stratēģijas ieviešanas rīcības plānu, kura sasniegšanai struktūrvienības katru gadu izstrādā struktūrvienību darbības plānus. Lai virzītos uz Stratēģijā noteikto KPI sasniegšanu, lidostas “Rīga” valde katru gadu apstiprina konkrētā gadā sasniedzamos KPI. Lai uzņēmuma vadība pārraudzītu procesus, kuros tiek uzraudzītas ilgtspējas jomas, un pieņemtu nepieciešamos lēmumus, atbildīgās struktūrvienības ziņo valdei šādus rādītājus:

- reizi mēnesī ar darbības rādītāju izpildi KID iepazīstina valdi un departamentu direktorus. Padziļināta darbības rādītāju izpilde tiek analizēta reizi ceturksnī;
- reizi ceturksnī visas struktūrvienības sagatavo un iesniedz apstiprināšanai atbildīgajam valdes loceklim struktūrvienības darbības plānu atskaites;
- divas reizes gadā APBAD ziņo valdei un padomei par lidostas “Rīga” vidēja termiņa darbības stratēģijas ieviešanas rīcības plānu un stratēģijā izvirzītajiem darbības rādītājiem;
- reizi gadā KID ziņo par lidostas Ilgtspējas stratēģijas izpildi uzņēmuma valdei. Ikgadējie Ilgtspējas stratēģijas rādītāji ir noteikti katrai no 10 nodaļām un tie ir saskaņoti ar GRI indikatoriem informācijas atklāšanai un komunikācijai par savu sniegumu lidostas ietekmes pusēm;
- reizi gadā uzņēmuma valde, padome un akcionārs apstiprina uzņēmuma nefinanšu paziņojumu, kas sagatavots atbilstoši GRI standartam un tam ir veikta ierobežotā pārbaude;
- reizi gadā KID ziņo valdei un valde apstiprina lidostas “Rīga” vides pārskatu;
- reizi ceturksnī KID ziņo uzņēmuma valdei par Vides un energopārvaldības programmas mērķu izpildi konkrētajā gadā;
- reizi gadā KID ziņo valdei par integrētās vadības sistēmas izvērtējumu (vadības pārskatu), kas sagatavots atbilstoši standartu ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 un ISO 50001:2018 prasībām;
- reizi gadā KID ziņo valdei par trokšņa samazināšanas pasākumu plāna virzību;
- valdei ne retāk kā reizi pusgadā, bet padomei ne retāk kā reizi gadā Risku pārvaldnieks ziņo par lidostas prioritāro risku kontroles pasākumu ieviešanas progresu un risku līmeņa izmaiņām.

Augstākās vadības iesaiste sadarbībā ar ietekmes pusēm ilgtspējas jautājumos ir aprakstīta sadaļās “Ekonomikas, vides un sociālo lietu komitejas” un “Sadarbība ar ietekmes pusēm”. Tāpat lidostas “Rīga” vadība ar ietekmes pusēm ilgtspējas jautājumos sadarbību koordinē/ īsteno caur: Lidostas lietotāju komiteju, ikgadējām pakalpojumu sniedzēju un aviopāravadātāju aptaujām, medijiem, ārējām un iekšējām vēstkopām, valdes tiešsaistes konferenci darbiniekiem. Lietotāju komitejas sanāsmēs un aptaujās saņemtie komentāri un ierosinājumi tiek izvērtēti, iespējamie un pamatotie ieviesti, kā arī sniegta sadarbības partneriem atgriezeniskā saite.

2023. gadā lidosta “Rīga” sāks darbu pie piegādes ķēdes izvērtējuma atbilstoši Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvas un Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarta prasībām (pēc šo standartu pieņemšanas). Lidosta 2023. gadam ir iezīmējusi šādus galvenos paveicamos uzdevumus:

- piegādātāju kartēšanu atbilstoši nozīmīgumam lidostas darbībai, piegādātāju ietekmei uz lidostas būtiskajām ilgtspējas jomām un ar tām saistītajiem riskiem un piegādātāju ģeogrāfisko izvietojumu;
- piegādātāju ilgtspējas riska līmeņa noteikšanas metodikas izveidi;
- izvēlētu piegādātāju grupēšanu potenciālajās riska grupās.

Plānots, ka lidostas “Rīga” vadība par pienācīgas rūpības pārbaudes rezultātiem tiks informēta reizi gadā, ziņojot par ikgadējā integrētās vadības sistēmas izvērtējumu, kurā tiek sniegta apkopota informācija par piegādātāju novērtējumu.

Attiecībā uz piegādātāju izvēli lidosta “Rīga” veic līgumpartneru kontroli, plašāka informācija pieejama sadaļā “Iepirkumi un piegāžu ķēžu vadība”.

Atbildības deleģēšana par ietekmes pārvaldību

2.13., 2.14.

Lidostā “Rīga” ilgtspējas jautājumus koordinē Ilgtspējas un vides pārvaldības nodaļas vadītājs, kas atrodas KID. Katras struktūrvienības pārziņā ir kādas ar ilgtspējas aspektiem saistītas aktivitātes, kuru koordinēšanu nodrošina KID. Tāpat KID ir atbildīgs par ilgtspējas stratēģijas izstrādi, ieviešanu un uzraudzību. Departamenta tiešā pārraudzībā ir vides un trokšņa jautājumi.

Uzņēmumā kopš 2019. gada darbojas Ilgtspējas komiteja, kuras darbība un augstākās vadības iesaiste ir aprakstīta sadaļā “Ilgtspējas komiteja”.

Lai nodrošinātu energopārvaldības sistēmas uzturēšanu atbilstoši ISO 5001 standarta prasībām, lidostā “Rīga” darbojas Energopārvaldības darba grupa. Par tās darbību un augstākās vadības iesaisti lasīt sadaļā “Energopārvaldības darba grupa”.

Struktūrvienību vadītāju un citu lidostas atbildīgo darbinieku ziņošanas process augstākajai vadībai ilgtspējas jautājumos ir aprakstīts sadaļā “Vadības loma pārvaldības ietekmes pārraudzībā”.

Lidosta “Rīga” ilgtspējas informāciju kopš 2019. gada atklāj nefinanšu paziņojumā, kuru gatavo pēc GRI standarta. Saskaņā ar sadaļā “Informācija par uzņēmumu un pārskatu” minēto, par pārskata sagatavošanu atbild lidostas “Rīga” valde, kas apliecina, ka pārskatā ietvertā informācija ir patiesa un sniedz ticamu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma darbību, pārskatu pirms tā publicēšanas apstiprina lidostas “Rīga” padome un akcionārs.

Vadības snieguma novērtējums

2.18.

Ņemot vērā Likumu, Padomes reglamentu un Pārresoru koordinācijas centra “Vadlīnijas padomes darba ikgadējā pašvērtējuma veikšanai”, padome veic padomes darba ikgadējo pašvērtējumu.

Saskaņā ar Pārresoru koordinācijas centra 2020. gada 17. augusta vadlīnijām Nr. 1.2-23/3/2 “Vadlīnijas valdes un padomes locekļu darbības rezultātu izvērtēšanai” valdes locekļu darbības rezultātu izvērtēšana, kā arī padomes pašvērtējums jāveic vismaz reizi gadā. Pēc valdes rekomendācijām, padome nosaka katra valdes locekļa sasniedzamos

mērķus konkrētam periodam. Valdes loceklis novērtēšanas perioda beigās veic pašvērtējumu atbilstoši viņam noteiktajiem darbības mērķiem un iesniedz to padomei. Padome veic valdes locekļa darbības rezultātu novērtēšanu.

Valdes locekļu darbības rezultātu novērtējums balstās uz dažādiem uzņēmējdarbības rādītājiem, kas ietver lidostas "Rīga" stratēģisko finanšu un nefinanšu mērķu izpildi. Ar ilgtspējas aspektiem saistītie 2022. gadā noteiktie sasniedzamie mērķi valdei ir saistīti ar nefinanšu informācijas atklātības nodrošināšanu, energoefektivitātes palielināšanu, negatīvās ietekmes uz vidi un klimatu mazināšanu saimnieciskās darbības procesos, darbinieku atalgojuma politikas pilnveidošanu u.c.

Darbības rezultātu novērtējums var tikt ņemts vērā, lai lemtu par prēmiju piešķiršanu valdes locekļiem.

Būtiskākās politikas un uzstādījumi, to ieviešana praksē

2.23., 2.24.

Lidosta "Rīga" ir izstrādājusi šādas būtiskākās politikas:

- Ilgtspējīgas attīstības politiku, kuras mērķis ir sekmēt un nodrošināt, lai lidostas ilgtermiņa biznesa panākumi, stratēģiskie mērķi un uzdevumi tiktu sasniegti ar atbildīgu un līdzsvarotu rīcību visos ilgtspējas aspektos, ievērojot Lidostas Korporatīvi sociālās atbildības vadlīnijas. Politika ietver pamatprincipus attiecībā uz ietekmi uz vidi, darbiniekiem, klientiem, sabiedrību un vietējo kopienu un sadarbības partneriem. Politikas pamatnosacījumi ir integrēti Ilgtspējas stratēģijā un tās sastāvā esošajā aktivitāšu plānā. Lidostas darbinieki par Ilgtspējas politikā ietvertajiem jautājumiem tiek informēti caur slēgto "Facebook" lapu, vēstkopu un valdes tiešsaistes konferencē ar lidostas "Rīga" darbiniekiem.
- Vides un energopārvaldības politiku, kas ir vērsta uz ilgtspējīgu attīstību un saudzīgu attieksmi pret apkārtējo vidi un rūpēm par sabiedrību kopumā - novērst vai samazināt lidostas darbības rezultātā radīto nelabvēlīgo ietekmi uz gaisa kvalitāti, augsni, virszemes un pazemes ūdeņiem un kontrolēt trokšņa piesārņojumu, rūpēties par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un dabas resursu racionālu izmantošanu. Politikas pamatnosacījumi ir ieviesti visos lidostas "Rīga" procesos caur integrēto vadības sistēmu. Par vides un energopārvaldības politiku jaunie darbinieki tiek informēti ievadinstruktāžās stājoties amatā, atkārtotās apmācības katram darbiniekam ir jāiziet vienu reizi divos gados.
- Korporatīvās sociālās atbildības un sabiedrības investīciju politiku, kas nosaka uzņēmuma korporatīvās sociālās atbildības un sabiedrības investīciju politikas jomas. Apzinoties savas atbildības dimensijas un ietekmes, lidosta ir definējusi šādas korporatīvās sociālās atbildības un sabiedrības investīciju politikas jomas: vietējās kopienas labklājība, vides aizsardzība, cilvēkresursu attīstība, uzņēmējdarbības un tūrisma attīstība Latvijā. Politika nosaka sabiedrības investīciju projektu pieteikšanas un īstenošanas kārtību un ziedošanas (dāvināšanas) pamatprincipus. Politikas uzstādījumi un pamatprincipi tiek

ieviesti Ilgtspējas stratēģijas aktivitāšu plāna, sadarbības memoranda ar Mārupes novadu aktivitāšu plāna, kā arī Komunikācijas vienības darbības plāna ietvaros. Informācija par politiku un tās principiem ir publiski pieejama sabiedrībai lidostas mājas lapā sadaļā Politikas <https://www.riga-airport.com/lv/politikas> un Ieguldījums sabiedrībā <https://www.riga-airport.com/lv/ieguldijums-sabiedriba>. Darbinieki par šo politiku tiek informēti caur iekšējās informācijas kanāliem – vēstkopu, slēgto “Facebook” grupu, kā arī valdes tiešsaistes konferencēs ar darbiniekiem.

- Personāla politiku, kas ir izstrādāta, lai veicinātu vienotu izpratni par visiem personāla vadības procesiem un reglamentētu vispārīgas nostādnes attiecībā uz personālu. Personāla politikas mērķis ir sekmēt stratēģisko mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi, nodrošinot lidostu ar profesionāliem, motivētiem, uz rezultātu orientētiem un lojāliem darbiniekiem. Darba samaksas pamatnostādnes noteiktas Personāla politikas 1. pielikumā “Atalgojuma politikas principi”. Lidostas kā atbildīga darba devēja atalgojuma politikas mērķis ir izveidot tādu darbinieku darba samaksas sistēmu, lai nodrošinātu augstas kvalitātes, drošus un pieejamus pakalpojumus klientiem, uzturot un attīstot starptautiskās aviācijas prasībām atbilstošu infrastruktūru. Atalgojuma politika ir vērsta uz stabilu, vienmēr laikus izmaksātu un konkurētspējīgu darbinieku darba samaksu ar sociālajām garantijām un pabalstiem. Lidostā ir daudzveidīga un plaša un motivācijas un bonusu sistēma un tie noteikti darbinieku Motivēšanas programmā (Personāla politikas 2. pielikumā). Darbinieku motivēšanas politikas mērķis ir sniegt Lidostas darbiniekiem daudzveidīgu un pievilcīgu labumu klāstu papildus Darba likumā noteiktajam. Motivēšanas programma aptver šādus aspektus – darba samaksu, atvaļinājumus, darbinieku veselību, kvalifikācijas celšanu, darba apģērbus un apavus, transportu, ēdināšanu, pasākumus darbiniekiem un citus bonusus. Plašāk par Personāla politiku, atalgojuma sistēmu un motivēšanas pasākumiem lasīt sadaļā “Darbinieki”, savukārt plašāk par cilvēktiesību aspektu lasīt sadaļā “Cilvēktiesības”.
- Drošības politiku, kuras mērķis ir līdz minimumam samazināt ar lidostas darbību saistītos riskus un apdraudējumus lidojumu drošībai, kas sevī ietver augstākās vadības apņemšanos izpildīt lidostas darbībai noteiktās prasības un nepārtraukti pilnveidot ar lidostas drošību un drošumu saistošās nianšes. Lidlauka atbildīgais vadītājs un lidostas “Rīga” valde, balstoties uz Regulā Nr. 139/2014 lidostas darbībai noteikto drošības pārvaldības sfēru, nosaka drošības politiku. Drošības politikas īstenošana vairākos pamatprincipos ir cieši saistīta ar darba aizsardzību, jo tā paredz:
 - nodrošināt drošu darba vidi visiem lidlaukā strādājošiem darbiniekiem;
 - nodrošināt, ka darbu veic tikai atbilstoši apmācīti darbinieki;
 - garantēt iespēju visiem nodarbinātajiem piedalīties drošības veidošanā un uzturēšanā;
 - nodrošināt iespēju ziņot par drošības gadījumiem vai pārkāpumiem.

Drošības politika ietver vēl šādus principus:

- augstākās vadības apņemšanos izpildīt lidostas “Rīga” darbībai noteiktās prasības un nepārtraukti pilnveidot Drošības pārvaldības sistēmas darbības efektivitāti;
- garantēt lidostas “Rīga” augstākās vadības atbalstu drošības kultūras ieviešanā un uzturēšanā;
- ievērot starptautisko normatīvo dokumentu un CAA noteiktās prasības un rekomendācijas, kā arī sadarboties ar CAA drošības standartu uzturēšanā;
- nodrošināt atbilstību visām piemērojamām tiesību aktu prasībām, pildīt visus piemērojamus standartus un izmantot labākās prakses piemērus, veicot uzlabojumus, lai nodrošinātu atbilstību augstākajiem drošības standartiem;
- ievērot taisnīguma kultūras principus, strikti vērsties pret visiem apzināti izdarītiem pārkāpumiem vai rupju nolaidību, nepiemērojot sodu par neapzināti izdarītām, bet godprātīgi ziņotām un atzītām kļūdām.

Šo politiku apstiprina Lidlauka atbildīgais vadītājs un lidostas “Rīga” valde. Drošības politika ir dokumentēta un aktuālais drošības politikas teksts ir ietverts DPS rokasgrāmatā, kas ir Lidlauka ekspluatācijas sastāvdaļa. Drošības politika tiek izvietota lidostas struktūrvienību darba telpās. Elektroniski drošības politika ir pieejama lidostas “Rīga” intranetā. Informācija par apstiprināto uzņēmuma politiku elektroniski tiek izsūtīta visiem lidostas “Rīga” struktūrvienību vadītājiem, kuri ir atbildīgi par savu darbinieku informēšanu un lidostas drošības politikas skaidrošanu. Lidostas drošības politika tiek izplatīta visām lidostā strādājošajām kompānijām un valsts institūcijām. Elektroniski drošības politika citām kompānijām ir pieejama lidostas mājaslapas sadaļā “Tikai reģistrētiem lietotājiem” ar autorizētu piekļuvi. Lidostas drošības politika tiek pārskatīta ne retāk kā reizi gadā, DPS vadības pārskata sapulces laikā, vai pēc nepieciešamības.

Lai visi lidostas darbinieki un lidostā strādājošo citu kompāniju darbinieki būtu informēti par DPS prasībām, tai skaitā par drošības politikā noteikto, un spētu tās ievērot savā darbā, lidosta “Rīga” nodrošina nepieciešamās apmācības. Apmācību programmas pēc satura un apjoma ir diferencētas atbilstoši konkrēto darbinieku atbildībai un līdzdalībai DPS darbībā.

- Risku pārvaldības politiku, kas nosaka vienotus risku pārvaldības procesa galvenos mērķus, posmus, risku pārvaldības sistēmas galvenos pamatelementus, principus, risku veidus, kā arī risku pārvaldības procesā iesaistīto dalībnieku pienākumus un atbildību. 2021. gadā notika mācības struktūrvienību vadītājiem par risku pārvaldību lidostā “Rīga”, tostarp šajā politikā paredzētajām prasībām.
- Korporatīvās pārvaldības politiku, kuras mērķis ir noteikt principus, saskaņā ar kuriem tiek īstenota laba korporatīvā pārvaldība. Saskaņā ar 2022. gada 15. marta MK noteikumiem Nr. 175 “Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrībā un publiski privātā kapitālsabiedrībā piemērojamajiem korporatīvās pārvaldības ieteikumiem” kapitālsabiedrībā piemēro Latvijas Korporatīvās pārvaldības kodeksu “Labas korporatīvās pārvaldības ieteikumi uzņēmumiem Latvijā”. Korporatīvās pārvaldības politika ir izstrādāta, vadoties

no Latvijas Korporatīvās pārvaldības kodeksā “Labas korporatīvās pārvaldības ieteikumi uzņēmumiem Latvijā” ietvertajiem principiem, kas attiecināmi uz:

- uzņēmuma Stratēģiju;
- iekšējo kultūru un ētisku uzvedību;
- iekšējās kontroles sistēmu, risku vadību un iekšējo auditu;
- ārējo revidentu;
- padomes locekļu ievēlēšanu;
- padomes un valdes atalgojuma noteikšanas principiem;
- padomes darba organizēšanu un lēmumu pieņemšanu;
- interešu konflikta novēršanu;
- akcionāru sapulci;
- uzņēmuma darbības caurskatāmību.

Šo politiku ir apstiprinājusi lidosta “Rīga” padome, kuras pienākums ir apstiprināt būtiskākās politikas, tai skaitā politiku, kurā definēti uzņēmuma darbības principi korporatīvās pārvaldības jomā. Šo pienākumu paredz Likums.

- Kvalitātes politiku, kas ir vērsta uz lidostas misijas īstenošanu, ilgtspējīgu attīstību un stratēģisko mērķu sasniegšanu, lai nodrošinātu gaisa kuģu un to pasažieru drošu un ērtu apkalpošanu plānotajā laikā un sasniegtu pēc iespējas augstāku visu ieinteresēto pušu apmierinātību ar lidostas sniegtajiem pakalpojumiem. Lai kvalitātes vadības sistēma sasniegtu iecerētos rezultātus, tiek veicināta visu līmeņu darbinieku izpratne, kā arī iesaistīšanās uzņēmuma kvalitātes vadības sistēmas uzturēšanā, veicot efektīvu procesu sakārtošanu un nodrošinot nepieciešamos resursus.
- Korupcijas un interešu konflikta novēršanas politiku, kuras mērķis ir mērķis ir noteikt vienotas vadlīnijas un principus korupcijas novēršanai un reālā, šķietamā un potenciālā interešu konflikta savlaicīgai un pārredzamai identificēšanai, novēršanai un pārvaldīšanai, lai nepieļautu darbinieku pienākumu un pilnvaru īstenošanu interešu konflikta situācijā lidostā “Rīga”, kā arī korupcijas un interešu konflikta novēršanā iesaistīto dalībnieku pienākumus un atbildību.
- 2022. gadā lidosta “Rīga” izstrādāja un uzņēmuma valde apstiprināja Biznesa ētikas kodeksu, kas no 2022. gada 1. septembra ir saistošs visiem uzņēmuma līgumpartneriem. Vairāk lasīt sadaļā “Biznesa ētikas kodekss”.

Visas uzņēmuma politikas ir apstiprinātas uzņēmuma valdē. Papildus Likums nosaka, ka padomes uzdevums ir apstiprināt būtiskākās politikas, kurās definēti kapitālsabiedrības darbības principi attiecībā uz risku pārvaldību, interešu konflikta novēršanu, korupcijas apkarošanu, korporatīvo pārvaldību un citiem jautājumiem. Lidostas “Rīga” padome apstiprināja Korupcijas un interešu konflikta novēršanas politiku, Korporatīvās pārvaldības politiku un Risku pārvaldības politiku.

Darbiniekiem tās ir pieejamas lidostas “Rīga” intranetā, un tām stājoties spēkā, darbinieki apliecina, ka ar tām ir iepazinušies. Lidostas mājaslapas sadaļā [“Politikas”](#) daļa politiku un Mārketinga principi ir pieejamas publiski.

Cilvēktiesības

412-1

Lidostas “Rīga” mērķis ir nodrošināt atbilstību visiem uzņēmumam saistošajiem normatīvajiem aktiem, kas skar cilvēktiesību ievērošanu darba vietā, pakalpojumu sniegšanā un partneru izvērtēšanā.

Lidosta “Rīga” atzīst visu Latvijas ratificēto Starptautiskās Darba organizācijas konvenciju un protokolu ievērošanu, kuru galvenais mērķis ir veicināt sociālo taisnīgumu un starptautisku darba tiesību atzīšanu. Lidostas “Rīga” Personāla politika definē, ka uzņēmumam attiecībā uz darbiniekiem ir jāievēro atšķirīgas attieksmes un diskriminācijas aizliegums atkarībā no darbinieka dzimuma, vecuma, rases, izcelsmes, mantiskā stāvokļa un citu apstākļiem.

Lai nodrošinātu cilvēktiesību ievērošanu darbinieku vidū, lidostas “Rīga” Ētikas kodeksā noteikti tādi aspekti kā cieņpilna, toleranta un vienlīdzīga attieksme savstarpējā saskarsmē un komunikācijā. Ētikas kodekss ir obligāts visiem darbiniekiem. 2022. gadā Ētikas kodeksa apmācību kārtoja 1 232 darbinieki.

Lidostas “Rīga” MC organizē apmācības, lai nodrošinātu lidostas darbinieku izpratni un zināšanas, apkalpojot dažādu kultūru, etniskās izcelsmes un reliģiju klientus. Šis temats ir kursa “Klientu apkalpošana” sastāvdaļa, ko klientu apkalpošanā iesaistītie darbinieki apgūst reizi divos gados. 2022. gadā šo kursu kārtoja 403 darbinieki. Jautājums par nediskriminējošu apkalpošanu ir ietverts lidsabiedrību pasažieru apkalpošanas noteikumu apmācībā. Lai padziļinātu darbinieku zināšanas un izpratni par kultūru atšķirībām, Drošības departamenta Aviācijas drošības apmācību programmās ir iekļautas tēmas par dažādām reliģijām un kultūrām. Lidostas “Rīga” MC organizē un lidostas darbinieki piedalās arī ārējos apmācībuursos, kuros ietverti dažādi cilvēktiesību aspekti. Piemēram (kursi):

- Iecietība, tolerance un dažādības vadības prasmes – 2022. gadā kursu pabeidza divi darbinieki;
- X, Y, Z un A paaudzes: izaicinājumi darba devējiem, vecākiem un pedagogiem; paaudžu vadība – 2022. gadā kursu pabeidza 31 darbinieks;
- Personu ar invaliditāti un ierobežotās pārvietošanās spējām apkalpošana lidostu personālam, kas veic drošības pārbaudes (kursā iekļauta informācija par cilvēku tirdzniecības pazīmju atpazīšanu) – 2022. gadā kursu pabeidza 198 darbinieki.

Gaisa pārvadājumu pakalpojumu vienotajam tirgum jābūt vienlīdz pieejamam visiem iedzīvotājiem, tādēļ lidosta “Rīga” īpašu uzmanību velta to personu apkalpošanai, kurām ierobežotas pārvietošanās spējas radījusi invaliditāte. Personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir tādas pašas tiesības uz brīvu pārvietošanos, brīvu izvēli un nediskrimināciju kā visiem pārējiem pilsoņiem.

Attiecībā uz piegādātāju izvēli lidosta “Rīga” veic līgumpartneru kontroli, plašāka informācija pieejama sadaļā “Iepirkumi un piegāžu ķēžu vadība”.

2022. gada 20. oktobrī lidostā “Rīga” notika seminārs par sadarbību aviācijas nozarē cilvēku tirdzniecības novēršanai. Seminārs tika organizēts lidostas “Rīga”, nacionālās aviokompānijas “airBaltic”, Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas, Latvijas

Republikas Iekšlietu ministrijas, biedrības “Patvērums “Drošā māja”” un biedrības “Centrs MARTA” sadarbības memoranda par cilvēku tirdzniecības novēršanu aviācijas nozarē ietvaros. Seminārā ar priekšlasījumiem piedalījās Iekšlietu ministrijas, Ārlietu ministrijas, biedrības “Centrs MARTA” un patvēruma “Drošā māja” pārstāvji.

Piesardzības princips

Viens no vides aizsardzības pamatprincipiem, uz ko balsta arī vides pārvaldības sistēmu lidostā, ir piesardzības princips. Lai novērstu sekas, pirms tās ir radušās, lidostā ir ieviesta vides risku novērtēšanas procedūra. Vides risku izvērtēšana notiek saskaņā ar Vides risku vadības procedūru – EM 1418 P. Vides pārvaldības jomā 2022. gadā ir notikušas 38 vides risku izvērtēšanas sanāksmes (2021. gadā 18 sanāksmes), lai izvērtētu iespējamus riskus iepirkumu un projektu realizācijas laikā. Izvērtēšanu rezultātā ir identificēti un novērtēti septiņi jauni vides riski procesos un tehniskajos objektos – faunas kontrole un tās radīto apdraudējumu samazināšana, noplūžu likvidācija, aukstumiekārtu ekspluatācija un saules paneļu ekspluatācija.

Vadības apmācības ilgtspējas prasmju un izpratnes veicināšanai 2.17.

2022. gada 17. maijā lidostas “Rīga” valdei un struktūrvienību vadītājiem tika rīkots darbseminārs “Ilgtspēja, projekti, budžets”, kura ietvaros diskusiju un prāta vētru formātā tika apspriesti lidostas “Rīga” aktuālie un tuvākās nākotnes attīstības projekti, Ilgtspējas stratēģijā plānoto pasākumu īstenošana, kā arī ilgtspējas nozīme investīciju piesaistē, “zaļā” finansējuma izmantošana. Darbsemināra ietvaros tika diskutēts par sagaidāmajiem izaicinājumiem 2023. gadā, kas saistīti ar investīciju projektu salāgojumu ar ES Zaļo kursu jeb institucionālā ietvara izveidi lidostā “Rīga”.

2022. gada 25. maijā lidosta “Rīga” organizēja iekšējās apmācības “Eiropas Savienības Taksonomija, tās ieviešana uzņēmuma darbībā un investīciju plānošanā”, kurā piedalījās departamentu direktori un valde. Apmācībās tika apskatīti šādi būtiskākie jautājumi:

- ES Taksonomijas izcelsme un būtība,
- ES Taksonomijas struktūra un pieeja,
- uz lidostām attiecināmās prasības,
- ziņošanas prasības saskaņā ar ES Taksonomiju.

2022. gada 28. septembrī lidostas “Rīga” valdes un padomes pārstāvji piedalījās seminārā un diskusijā par jaunākajām tendencēm ESG jomā, izmaiņām regulējumā un to, ko šīs izmaiņas nozīmē uzņēmumiem un organizācijām.

2022. gadā lidostas “Rīga” valde piedalījās apmācībās “Interesu konflikta, korupcijas novēršanas un ētikas aktuālie jautājumi”. Vairāk lasīt sadaļā “Ētika, pretkorupcijas politika un interešu konflikta novēršana”.

ATBILDĪGAS UZNĒMĒJDARBĪBAS VADĪBA

Risku novērtēšana un risku vadība

Lai veicinātu ilgtspējīgu vērtību radīšanu ietekmes pusēm un izveidotu atbilstošu un efektīvu risku pārvaldības sistēmu un ievērojot Likuma 107. panta otrās daļas 12. punktu, kopš 2020. gada apstiprināta lidostas “Rīga” Risku pārvaldības politika, nosakot vienotus risku pārvaldības procesa mērķus, risku pārvaldības jomas, galvenos pamatelementus, procesa posmus, pamatprincipus un vadlīnijas, kā arī risku pārvaldības procesā iesaistīto dalībnieku pienākumus un atbildību. Lidostā izveidota risku pārvaldības komiteja, kas uzrauga uzņēmuma risku pārvaldības procesu, tostarp izvērtē informāciju par lidostas riskiem, tai skaitā stratēģiskajiem, darbības (operacionālajiem) un finanšu riskiem un savas kompetences ietvaros pieņem atbilstošus lēmumus. Lidostas “Rīga” drošības risku vadības procesu nodrošina drošības pārvaldības sistēmas ietvaros, ņemot vērā 2014. gada 12. februāra EK Regulu Nr. 139/2014, ar ko nosaka prasības un administratīvās procedūras saistībā ar lidlaukiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai Nr. 216/2008.

Risku pārvaldības politika nosaka dažādu risku veidu vadību, piemēram, stratēģisko risku, darbības jeb operacionālo risku (juridiskie, atbilstības, personāla, krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta riski, darbības nepārtrauktības riski u.c.), finanšu risku, darbības jomu risku (aviācijas drošības, informācijas sistēmu, vides, energopārvaldības sistēmas un darba vides riski).

Stratēģiskie riski – riski, kas saistīti ar nepiemērotu lidostas “Rīga” Stratēģijas plānošanu un īstenošanu, kā arī stratēģisko jeb attīstības lēmumu, kas ietekmē lidostas darbību, pieņemšanu, tostarp reputācijas riski.

Drošības riski – riski, kas saistīti ar drošu lidlauka darbības nodrošināšanu un ko vada lidostas drošības pārvaldības sistēmas ietvaros.

Aviācijas drošības riski – riski, ko vada lidostas aviācijas drošības sistēmas ietvaros.

Vides riski – riski, ko pārvalda lidostas vides pārvaldības sistēmas ietvaros.

Energopārvaldības riski – riski, ko pārvalda lidostas energopārvaldības sistēmas ietvaros.

Informācijas sistēmu riski – riski, kas saistīti ar lidostas informācijas sistēmu drošību, tostarp personas datu aizsardzības riski.

Darba vides riski – riski, kas saistīti ar lidostas darba vidi.

Darbības riski – riski, kas saistīti ar nepiemērotu, nepilnīgu vai prasībām neatbilstošu lidostas procesu/projektu norisi, personāla darbībām vai ārējiem notikumiem, piemēram, juridiskie, atbilstības, personāla, krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta riski, personas datu aizsardzības riski un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju riski.

Finanšu riski – riski, kas saistīti ar iespējamajiem zaudējumiem neparedzētu izmaiņu dēļ finanšu jomā, kā arī nepietiekamu lidostas finanšu līdzekļu plūsmu, tostarp budžeta plānošanu, izpildes uzraudzību, finansējuma piesaisti, lai segtu finanšu saistības, piemēram, likviditātes riski, tirgus riski un kredītriski.

Īstenojot Risku pārvaldības politiku, ievēro šādus risku pārvaldīšanas principus – integrēšanās pārvaldībā, dinamiskums, praktiskums un efektivitāte, informācijas izsekojamība un pamatotība, nepārtraukta pilnveidošanās, iesaiste un sadarbība, “trīs aizsardzības līniju” koncepcija. Detalizēta informācija par risku pārvaldīšanas principiem publicēta lidostas “Rīga” mājaslapas [sadaļā](#).

Stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanas veicināšanai identificēti un novērtēti stratēģiju ietekmējošie riski (stratēģiskie, reputācijas, darbības un finanšu riski), kā arī noteikti to mazinošie pasākumi, iekļaujot tos Stratēģijas sadaļā “Risku analīze”

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu lidostas “Rīga” darbību, 2022. gada laikā tika apzināti, novērtēti:

- ar korporatīvās sociālās atbildības jomu saistītie riski, piemēram, vides riski, energopārvaldības riski, darba vides riski, kā arī citi riski;
- ģeopolitiskās ietekmes izraisītie riski, piemēram, stratēģiju ietekmējošie (stratēģiskie un finanšu riski), kā arī darbības nepārtrauktības un sankciju riski.

Iepriekšminētie riski tiek vadīti, tostarp, nosakot risku mazinošos pasākumus, ievērojot attiecīgā riska veida reglamentējošos lidostas “Rīga” iekšējos normatīvos dokumentus, tostarp, piemēram, “Stratēģisko, darbības (operacionālo) un finanšu risku pārvaldības instrukciju”, kas paredz noteikt lidostas “Rīga” stratēģisko, darbības (operacionālo) un finanšu risku pārvaldības kārtību, kādā nodrošina savlaicīgu risku apzināšanu,

atbilstošu analīzi un izvērtēšanu, reaģēšanu uz tiem, kā arī uzraudzības, pārvērtēšanas īstenošanu, dokumentēšanu un ziņošanu, komunikāciju un konsultācijas.

Lai stiprinātu ilgtspējas risku pārvaldību, tika piesaistīts ārpalpojums par lidostas “Rīga” ilgtspējas risku novērtēšanas metodikas atbilstības novērtējuma un ilgtspējas risku novērtēšanas pakalpojuma sniegšanu, kā ietvaros tika uzsākts identificēt un novērtēt ilgtspējas riskus, nepieciešamības gadījumā, nosakot to mazinošos pasākumus. Par identificētajiem ar klimata pārmaiņām saistītajiem risku veidiem plašāk sadaļā “Finanšu riski un ietekme saistībā ar klimata pārmaiņām”.

Risku pārvaldības politikas īstenošanu, kā arī risku mazinošo pasākumu izpildes progresu atbilstoši savai kompetencei uzrauga pastāvīgā Risku pārvaldības komiteja, valde un padome.

Lidostas “Rīga” risku pārvaldības uzraudzības ietvaros tika sagatavots:

- ikgadējais ziņojums par lidostas “Rīga” risku pārvaldību, tostarp lidostas risku pārvaldības politikas ieviešanu, kas izskatīts lidostas “Rīga” Risku pārvaldības komitejā, valdē un padomē;
- tiek sagatavots pusgada pārskats par lidostas prioritāro risku kontroles pasākumu ieviešanas progresu, kas tika izskatīts lidostas “Rīga” Risku pārvaldības komitejā un iesniegts valdē.

Lai veicinātu Stratēģijā un Ilgtspējas stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanu, nepieciešams nodrošināt turpmāku lidostas “Rīga” risku pārvaldības procesa uzturēšanu un nepārtrauktu tā pilnveidošanu, ievērojot starptautisko nacionālo normatīvo aktu prasības un labo praksi, tostarp ilgtspējas jomā.

Iekšējā audita funkcija

Lidostā “Rīga” pastāvīgi notiek iekšējie auditi, ko nodrošina Iekšējās audita vienības vadītājs. Iekšējā audita vienība no 2022. gada 1. janvāra funkcionāli ir pakļauta padomei, bet administratīvi - valdei. Atbilstoši Iekšējā audita stratēģiskajam plānam 2022.–2024. gadam un Iekšējo auditu 2022. gada plānam, 2022. gadā veikti četri prioritāro sistēmu auditi – “Pamatbudžeta iepirkumu vadība”, “KF iekšējās kontroles uzraudzība Nr. 5”, “Neaviācijas ieņēmumu vadība” un “Aviācijas ieņēmumu vadība”. Iekšējās audita vienības vadītājs nodrošina regulāru ziņošanu uzņēmuma valdei, padomei un akcionāram par auditu rezultātiem un auditu ieteikumu ieviešanas izpildi, un pēc vadības pieprasījuma veic ārpusplāna pārbaudes par aktuālajiem jautājumiem, kā arī pēc struktūrvienību pieprasījuma sniedz atsevišķas konsultācijas.

Procesu kvalitātes un drošības auditi

Lidostas izvirzīto stratēģisko mērķu sasniegšanai integrētās vadības sistēmā ir izveidota un tiek īstenota procesu un risku vadība. Procesu kvalitātes un drošības auditu laikā novērtē izveidotās sistēmas efektivitāti, procesu izpildījumu un pakalpojumu atbilstību noteiktajām prasībām. 2022. gadā notika 25 procesu auditi lidostas “Rīga” struktūrvienībās un lidlauka pakalpojumu sniedzēju uzņēmumos. Papildus iekšēji veiktajiem auditiem 2022. gadā lidostas “Rīga” struktūrvienībās notika arī 12 ārējie auditi un inspekcijas, ko veica CAA, sertifikācijas organizācijas SIA “BM Certification” un SIA “Bureau Veritas Latvia”, eksprespasta pakalpojumu sniedzēji

“DHL”, “FEDEX” un “UPS”, kā arī aviokompānijas “airBaltic” un “Finnair”, kas nodrošina lidojumus uz/ no lidostas “Rīga”.

Katru gadu lidostā tiek izstrādāts vides inspekciju grafiks. Saskaņā ar vides inspekciju grafiku 2022. gadā veiktas 19 vides inspekcijas lidostas “Rīga” nomnieku un pakalpojumu sniedzēju teritorijās. Inspekciju laikā būtiski pārkāpumi, kas rada piesārņojumu vai tā apdraudējumu, netika konstatēti. Lielākais pārkāpumu/ neatbilstību skaits 2022. gadā bija saistīts ar lidostas “Rīga” nomnieku un pakalpojumu sniedzējiem izsniegto atļauju neesamību vai to prasību neievērošanu, teritoriju nesakārtošanu un bīstamo atkritumu neatbilstošu apsaimniekošanu. Atsevišķi ieteikumi bija saistīti ar drošības datu lapu pieejamības nodrošināšanu darbiniekiem un uzlabojumiem bīstamo atkritumu uzskaitē un ķīmisko vielu un maisījumu inventarizācijā.

Reizi gadā uzņēmuma valde ikgadējā vadības pārskata laikā veic integrētās vadības sistēmas novērtējumu un nosaka iespējamus uzlabojumus, lai nodrošinātu sistēmu nepārtrauktu piemērotību, efektivitāti un atbilstību sertificētajiem standartiem.

Ētika, pretkorupcijas politika un interešu konflikta novēršana

3.3, 2.15., 2.26., 205-2, 205-3

Lidosta “Rīga” veicina godprātīgiem principiem atbilstošu komercdarbību, atbilstību ētikas normām, kā arī veic darbības, lai novērstu koruptīvu un krāpniecisku darbību riskus un lai mazinātu un novērstu iespējamus pārkāpumus.

MK 17.10.2017. noteikumi Nr. 630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” nosaka iekšējās kontroles sistēmas pamatprasības korupcijas un interešu konflikta risku novēršanai lidostā “Rīga”. Saskaņā ar iepriekšminēto MK noteikumu 8.2. apakšpunktu lidostai “Rīga” ne retāk kā reizi trijos gados nepieciešams:

- pārskatīt funkcijas vai darbības jomas, vai procesus institūcijā, kas ir pakļauti korupcijas riskam, identificētos korupcijas riskus, izvērtējot to iestāšanās iespējamību (varbūtību) un ietekmi riska iestāšanās gadījumā (radītās sekas), ņemot vērā pastāvošos kontroles mehānismus;
- izvērtēt korupcijas riska novēršanai īstenoto pasākumu izpildi, to efektivitāti un lietderību;
- nodrošināt darbinieku, kuru amati pakļauti korupcijas riskiem, zināšanu pilnveidošanu par interešu konflikta un korupcijas novēršanas jautājumiem.

Lidostā “Rīga” ir izstrādāts un uzņēmuma valdē apstiprināts Ētikas kodekss, kas ietver arī krāpniecisku un koruptīvu rīcību aizliegumu un ir saistošs ikvienam uzņēmuma darbiniekam.

Lidostā “Rīga” apstiprināta Korupcijas un interešu konflikta novēršanas politika, kuras mērķis ir noteikt vienotas vadlīnijas un principus korupcijas novēršanai un reālā, šķietamā un potenciālā interešu konflikta savlaicīgai un pārredzamai identificēšanai, novēršanai un pārvaldīšanai, lai nepieļautu darbinieku pienākumu un pilnvaru

īstenošanu interešu konflikta situācijā lidostā, kā arī korupcijas un interešu konflikta novēršanā iesaistīto dalībnieku pienākumus un atbildību. 2022. gadā nav bijis neviens korupcijas gadījums.

Ikvienam lidostas “Rīga” darbiniekam ir nodrošinātas tiesības ziņot par iespējamiem Ētikas kodeksa, Trauksmes celšanas procedūras un citos normatīvajos dokumentos noteiktajiem darbinieka tiesību un interešu pārkāpumiem. Saskaņā ar lidostas “Rīga” Ētikas kodeksu, ja darbiniekam rodas pamatotas aizdomas par tā neievērošanu, tas vēršas pie sava tiešā vai augstākstāvošā vadītāja, kurš pieņem lēmumu par tālāko rīcību. Tāpat ikvienam darbiniekam par iespējamiem pārkāpumiem, krāpnieciskām un koruptīvām rīcībām, t.sk. kukuļošanas mēģinājuma gadījumiem ir tiesības ziņot arī augstākai vadībai. Nepieciešamības gadījumā, ja situāciju objektīvu iemeslu dēļ nevar atrisināt ar tiešo vadītāju, darbinieks ziņo pastāvīgajai iespējamo pārkāpumu izskatīšanai komisijai. Lidostas iekšējā mājaslapā eRIX ievietota sadaļa “Rīcība kukuļošanas gadījumā”, kurā lidostas “Rīga” darbinieki tiek informēti par pareizu rīcību kukuļa piedāvāšanas gadījumā.

Pastāvīgās iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisijas pienākums ir izskatīt saņemto informāciju par iespējamiem pārkāpumiem un sagatavot atzinumus turpmākai rīcībai. Vairāk skatīt sadaļā “Pastāvīgā iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisija”.

Lidostas “Rīga” darbinieki par iespējamo pārkāpumu, tai skaitā, kas piekritīgs Trauksmes celšanas likumam, ziņo, izmantojot valdes priekšsēdētāja 2022. gada 25. aprīļa rīkojumā Nr. 22/39B “Par darbinieku sūdzību, iespējamo pārkāpumu ziņošanas un izskatīšanas kārtību” noteikto iekšējo kārtību un ziņošanas sistēmu.

Sadarbības partneri un personas, kas nav lidostas “Rīga” darbinieki, par iespējamo pārkāpumu var ziņot, izmantojot e-pastu Office@riga-airport.com, norādot personas rīcībā esošo informāciju saistībā ar iespējamo pārkāpumu, tostarp, pārkāpuma aprakstu, minot konkrētus faktus. Ja persona vēlas iesniegt trauksmes cēlēja ziņojumu atbilstoši Trauksmes celšanas likumam, persona aizpilda Valsts kancelejas izstrādāto veidlapu, kas pieejama tīmekļvietnē www.trauksmescelejs.lv. Pēc veidlapas aizpildīšanas, to paraksta ar drošu elektronisko parakstu un nosūta uz e-pastu Office@riga-airport.com. Ja veidlapu paraksta rakstveidā, to nosūta lidostai “Rīga” pa pastu.

Papildus lidosta “Rīga” ir izstrādājusi mācību programmu “Ētikas kodekss” un noteikusi, ka visu darbinieku apmācība notiek reizi trijos gados. Mācību programmas pamatā ir prasības par rīcību attiecībā uz jautājumiem par iespējamiem pārkāpumiem, krāpnieciskām vai koruptīvām darbībām. Darbinieku zināšanu pārbaudes tests par Ētikas kodeksa pamatprincipiem, ir saistošs visiem lidosta “Rīga” darbiniekiem (izņemot valsts amatpersonas, kurām saistošs Likums “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”).

Primāri, lidostas darbiniekiem, kuru amati visvairāk pakļauti korupcijas un interešu konflikta riskiem, tika organizētas tiešsaistes apmācības “Interesu konflikta, korupcijas novēršanas un ētikas aktuālie jautājumi”. Kopumā, ieskaitot visvairāk korupcijas un interešu konflikta riskiem pakļautos amatus, tika apmācīti vairāk nekā “Rīga” 900 darbinieki, jeb 65% no kopējā darbinieku skaita, tai skaitā valdes locekļi. Mācību ieraksts pieejams visiem lidostas “Rīga” darbiniekiem iekšējā mācību sistēmā.

Uzņēmuma biznesa partneru godprātības veicināšanai kopš 2019. gada aprīļa lidostas “Rīga” iepirkumu konkursu nolikumos ir iekļauts papildu punkts. Tas paredz, ka pasūtītājs un ikviens tā darbinieks savā darbībā nepieļauj krāpnieciskas un koruptīvas rīcības, kas ietver gan iekšzemes, gan arī ārvalstu amatpersonu kukuļošanas aizliegumu. Pasūtītājs ir apstiprinājis Ētikas kodeksu, kā arī veic korupcijas risku izvērtēšanu un īsteno pasākumus korupcijas risku mazināšanai un novēršanai. Biznesa partneriem atsevišķas apmācības netiek organizētas. Ar pamatprincipiem sadarbībai ar līgumpartneriem un Biznesa ētikas kodeksu var iepazīties lidostas mājaslapā sadaļā [“Ētikas principi partneriem”](#). Vairāk par Biznesa ētikas kodeksu sadaļā “Biznesa ētikas kodekss”.

Komunikācija par kritiskiem jautājumiem

2.16., 2.26.

Atbilstoši Lidostas “Rīga” valdes priekšsēdētāja 2022. gada 25. aprīļa rīkojumam Nr. 22/39B “Par darbinieku sūdzību, iespējamo pārkāpumu ziņošanas un izskatīšanas kārtību” Pastāvīgās iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisijas sagatavotie atzinumi tiek iesniegti lidostas “Rīga” valdes priekšsēdētājam lēmuma pieņemšanai. 2022. gadā valdes priekšsēdētājs saņēma vienu atzinumu par iespējamo Ētikas kodeksa pārkāpumu. Vairāk lasīt sadaļā “Pastāvīgā iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisija”.

Atbilstība likumiem un normatīvajiem aktiem

2.27.

2022. gadā integrētās pārbaudes no kontrolējošo iestāžu puses nav veiktas. Vidi regulējošo normatīvo aktu un B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas pārkāpumi 2022. gada netika konstatēti, attiecīgi soda sankcijas no vides aizsardzības prasību kontrolējošo institūciju puses nav piemērotas.

2022. gada 20. septembrī Būvniecības Valsts kontroles birojs veica pārbaudi, lai pārliecinātos par Energoefektivitātes likuma prasību ievērošanu lidostā. Pārbaudes laikā neatbilstības netika konstatētas, soda sankcijas no energopārvaldību prasību kontrolējošo institūciju puses nav piemērotas.

Par grāvja pienācīgas uzturēšanas pienākuma nepildīšanu (nav veikta pienācīga meliorācijas sistēmas apkope (koplietošanas ūdens notekcaurules), kas ietver koku zāģēšanu, zāles pļaušanu, ūdens plūsmas barjeru novēršanu, kā arī ūdens noteku rekuperāciju un pārbūvi) lidostai “Rīga” piemērots administratīvais sods 100 EUR. Iepriekš aprakstīto gadījumu noteica pašvaldības būvvaldes meliorācijas inženieris, fiksējot neatbilstību aktā. Administratīvais sods pašvaldībai ir samaksāts 2023. gada 10. februārī.

2022. gadā nav piemēroti sodi vai sankcijas par lidostas “Rīga” darbības neatbilstību normatīvajiem aktiem sociālajā vai ekonomiskajā jomā. Tāpat nav piemēroti sodi lidostai “Rīga” sociālajā, vides un ekonomiskajā jomā iepriekšējos periodos, kas tika atspoguļots arī iepriekšējo periodu nefinanšu ziņojumos.

Lai arī lidosta “Rīga” nav Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma subjekts, taču savā darbībā nepieļauj

noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Lidostā “Rīga” ir spēkā iekšējais normatīvais dokuments “Sankciju riska pārvaldīšanas un iekšējās kontroles sistēmas procedūra”, kura mērķis ir noteikt kārtību, kādā lidosta “Rīga” veic savu darījumu partneru, klientu un piegādātāju pārbaudi pamatojoties uz starptautisko un LR nacionālo sankciju likumu nolūkā novērst vai mazināt sankciju risku, kas saistīti ar iespējamo sankciju (ES vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteikto sankciju) un nacionālo sankciju normatīvā regulējuma pārkāpšanu vai apiešanu.

Iepirkumi un piegāžu ķēžu vadība

2.23., 2.24., 204-1, 308-2

Tā kā lidosta “Rīga” sniedz gan aviācijas, gan neaviācijas pakalpojumus, tā galvenokārt iepērk dažāda veida pakalpojumus, piegādes un būvdarbus savas pamatdarbības nodrošināšanai, ņemot vērā Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma prasības un citus Latvijā spēkā esošos normatīvus, kā arī veic iepirkumus investīciju projektos.

Būtiskākie iekšējie normatīvie akti, kas regulē iepirkumu jomu lidostā “Rīga” ir:

- Iepirkumu procedūra, kas balstīta uz ārējo normatīvo aktu principiem un prasībām. Šī Procedūra attiecas uz visiem lidostas “Rīga” veiktajiem iepirkumiem un ir saistoša visām lidostas struktūrvienībām. Procedūru piemēro visos gadījumos, kad piegādes, pakalpojumu vai būvdarbu līguma paredzamā līgumcena, bez PVN, ir līdz MK 2017. gada 28. februāra noteikumos Nr. 105 “Noteikumi par publisko iepirkumu līgumcenu robežvērtībām”, noteiktajām līgumcenu robežvērtībām. Procedūra regulē iepirkumu norises kārtību lidostā “Rīga”, tai skaitā, nosakot termiņus, metodes, tehniskās specifikācijas/kvalifikācijas prasību izstrādes kārtību, regulējot citus ar iepirkumiem saistošus jautājumus;
- Biznesa ētikas kodekss, par kuru plašāk lasīt sadaļā “Biznesa ētikas kodekss”;
- Ilgtspējīga publiskā iepirkuma vadlīnijas, par kurām plašāk lasīt sadaļā “Sociālo un vides kritēriju piemērošana”.

Attiecībā uz iepirkumiem 2022. gadā specifiski mērķi izvirzīti netika, taču, ņemot vērā, ka ilgtspējīgs iepirkums ir viens no lidostas “Rīga” vidēji būtiskajiem un ilgtspējas aspektiem kopš 2022. gada, tad 2023. gadam ir izvirzīti šādi mērķi:

- nodrošināt, ka vismaz 10% no 2023. gada iepirkumu plānā paredzētajiem iepirkumiem tiek izmantots kāds no ilgtspējīga iepirkuma kritērijiem – “zaļie kritēriji”, sociāli atbildīgi kritēriji vai inovatīvi risinājumi;
- nodrošināt, ka vismaz 80% piegādātāji apliecina, ka ievēro lidostas “Rīga” biznesa ētikas kodeksā ietvertos principus, izlases kārtībā pārbaudot 50 iepirkumu līgumus un veicot pārbaudes.

Galvenās ietekmes puses iepirkumu jomā ir Iepirkumu uzraudzības birojs, CFLA, Konkurences padome un Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs.

Pārskata periodā nav notikušas būtiskas izmaiņas uzņēmuma piegādes ķēdes struktūrā un sadarbībā ar piegādātājiem, pakalpojumu sniedzējiem vai klientiem.

Katru gadu iepirkumiem (pakalpojumiem, piegādēm un būvdarbiem) uzņēmums paredz aptuveni 25–30 milj. EUR. 2022. gadā tika plānoti aptuveni 37 milj. EUR.

2022. gadā noslēgti 248 darījumi (līgumi), t.sk. 8 būvdarbu līgumi, 84 piegāžu līgumi un 156 pakalpojumu līgumi. Salīdzinot ar 2021. gadu, Covid-19 pandēmijas un citu apstākļu dēļ kopējais darījumu (līgumu) skaits samazinājās par 33 (būvdarbiem pieaugums par 1, piegādēm samazinājums par 55, pakalpojumiem pieaugums par 21).

Iepirkumu veidi 2022. gadā (noslēgto darījumu (līgumu) līgumcenas)

Pakalpojumi	Piegādes	Būvdarbi
15 519 166 EUR	18 636 160 EUR	10 523 598 EUR

Būtiskākie lidostas “Rīga” iepirkumi

- **Piegādes.** Elektroenerģijas iegāde, bagāžas apkalpošanas infrastruktūras uzlabošana, pretapledošanas reaģenta piegāde, AGL sistēmas regulatoru nomaiņa un rezerves regulatoru iegāde, lieljaudas universālās tehnikas iegāde, piecu gaisa kuģu tiltu iegāde u.c.
- **Pakalpojumi.** Apsaimniekoto ēku un termināļa uzkopšana, projektēšanas un autoruzraudzības pakalpojumu sniegšana, ventilācijas, dzesēšanas, ēku vadības sistēmas (BMS) iekārta, publiskās teritorijas un ēku elektroapgādes apkalpošana un uzturēšana, medicīnisko un ambulatoro pakalpojumu sniegšana VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” u.c.
- **Būvdarbi.** Tehnisko dienestu ēkas pārbūve, fīderpunktu FP-3 un FP-4 pārbūve, telpu pielāgošana bagāžas apkalpošanas infrastruktūras uzlabošanai, būvprojekta izmaiņu izstrāde, autoruzraudzība un būvniecība u.c.

Normatīvā bāze

Organizējot iepirkumus, lidosta “Rīga” ievēro Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu Nr. 2014/24/ES par publisko iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarē, tostarp balstās uz Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumu, uz tā pamata izdotajiem MK noteikumiem, kā arī citiem normatīvajiem aktiem, kas regulē konkrēto iepirkumu.

Ja paredzamā līgumcena nerasniedz MK noteikto robežvērtību Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma piemērošanai, uzņēmums ievēro Iepirkumu uzraudzības biroja izstrādātās iepirkumu vadlīnijas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un lidostas “Rīga” iepirkumu procedūras, kas izstrādātas pamatojoties uz iepriekš minēto ārējo normatīvo aktu principiem un prasībām.

Lidosta “Rīga” ņem vērā arī ES tiesu praksi, Iepirkumu uzraudzības biroja lēmumus un skaidrojumus, līguma par ES darbību noteikumus un principus, piemēram, par preču brīvu apriti, tiesībām veikt uzņēmējdarbību, pakalpojumu sniegšanas brīvību,

diskriminācijas aizlieguma principu, vienlīdzīgas attieksmes principu, atklātības principu un savstarpējās atzīšanas principu.

Biznesa ētikas kodekss

2022. gadā lidosta “Rīga” izstrādāja un uzņēmuma valde apstiprināja Biznesa ētikas kodeksu, kas no 2022. gada 1. septembra ir saistošs visiem uzņēmuma līgumpartneriem.

Biznesa ētikas kodeksā sadarbības partneriem ir noteikti:

- sociālie standarti (darba apstākļi, cilvēktiesības, diskriminācijas aizliegums, taisnīgs atalgojums un darba laiks, darba aizsardzība un apmācības);
- vides standarti (emisiju kontrole un samazināšana, energoefektivitāte, aprites ekonomikas pamatprincipu ieviešana, racionāls ūdens resursu patēriņš, vides risku mazināšana);
- uzņēmējdarbība un ētiskā integritāte (nepieciešamā dokumentācija, kvalitāte, konfidencialitāte, caurspīdīgi darījumi, interešu konflikta novēršana, sankciju ievērošana, godprātīgums);
- interešu konfliktu, krāpšanas un korupcijas novēršana.

Lidosta “Rīga” savos iepirkumos piegādātājiem liek apliecināt, ka piegādāji savā darbībā (t.sk. piegādātāja darbinieku un apakšuzņēmēju darbībā) ievēro un iepirkuma līguma izpildē ievēros biznesa ētikas pamatprincipus, kas noteikti lidostas “Rīga” Biznesa ētikas kodeksā. Biznesa ētikas kodekss ir publicēts mājaslapas sadaļā [“Ētikas principi partneriem”](#).

Ilgspējas kritēriji līgumpartneru izvēlē

Organizējot iepirkumus, lidostai “Rīga” kā sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam ir saistoši normatīvie akti, kas regulē iepirkumu norisi, t.i., Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums. Šajā likumā ietvertie noteikumi gandrīz pilnībā pārņemti no Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes 2014. gada 26. februāra direktīvas 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ direktīvu 2004/17/EK.

Atkarībā no paredzamās līgumcenas tiek pārbaudīts, vai sadarbības partnerim, tā valdes, padomes locekļiem, pārstāvēttiesīgajām personām nav bijusi iepriekšēja sodāmība par visa veida dalību, organizēšanu u.tml. noziedzīgās organizācijās, kukuļdošanu vai kukuļņemšanu, krāpšanu, piesavināšanos vai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, jebkāda veida dalību terorismā, cilvēku tirdzniecībā, izvairīšanās no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas. Tiek pārbaudīts, vai sadarbības partneris (atsevišķos gadījumos arī sadarbības partnera apakšuzņēmēji) laikus veic nodokļu nomaksu, tostarp valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, vai sadarbības partneris, tā piesaistītais apakšuzņēmējs nav sodīts konkurences tiesību pārkāpšanā, nav nodarbinājis darbiniekus bez līguma vai bez uzturēšanās atļaujas. Sadarbības partneri tiek pārbaudīti arī uz sankciju attiecināmību. Līgumos tiek iekļauta lidostas “Rīga” tiesības vienpusēji, nekavējoties pārtraukt līgumu ar otru pusi, ja tiek

konstatēts, ka uz to attiecas sankcijas vai ka otra puse ir sodīta par konkurences tiesību pārkāpumu.

Organizējot iepirkumus, lidosta "Rīga" sadarbības partneriem iepirkumu dokumentācijā jau sākotnēji apliecina, ka lidosta "Rīga" un ikviens tās darbinieks savā darbībā nepieļauj krāpniecisku un koruptīvu rīcību, kas ietver gan iekšzemes, gan ārvalstu amatpersonu kukuļošanas aizliegumu.

Lidosta "Rīga" savos iepirkumos piegādātājiem liek apliecināt, ka tad, ja piegādātājs nodarbina/-ās ES un/ vai trešo valstu pilsoņus, tas ar augstu atbildības līmeni ievēro/-os nozari reglamentējošos normatīvos aktus un tajos ietvertos principus un pienākumus. Tā lidosta "Rīga" mazina iespējamību, ka piegādātāji varētu nodarbināt personas bez spēkā esošiem darba līgumiem, un veicina viņu normatīvajos aktos paredzēto tiesību ievērošanu.

Piegādātāji

Lielākajā daļā jeb aptuveni 89% iepirkumu lidosta "Rīga" preces un pakalpojumus iepērk no Latvijas piegādātājiem, pakalpojumu sniedzējiem un būvdarbu veicējiem. Tā kā vairākas lidostas darbības nodrošināšanai nepieciešamās preces ražo ārvalstīs, lidosta "Rīga" sadarbojas ar piegādātājiem arī no citām Eiropas valstīm un Ziemeļamerikas. Lidostai "Rīga" kopumā ir vairāk nekā 200 piegādātāji, ar kuriem noslēgti darījumi.

Sociālo un vides kritēriju piemērošana

Lidosta "Rīga" regulāri pārskata gadā pārstrādā un pilnveido savus iekšējos noteikumus, modernizējot un uzlabojot lidostas Iepirkumu nodaļas darba efektivitāti, ņemot vērā Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumu un judikatūru.

Lai stiprinātu sociālās atbildības tēmu iepirkumu sistēmā, lidostas "Rīga" iepirkumu procedūrā ir ietverta norma, ka noteiktos gadījumos lidostai "Rīga", izvēloties pakalpojumu/ preču piegādātāju, ir iespēja līguma slēgšanas tiesības piešķirt uzņēmumam, kas ieguvis sociālā uzņēmuma statusu. Tas nozīmē, ka, izvēloties preču piegādātāju/ pakalpojumu sniedzēju, pasūtītājs var noteikt kritērijus, kas, piemēram, dod priekšroku uzņēmējam, kurš nodarbina cilvēkus ar invaliditāti.

Ievērojot šādu kārtību, vairākos iepirkumos tika paredzēti sociālie un/ vai vides kritēriji, piemēram:

- kopētāju nomas pakalpojums (ZPI prasības tehniskajā specifikācijā);
- datortehnikas nomas pakalpojums (ZPI prasības tehniskajā specifikācijā);
- apsaimniekoto ēku un termināļa uzkopšana (sociālais kritērijs pie saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma par darbinieku minimālo atalgojumu);
- gājēju ietves un apgaismojuma izbūve posmā no Ziemeļu ielas līdz kravu noliktavām, Lidostā "Rīga", Mārupes novadā, būvprojekta izstrāde, autoruzraudzība un būvniecība (apgaismojums jāizprojektē atbilstoši ZPI prasībām);

- trīs vieglo transportlīdzekļu pilna servisa noma uz trīs gadiem (viens no trīs nomas auto ir ar elektrodzinēju);
- vieglo automašīnu iegāde (viens no trīs auto ir ar elektrodzinēju);
- tehnisko dienestu ēkas pārbūve (ZPI prasības attiecībā uz iekštelpu apgaismojumu) u.c.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām lidosta “Rīga” atsevišķos iepirkumos piemēro ZPI, cenšoties iepirkt preces un pakalpojumus ar iespējami mazāku ietekmi uz vidi, ņemot vērā dzīves cikla izmaksas produktiem vai pakalpojumiem ar vienādu primāro funkciju un tādiem, kas veicina sociālus uzlabojumus.

Papildus ārējiem tiesību aktiem lidosta “Rīga” pagaidām nav izstrādājusi citus kritērijus, kas izvērtē piegādātāju ilgtspējas ietekmes: sociālo ietekmi (pozitīvo un negatīvo ietekmi) un ietekmi uz vidi, taču plāno šo procesu sākt 2023. gadā un pabeigt 2024. gadā. Vairāk par plānotajām darbībām lasīt sadaļā “Vadības loma pārvaldības ietekmes pārraudzībā”.

Lidosta “Rīga” 2022. gada laikā izstrādāja un 2023. gadā apstiprināja Ilgtspējīga publiskā iepirkuma vadlīnijas, kurās apkopota labākā pieredze un iespējas piemērot ilgtspējas kritērijus un sociāli atbildīga iepirkuma pamatprincipus. Tas ļaus lidostas “Rīga” darbiniekiem vienā dokumentā atrast informāciju, lai sagatavotu pēc iespējas kvalitatīvākus ar ilgtspēju saistītus iepirkumu dokumentus, lai par katru iztērēto uzņēmuma līdzekļu EUR saņemtu iespējami labāku rezultātu un tādējādi palīdzētu padarīt lidostas iepirkumus inovatīvus, ilgtspējīgus, iekļaujošus un konkurētspējīgus.

Ētiska un konkurētspējīga tarifu struktūra

Lidosta “Rīga” tarifus nosaka, izmantojot t.s. “vienas kases” principu. Šis princips paredz, ka izmaksas sedz gan no aviācijas pakalpojumu, gan no neaviācijas pakalpojumu ieņēmumiem, kas ietekmē lidsabiedrībām un pasažieriem piemēroto maksu apmēru. Kopumā tarifiem būtu jānosedz pamatdarbības izmaksas un kapitālieguldījumu finansēšanas izmaksas, paredzot arī samērīgu peļņu.

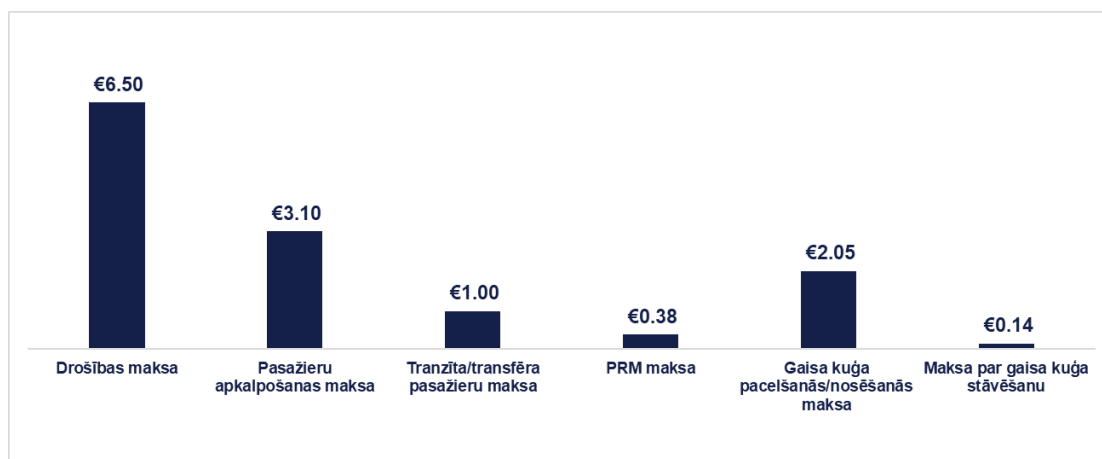
Eiropas tiesību akti aizliedz lidsabiedrību klientu diskrimināciju un nelikumīgu valsts atbalstu, tādēļ lidosta “Rīga” tarifu/ maksu struktūru var mainīt, tikai ievērojot Rīgā 2011. gada 5. jūlijā izdotos MK noteikumus Nr. 540 “Lidlaukā sniegto pakalpojumu maksas noteikšanas un mainīšanas kārtība”, kuros iekļautas no Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Direktīvas 2009/12/EK “Par lidostas maksām” izrietošās tiesību normas. Galvenie principi tarifu noteikšanā ir tarifu caurskatāmība, tiesiskums un vienlīdzība. Pirms maksu izmaiņām notiek konsultācijas ar aviopārvadātājiem par tajās iekļautajām izmaksām un to apmēru.

Tarifu struktūra

Lidostā “Rīga” lielāko daļu maksu iekasē šādās tarifu kategorijās:

- drošības maksa;
- pasažieru apkalpošanas maksa;
- gaisa kuģu pacelšanās/ nosēšanās maksa.

Lidostas "Rīga" 2022. gadā aktuālie tarifi, EUR (bez PVN)

Drošības maksa ietver šādus lidostas "Rīga" pakalpojumus:

- pasažieru drošības pārbaudi;
- pasažieru reģistrētās un rokas bagāžas pārbaudi;
- lidostas drošības un krīzes vadības (tostarp glābšanas) nodrošināšanu.

Tajā ietverti arī CAA gaisa kuģu lidojumu drošuma un civilās aviācijas drošības uzraudzības nodrošināšanas pasākumi.

Drošības maksu, pasažieru apkalpošanas maksu, transfēra pasažieru apkalpošanas un PRM pasažieru apkalpošanas maksu piemēro par katru izlidojošo pasažieri.

Maksa par gaisa kuģa pacelšanos un nosēšanos, kas ietver skrejceļa un manevrēšanas ceļu, skrejceļa un manevrēšanas ceļu apgaismojuma, lidlauka vadības dienesta pakalpojumus un citas lidlauka infrastruktūras izmantošanu, ja infrastruktūra nepieciešama gaisa kuģa pacelšanās un nosēšanās nodrošināšanai, ir 2,05 EUR par katriem 1 000 gaisa kuģa maksimāli pieļaujamās pacelšanās masas kilogramiem (noapaļojot uz augšu līdz 10 kg) katrā pacelšanās un nosēšanās reizē. Maksu par gaisa kuģu stāvēšanu nosaka par katriem 1 000 gaisa kuģa maksimāli pieļaujamās pacelšanās masas kilogramiem stundā.

Tarifu konkurētspēja

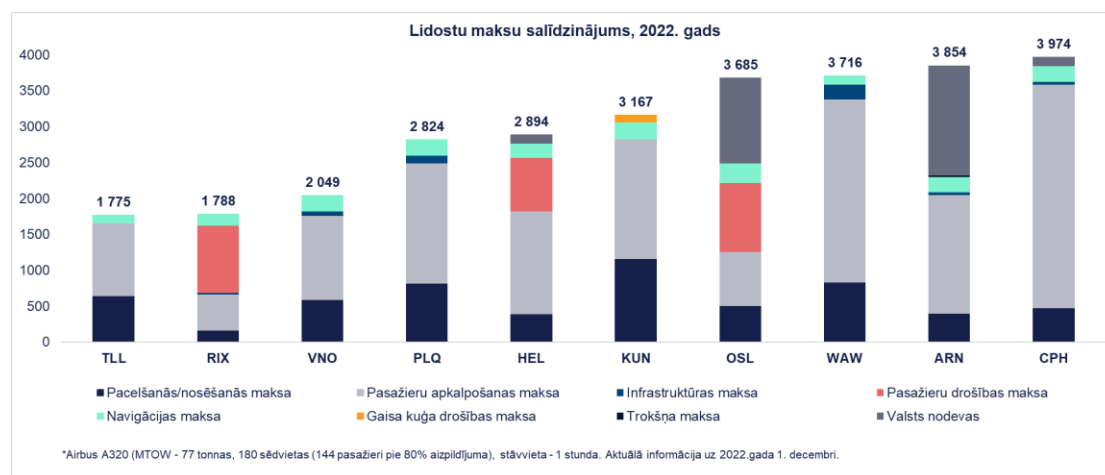
Neskatoties uz grūto finansiālo situāciju, lidosta "Rīga" ir spējusi saglabāt nemainīgus lielākos aviācijas tarifus kopš 2009. gada (gaisa kuģu pacelšanās/ nosēšanās, stāvvietu un pasažieru maksas) un drošības maksu kopš 2012. gada, kā arī sniegusi aviopārvadātājiem iespēju pagarināt maksājumu termiņus visai nozarei grūtajā periodā.

2022. gadā tika pārskatīta PRM maksa, nosakot tās pieaugumu no 0,28 uz 0,38 EUR par pasažieri no 2022. gada 1. jūlija. 2022. gada rudenī lidosta "Rīga" uzsāka konsultācijas ar aviopārvadātājiem par pacelšanās/ nosēšanās, pasažieru izlidošanas un drošības maksu izmaiņām.

Saskaņā ar lidostas "Rīga" aktualizētajiem aprēķiniem un attīstības prioritātēm 2022. gada beigās ir uzsākts darbs pie Stratēģijas finanšu modeļa, tajā skaitā tarifu politikas atjaunošanas, ko plānots apstiprināt 2023. gadā. Saskaņā ar aktualizēto finanšu

modeli un tarifu politiku 2023. gadā ir paredzētas konsultācijas par izmaiņām lielākajās lidostas maksās, un tās plānots paaugstināt no 2024. gada.

Lidosta “Rīga” aviokompānijām piedāvā vienus no zemākajiem lidostu tarifiem Eiropā. Atkarībā no apkalpotā gaisa kuģa tipa 2022. gadā lidostas “Rīga” tarifi bija paši zemākie vai otrie zemākie reģionā. Lidosta “Rīga” piešķir tarifu atlaides jauniem maršrutiem, kas pārsniedz 4 200 km attālumu, lai atbalstītu galamērķu tīkla paplašināšanu un tālo galamērķu atklāšanu. Savukārt tuvākiem jaunatklātiem galamērķiem un jauniem aviopārvadātājiem tiek piedāvāts atbalsts mārketinga aktivitāšu veidā.

Salīdzinot lidostu “Rīga” ar Ziemeļeiropas lielākajām lidostām un reģiona lidostām, ar kurām lidosta “Rīga” konkurē pēc stratēģijas, ārējo faktoru analīzes metodēm, lidostas maksas ir svarīgi salīdzināt ar kopējo summu par gaisa kuģi, kas jāmaksā aviopārvadātājam, jo lidostām ir atšķirīga pieeja maksu noteikšanā un to struktūra atšķiras. Lidostas var darboties pēc principa, ka visas aviācijas izmaksas nosedz ar aviācijas ienākumiem, vai līdzīgi kā Rīgas lidosta izvēlēties kompensēt daļu no aviācijas izmaksām ar neaviācijas ienākumiem, kas ļauj maksas noteikt zemākas. Daļa lidostu infrastruktūras un drošības maksas izdala atsevišķi, citur izmaksas iekļautas pasažieru apkalpošanas maksā.

Nemot vērā lidostas “Rīga” pasažieru skaita izaugsmi pēdējos gados, šāda tarifu stratēģija ir veicinājusi uzņēmuma attīstību. Tādēļ vidējā termiņā ir plānots to saglabāt, bet turpmākā periodā vērtēt, vai ar šādu tarifu struktūru uzņēmums spēs nodrošināt investīciju kapitālu attīstības projektu īstenošanai. Lidosta “Rīga” plāno pārskatīt savus tarifus ik pēc trīs gadiem.

Dividenžu politika

2019. gadā lidosta “Rīga” saskaņoja ar EK atšķirīgu dividenžu politiku par periodu 2017. – 2022. gadam, kas piemērota 2017. gadam un 2018. gadam.

Sākoties Covid-19 pandēmijai un aviopārvadājumu kritumam, Satiksmes ministrija kā lidostas kapitāldaļu turētājs vērsās LR MK, lūdzot palielināt uzņēmuma pamatkapitālu par 49,9 milj. EUR un dividenžu maksas par 2019. gadu 4,5 milj. EUR apmērā atstāšanu uzņēmuma rīcībā, lai īstenotu uzsāktos investīciju projektus un mazinātu Covid-19 krīzes izraisītos zaudējumus. 2020. gada 23. aprīlī MK atbalstīja lidostas

pamatkapitāla palielināšanu 35,2 milj. EUR apmērā un dividenžu atstāšanu uzņēmuma rīcībā.

EK 2021. gada 8. martā atbalstīja lidostas "Rīga" pamatkapitāla palielināšanu par 35,2 milj. EUR un dividenžu par 2019. gada peļņas 4,5 milj. EUR atstāšanu uzņēmuma rīcībā (lēmums lietā SA/57756 (2021/N) – *Latvia COVID-19: Recapitalisation of Riga International Airport* (turpmāk – EK lēmums)).

2021. gada 2. jūnijā MK, ņemot vērā EK lēmumu, ar Rīkojumu Nr. 366 (prot. Nr. 45 76. §) precizēja 2020. gada 23. aprīlī pieņemto rīkojumu Nr. 219 "Par valsts akciju sabiedrības "Starptautiskā lidosta "Rīga"" pamatkapitāla palielināšanu (turpmāk – Rīkojums), nosakot, ka lidostas "Rīga" pamatkapitāls ir palielināms par 35,2 milj. EUR un uzņēmuma rīcībā tiek atstātas dividendes par 2019. gada peļņas 4,5 milj. EUR apmērā.

Tāpat, līdz ar Rīkojuma Nr. 366 10. punktu, Satiksmes ministrija 2021. gada 1. jūlijā noslēdza valsts atbalsta līguma Nr. K-21-2 ar lidostu "Rīga", nodrošinot EK "Pagaidu regulējuma valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā (turpmāk tekstā – "Pagaidu regulējums")" prasības.

Līdzās tam, Satiksmes ministrijai, atbilstoši Rīkojuma Nr. 366 9. punktam, ne vēlāk kā līdz 2022. gada 20. jūnijam tika noteikts uzdevums iesniegt MK valsts ieguldījuma lidostā līdzdalības izbeigšanas stratēģiju. EK Pagaidu regulējuma 77. pants nosaka, ka līdz brīdim, kamēr valsts ieguldījuma līdzdalība nav izbeigta, valsts atbalsta saņēmējs nedrīkst izmaksāt dividendes.

Negatīvās ietekmes novēršanas process

2.25.

Lidostā "Rīga" atsauksmju, tai skaitā sūdzību iesniegšanas, izskatīšanas un atbildes sagatavošanas kārtību nosaka Klientu atsauksmju vadības instrukcija. Atkarībā no satura, atsauksme tiek nodota atbildīgajai struktūrvienībai atbildes sagatavošanai. Sūdzības gadījumā atbildīgā struktūrvienība izvērtē tās pamatotību.

Ja sūdzība ir atzīta par pamatotu, KAPN vadītājs izvērtē, vai sūdzībā minētie apstākļi liecina par nepieciešamību veikt korektīvās un/ vai preventīvās darbības klientu servisa uzlabošanai. Ja šādas darbības nepieciešams veikt, KAPN vadītājs sadarbībā ar atbildīgās struktūrvienības vadītāju nosaka nepieciešamās korektīvās un/ vai preventīvās darbības klientu servisa uzlabošanai. Par korektīvo un/ vai preventīvo darbību veikšanu atbildīgās struktūrvienības vadītājs informē KAPN vadītāju, kas izdara atbilstošu ierakstu Klientu atsauksmju reģistrā.

Ja saņemtā atsauksme ir saistīta ar virszemes apkalpošanas, ugunsdrošības/ krīzes vadības, lidlauka darbības procesiem vai infrastruktūras problēmām terminālī, Klientu attiecību speciālists pārsūta šo atsauksmi DPS nodrošināšanas vienības speciālistiem.

Ja atsauksme satur mantiskās pretenzijas pazīmes, tās tālāka izskatīšana notiek pamatojoties uz Mantiska rakstura pretenziju instrukciju.

Klientu attiecību speciālists katru mēnesi sagatavo pārskatu par iepriekšējā mēnesī saņemtajām atsauksmēm. Ar atsauksmju kopsavilkumu tiek informēti visi lidostas

darbinieki, izmantojot iekšējo vēstkopu. KAPN vadītājs reizi ceturksnī veic atsauksmju statistikas analīzi un Operatīvajā vadītāju sanāksmē norāda paveikto sadarbībā ar lidostas “Rīga” struktūrvienībām.

Detalizēts pārskats par 2022. gadā saņemtajām klientu atsauksmēm ir pieejams sadaļā “Pasažieru pieredze un apmierinātība”.

Lai vadītu jautājumus, kas skar lidostas “Rīga” ietekmi uz vidi un vietējo kopienu, lidosta “Rīga” veic dažādus monitoringa pasākumus, piemēram, 2020. gadā lidosta “Rīga” pabeidza putnu monitoringu, līdz 2023. gadam lidosta “Rīga” veic mežu monitoringu, 2022. gadā notika Mārupes iedzīvotāju aptauja par lidostas “Rīga” ietekmi uz vietējo kopienu – pozitīvajiem un negatīvajiem aspektiem, tai skaitā troksni. Kopā ar ietekmes pusēm lidosta “Rīga” darbojas Vides trokšņa pārvaldības darba grupā. Vairāk par sadarbību un pieņemtajiem lēmumiem vides trokšņa jautājumā lasīt sadaļā “Vides trokšņa pārvaldības darba grupa”.

Dalība organizācijās

2.28.

Lidosta “Rīga” ir biedrs valsts un starptautiskās aviācijas, uzņēmējdarbības un darba devēju organizācijās, kurās atbalsta un iesaistās uzņēmuma interešu pārstāvniecībā tiktāl, cik tas attiecas uz aviācijas nozares ilgtspējīgas darbības veicināšanu un attīstību.

Lidosta “Rīga” ir šādās nozares un tautsaimniecības attīstības un uzņēmēju interešu pārstāvniecības organizācijās:

- **ACI EUROPE** – *Airports Council International EUROPE* (Starptautiskā lidostu padome Eiropā);
- **IATA GHC (IGHC)** – *International Air Transport Association, Ground Handling Council* (Starptautiskā Gaisa transporta asociācija/ Virszemes apkalpošanas padome);
- **LAA** – Latvijas Aviācijas asociācija;
- **LDDK** – Latvijas Darba devēju konfederācija;
- **LTRK** – Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera;
- **DAIF Latvija** – Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federācija;
- **LPVA** – Latvijas Personāla vadīšanas asociācija;
- **“Mārupes uzņēmēji”** – Biedrība “Mārupes uzņēmēji”.

Lidostas “Rīga” pārstāvji darbojas šādās ACI Europe komitejās un darba grupās:

- Klientu apkalpošanas komitejā,
- Ekonomikas komitejā,
- Aviācijas drošības komitejā,
- Vides komitejā,
- Tehniskajā un operacionālās drošības komitejā,
- Komerciālajā komitejā,
- Vadības un personāla resursu forumā,
- Audita ekspertu grupā,
- Digitālās komunikācijas forumā,
- Lidostu komunikācijas grupā.

Lidostas “Rīga” pārstāvji darbojas uzņēmēju interešu pārstāvniecības organizāciju sastāvā, tā sniedzot ieguldījumu ne tikai lidostas “Rīga” attīstībā, bet arī aviācijas nozarē kopumā.

Piedaloties ACI Eiropā Komerציālaajā forumā, lidosta “Rīga” sniedz ieguldījumu lidostu neaviācijas ienākumu veicināšanā Eiropā, savukārt, piedaloties ACI Pasaulē Ekonomikas komitejas apakškomitejā lidosta “Rīga” sniedz ieguldījumu lidostu neaviācijas ienākumu veicināšanā pasaules līmenī.

Nacionālā līmenī lidosta iesaistās normatīvo aktu projektu komentēšanā un sagatavošanā, piemēram, par EK tiesību aktu pakotnes “Fit for 55” dokumentu projektiem.

Lidostas “Rīga” pārstāvji darbojas nozares organizācijā LAA, kuras padomi vada lidostas valdes priekšsēdētājs. Kā LAA biedrs lidosta iesaistījās starptautiskās konferences [“Rīgas Aviācijas forums 2022”](#) organizēšanā. Koncentrējoties uz izaicinājumiem, ko rada pašreizējā ģeopolitiskā situācija reģionā, Latvijas un Eiropas aviācijas nozares līderi konferencē pārrunāja iespējamās aviācijas nozares turpmākās attīstības scenārijus un risinājumus izaicinājumu pārvarēšanai. 2022. gadā lidosta “Rīga” kopā ar LAA piedalījās jautājumā par ilgtspējīgas aviācijas degvielas virzīšanu, gan Latvijas aviācijas stratēģijas izstrādē, sniedzot komentārus Satiksmes ministrijas sagatavotajam stratēģijas projektam, kā arī lidosta “Rīga” sniedza ieguldījumu pētījuma par aviācijas ietekmi uz tautsaimniecību norisē.

Lai pārstāvētu lidostas “Rīga” intereses, kas skar loģistiku, lidostas “Rīga” pārstāvis darbojas LR Loģistikas nozares padomē.

Lidosta “Rīga” piedalās LIAA organizētajā Latvijas tūrisma konsultatīvās padomes Mārketinga un produktu attīstības jautājumu apakšgrupā, sniedzot viedokli par nepieciešamajiem mārketinga pasākumiem un aktivitātēm aviācijas pārvaldājumu veicināšanai. Dalības rezultātā 2022. gadā LIAA pirmo reizi veica Latvijas kā galamērķa kampaņu, izmantojot aviopārvaldātāju mārketinga kanālus, kas veicina Latvijas atpazīstamību un aviosatiksmes attīstību.

Lai veicinātu čartera pārvaldājumu attīstību un dažādotu piedāvājumu, kā arī informētu Latvijas un Baltijas tūroperatorus par aviācijas pārvaldājumu rezultātiem un vajadzībām, lidosta “Rīga” piedalās Latvijas tūrisma aģentu asociācijas biedru sanāksmēs. 2022. gada septembrī ar lidostas “Rīga” piedalīšanos notika Baltijas tūroperatoru sanāksme.

Sadarbībā ar Valsts Robežsardzi un Satiksmes ministriju lidosta “Rīga” gatavoja ieceļošanas/ izceļošanas sistēmas ieviešanai, kas paredzēta no 2023. gada maija. Lidosta par sistēmas ieviešanas gaitu saņem informāciju no ACI Europe Klientu apkalpošanas komitejas. Ar Valsts Robežsardzi notika vairākas tikšanās par lidostā nepieciešamajām iekārtām un procesu, par sistēmas ietekmi lidostā informēta Satiksmes ministrija.

Vietējā līmenī lidostas “Rīga” intereses ir pārstāvētas Mārupes novada Uzņēmējdarbības konsultatīvajā padomē. Tāpat lidosta turpina aktīvi līdzdarboties vietējās pašvaldības uzņēmēju organizācijā “Mārupes uzņēmēji”, tā sniedzot ieguldījumu ne tikai aviācijas, bet arī novada uzņēmējdarbības vides pilnveidošanā un

attiecību ar vietējo pašvaldību uzlabošanā. Lidostas pārstāvis darbojas biedrības padomē un lidosta kā biedrības “Mārupes uzņēmēji” biedrs 2022. gadā aktīvi piedalījās biedrības aktivitātēs, tostarp [Pirmā Mārupes uzņēmēju festivāla](#) organizēšanā, kas notika 2022. gada 10. septembrī, kā arī biedrības organizētajā izglītības projektā “Skola ienāk dzīvē, dzīve ienāk skolā” un [skolēnu mācību uzņēmumu atbalsta projektos](#).

PAKALPOJUMU KVALITĀTE UN PASAŽIERU PIEREDZE

PUNKTUALITĀTE UN KAPACITĀTE

3.3., RIX1

Lidojumu punktualitāte pēc lidojumu drošuma ir otrs būtiskākais pakalpojuma kvalitātes rādītāja indikators. Tas parāda aviokompānijas spēju efektīvi konsolidēt daudzskaitlīgos pakalpojumu sniedzējus. Tie sevī ietver gan pašas aviokompānijas resursus, gan citus pakalpojumu sniedzējus. Piemēram - ar citu lidostu kapacitāti saskaņots lidojumu saraksts, kas atbilst patērētāja lidošanas vajadzībām, lidojumu sarakstam atbilstoša gaisa kuģu un ekipāžas kapacitāte, savlaicīgs un kvalitatīvs tehniskais un virszemes pakalpojumu nodrošinājums, savlaicīgs un kvalitatīvs degvielas, ēdiena un pretapledošanas pakalpojuma nodrošinājums. Lai nodrošinātu iespējami augstāku punktualitātes rādītāju, aviokompānijas veic nepārtrauktu visu pakalpojumu kvalitātes uzraudzības kontroli. Atbilstoši monitorētajiem rezultātiem aviokompānijas nodrošina aktīvu komunikācijas un nepieciešamo korektīvo darbību kopumu, lai panāktu vajadzīgo pakalpojuma kvalitāti no to sniedzējiem.

Kopumā patērētājam pakalpojumu nosaka Čikāgas konvencijas “Par starptautisko civilo aviāciju” 9. pielikums “Gaisa pārvadājumu formalitāšu vienkāršošana”. Lidojumu punktualitātes rādītāju katram pakalpojuma sniedzējam regulē savstarpēji noslēgtie līgumi, kuru pielikumi nosaka atbilstīgo pakalpojumu kvalitātes līmeni jeb SLA (*service level agreement*).

Lidostā “Rīga” darbojas divi virszemes pakalpojumu sniedzēji – SIA “Havas Latvia” un RIX GH.

Zemākais rādītājs, kas ir noteikts līgumā starp RIX GH un aviokompāniju ir punktualitātes rādītājs 97%. Lidosta “Rīga” teicami izpilda noteiktās līguma saistības, jo 2022. gadā virszemes pakalpojuma jomā RIX GH sasniegta 99,25% punktualitātes rādītāju. Salīdzinot ar 2021. gadu (98,71%), uzlabojot iekšējo komunikāciju un darba organizāciju, RIX GH ir paaugstinājis savu sniegumu. Arī 2022. gadam izvirzītais mērķis sasniegt >98%, tika sasniegts.

Kopējā pakalpojuma ķēdē ir iesaistīti šādi partneri: gaisa kuģi un ekipāžas kapacitāte, tehniskie un virszemes pakalpojumu dienesti, degvielas, ēdiena un pretapledošanas pakalpojuma uzņēmumi, kā arī citi pakalpojumu sniedzēji, kas strādā pēc nepieciešamības.

2022. gadā lidostas “Rīga” kopējais (izlidošanas un ielidošanas) punktualitātes rādītājs bija 63,62%. Šajā rādītājā ir iekļauti visi gaisa kuģu kavēšanās apstākļi, tostarp tie, kurus lidostas struktūras nevar ietekmēt, piemēram, novēlota gaisa kuģa ierašanās Rīgā ar attiecīgi novēlotu izlidošanu.

Savukārt punktualitātes rādītāja, kas izriet no procesiem, kurus ietekmē lidostas struktūras, faktiskais rezultāts 2022. gadā bija 99,21%. 2022. gadam tika izvirzīts mērķis sasniegt >98%, kas tika sasniegts. Šo rādītāju veido no lidostas puses ietekmējamie iemesli, kas saistīti ar drošības, robežkontroles un muitas pakalpojumu sniegšanu, infrastruktūras un to atbalstošo funkciju nodrošināšanu, neņemot vērā pašu lidsabiedrību un virszemes pakalpojumu sniedzēju radītos kavējumus un laikapstākļu ietekmi.

Lidostas “Rīga” drošības dienests vidēji stundā spēj apkalpot 1 097 pasažierus. Skrejceļa kapacitāte ir 29 pacelšanās/ nosēšanās stundā.

PASAŽIERU PIEREDZE UN APMIERINĀTĪBA

3.3., RIX4

Saskaņā ar lidostas “Rīga” Stratēģiju, klientu serviss tiek ietverts vienā no pieciem stratēģiskajiem mērķiem - uzlabot pasažieru un partneru pieredzi, padarot procesus efektīvākus, ieviešot inovācijas un automatizāciju.

Lai īstenotu noteikto mērķi 2021. gada martā tika apstiprināta Klientu servisa stratēģija 2021.-2025. gadam, kuras ietvaros definēti uzdevumi lidostas klientu servisa mērķa - radīt, uzturēt un pilnveidot pozitīvu klientu pieredzi, nodrošinot profesionālu klientu servisu un efektīvus, augstas kvalitātes pakalpojumus - sasniegšanai. Lai īstenotu izvirzīto mērķi, Klientu servisa stratēģijā ir noteikti vairāki uzdevumi, piemēram:

- izstrādāt un īstenot vienotu Klientu servisa stratēģiju visā lidostas kopienā;
- izvērtējot pasažieru un klientu vēlmes un vajadzības, izstrādāt konkrētām mērķauditorijām atbilstošus pakalpojumus un risinājumus.

Lidostā “Rīga” ir izstrādāti šādi dokumenti, kas reglamentē ar klientu servisu saistītās jomas vadību:

- Rīcības plāns Klientu servisa stratēģijas īstenošanai 2021. – 2025. gadam - definē uzdevumus, termiņus, atbildīgās un iesaistītās struktūrvienības;
- Klientu atsauksmju vadības instrukcija – nosaka kārtību, kādā tiek saņemtas, reģistrētas un analizētas klientu atsauksmes, kā arī kārtību, kādā tiek sniegtas atbildes uz klientu atsauksmēm;
- Rīkojums “Par Klientu servisa darba grupas izveidi” – nosaka darba grupas sastāvu un veicamos uzdevumus;
- Klientu servisa standarts – nosaka klientu apkalpošanas un klientu servisa līmeni lidostas “Rīga” klientiem, lai nodrošinātu nemainīgi vienādu pakalpojuma kvalitāti, caur vienotu klientu servisa pamatnostādņu izpratni visiem klientu servisa ceļā iesaistītajiem darbiniekiem (gan lidostas, gan sadarbības partneru, kas nodrošina pakalpojumus klientiem lidostā). Standartā noteikta arī kārtība, kādā notiek klientu servisa kvalitātes uzraudzība.

Klientu servisa mērķa sasniegšanai ir noteikti vairāki uzdevumi:

- ieviest Klientu servisa standartu,
- pilnveidot klientu viedokļa noskaidrošanu, piemēram, līdztekus ACI ASQ izlidojošo pasažieru aptaujai īstenot segmentētās klientu aptaujas,
- pilnveidot komunikāciju par klientu servisu,
- pilnveidot klientu servisa apmācību procesus,
- pilnveidot klientu servisa uzlabojumu plānošanas un ieviešanas procesu,
- akreditēties ACI lidostu klientu pieredzes programmā.

Lai sasniegtu klientu servisa mērķi un īstenotu uzdevumus, lidosta “Rīga” sadarbojas gan ar virszemes pakalpojumu sniedzējiem, gan ar valsts institūcijām lidostā “Rīga”, kā arī ar klientu servisa pakalpojumu sniedzējiem – komersantiem, lai kopīgi uzlabotu

klientu pieredzi lidostā. Papildus pieredzes apmaiņa tiek nodrošināta piedaloties ACI Europe Klientu apkalpošanas komitejā.

Lidosta “Rīga” augstu vērtē klientu vēlmes un viedokli, ko izmanto par pamatu, veidojot ilgtspējīgas attiecības un sadarbību ar klientiem. Saskaņā ar ACI ASQ aptaujas rezultātiem pasažieriem svarīgākie pakalpojumi lidostā “Rīga” ir:

- nokļūšana no lidostas/ uz lidostu;
- drošības pārbaudes veikšana;
- orientēšanās vieglums;
- izlidošanas sektoru komforts;
- gaidīšanas laiks drošības pārbaudē.

Savukārt lidlauka pakalpojumu sniedzēji pārstāv dažādus uzņēmējdarbības veidus, tādēļ katram vissvarīgākais ir tas, kas tieši ietekmē konkrētā lidlauka pakalpojuma sniedzēja biznesu. Arī lidsabiedrībām atšķiras vajadzības, kuras ietekmē tas, vai tā ir zemo izmaksu lidsabiedrība vai klasiskā, kā arī tas, vai aviopārvadātājam ir bāze Rīgā vai tās nav.

Lidostā “Rīga” klientu servisa pamatā ir pieredze, ko klientam sniedz visā lidostas pakalpojumu sniegšanas ķēdē, sākot no autostāvvietas līdz pat iekāpšanai gaisa kuģī, neatkarīgi no tā, kurš uzņēmums konkrēto pakalpojumu nodrošina.

Pasažieru aptauja

Lidostas sniegto pakalpojumu un servisa kvalitātes novērtēšanai un datu analīzes saņemšanai uzņēmums kopš 2015. gada piedalās ACI ASQ globālās salīdzinošās novērtēšanas programmā, kas noskaidro pasažieru viedokli par lidostā pieejamiem pakalpojumiem, sākot ar ierašanās brīdi lidostā. Kopš 2016. gada lidosta “Rīga” ir iekļauta ES lidostu grupā, kas apkalpo 5–15 miljonus pasažieru gadā.

Pasažieru aptauju veic APBAD darbinieki, piedāvājot pasažieriem aizpildīt anketu planšetdatorā. Aptaujas dalībnieki ir izvēlēti, ņemot vērā ACI ASQ noteikto metodoloģiju – konkrēts aptauju skaits uz konkrētu lidojumu nedēļas dienā un laikā.

Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas sākumu Latvijā 2020. gada martā, kā rezultātā tika pilnībā pārtraukti regulārie pasažieru pārvadājumi, no 2020. gada 1. aprīļa lidosta “Rīga” pārtrauca dalību ACI ASQ aptaujā. Atjaunojoties lidojumu un pasažieru apjomam, 2022. gada februārī lidosta “Rīga” atjaunoja dalību ACI ASQ aptaujā, sākot no 2022. gada 2. ceturkšņa. Tā kā no 2022. gada ACI ir veicis izmaiņas izlidojošo pasažieru aptaujas jautājumos, tos precizējot, lai iegūtie dati atspoguļotu pasažiera pieredzes vērtējumu, apmierinātību un emocionālo pieredzi, ne visi rādītāji 2022. gadā ir salīdzināmi ar 2020. gada 1. ceturkšņa rezultātiem.

2022. gadā ACI ASQ aptaujā piedalījās 1 050 pasažieru (350 pasažieri ceturksnī), kuri izlidoja no lidostas “Rīga”.

2022. gadā lidostas “Rīga” vidējais gada vērtējums sadaļā “Vispārējā apmierinātība” ir 4,01 balle (skalā no 1 līdz 5 ballēm), kas ir līdz šim augstākais gada rādītājs pēdējo piecu gadu laikā.

Gads	2017	2018	2019	2020 (Q1)	2022
Vispārējā apmierinātība lidostā "Rīga"	4,0	3,97	3,99	4,02	4,01

Vidējie vispārējās apmierinātības un vispārējās pieredzes rādītāji dažādās lidostu grupās 2022. gadā:

	Lidostā "Rīga" (RIX)	ASQ globālā apmierinātība ¹³	Pielāgotā paneļa vidējais rādītājs ¹⁴	ES vidēji ¹⁵	5-15M vidēji ¹⁶
Vispārējā apmierinātība	4,01	4,30	4,00	4,07	4,28
Vispārējā pieredze	3,85	4,16	3,80	3,92	4,15

Saskaņā ar rādītājiem var secināt, ka neskatoties uz vēsturiski augstāko rādītāju, lidostas "Rīga" rezultāts ir zemāks par vidējo visās kategorijās, izņemot pielāgotā paneļa vidējo rādītāju. Šajā kategorijā lidosta "Rīga" ieņem 3. vietu, aiz Tallinas lidostas (4,36) un Helsinku lidostas (4,13), savukārt ar 3,9 ballēm Viļņas lidosta ieņem 5. vietu.

Klientu atsauksmes

Klientu atsauksmes lidostā "Rīga" var tikt saņemtas:

- mutiski;
- elektroniski interneta vidē;
- elektroniski uz lidostas "Rīga" e-pasta adresi office@riga-airport.com, customer@riga-airport.com vai citu lidostas "Rīga" e-pasta adresi;
- elektroniski WEB atsauksmes formā;
- rakstveidā, aizpildot atsauksmes formu;
- rakstveidā pa pastu.

Atsauksmes formā aizpildītās un mutiskās klientu atsauksmes visbiežāk iesniedz informācijas servisa darbiniekiem.

2022. gadā lidosta "Rīga" saņēma 1 614 atsauksmes, un to skaits, salīdzinot ar 2021. gadu, ir palielinājies par 12%. Atsauksmju skaita pieaugums ir skaidrojams ar lidostas "Rīga" pasažieru un attiecīgi arī ar pasažieru sagaidītāju un pavadītāju skaita pieaugumu. Tomēr, vērtējot kopējo saņemto sūdzību skaitu uz 1 000 apkalpotajiem pasažieriem gada laikā, sūdzību skaits 2022. gadā ir samazinājies un sasniedz 0,07 pret 0,13 sūdzībām 2021. gadā.

¹³ ASQ globālā apmierinātība/ pieredze - vidējais visu lidostu, kas piedalās ACI ASQ izlidojošo pasažieru aptaujā, rādītājs

¹⁴ Pielāgotā paneļa vidējais rādītājs - lidostu, kas izvēles kārtībā noteiktas RIX rezultātu salīdzināšanai, vidējais rādītājs: TLL, VNO, HEL, WAW, CPH, ARN

¹⁵ ES vidēji - vidējais visu Eiropas lidostu, kas piedalās ACI ASQ izlidojošo pasažieru aptaujā, rādītājs

¹⁶ 5-15M vidēji - vidējais visu lidostu ar pasažieru apjomu 5-15M, kas piedalās ACI ASQ izlidojošo pasažieru aptaujā, rādītājs

Atsauksmes iedalāmas vairākās grupās: jautājumi, ierosinājumi, atzinības un sūdzības.

Atsauksmes veids	2018	2019	2020	2021	2022
Atzinības	16	31	16	42	22
Jautājumi	334	810	723	1 065	1 209
Ierosinājumi	10	27	16	22	15
Sūdzības	449	613	181	307	368
Kopā	809	1 482	936	1 436	1 614

Atzinības saņemtas par lidostā pieejamiem pakalpojumiem (11 - no kurām četras ir par PRM pakalpojumu; divas par lidostas darbinieku laipnību un izpalīdzību; trīs par biļešu kasēm; divas par informācijas servisu/ uzziņu dienestu), par reģistrācijas darbinieku laipnību un izpalīdzību (5), par drošības darbinieku laipnību un izpalīdzību (3), kā arī par gaidīšanas laiku drošības kontroles rindā, viegli lidot ar pārsēšanos, lidojumu apkalpošanu lidostā.

Saņemto atzinību daudzums 2022. gadā skaitliski ir samazinājies, tāpat arī to īpatsvars uz 1 000 pasažieriem ir samazinājies no 0,018 (2021. gadā) uz 0,004 (2022. gadā).

Visbiežāk pasažieri sūdzības pauduši par pasažieru pieredzi (88), no bagāžas izņemtiem priekšmetiem (64) un lidostā pieejamiem pakalpojumiem (48). No 2022. gadā saņemtajām 368 sūdzībām 48 ir atzītas par pamatotām.

No visiem 1 209 jautājumiem, kas tika saņemti 2022. gadā, 354 jautājumi bija par pasažieru pieredzi, no kuriem liela daļa ir saistīta ar pazaudētajiem priekšmetiem lidostā. Tāpat liela daļa - 327 jautājumi - ir saistīti ar drošību, piemēram, no reģistrētās bagāžas izņemtajiem aizliegtiem priekšmetiem un to atgūšanas iespējām. 141 jautājums bija par Covid-19 tēmu - ceļošanas ierobežojumiem citās valstīs un Latvijā, kā arī jautājumi par nepieciešamajiem dokumentiem un testiem. 84 jautājumi bija saņemti par lidostā pieejamajiem pakalpojumiem. Tāpat salīdzinoši daudz jautājumu (82) ir par pasu/ ID kontroli, proti, pasažieri vērsās pēc informācijas, lai noskaidrotu kādi ceļošanas dokumenti ir nepieciešami lidojumam, vai šķērsojot Latviju tranzītā. 65 jautājumi tika uzdoti par piekļuvi, kas lielākoties saistīti ar autostāvvietas pakalpojumiem.

Reaģējot uz saņemtajām atsauksmēm un turpinot uzlabot klientu apkalpošanas līmeni uzņēmumā, Klientu servisa darba grupa strādā pie klientu apkalpošanas kvalitātes jautājumiem. 2022. gadā tika veikti uzlabojumi valstī neielaiesto pasažieru pagaidu uzturēšanās telpās, aprīkojot tās ar jaunām guļvietām spilveniem un segām, tika nomainīts un papildināts lidostā izmantojamo bērnu sporta ratu klāsts, nodrošināts atbalsts pasažieriem pie automātiskajiem robežšķērsošanas vārtiem, kā arī ierīkota papildus dzeramā ūdens ņemšanas vieta.

PRM pasažieru aptauja

PRM pasažieriem sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtēšanai lidosta "Rīga" aptaujā šos pasažierus. No 2022. gadā apkalpotajiem 13 765 PRM pasažieriem aptaujā

piedalījās 12,85% jeb 1 770 PRM pasažieri – tas atbilst PRM kvalitātes standartos noteiktajam mērķim – aptaujāt 10% no gadā apkalpotajiem PRM pasažieriem. No aptaujātajiem 1 054 bija izlidojošie pasažieri, 625 – atlidojošie un 91 – tranzīta pasažieri, no kuriem 1 373 reizes PRM pakalpojums bija pieteikts un 397 reizes PRM pakalpojums iepriekš nebija pieteikts.

Vidējais apmierinātības rādītājs piecu ballu skalā ir 4,73 punkti. 2023. gadam mērķa rādītājs ir 4,5 punkti (2022. gadā mērķa rādītājs nav bijis definēts).

Aviopārvadātāju un lidlauka pakalpojumu sniedzēju aptauja

2022. gadā aviopārvadātāju un lidlauka pakalpojumu sniedzēju aptauju veica APBAD Biznesa attīstības nodaļa.

Aptauja notiek elektroniski, ar mērķi noskaidrot aviopārvadātāju un lidlauka pakalpojumu sniedzēju biznesa situāciju 2022. gadā, lidostas “Rīga” infrastruktūras un sniegto pakalpojumu atbilstību aptaujāto vajadzībām, vērtējumu par komunikāciju ar lidostu, lidostas reputācijas vērtējumu, sasniedzamos vides aizsardzības un energoefektivitātes mērķus un paredzētās aktivitātes tuvākajos gados.

Aptaujā piedalījās 40 respondenti (2021. gadā – 27), no kuriem 24 bija lidlauka pakalpojumu sniedzēji, 12 aviopārvadātāji, divi virszemes pakalpojumu sniedzēji un divi pārējie lidostas lietotāji - LGS un “TAV Latvia”. Vērtējumam tika izmantota piecu punktu skala, kur pieci - pilnībā atbilst, viens - nemaz neatbilst un n/a - nav atbildes.

Katru gadu aptaujā tiek vērtēta lidostas “Rīga” infrastruktūras un sniegto pakalpojumu atbilstība aviopārvadātāju un lidlauka pakalpojumu sniedzēju prasībām. Vidējais vērtējums par 2022. gadu ir četri punkti. Ieteiktie uzlabojumi attiecas uz:

- pasažieru termināli (kapacitātes palielināšana drošības kontrolpunktos, reģistrācijas un bagāžas zālēs; ventilācijas sistēmas, WI-FI pārklājumu un signālu uzlabojumi u.c.);
- lidlauku (gaisa kuģu tiltu uzlabošana un nodrošināšana, kapacitātes palielināšana kravu apkalpošanai u.c.);
- citām kategorijām, piemēram:
 - stāvvietām (to tuvums lietotājam, ceļu segumu uzlabojumi tajās, izveidot stāvvietas smagajam autotransportam u.c.), kas tika novērtētas zem četriem punktiem.
 - sabiedrisko transportu (attīstīt maršrutu no Babītes novada, Mārupes uz/ no lidostu u.c.). Transports un nokļūšana lidostā “Rīga” novērtētas zem četriem punktiem.
 - ēdināšanas vietām (darbiniekiem, jaunām vietām publiskajā zonā u.c.), kas tika novērtētas zem četriem punktiem.

Lidostā turpinās darbs pie nepieciešamo uzlabojumu ieviešanas, piemēram, pasažieru termināļa kapacitātes nepietiekamība (tiks atrisināta, izbūvējot lidostas paplašināšanas projektu jeb 6. kārtu), pasažieru gaisa tiltu kapacitātes uzlabošana (pirmos trīs pasažieru gaisa tiltus ir plānots nodot ekspluatācijā 2023. gada decembrī), 2023. gadā plānots projekts wi-fi tīkla modernizēšanai. Atsevišķi ieteikumi saistīti ar neērtībām, kas radušās ieviešot “Rail Baltica projektu” (kustības organizācija krustojumā ar lidostu;

ceļu labiekārtošana ap lidostu u.c.), kā arī ar atsevišķu lidostas procesu efektivitātes uzlabošanu.

Par lidlauka pakalpojumu sniedzēju un aviopārvadātāju aptaujā norādītajiem vides un energoefektivitātes mērķiem plašāk lasīt sadaļā “Vide”.

Komunikācija ar lidostu “Rīga” 2022. gadā ir novērtēta ar 4,4 punktiem (2021. gadā - 4,61). Tiek norādīts, ka tā ir ātra, vienkārša, laipna un tiek meklēti risinājumi jebkurā situācijā, izņemot gadījumus, kad normatīvo noteikumu dēļ nav iespējams rast klientam vēlamo risinājumu.

Respondentu vērtējums lidostas “Rīga” reputācijai (tehnoloģiski attīstīts, inovatīvs uzņēmums, sociāli atbildīgs un ilgtspējīgs uzņēmums, atvērts un atsaucīgs sadarbībā ar klientiem, partneriem, uzņēmums, kas stiprina Latvijas starptautisko tēlu un konkurētspēju u.c.) ir 4,3 punkti.

Rezultātu apkopojums tika nosūtīts izvērtēšanai atbildīgajām lidostas struktūrvienībām ar mērķi noteikt turpmākās uzlabojamās darbības. Aptaujas rezultāti prezentēti 2022. gada decembra Operatīvajā vadītāju sanāksmē un 2023. gadā tiks prezentēti Lidostas Lietotāju komitejai.

DROŠĪBA UN DROŠUMS

3.3.

Lidostas “Rīga” galvenā prioritāte drošības politikas realizācijā ir lidojumu drošības garantēšana lidlaukā. Uzņēmuma pamatuzdevums ir nodrošināt drošus lidojumus un nepārtraukti drošu vidi darbiniekiem, nomniekiem un klientiem.

Drošībai lidostā “Rīga” ir divas komponentes – aviācijas drošība (*security*) un drošība/ drošums (*safety*), par ko atbild divas struktūrvienības. Drošības un drošuma prasības nosaka uzņēmuma augstākā vadība, ievērojot Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas, EK, Eiropas Aviācijas drošības aģentūras, Eiropas Civilās aviācijas konferences un citu lidostas “Rīga” darbību reglamentējošo un rekomendējošo dokumentu prasības.

Lai nepieļautu nelikumīgu iejaukšanos civilās aviācijas darbībā, saskaņā ar lidostas “Rīga” Aviācijas drošības programmu, kas ir izstrādāta, pamatojoties uz MK 2010. gada 27. aprīļa noteikumiem Nr. 397 „Noteikumi par Valsts civilās aviācijas drošības programmu”, ir noteikti kopīgie civilās aviācijas drošības uzturēšanas pamatstandarti. Drošības jomā (*security*) 2022. gadā nav pieļauta nelikumīga iejaukšanās civilās aviācijas darbībā.

Lai nodrošinātu lidostā “Rīga” noteikto drošības līmeni (*safety*) un nepārtraukti samazinātu lidostas darbību apdraudošos riskus, saskaņā ar DPS rokasgrāmatu, kas izstrādāta, pamatojoties uz EK Regulas Nr. 139/2014 prasībām, ir noteikta lidostas “Rīga” Drošības politika (*safety*) un drošības pārvaldības sistēmas darbības pamatprincipi un darbības sfēra, kā arī izvirzīti drošības mērķi katram kalendārajam gadam. Vairāk par drošības politiku lasīt sadaļā “Būtiskākās politikas un uzstādījumi, to ieviešana praksē”.

2022. gadā lidostā “Rīga” tika izvirzīti deviņi ar drošību saistīti mērķi, no kuriem sasniegti pieci (mērķu izpilde 56%), bet no izvirzītajiem 29 lidostas “Rīga”

struktūrvienību drošības mērķiem sasniegti 21 (izpilde 72%). 2022. gadā no kopumā noteiktajiem 99 uzdevumiem drošības mērķu sasniegšanai izpildīti 82 (izpilde 83%). Izvirzīto mērķu rezultāti tiek periodiski (reizi ceturksnī) analizēti drošības pārvaldības ikmēneša darba grupā, kur tiek identificēti cēloņi mērķu nesasniegšanai vai uzdevumu, kas noteikti mērķu sasniegšanai, neizpilde un noteikti jauni mērķi un/ vai uzdevumi mērķu sasniegšanai, kā arī termiņi. Drošības (*safety*) jomā 2022. gadā netika identificēts nepieņemami augsts drošības līmenis lidlauka procesos.

Būtiskākās lidostas “Rīga” ietekmes puses drošības un drošuma jomā ir lidostas atbildīgā struktūrvienība – Drošības departaments, Lidlauka drošības un vadības departamenta DPS nodrošināšanas vienība, lidostas “Rīga” darbinieki, kā arī kompetentās valsts iestādes, piemēram, CAA, LGS, Lidlauka pakalpojuma sniedzēji, Valsts robežsardze, Latvijas Valsts policija u.c.

Saskaņā ar lidostas “Rīga” drošības politiku par drošumu uz lidlauka ir jā rūpējas visiem uzņēmuma un tā teritorijā strādājošiem, bet uzraudzību nodrošina Lidlauka drošības un vadības departamenta sastāvā esošā DPS nodrošināšanas vienība, kas darbojas, lai līdz minimumam samazinātu ar drošumu saistītos riskus un apdraudējumus. Drošības/ drošuma prasības lidostas “Rīga” darbībai ietvertajā sfērā nosaka lidlauka atbildīgais vadītājs un lidostas valde.

Lidostā “Rīga” darbojas DPS, pamatojoties uz CAA izsniegto sertifikātu LV-02, ir ievērotas starptautisko normatīvo dokumentu un CAA noteiktās prasības un rekomendācijas. DPS darbību, prioritātes un virzību nosaka DPS rokasgrāmata, Drošības politika un mērķi.

Atbilstības uzraudzība

Lidostā “Rīga” ir izveidots un tiek uzturēts lidlauka procesu atbilstības uzraudzības process (turpmāk – atbilstības uzraudzība), lai nodrošinātu DPS un lidlauka ekspluatācijas un apkopes procesu atbilstību saistošo normatīvo aktu prasībām. Atbilstības uzraudzība tiek piemērota visiem lidlauka procesiem, uz kuriem attiecas EK un Eiropas Aviācijas drošības aģentūras reglamentējošo dokumentu prasības, ieskaitot tiem procesiem, kurus pilnībā vai daļēji veic citas organizācijas.

Atbilstības uzraudzības ietvaros regulāri notiek četru līmeņu pasākumi:

- 1. līmeņa pasākumi - lidlauka ikdienas un periodiskie uzraudzības pasākumi.
- 2. līmeņa pasākumi - lidlauka plānveida - ikdienas un periodisko - uzraudzības pasākumu izpildes kontroles inspekcijas (tajā skaitā ārpuskārtas).
- 3. līmeņa pasākumi - DPS ietvaros plānotie drošības prasību uzraudzības pasākumi kalendārajam gadam.
- 4. līmeņa pasākumi - lidlauka procesu atbilstības uzraudzības pasākumu plānā plānotie vai ārpuskārtas lidlauka procesu atbilstības uzraudzības pasākumi (procesu auditi un inspekcijas).

2022. gadā lidostā “Rīga” notika 17 4. līmeņa atbilstības uzraudzības pasākumi, piemēram:

- inspekcija par gājēju kontroli, pasažieru uzraudzību un drošumu lidlaukā,

- inspekcija par lidlauka ekspluatācijas nodrošināšanu ierobežotas redzamības apstākļos,
- audits par lidlauka virsmas uzturēšanu un lidlauka ekspluatācijas nodrošināšanu ziemas apstākļos.

Inovācijas un drošības procesa pilnveidojumi

Lai uzlabotu drošības līmeni un pasažieru komfortu drošības pārbaudes kontrolpunktos, 2022. gadā īstenoti vairāki pasākumi:

- uzlabota programmatūra rentgena iekārtai “Smiths Detection HS 6040aTIX”, kas atļauj veikt rokas bagāžas drošības pārbaudi, neizņemot no bagāžas klēpjdzektorus;
- pasažieru drošības pārbaudes kontrolpunktā pagarināti pasažieru apkalpošanai paredzētie galdi. Šis uzlabojums ievērojami palielināja pasažieru apkalpošanas kapacitāti un uzlaboja drošības prasības, samazinot iespējamību, ka pasažieris var piekļūt pārbaudāmajai bagāžai;
- sākts iepirkums “Rokas bagāžas sprāgstvielu atkašāšanas sistēmas (EDS) ar C3 standartu iegāde un uzstādīšana”. Šo iekārtu uzstādīšana ievērojami samazinās no rokas bagāžas izņemamo priekšmetu skaitu, jo atklāšanas algoritms atļaus veikt rokas bagāžas pārbaudi, neizņemot klēpjdzektorus un šķidrumus. Tas ļaus paaugstināt pasažieru apkalpošanas ātrumu un mazināt drošības pārbaudes veikšanai nepieciešamo personāla daudzumu, jo bagāžu būs iespējams pārbaudīt attālināti;
- sākta projekta „Trešā standarta sprāgstvielu atklāšanas sistēmas (EDS) iekārtu iegāde un uzstādīšana” ieviešana. 2023. gada martā plānots sākt izmantot jauno iekārtu. Šo iekārtu algoritms ļaus precīzāk detektēt potenciālās sprāgstvielas un samazināt viltus trauksmes.

Moderna manevrēšanas ceļu ass ugunu sistēma

2022. gada nogalē lidostā “Rīga” sāka strādāt jaunā manevrēšanas ceļu ass ugunu sistēma, kas atvieglo gaisa kuģu kustību lidlaukā sliktas redzamības apstākļos un ir būtisks solis, lai nākotnē ieviestu modernu “seko zaļajam” (*follow the greens*) gaisa kuģu vadības sistēmu.

Manevrēšanas ceļu ass ugunis sliktas redzamības apstākļos – miglā, intensīva sniega vai lietus gadījumā un diennakts tumšajā laikā ļauj gaisa kuģiem ātrāk un drošāk nobraukt uz stāvvietām, atbrīvojot skrejceļu. Padarot gaisa kuģa manevrēšanu uz zemes efektīvāku un drošāku, samazinās oglekļa dioksīda emisijas un enerģijas patēriņš.

Vienlaikus 2022. gadā rekonstruēts arī lidostas skrejceļa apgaismojuma sistēmas mezgls, kurā atrodas elektroapgādes un vadības sistēmas, kā arī remontdarbnīca skrejceļa apgaismojuma sistēmas uzturēšanas vajadzībām.

Ārkārtas situāciju mācības

Lai pārbaudītu lidostas “Rīga” krīzes likvidēšanā iesaistītā personāla reaģēšanu, lidostas struktūrvienību un valsts operatīvo dienestu sadarbību kā arī aprakstītās

procedūras un ārkārtas situāciju aprīkojumu, EK regula Nr. 139/2014 ne retāk kā reizi divos gados paredz prasību veikt pilna apjoma ārkārtas situāciju mācības.

2022. gada oktobrī lidostā “Rīga” norisinājās ārkārtas situāciju mācības, kas imitēja ugunsgrēku terminālī. Mācībās tika konstatēts, ka lidostas dalībnieki ir gatavi un spējīgi reaģēt uz ugunsgrēka negadījumu, lidostas darbinieku, Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas, Valsts policijas un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta saskaņotais darbs vērtējams kā profesionāls un labs, kā arī spēkā esošās procedūras nodrošina efektīvu reaģēšanas algoritmu un koordināciju starp iesaistītajiem lidostas dienestiem un valsts institūcijām ugunsgrēka un evakuācijas gadījumos.

Neatbilstību gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību

416-2

2022. gadā lidostā “Rīga” ir reģistrēti divi gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību. Abi gadījumi saistīti ar slidenu perona stāvokli ziemas apstākļos pasažieru pārvietošanās ceļā uz gaisa kuģi, kuru rezultātā katrā no gadījumiem viens pasažieris paslīdēja un guva sasitumus. Pasažieri abos gadījumos turpināja ceļu izvēlētajā maršrutā.

Sadursmes ar putniem

AO9

Lidostā “Rīga” strādā pieci putnu un dzīvnieku kontroles speciālisti, kas uzrauga un novērš potenciālos putnu un dzīvnieku radītos apdraudējumus. 2022. gadā lidosta “Rīga” iegādājās papildus četrus gāzes lielgabalus putnu atbaidīšanai un specializēto lāzeri apdraudējuma mazināšanai. 2023. gadā lidosta “Rīga” plāno lidlauka zemes paraugu ņemšanu zālāja uzlabošanai vai atjaunošanai un veidot ciešāku sadarbību ar vietējo lauksaimnieku.

2022. gadā lidostā “Rīga” reģistrētas 56 apstiprinātas gaisa kuģu sadursmes ar putniem (viens klasificējams kā nopietns atgadījums) un 35 neapstiprinātas gaisa kuģu sadursmes ar putniem. Apstiprināto gaisa kuģu sadursmju ar putniem gadījumu skaits attiecībā pret 1 000 lidojumiem - 1,02 (2021. gadā - 0,72). Sadursmju ar putniem indekss 2022. gadā bija 45,5. Mērķis, nepieļaut gaisa kuģu sadursmju ar putniem indeksa vērtību lielāku par deviņi (ceturkšņa ietvaros), netika sasniegts, jo bija augsts nezināmo sadursmju īpatsvars, t.i. ļoti daudz gaisa kuģi ielidoja lidostā “Rīga” ar pazīmi, ka lidojuma laikā bijusi sadursme ar putnu, bet nebija iespējams noteikt, kurā lidojuma posmā sadursme notikusi, kā arī pazīmes atklātas pēc pastiprinātas pārbaudes gaisa kuģu apkopes angāros.

Kiberdrošība

3.3.

Saikne starp uzņēmuma procesiem un digitālo vidi mūsdienās ir būtiska jebkura veida uzņēmuma sastāvdaļa. Arī lidostā “Rīga” izmantotajiem informāciju komunikāciju tehnoloģiju risinājumiem un digitālajām tehnoloģijām ir svarīga loma lidostas darbībā, nodrošinot dažādus komercdarbības procesus. Tomēr jebkuras tehnoloģijas var tikt pakļautas sekmīgiem kiberuzbrukumiem, kas var rezultēties kādu procesu nepieejamībā. Pēc CERT.LV statistikas un lidostā “Rīga” fiksētajiem datiem ir

konstatējams, ka 2022. gada ietvaros dominē pakalpojumatteices uzbrukumi, tāpat tiek izmantoti pikšķerēšanas, izspiedējvīrusu un ļaunatūras augšuplādes uzbrukumu metodes datu izgūšanai vai integritātes kompromitēšanai. Tādēļ lidosta “Rīga” rūpējas par savas kiberdrošības vidi, veicot dažādus pasākumus kiberdrošības risku mazināšanai.

Viens no pasākumiem ir darbinieku kiberdrošības apmācību programma, lai uzlabotu ikviena darbinieka informētību un paaugstinātu individuālās kiberaizsardzības spējas. Lai stiprinātu kiberaizsardzības spējas un noturību, no 2022. gada otrā pusgada lidostā “Rīga” ir izveidota Kiberdrošības vienība.

Ārējie normatīvie regulējumi, kas nosaka pamatprasības lidostas “Rīga” informāciju komunikāciju tehnoloģiju vides kiberdrošībai ir:

- Informācijas tehnoloģiju drošības likums,
- MK 2011. gada 1. februāra noteikumi Nr. 100 “Informācijas tehnoloģiju kritiskās infrastruktūras drošības pasākumu plānošanas un īstenošanas kārtība”,
- MK 2015. gada 3. augusta noteikumi Nr. 422 “Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām”,
- EK regula Nr. 2015/1998 (2015. gada 5. novembris), ar ko nosaka sīki izstrādātus pasākumus kopīgu pamatstandartu īstenošanai aviācijas drošības jomā,
- EK deleģētā regula Nr. 2022/1645 (2022. gada 14. jūlijs), ar ko paredz noteikumus par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1139 piemērošanu attiecībā uz prasībām par tādu informācijas drošības risku pārvaldību, kuri spēj ietekmēt aviācijas drošumu, kas noteiktas organizācijām, uz kurām attiecas Komisijas Regulas (ES) Nr. 748/2012 un (ES) Nr. 139/2014, un ar ko groza Komisijas Regulas (ES) Nr. 748/2012 un (ES) Nr. 139/2014.

Tāpat ir izstrādāti iekšējie noteikumi, kas nosaka kā lietot korporatīvas iekārtas, informācijas sistēmas un kā veikt drošu datu apstrādi. 2022. gada ietvaros regulāri tika caurskatītas ieviesto drošības risinājumu atskaites un analizēti iegūtie dati, pārskatīti informācijas sistēmu kiberdrošības riski, balstoties uz iegūtajiem datiem izstrādāti kiberdrošības risku mazinošie pasākumi, kā, piemēram, paplašināts lidostas pakalpojumu apjoms, kas pieejams tikai ar divu faktoru autentifikāciju.

Lidostā 2022. gadā notika vairāki auditi, kas skāra arī kiberdrošības sfēru. Vadības vērtējumā auditos netika identificēti būtiski trūkumi. Tāpat aktīvi notika sadarbība kiberdrošības sfērā ar kompetentajām iestādēm, piemēram, ar CERT.LV.

Kiberdrošības vienība paaugstināja savu kompetenci, piedaloties CERT.LV organizētajos kiberdrošības pasākumos, apmainoties ar aktuālo kiberaudraudējumu informāciju, starp dažādām valsts un pašvaldību iestādēm un lielākajām Latvijas privātajām komercstruktūrām.

Lidosta “Rīga” rūpējas par savā pārvaldībā esošo informācijas komunikāciju tehnoloģiju vidi un gādā par tās kiberdrošības spēju uzturēšanu atbilstoši normatīvajiem regulējumiem.

Datu aizsardzība

3.3.

Lidostā “Rīga” personas datu apstrāde un aizsardzība notiek, ņemot vērā dažādos ārējos un lidostas iekšējos normatīvajos aktos noteiktās prasības.

Lidostai “Rīga” ir jāspēj uzskatāmi parādīt, ka personas datu apstrāde notiek, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas Nr. 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK VDA prasības.

Kā datu pārzinim lidostai “Rīga” personas datu apstrāde ir jāveic, ievērojot VDA regulas 6. panta 1. punktā noteikto, proti, personas datu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no VDA regulas minētajiem pamatojumiem. Personas datu apstrādi lidosta “Rīga” veic pamatojoties uz noteiktajiem apstrādes nolūkiem, ievērojot datu minimizēšanas, pārredzamības, konfidencialitātes un pārskata atbildības principus, kā arī pamatojoties uz datu glabāšanas vispārīgu tiesisko regulējumu.

Lidostā “Rīga” ir izstrādāti iekšējie noteikumi personas datu aizsardzības jomā, lai periodiski izvērtētu apstrādājamo personas datu apjomu un to atbilstību personas datu apstrādes nolūku sasniegšanai un datu drošībai, piemēram, Datu subjektu pieprasījumu izskatīšanas procedūra, Fizisko personu datu apstrādes sistēmas aizsardzības procedūra u.c. Liela uzmanība tiek pievērsta personāla apmācībai.

Apstrādājot fizisku personu datus, lidostai “Rīga” jāievēro arī VDA regulas 5. panta 1. punktā noteiktie personas datu apstrādes principi un citos normatīvajos aktos noteiktās prasības personas datu apstrādes un aizsardzības jomā - jānodrošina likumīga, godprātīga, datu subjektam pārredzama, precīza un tikai nolūka sasniegšanai nepieciešamajā minimālajā apjomā personas datu apstrāde.

2022. gadā, ievērojot VDA regulas prasības, lidosta “Rīga”:

- veica novērtējumus par ietekmi uz personas datu aizsardzību, ņemot vērā VDA regulas 35. panta trešās daļas nosacījumus, ja, izvērtējot personas datu apstrādes veidu, secināms, ka tas varētu radīt augstu risku fizisku personu tiesībām un brīvībām, un līdz tam nav veikts novērtējums par ietekmi uz apstrādājamo personas datu aizsardzību, tai skaitā riska analīzi;
- konsultēja darbiniekus par aktuālajiem datu aizsardzības jautājumiem;
- izvērtēja informācijas sistēmas gan no risku, gan datu aizsardzības aspekta;
- uzturēja personas datu notikumu reģistru un personas datu apstrādes procesu reģistru;
- izstrādāja un precizēja esošās kvalitātes sistēmas procedūras, kas reglamentē ar datu aizsardzību saistītus jautājumus;
- sniedza atzinumus par lidostas struktūrvienību izstrādātajiem līgumiem, starptautiskiem vienošanās līgumiem, sadarbības līgumiem un to grozījumu projektiem;
- informēja un sniedza konsultācijas personas datu lietotājiem par viņu pienākumiem personas datu apstrādes un aizsardzības jautājumos;
- veica lidostas IT infrastruktūrā esošu un lietotājiem piesaistītu datoru personas datu auditus, u.c.

Personu datu apstrādes procesā ir iesaistīta valde, administrācijas un citi darbinieki, kā arī trešās personas, ar kurām noslēgti uzņēmuma līgumi par sadarbību.

Līdzšinējais darbību izvērtējums liecina, ka lidostas “Rīga” nodrošina personas datu aizsardzību un drošību atbilstoši VDA regulas, Fizisko personu datu apstrādes likuma un citu tiesību aktu regulējuma prasības un ievēro savā darbībā personas datu apstrādes labas prakses principus.

Pamatotas sūdzības par klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu zaudēšanu

418-1

2022. gadā nav fiksēta neviena sūdzība, kas saistīta ar klientu privātuma un personas datu apstrādes pārkāpumiem.

Nodrošinot drošu ceļošanu Covid-19 laikā

Apzinoties savu atbildību Covid-19 saslimšanas ierobežošanā un lai rūpētos par pasažieru, darbinieku un partneru drošību, 2021. gadā lidosta “Rīga” ieviesa visaptverošu epidemioloģiskās drošības programmu #NeļaujVīrusamCeļot. Tā paredz pasākumu kopumu vairākos darbības virzienos lidostas un lidostā strādājošo uzņēmumu darbinieku aizsardzībai un drošai pasažieru apkalpošanai, lai pēc iespējas mazinātu Covid-19 izplatības riskus. Izstrādājot un aktualizējot programmu, lidosta “Rīga” konsultējas ar Latvijas veselības aizsardzības institūcijām un ievēro starptautisko aviācijas organizāciju rekomendācijas.

Uzlabojoties epidemioloģiskajai situācijai, no 2022. gada 1. aprīļa valstī tika mīkstināti dažādi ierobežojumi, tomēr lidosta “Rīga” aicina pasažierus arī turpmāk lidostā valkāt medicīnisko masku vai respiratoru, pastiprināti ievērot roku higiēnu un visur, kur tas ir iespējams, ievērot fizisko distancēšanos.

Lidostā uz visiem reģistrācijas sektora kā arī iekāpšanas sektora galdiņiem atrodas roku dezinfekcijas līdzeklis, kā arī termināļa publiskajā un pasažieru zonā atrodas bezkontakta roku dezinfekcijas līdzekļi.

Lidostā “Rīga” darbojas pastāvīgs E. Gulbja laboratorijas pacientu pieņemšanas punkts, piedāvājot iespēju nodot dažāda veida Covid-19 testus, kā arī veikt cita veida medicīniskās analīzes. Lidostā “Rīga” darbu turpina arī E. Gulbja laboratorijas bezkontakta Covid-19 testēšanas punkts, kas atrodas lidostā pie izejas no E atlidošanas zāles.

Par lidostas “Rīga” darbinieku drošību skatīt informāciju sadaļā “Arodveselības un darba aizsardzības vadības sistēma”.

Pieejamība

RIX 2

Piekļuve ar sabiedrisko transportu

Nokļūšanai uz galvaspilsētu un atpakaļ pasažieri var izmantot uzņēmuma SIA “Rīgas satiksme” sabiedriskā transporta 22. autobusu, taksometra pakalpojumus,

pārvadājumus ar vieglajiem automobiļiem tīmekļu vietnēs vai mobilajās aplikācijās, kā arī izmantojot koplietošanas automašīnas.

Sabiedriskā transporta pieturvietā atrodas 300 metru attālumā no lidostas “Rīga” pasažieru termināļa. Sabiedriskais transports no lidostas “Rīga” uz Rīgu kursē vairākas reizes stundā, vidēji ik pēc 20 minūtēm. Taksometru pakalpojumu saņemšana tiek nodrošināta tuvākajā brauktuvē pie termināļa.

No lidostas “Rīga” pieejama arī starpvalstu satiksme, ko nodrošina šādu starptautisko pārvadājumu kompānijas: “Eurolines” ar maršruti uz Paņevežu un Viļņu, “FlixBus” ar maršruti uz Tallinu, Vīni, Viļņu, Bratislavu un Varšavu, “Ollex” ar maršruti uz Šauļiem, Plungi un Klaipēdu.

Lidostā “Rīga” pasažieriem un klientiem ir pieejamas trīs autostāvvietas, nodrošinot iespēju novietot 2 986 automašīnas. Procentuāli autostāvvietu kapacitāte (no stāvvietu kopskaita):

- P1 īstermiņa autostāvvietā – 10%;
- P3 ilgtermiņa stāvvietā – 72%;
- P4 ilgtermiņa stāvvietā – 18%.

P1 īstermiņa autostāvvietā atrodas termināļa priekšplānā, pirms ielidošanas sektoriem E un C, savukārt P3 un P4 ilgtermiņa autostāvvietas atrodas dažu minūšu gājienā no lidostas “Rīga” termināļa. Darbinieku un sadarbības partneru darbinieku vajadzībām tiek nodrošinātas autostāvvietas P2 un pagaidu autostāvvietā Muzeju ielā. Klientu ērtībām no ilgtermiņa autostāvvietām pieejams bezmaksas transfērs uz lidostas termināli un atpakaļ. Par P1 īstermiņa autostāvvietas izmantošanu, sagaidot vai pavadot pasažierus, pirmās 10 minūtes nav jāmaksā (vienu reizi 24 stundu periodā). Visās autostāvvietās var norēķināties gan ar skaidru naudu, gan ar bankas karti, gan ar mobilo lietotni “Mobilly”. Autostāvvietu pakalpojumus var iegādāties, tos iepriekš rezervējot lidostas mājaslapā.

Informācija par lidostas autostāvvietām ir pieejama lidostas “Rīga” mājaslapas sadaļā [“Autostāvvietas”](#).

Koplietošanas automašīnu saņemšanas un nodošanas vieta atrodas lidostas “Rīga” ilgtermiņa autostāvvietā P3. Lidostā “Rīga” darbojas četri uzņēmumi, kas sniedz koplietošanas autonomas pakalpojumu, iznomāšanai piedāvājot mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļus. Lidostas “Rīga” teritorijā arī atrodas velonovietnes, kā arī pasažieriem ir iespēja savu velosipēdu glabāšanai nodot lidostas bagāžas glabātavā. Velo novietnes atrodas pie termināļa ēkas (blakus P1 īstermiņa autostāvvietai, starp E un C atlidošanām), kā arī paredzēta stāvvietā motociklu un mopēdu novietošanai.

Informācija par transporta veidiem nokļūšanai lidostā “Rīga” un no tās ir apkopota lidostas mājaslapas sadaļā [“Transports”](#).

Piekluve cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām

3.3.

Lidosta “Rīga” ir atbildīga par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas EK Nr. 1107/2006 “Par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām,

ceļojot ar gaisa transportu” prasību ieviešanu un nodrošināšanu. Tajā ir iekļauta personāla apmācība un izpratnes par invaliditāti vairošana, vides pieejamība, infrastruktūras uzlabošana/pielāgošana un vienlīdzīga, harmoniska un nediskriminējoša PRM apkalpošana. Ņemot vērā Regulas Nr. 1107/2006 prasības, lidosta “Rīga” veicina vienlīdzīgu apkalpošanu visiem pasažieriem un lidostas “Rīga” viesiem. Lidostai “Rīga” uz EK Nr. 1107/2006 regulas prasību bāzes ir izstrādāts PRM apkalpošanas kvalitātes standarts. Lai pakalpojums tiktu nodrošināts atbilstoši prasībai, lidostai “Rīga” ir izstrādāta Pasažieru ar ierobežotām pārvietošanās spējām apkalpošanas rokasgrāmata.

Investējot pasažieru infrastruktūras modernizācijā, 1974. gadā celtais lidostas pasažieru terminālis ir papildināts ar piebūvēm, pielāgotām PRM pasažieriem un atbilstošām pieejamas vides prasībām ikvienam cilvēkam neatkarīgi no viņa fiziskajām vai citām spējām.

2022. gadā no kopējām lidostā “Rīga” saņemtajām atzinībām lielākais skaits ir saņemts par PRM pakalpojumu kvalitāti (4).

PRM pakalpojums

PRM pakalpojums ir pieejams pasažieriem ar īslaicīgi vai pastāvīgi ierobežotām pārvietošanās spējām. Šis pakalpojums ir jāpiesaka iepriekš aviobiļešu iegādes brīdī. Ja biļete ir iegādāta mazāk nekā divas dienas pirms lidojuma, pakalpojumu var pieteikt elektroniski, rakstot uz e-pastu IPAsupervisor@riga-airport.com. Iepriekš pieteiktu PRM pakalpojumu lidosta nodrošina 10 minūšu laikā no tā aktivizēšanas brīža, bet iepriekš nepieteiktu – līdz pat 40 minūšu laikā.

Pakalpojums tiek nodrošināts no izsaukuma punkta līdz iekāpšanai gaisa kuģī, un tas ietver šādu palīdzību:

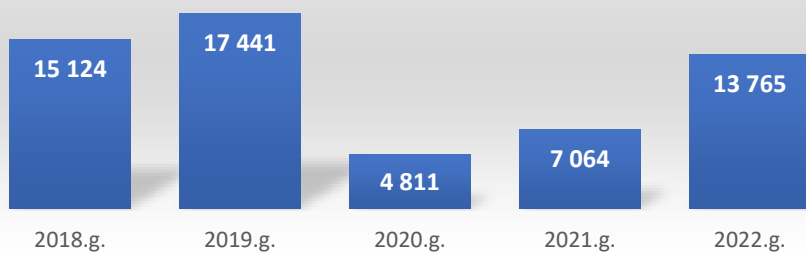
- reģistrēties lidojumam, nodot bagāžu, ratiņkrēslu vai citu palīg līdzekli, kuru pārvadāšanai ir apstiprinājusi lidojumam izvēlēta aviokompānija;
- veikt drošības, muitas un robežkontroles pārbaudi;
- apmeklēt veikalu, kafejnīcas vai biznesa zāles telpas;
- apmeklēt labierīcības;
- nokļūt no izlidošanas sektora līdz gaisa kuģa sēdvietai un pasažiera rokas bagāžas nolikšanu tai paredzētajā vietā.

Atlidojot uz lidostu “Rīga”, tiek nodrošināta palīdzība:

- izkāpt no gaisa kuģa un nokļūt terminālī;
- nokļūt līdz atlidošanas zālei (ja pasažieris ir Latvijas rezidents), iziet muitas un robežkontroles pārbaudes, saņemt bagāžu, nokļūt līdz pasažiera nākamajam izvēlētajam punktam (lidostas teritorijā), kas ir autostāvvietā, taksometrs, sabiedriskais transports vai viesnīca;
- nokļūt līdz nepieciešamajam gaisa kuģu savienojumam (ja pasažieris lido transfērā) un iziet muitas un robežkontroles pārbaudes.

2022. gadā lidostā “Rīga” tika apkalpoti par 95% PRM pasažieru vairāk nekā 2021. gadā. Kopā 2022. gadā apkalpoti 13 765 PRM pasažieri. Attiecībā pret kopējo pasažieru skaitu 2022. gadā PRM pasažieru īpatsvars ir 0,25%.

PRM pasažieru daudzums pa gadiem 2018 - 2022

IETEKME UZ VIDI

3.3.

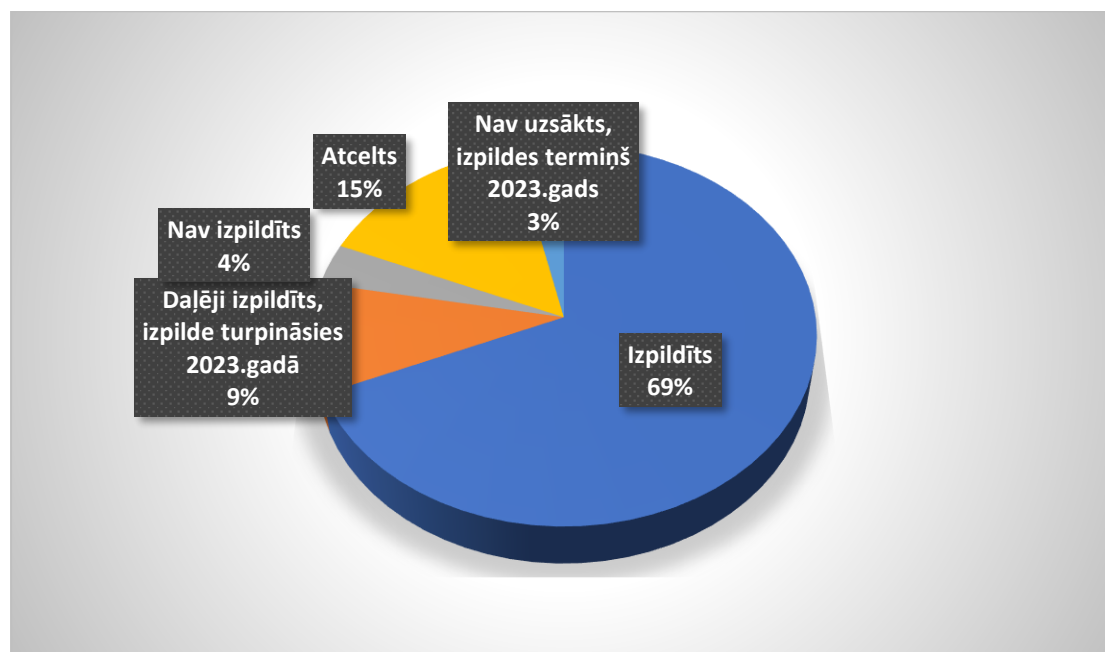
Lidostas “Rīga” vides un energopārvaldības politika ir vērsta uz ilgtspējīgu attīstību, apkārtējās vides saudzēšanu un rūpēm par sabiedrību kopumā. Lidostas pamatdarbība ir apkalpot gaisa kuģus un pasažierus, ekspluatēt lidlauku, kā arī uzturēt un attīstīt infrastruktūru atbilstoši ilgtspējīgas attīstības pamatprincipiem, ievērojot vides, ekonomiskos un sociālos aspektus un pildot tiesību aktu normas, kā arī ISO 14001 un ISO 50001 standartu prasības.

Lidosta “Rīga” regulāri investē finanšu līdzekļus, lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības un energopārvaldības prasības, kā arī novērtē lidostas darbības atbilstību, lai nodrošinātu noteikto prasību izpildi.

Energopārvaldības sistēmas ieviešanu atbilstoši ISO 50001 standarta prasībām nosaka spēkā esošo normatīvo aktu prasības. Ja netiek pildītas energopārvaldības sistēmas prasības un investēti finanšu līdzekļi energopārvaldības sistēmas saistību izpildei, uzņēmumam pastāv risks maksāt energoefektivitātes nodevu. Energoefektivitātes likumā noteiktā kārtībā un apjomā. 2022. gadā energoefektivitātes nodeva nav maksāta.

Energoefektivitātes likums uzliek pienākumus lidostai “Rīga” kā energoefektivitātes pienākumu shēmas atbildīgajai pusei, kur trīs saistību periodos veicami pasākumi energoefektivitātes uzlabošanai gala lietotājiem. Ja nav pieejami finanšu līdzekļi un nav iespējas izpildīt iepriekš minētās saistības, maksājama obligāta iemaksa valsts energoefektivitātes fondā. Energoefektivitātes likumā noteiktajā kārtībā un apjomā. 2022. gadā valsts energoefektivitātes fondā iemaksas netika veiktas.

2022. gada vides un energopārvaldības programmā tika iekļauti desmit mērķi, kā arī noteikti 35 uzdevumi un 86 aktivitātes noteikto mērķu sasniegšanai.

18 no 35 uzdevumiem izpildīti pilnībā, septiņi - daļēji, divi - nav izpildīti, pieciem uzdevumiem izpilde atcelta. Kopumā no visām vides un energopārvaldības programmā 2022. gadam iekļautajām aktivitātēm pilnībā ir izpildīti 69%.

Lidosta "Rīga" regulāri uzrauga nomnieku un lidlauka pakalpojumu sniedzēju vides prasību izpildi, organizējot vides inspekcijas. 2022. gadā pie nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem veiktas 16 vides inspekcijas. Kopš 2022. gada lidosta "Rīga" ir uzsākusi 3. tvēruma emisiju kartēšanu, to samazināšanā iesaistot arī nomniekus un lidlauka pakalpojumu sniedzējus.

2022. gadā veiktajā lidlauka pakalpojumu sniedzēju aptaujā, kurā piedalījās 40 respondenti, tika noskaidroti lidostas lietotāju vides aizsardzības un energoefektivitātes mērķi. Kā svarīgākos pasākumus savu emisiju mazināšanai lidlauka pakalpojumu sniedzēji min:

- saules paneļu uzstādīšanu;
- pāreju uz ilgtspējīgas aviācijas degvielas izmantošanu;
- elektromobiļu iegādi;
- CO₂ samazināšanu atbilstoši Eiropas Savienības zaļā kursa prasībām.

Lidostas lietotāju komitejā lidosta "Rīga" informē lietotājus par savām uz ilgtspējīgu attīstību veiktajām aktivitātēm, zaļā kursa tiesību aktu projektu virzību un nozares nostāju, kā arī lidostas lietotāju sagaidāmo iesaisti gan 3. tvēruma emisiju samazināšanā, gan atkritumu apsaimniekošanā. Saskaņā ar lidostas "Rīga" Net Zero ceļa karti, 2025. gadā lidosta kvalificēsies ACA programmas 3. līmenim, kas paredz 2024. gadā izstrādāt detalizētu ietekmes pūšu iesaistes plānu.

Finanšu riski un ietekme saistībā ar klimata pārmaiņām

201-2

2022. gadā lidosta "Rīga" sāka un 2023. gadā turpina identificēt un vērtēt ilgtspējas riskus ņemot vērā lidostas "Rīga" Risku pārvaldības politiku, Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarta projekta prasībām, lidostas "Rīga" 2022. gadā izveidoto būtiskuma matricu un citu lidostu publiskoto informāciju par tām piemītošajiem riskiem.

Līdz šim identificētie ar klimata pārmaiņām saistītie risku veidi ir attiecināmi uz lidostas infrastruktūras bojājumiem vai ilgstošas lidostas darbības apturēšanas ekstremālu laikapstākļu (plūdi, vētras, karstums, migla) ietekmi, biežu ārkārtēju laikapstākļu mainību, kuru dēļ lidostai varētu būt jāpielāgo sava darbība un procesi. Tāpat ilgtspējas riski ir saistīti ar grūtībām identificēt ar klimatu saistītus pārejas notikumus (ja rodas 1,5°C vai lielāks vidējās temperatūras pieaugums), kā rezultātā var nebūt iespējams identificēti un netikt ieviesti pasākumi šo notikumu ietekmes mazināšanai.

Tā kā ilgtspējas risku identificēšana un novērtēšana, tostarp finanšu ietekmes aplēšu noteikšana turpināsies 2023. gadā, šobrīd prognozējams, ka līdz ar klimata pārmaiņām, varētu pieaugt lidostas operacionālās izmaksas, kas saistītas ar procesu pielāgošanu

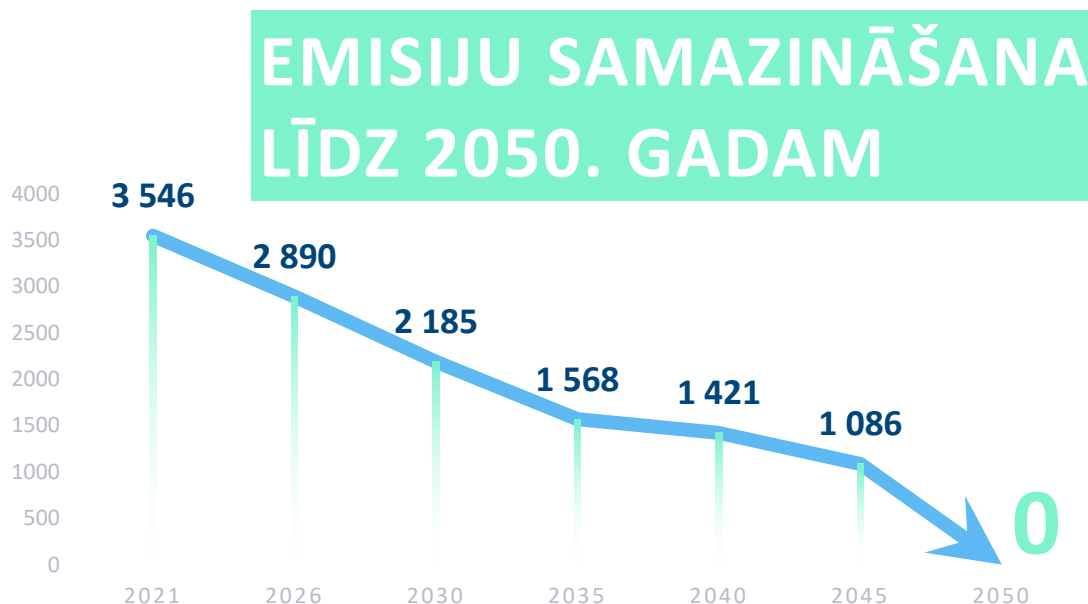
klimata izmaiņām. Precīzāka informācija par ilgtspējas riskiem tiks publicēta nefinanšu paziņojumā par 2023. gadu.

Iesaiste klimata pārmaiņu mazināšanā

3.3.

2009. gadā ACI Europe 18. gadskārtējā kongresa laikā Eiropas lidostas apņēmas samazināt CO₂ izmešus, lai sasniegtu galveno mērķi – kļūtu par oglekļa neitrālām lidostām. Mērķa sasniegšanai tika izveidota ACA programma. Šobrīd programmā ir akreditētas vairāk kā 443 lidostas visā pasaulē¹⁷, kas mērķtiecīgi darbojas pie savas darbības dekarbonizācijas, tostarp lidosta “Rīga”.

Lidosta “Rīga” rūpējas par siltumnīcefekta gāzu samazināšanu uzņēmuma kontrolētajos emisiju avotos un piedalās ACA programmā kopš 2015. gada (sertificējot 2014. gada emisijas). Līdz ar sertifikāciju ACA programmas 2. līmenī 2020. gadā lidosta “Rīga” sāka mērķtiecīgu darbu pie emisiju mazināšanas, lai tuvākajos gados sasniegtu 3. līmeni. No 2021. gada lidosta “Rīga” CO₂ emisiju izvērtējumā iekļauj arī 3. tvēruma emisijas, kas nav lidostas tiešajā kontrolē, bet kuras rada lidlauka pakalpojumu sniedzēji un pasažieri, tādējādi emisiju mazināšanā iesaistot arī lidostas nomniekus, lidlauka pakalpojumu sniedzējus (piemēram, aviokompānijas) un pasažierus. CO₂ emisiju pārvaldībai lidostā “Rīga” ir izstrādāts procesa apraksts “Siltumnīcas efekta gāzu emisijas pārvaldības nodrošināšana”, savukārt emisiju kartēšana un sertifikācija tiek nodrošināta balstoties uz ACA programmas vadlīnijām. 2021. gadā lidosta pievienojās ACI Net Zero iniciatīvai, kuras mērķis ir līdz 2050. gadam samazināt lidostas tiešās emisijas uz nulles līmeni. 2022. gadā lidosta “Rīga” izstrādāja ceļa karti Net Zero mērķa sasniegšanai līdz 2050. gadam.

¹⁷ Avots: <https://www.airportcarbonaccreditation.org/participants.html>.

Net Zero ceļa karte paredz pakāpenisku CO₂ emisiju samazināšanu līdz 2035. gadam. Lielākais samazinājums tiks panākts, mazinot CO₂ emisijas no elektroenerģijas. Nozīmīgs CO₂ emisiju samazinājums prognozējams arī no degvielas izmantošanas un siltumenerģijas ražošanas, veicot pāreju uz alternatīvajiem enerģijas resursiem.

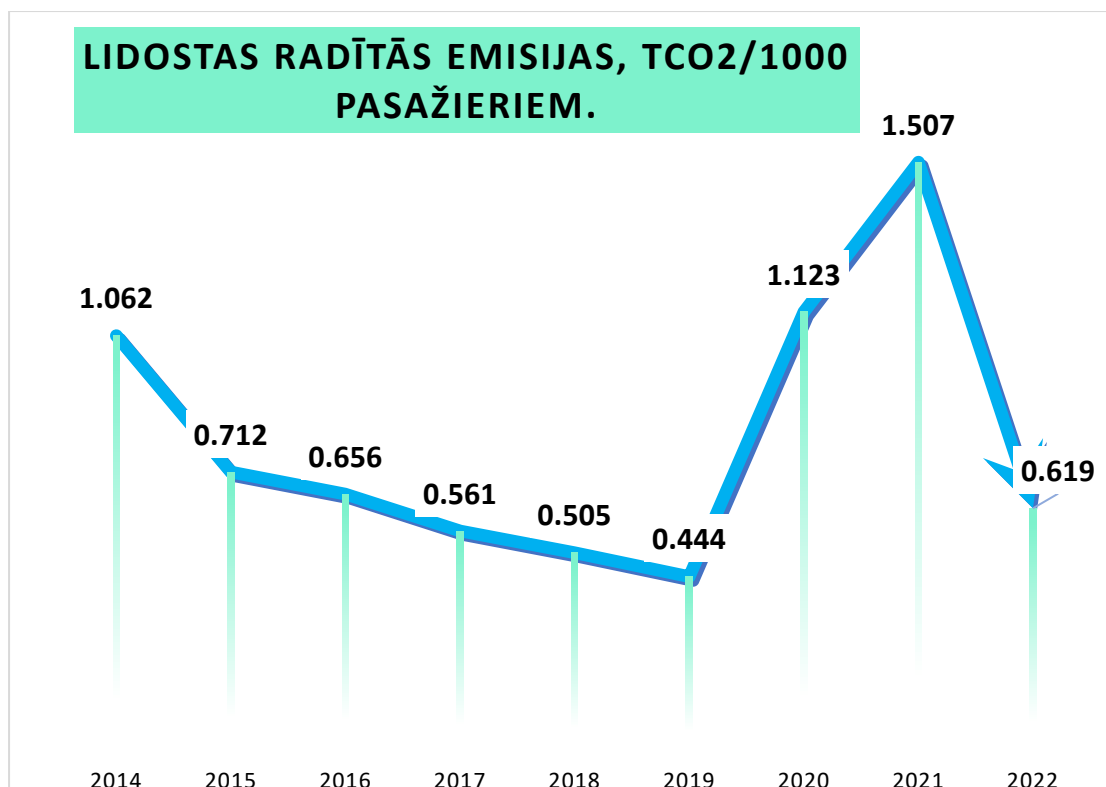
Līdz 2035. gadam emisiju samazināšana ir salīdzinoši viegli īstenojama, jo ir attīstītas un pieejamas tehnoloģijas, kuras nepieciešamas šo emisiju samazināšanai, piemēram, saules paneļi, elektriskie autobusi, elektriskie ārējie strāvas avoti utt. Lidosta "Rīga" paredz, ka lielāks izaicinājums būs samazināt emisijas pēc 2035. gada, ņemot vērā to, ka nav iespējams prognozēt nākotnes tehnoloģiju attīstību, izmaksas un to pieejamību.

CO₂ emisijas no virsmu pretapledošanas un aukstuma aģentiem, kā arī atlikušās CO₂ emisijas, kuras nebūs iespējams samazināt, lidosta plāno kompensēt ar CO₂ piesaisti veicinošiem pasākumiem (plānotais CO₂ emisiju kompensēšanas apjoms ~442 t CO₂).

Būtiskākie pasākumi pārejai uz Net Zero paredz:

- **siltumenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem** – gāzes katla nomaiņu uz šķeldu vai granulū, esošo ēku energoefektivitātes uzlabošanu;
- **pāreju uz alternatīvo degvielu transportu** - pasažieru autobusu nomaiņu uz elektriskajiem autobusiem līdz 2025. gadam, vieglo transportlīdzekļu pakāpenisku aizstāšanu ar alternatīvās degvielas autotransportu līdz 2035. gadam, specializētās tehnikas aizstāšanu ar alternatīvās degvielas autotransportu līdz 2050. gadam, ar dīzeļdegvielu darbināmo ārējo strāvas avotu aizstāšanu ar stacionāriem strāvas avotiem un elektriskajiem ārējiem strāvas avotiem līdz 2030. gadam, intermodalitātes iespēju paplašināšanu;
- **Elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem** - saules paneļu parku 7 MW izbūvi līdz 2035. gadam, vertikālo vēja ģeneratoru uzstādīšanu līdz 2030. gadam, CO₂ piesaistes pasākumus 2050. gadā;
- **Efektīvu enerģijas izmantošanu** - perona un skrejceļa apgaismojuma nomaiņu uz efektīvu LED apgaismojumu līdz 2025. gadam, esošo ēku renovāciju un atjaunošanu;
- **Izveidot mūsdienīgu un pieprasījumam atbilstošu elektrotīklu**, lai laika gaitā līdzsvarotu piedāvājumu un pieprasījumu optimāli pārvaldīt elektroenerģiju lidostā "Rīga".

2022. gadā lidosta "Rīga" arī izstrādāja jaunu CO₂ emisiju pārvaldības plānu 2023. – 2025. gadam, lai sasniegtu Ilgtspējas stratēģijā izvirzīto klimata mērķi – samazināt CO₂ emisijas par 65% salīdzinājumā ar 2014. gadu. CO₂ emisiju pārvaldības plānā 2023. – 2025. gadam noteikts mērķis – sasniegt CO₂ emisiju līmeni 0,346 t CO₂/pasažieri, kas par 44% mazāk, nekā 2022. gadā.

Šobrīd dēļ Covid-19 pandēmijas izraisītā pasažieru skaita krituma vērojams emisiju kāpums relatīvajās vienībās salīdzinot ar 2019. gadu, tādēļ CO₂ pārvaldības plāns ir papildināts ar rīcības plānu, kurā uzskaitīti projekti, kas būtu īstenojami tuvāko trīs gadu laikā CO₂ mazināšanai.

Siltumnīcefekta gāzu emisijas un to intensitāte

305-1, 305-2, 305-3, 305-4

Lai novērtētu savas SEG emisijas, lidosta “Rīga” izmanto ACA programmas vadlīnijas, kā arī tās nodrošinātā rīka “Acert 6.0.” versiju. ACA vadlīnijas paredz emisiju aprēķināšanu, piemērojot gan uz lokalizācijas vietu attiecināmos emisiju faktorus, gan uz tirdzniecības pamata aprēķinātos emisiju faktorus. Lidostas “Rīga” SEG emisiju protokolā tiek iekļautas gan tiešās, gan netiešās emisijas. Par lidostas tiešajām emisijām tiek uzskatītas tās emisijas, kas rodas no lidostas energoresursu pašpatēriņa un ir lidostas tiešā kontrolē. Netiešo emisiju apjomu veido lidostas sniegtie pakalpojumi, bet pati lidosta nav patērētājs un tai nav tieša kontrole pār emisijām. CO₂ emisijas attiecina uz relatīvo vērtību – apkalpoto pasažieru skaitu. Lidosta ir izstrādājusi CO₂ emisiju pārvaldības plānu 2023. – 2025. gadam, kurā noteikta oglekļa dioksīda emisiju pārvaldības un kontroles kārtība. Lidosta neapkopo datus par emisiju apjomu atsevišķām tehnikas vienībām vai atsevišķām aktivitātēm, bet rēķina kopējās CO₂ emisijas no energoresursu patēriņa.

Lidostas tiešajām siltumnīcefekta gāzu emisijām tiek apskatītas CO₂, metāna un N₂O emisijas, bet netiešajām – CO₂. Siltuma enerģijas ražošanā ir apskatītas CO₂ emisijas,

bet informācija par uzņēmuma patērētās elektroenerģijas emisijas faktoru aprēķināšanā izmantotajām gāzēm nav pieejama.

Lidosta izmanto absolūto emisijas apjomu, bet tiešajām emisijām – “Acert” rīkā iebūvētos emisiju faktoros. Par elektroenerģijas emisijas faktoru pieņem normatīvajos aktos noteikto emisijas faktoru, bet siltuma enerģijas emisijas faktoru aprēķina no siltumenerģijas piegādātāja sniegtās informācijas.

2022. gadā, izstrādājot jauno CO₂ emisiju pārvaldības plānu, tika mainīts emisiju samazināšanas novērtēšanas bāzes gads no 2018. uz 2014. gadu, tādējādi salāgojot Ilgtspējas stratēģijā noteikto mērķa gadu ar ACA programmas mērķa gadu. 2014. gadā fiksētās emisijas absolūtajās vienībās ir 5 114 t CO₂, savukārt relatīvajās vienībās – 1,062 kg CO₂/1 000 pasažieriem.

	2020	2021	2022
Emisijas no sava tiešā patēriņa			
CO _{2e} emisijas, t	718	1 707	2 068
CH ₄ emisijas, t	0,036	0,057	0,069
N ₂ O emisijas, t	0,041	0,070	0,086
HFC emisijas, t	0,062	0,010	0,111
Biogēnās CO ₂ emisijas metriskajās tonnās CO ₂ ekvivalenta ¹⁸ , t	23	23	21
Emisijas no iepirktās enerģijas saražošanas			
CO _{2e} emisijas, t	1 540	1 832	1 742
CH ₄ emisijas, t	0,109	-	-
N ₂ O emisijas, t	0,002	-	-
Ietekmes pušu emisijas			
CO _{2e} emisijas, t	-	285 506	Aprēķini būs 2023. gada oktobrī un tiks publicēti pārskatā par 2023. gadu.
CH ₄ emisijas, t	-	204	
N ₂ O emisijas, t	-	1	

Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana

305-5

Dati par projektu realizācijas rezultātā samazināto SEG emisiju apjomu 2022. gadā tiek aprēķināti līdz 2023. gada 1. novembrim, tādēļ šajā ziņojumā ir iekļauti dati par emisiju samazinājumu 2021. gadā. 2021. gadā tika realizēti divi siltumapgādes uzlabošanas un patēriņa regulēšanas projekti. Tāpat, 2021. gadā lidostas “Rīga” SEG emisiju aprēķinam Ilgtspējas stratēģijā tika noteikts 2014. gads kā bāzes gads, jo tas bija pirmais gads, kad lidosta “Rīga” sertificējās ACA programmai.

¹⁸ Izmantots biodīzeļdegvielas emisiju faktors 2,5 kg CO₂ eq/l (9,45 kg/galonu jeb 2,5 kg/l) un etanola emisiju faktors 1,52 kg CO₂ eq/l (5,75 kg/galonu jeb 1,52 kg/l)
https://www.epa.gov/sites/default/files/2021-04/documents/emission-factors_apr2021.pdf

2022. gadā izstrādātajā CO₂ emisiju pārvaldības plānā 2023. – 2025. gadam, 2025. gadā izvirzīts jauns mērķis – sasniegt 0,346 tCO₂ uz pasažieri. Jaunais mērķis ir ievērojami ambiciozāks par Oglekļa pārvaldības plānā 2023. – 2026. gadam noteikto mērķi – sasniegt 0,494 tCO₂ uz pasažieri. 2022. gadā lidosta “Rīga” sasniedza 0,619 t CO₂ uz pasažieri.

Projektu realizācijas rezultātā samazināto SEG emisiju apjoms	2019. gads	2020. gads	2021. gads
Uz lokalizācijas vietu attiecināmie emisijas faktori	1,1 t	132 t	0,8 t
Uz tirdzniecības pamata aprēķinātie emisijas faktori	3 t	510 t	0,8 t

2022. gadā lidosta “Rīga” veica vairākas Ilgtspējas stratēģijā 2022.-2030. gadam noteiktās aktivitātes, kas ilgtermiņā sekmēs 3. tvēruma emisiju mazināšanu.

2022. gadā notika vairākas tikšanās ar iesaistītajām pusēm - degvielas piegādātājiem, airBaltic, LAA, Satiksmes ministriju, Latvijas Ūdeņraža asociāciju, SIA “Schwenk Latvia”, Ventspils naftas termināli, AS “Latvenergo”, kur diskutēts par iespējamajiem risinājumiem ilgtspējīgas aviācijas degvielas ražošanai Latvijā. Pagaidām trūkst valstiska atbalsta mehānisma un līdera, kurš uzņemtos procesa virzību. Lidosta “Rīga” arī uzrunā degvielas ražotājus, lai noskaidrotu par to plāniem Baltijas reģionā un potenciālo sadarbību.

2023. gadā tika apstiprināts lidostas “Rīga” un īstenošanas partnera no Lietuvas (Viļņas un Kauņas) lidostām iesniegtais projekta pieteikums “Establishment of Electricity Supply and Charging Infrastructure in the Baltic States’ Airports in North Sea-Baltic CNC/ TEN-T Corridor for the Transition to Environmentally Friendly Operations” ES struktūrfondu programmā “Alternative Fuels Infrastructure Facility - Works - Zero Emissions”. Projekta ietvaros tiek plānots lidostā “Rīga” nodrošināt elektroapgādes infrastruktūras uzlabošanu, veicot esošās elektroapakstacijas rekonstrukciju, izveidot elektrotransporta uzlādes infrastruktūru, lai mazinātu lidostas “Rīga” un sadarbības partneru radītās emisijas, kā arī uzstādīt saules paneļu parku ar jaudu 250 kW.

2022. gada darbinieku aptaujā, kas veikta jūnijā, secināts, ka aptuveni 66% lidostas darbinieku nokļūšanai darba vietā, izmanto auto, 14% sabiedrisko transportu, bet 12% - velosipēdu.

Lai veicinātu darbinieku radīto emisiju samazināšanu, lidosta “Rīga” nodrošina attālinātā darba iespējamību darbiniekiem, kuriem to ļauj darba specifika, kā arī kopš 2023. gada marta lidostas “Rīga” darbiniekiem pieejama kopā braukšanas aplikācija “Twogo”, kas iegādāta un pielāgota tieši lidostas darbinieku vajadzībām. Ņemot vērā aptaujā pausto viedokli, 2022. gadā vairākās lidostas zonās tika uzstādītas arī jaunas velonovietnes.

Savukārt pasažieru aptaujas 2022. gadā dati liecina, ka lidostas pasažieri, lai nokļūtu lidostā, izmanto privāto transportu (48%), taksometra pakalpojumus (29,5%), autobusu (18%) un citus nokļūšanas veidus (4%). Līdz ar to šo emisiju mazināšanai ir svarīgi

līdzdarboties “Rail Baltica” dzelzceļa stacijas būvniecības procesā, izveidot piemērotu uzlādes infrastruktūru, kas motivētu elektrisko transportlīdzekļu izmantošanu, attīstīt plašāku koplietošanas automašīnu izmantošanu, sadarboties ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem, lai uzlabotu lidostas sasniedzamību ar mazemisiju vai bezemisiju transporta līdzekļiem kā arī sadarboties ar vietējām pašvaldībām, lai veicinātu piemērotu velotransporta un mikro mobilitātes infrastruktūru.

Papildus 2021. gadā uzstādītajām uzlādes vietām pie iebrauktuves P3 stāvvietā, 2023. gadā lidostas “Rīga” P3 autostāvvietā tiks uzstādītas vēl divas auto uzlādes iekārtas, ar iespēju vienlaicīgi lādēt četrus auto. Lidostā darbojas četri uzņēmumi, kas sniedz koplietošanas autonomas pakalpojumu. Iznomājamie transporta līdzekļi tiek piedāvāti ar samazinātu izmešu daudzumu vai bez emisijām – hibrīdi un elektroauto.

Līdzdarbošanās udeņraža tehnoloģijas attīstībā

Ūdeņradis tiek uzskatīts par vienu no iespējamajiem dekarbonizācijas ceļiem pasaulē ar lielu izaugsmes potenciālu.

2022. gada 29. novembrī lidosta “Rīga” parakstīja saprašanās memorandu ar Ekonomikas ministriju, LIAA un citām organizācijām, kuras līdzdarbojas udeņraža iniciatīvās. Memoranda mērķis ir veicināt spēcīgu un vienotu udeņraža ekosistēmas un attiecīgo tehnoloģiju attīstību, kā arī paātrināt udeņraža inovāciju, infrastruktūras, ražošanas un pielietojuma ieviešanu un kapacitāti Latvijā, sniedzot iespēju udeņraža nozarei attīstīties, atbilstoši ES noteiktajiem mērķiem, sniedzot devumu Latvijas ekonomikai, gan veicinot klimata mērķu sasniegšanu.

Memorands 2023. gadā paredz:

- izstrādāt Latvijas udeņraža ceļa karti un udeņraža stratēģiju, kas kalpotu kā vadlīnijas un plānošanas dokuments nozares attīstībai un būtu tiešā sasaistē ar valsts rīcībpolitiku;
- nodrošināt, ka līdz 2023. gada beigām tiek iesniegti vismaz trīs pieteikumi starptautiskos atbalsta instrumentos.

Ūdeņraža alianses sastāvā lidosta “Rīga” 2023. gadā līdzdarbojas likumdošanas un kopprojektu fokusa grupās.

Lai veicinātu emisiju samazināšanu un Eiropas klimata mērķu izpildi, 2022. gadā lidosta “Rīga” sadarbībā ar vadošo partneri – Hamburgas lidostu un vairākām Baltijas jūras reģiona valstu lidostām, kurām ir aktuāla emisiju samazināšana un gatavošanās udeņraža tehnoloģiju ieviešanai aviācijā, sāka darbu pie projekta sagatavošanas “Interreg” līdzfinansētam projektam. Projekta mērķis ir veikt izpēti par nepieciešamajām darbībām udeņraža gaisa kuģu apkalpošanas infrastruktūras ieviešanai lidostās, kā arī izmēģināt darbībā ar ūdeņradi darbināmu lieljaudas tehnikas vienību – sniega tīrīšanas mašīnu.

Dalība projektā sniegtu zināšanas par udeņraža tehnoloģiju izmantošanas priekšrocībām un trūkumiem, nepieciešamo infrastruktūru tā transportēšanai un glabāšanai, ar ūdeņradi darbināmu gaisa kuģu apkalpošanai un ar ūdeņradi darbināmu lieljaudas tehnikas vienību izmantošanai. Projektu apstiprināšanai paredzēts iesniegt 2023. gada martā.

Enerģijas patēriņš un efektivitāte

Enerģijas patēriņš

302-1

Lidosta "Rīga" darbības nodrošināšanai izmanto vairākus energoresursus – kurināmo, elektroenerģiju un degvielu.

Elektroenerģija nodrošina termināļu un tehnisko dienestu ēku elektroapgādi, kā arī dzesēšanas sistēmu darbību. Elektroenerģiju patērē lidlauka un publiskās zonas āra apgaismojumam, kā arī dažādu iekārtu un transportlīdzekļu darbināšanai. Lielākie elektroenerģijas patērētāji lidostā "Rīga" ir termināļi, administrācijas ēkas komplekss un perona apgaismojums. Tāpat nozīmīgi elektroenerģijas patērētāji ir ielu apgaismojums, gaisa kuģu stāvvietas un skrejceļa apgaismojums. Visu iegādāto elektroenerģiju lidosta "Rīga" neizlieto savām vajadzībām, bet daļu pārdod teritoriju nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem.

Siltumenerģiju lidostai piegādā SIA "Industry Service Partner", kas ražo siltumenerģiju, izmantojot šķeldu un dabasgāzi. Daļu no iepirktās siltumenerģijas lidosta "Rīga" pārdod nomniekiem.

Transportlīdzekļu un iekārtu darbināšanai lidostā "Rīga" izmanto dīzeļdegvielu, benzīnu un elektrību. Degvielu uzpilda gan lidostas "Rīga" degvielas uzpildes punktā, gan arī iegādājas degvielas uzpildes stacijās ārpus lidostas. Elektroenerģijas daudzums, kas tiek izmantots bagāžas vilcēju uzlādei, netiek atsevišķi izdalīts, bet tiek ieskaitīts kopējā elektroenerģijas patēriņā.

Enerģijas uzskaitē un aprēķins balstīts uz mērījumiem, piegādes dokumentāciju un uzņēmuma iekšējo resursu uzskaiti. Lidosta "Rīga" degvielas patēriņu uzskaita litros par katru kalendāro mēnesi, tādēļ enerģijas patēriņa datu apstrādē mērvienība "litri" ir pārveidota uz "MWh", izmantojot lidostas "Rīga" energopārskatā iekļauto metodoloģiju.

Energoresurss	Mērvienība	2019.gads	2020. gads	2021. gads	2022. gads
Lidostas "Rīga" energoresursu patēriņš					
Elektroenerģija	MWh	13 209,450	12 308,88	15 734,02	15 681,83
Siltumenerģija	MWh	9 136,813	6 866,37	8 886,80	7 349,29
Dīzeļdegviela	MWh	8 018,76	2 544,86	4 605,90	5 320,46
Benzīns	MWh	353,56	205,99	198,85	215,37
Kopā	MWh	30 718,58	21 926,09	29 425,57	28 566,95
Nomniekiem nodotais energoresursu apjoms					
Elektroenerģija	MWh	15 919,168	13 777,87	14 846,15	15 264,38
Siltumenerģija	MWh	2 444,927	1 981,63	2 525,16	2 345,77
Kopā	MWh	18 364,095	15 759,50	17 371,31	17 610,15

2022. gadā lidostas "Rīga" siltumenerģijas patēriņš veidoja 7 349,29 MWh, kas ir par 17% mazāk nekā 2021. gadā. Salīdzinot ar 2020. gada lidostas "Rīga" siltumenerģijas patēriņu, 2022. gada siltumenerģijas patēriņš ir pieaudzis par 8%, bet salīdzinot ar 2019. gada siltumenerģijas patēriņu, tas 2022. gadā ir samazinājies par 20%.

Siltumenerģijas patēriņš 2022. gadā ir samazinājies, jo tika īstenoti energotaupības pasākumi, kas plašāk aprakstīti sadaļā “Energiefektivitāte”, īstenoti energiefektivitāti uzlabojoši pasākumi (logu nomaiņa atsevišķās ēkās) un turpinājās MTI ēkas rekonstrukcijas darbi.

Elektroenerģijas patēriņš 2022. gadā, salīdzinot ar 2021. gadu, ir samazinājies par 52,19 MWh jeb 0,33%. Savukārt elektroenerģijas patēriņš 2022. gadā ir par 99,67 MWh jeb 2,42% mazāks nekā 2019. gada elektroenerģijas patēriņš. Lidostas “Rīga” elektroenerģijas patēriņš pakāpeniski tuvojas 2019. gada elektroenerģijas patēriņa līmenim, taču 2022. gadā lidostā “Rīga” apkalpoto pasažieru, lidojumu un kravu skaits vēl nav sasniedzis 2019. gada līmeni, jeb tādu līmeni, kāds aviosatiksmē bija vērojams pirms Covid-19 pandēmijas radītās ietekmes.

Lidosta “Rīga” 2022. gadā patērēja 566 006 l jeb 5 320,46 MWh dīzeļdegvielas, kas ir par 22,5% vairāk nekā 2021. gadā un par 13,1% vairāk nekā 2019. gadā. 2022. gadā no kopējā lidostā “Rīga” patērētā dīzeļdegvielas apjoma 1,25% sastādīja biodegviela. Savukārt patērētā benzīna apjoms bija 23 495 l jeb 215,37 MWh, kas ir par 9,3% vairāk nekā 2021. gadā, bet par 26,5% mazāk nekā 2019. gadā. 2022. gadā no kopējā lidostā “Rīga” patērētā benzīna apjoma 9,5% sastādīja bioetanolis. Lidostas “Rīga” lielākie dīzeļdegvielas patērētāji 2022. gadā ir pasažieru un kravu apkalpošanas tehnika un perona un skrejceļu tīrīšanas tehnika. Lidostas “Rīga” lielākie benzīna patērētāji 2022. gadā ir lidlauka tehnika un pasažieru un kravu apkalpošanas tehnika. Būtisks dīzeļdegvielas un benzīna patēriņa pieaugums 2022. gadā ir novērojams ziemas mēnešos (janvāris, februāris, novembris, decembris), kas skaidrojams ar to, ka degvielas patēriņu ietekmēja laikapstākļi – sniega tīrīšana no perona un skrejceļa.

Energiefektivitāte

302-3, 302-4

Lai noteiktu energopārvaldības sistēmas darbības efektivitāti un izvirzīto mērķu izpildi, lidosta “Rīga” veic regulāru darbības rādītāju kontroli. Vienu reizi ceturksnī energopārvaldības darba grupā skata ceturksņa patēriņa rādītājus un analizē cēloņus patēriņa novirzēm, kas pārsniedz 15%. Elektroenerģijas izmantošanas efektivitātes noteikšanai vērtē elektroenerģijas patēriņu (MWh) attiecībā pret apkalpoto satiksmes vienību skaitu, savukārt siltumenerģijas energiefektivitātes noteikšanai vērtē siltumenerģijas patēriņu (MWh) attiecībā pret apkurināmo platību (m²).

Lidosta nevar novērtēt, kāda daļa no elektroenerģijas tiek saražota no atjaunojamiem energoresursiem, jo visa elektroenerģija tiek iepirkta un piegādātājs šādu informāciju nesniedz, bet ACA programmas ietvaros veicot aprēķinus, lidosta pieņem, ka šī daļa atbilst Latvijas *residual mix*.

Lidosta neapkopo datus, kāds apjoms no siltumenerģijas apjoma tiek saražots no atjaunojamajiem energoresursiem, bet gan datus, kāds emisiju apjoms rodas no katra kurināmā veida un kādu emisiju procentuālo apjomu tas veido. 2022. gadā procentuālais CO₂ emisiju apjoms pēc kurināmā veida šķeldai bija 85,39% savukārt dabasgāzei 14,61%.

Darbības rādītājs	2020. gads	2021. gads	2022. gads
Elektroenerģija, MWh/SV ¹⁹	0,0055	0,0060	0,0028
Siltumenerģija, MWh/1 m ²	0,238	0,308	0,255

2022. gadā vides un energopārvaldības programmā tika izvirzīts mērķis samazināt lidostas kopējo elektroenerģijas patēriņu zem 0,0050 MWh uz vienu apkalpoto satiksmes vienību, kas ir izpildīts. Energoefektivitātes indekss elektrībai 2022. gadā ir 0,0028 MWh/SV, kas ir par 53,33% mazāks nekā 2021. gadā sasniegtais energoefektivitātes indekss (0,0060 MWh/SV).

2022. gadā lidostā “Rīga” tika īstenoti vairāki energoefektivitāti uzlabojoši pasākumi, kas saistīti ar elektroenerģijas patēriņa samazināšanu apgaismojumam. Lidostas tehnisko dienestu ēkās – atkritumu savākšanas angārā, transportlīdzekļu mazgāšanas angārā, kontrolpunkta ēkā un ugunsdzēsības depo notika apgaismojuma nomaiņa un LED apgaismes ierīču uzstādīšana, tādējādi veicinot elektroenerģijas patēriņa samazināšanos.

2022. gada vides un energopārvaldības programmā tika izvirzīts mērķis nepalielināt lidostas “Rīga” siltumenerģijas patēriņu virs 0,305 MWh uz 1 m² apkurināmās platības, kas ir izpildīts. Attiecībā pret apkurināmo telpu platību, 2022. gadā patērētās siltumenerģijas apjoms salīdzinājumā ar 2021. gadu ir samazinājies un 2022. gadā sasniedza 0,255 MWh/m² jeb 17% samazinājumu.

Ņemot vērā energoresursu cenu kāpumu, 2022. gada 26. septembrī lidosta “Rīga” ieviesa enerģijas taupības pasākumu kopumu 2022.–2023. gada apkures sezonai. Būtiskākie taupības pasākumi ietvēra:

- apgaismojuma intensitātes optimizāciju gan lidostas iekštelpās, gan ārpus telpām, koplietošanas telpās to samazinot par 20%, kur tas tehniski iespējams;
- apkures temperatūras pielāgošanu lidostas terminālī 19-20°C grādu robežās;
- darba telpās apsildes temperatūru nodrošināt līmenī 19-20°C, ārpus darba laika samazinot temperatūru līmenī 16-17°C. Telpās, kurās ikdienā neuzturas darbinieki vai uzturas īsu laiku, temperatūru samazināt līdz tehniski pieļaujamai zemākai temperatūrai;
- vienota attālinātā darba piemērošanu visiem darbiniekiem administrācijas ēkā;
- racionālu sadzīves tehnikas un biroja tehnikas iekārtu izmantošanu;
- darbinieku un nomnieku informēšanas un izglītošanas pasākumus.

Ņemot vērā pieaugošo energoefektivitātes uzlabošanas un energopārvaldības nozīmības palielināšanos, lidostā “Rīga” KID 2022. gadā tika izveidota jauna štata vieta – energopārvaldības speciālists. Energoefektivitātes speciālists nodrošina ieviestās energopārvaldības sistēmas funkcionēšanu, pārraudzību un uzlabošanu, nodrošina ISO 50001:2018 standarta prasību izpildi lidostā “Rīga”, kā arī palīdz struktūrvienībām integrēt standarta izvirzītās prasības ikdienas darbā.

¹⁹ Viena satiksmes vienība ir līdzvērtīga vienam pasažierim vai 1 t apkalpotās gaisa kravas.

2022. gada 20. septembrī Būvniecības Valsts kontroles birojs lidostā “Rīga” veica pārbaudi, lai pārlicinātos par Energoefektivitātes likuma prasību ievērošanu. Pārbaudes laikā neatbilstības netika konstatētas.

Lai mazinātu klimata pārmaiņu radītās sekas un veicinātu SEG emisiju samazināšanos, ir būtiski ieviest tādus pasākumus, kas samazina patērētās enerģijas daudzumu un aizstāj enerģiju, kas ražota izmantojot fosilos energoresursus, ar enerģiju, kas ražota, izmantojot atjaunīgos energoresursus. Lidosta “Rīga” plāno attīstīt un īstenot saules paneļu projektus, kas darbību uzsāks 2024. gadā, līdz ar to 2025. gada ziņojumā tiks iekļauts jauns veikspējas rādītājs – atjaunīgās enerģijas īpatsvars kopējā enerģijas bilanci.

Attiecībā uz enerģijas racionālu izmantošanu un energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem notiek informatīvi un izglītojoši pasākumi lidostas darbiniekiem – organizēts “Elektrum” vebinārs par energoefektivitāti, kas iekļāva patēriņa analīzi, apgaismojuma modernizāciju, kā arī par darbinieku izglītošanu un motivāciju, lidostas vēstkopā “eRIX ziņo” regulāri tika publicēti vispārīzglītojošie raksti par aktuālajām vides un energopārvaldības tēmām, kā arī darbiniekiem sniegti piemēri, kā ar savu darbību var mazināt ietekmi uz vidi. Darbinieku virtuvēs un citās telpās pie gaismas slēdžiem izvietots atgādinājums par gaismas izslēgšanu, neatrodoties telpā.

Ūdens patēriņš

3.3.

Ūdens ir viens no nozīmīgākajiem dabas resursiem lidostā “Rīga”, kura kvalitāte un kvantitāte katru gadu tiek novērtēta ar iekšēji izstrādātu procedūru, akreditētām metodēm un atbilstoši LR normatīvo aktu prasībām ūdens resursu apsaimniekošanā un aizsardzībā. Nozīmīgākie ūdens patēriņa virzieni ir pasažieru un darbinieku nodrošināšana ar kvalitatīvu dzeramo ūdeni un ūdens izmantošana tehnisko procesu nodrošināšanai. Ūdens kvalitātes kontroli lidostā “Rīga” veic akreditēta uzņēmuma speciālisti, savukārt tā testēšana notiek vairākās akreditētās Latvijas laboratorijās. Par testēšanas rezultātiem tiek informēti iesaistīto lidostas struktūrvienību vadītāji un speciālisti, aviokompānijas un citas iesaistītās puses.

Lidostā “Rīga” ūdens kvalitātes un kvantitātes novērtēšanai ir izstrādāta un apstiprināta ikgadēja monitoringa programma, kā arī ir izstrādāts iekšējais process - Vides monitoringa veikšana un datu analīze, kas nosaka pienākumu un atbildību sadali starp lidostas “Rīga” darbiniekiem, struktūrvienībām un citām iesaistītajām pusēm. Ūdens kvalitātes izvērtēšanas noslēdzošajā posmā tiek sagatavoti individuāli izvērtējumi, robežvērtību pārsniegumu gadījumos ļaujot identificēt iespējamās pārsniegumu cēloņus, kā arī vajadzības gadījumā nekavējotī uzsākt darbības ūdens kvalitātes atjaunošanai un uzlabošanai.

Ilgspējas stratēģijā 2022.-2030. gadam ir izvirzīts mērķis uzlabot dzeramā ūdens kvalitāti lidostā un veicināt ūdens resursu racionālu patēriņu, nepieļaujot ūdens patēriņa palielināšanos uz pasažieri virs 0,011 m³.

2022. gadā šo mērķi izdevās sasniegt, gan ņemot vērā ūdens patēriņa rādītāju uz vienu pasažieri (skatīt nodaļā “Ūdens ieguve un patēriņš”), gan ūdens paraugu testēšanas pārskatu rezultāti, kas apliecina ūdens kvalitāti.

Ūdens ieguve un patēriņš

303-1, 303-5

Ūdeni lidosta "Rīga" iegūst no trīs pazemes ūdens ieguves urbumiem. Pēc ūdens ieguves notiek ūdens atdzelžošanas un mīkstināšana, lai tas atbilstu dzeramā ūdens kvalitātes prasībām, pēc izlietošanas viss iegūtā ūdens apjoms (izņemot nelielu daļu, kas tiek izlietots mazgāšanas angārā) tiek nodots SIA "Rīgas ūdens" attīrīšanai. Ūdens patēriņa limiti, sasniedzamie kvalitātes rādītāji un kontroles biežums ir noteikti valsts normatīvajos aktos un piesārņojošās darbības atļaujā. Par iegūtā dzeramā ūdens apjomu un veiktajiem kvalitātes un kvantitātes monitoringa rezultātiem reizi gadā normatīvajos aktos noteiktā kārtībā uzņēmums informē kontrolējošās iestādes.

Reizi ceturksnī vides aizsardzības speciālists veic ūdens ieguves urbumu statisko un dinamisko līmeņu mērījumus ar speciālu līmeņrādi. Par mērījumiem tiek sagatavoti protokoli un tie ļauj novērtēt pazemes ūdens pieplūdes atjaunošanās ātrumu ieguves urbumos, kā arī urbumu darbspēju. Vienā no urbumiem regulāri tiek fiksēta pazemināta darbspēja, taču tas kopumā nerada apdraudējumu kopējai ūdens apgādes sistēmai lidostā. Ūdens ieguve no katra urbuma tiek regulēta tā, lai tā neradītu iespējamus ģeofizikālos apdraudējumus, piemēram, depresiju piltuvju veidošanos.

Ūdens resursu pieejamība lidostā, kā arī ieviestie tehniskie un organizatoriskie kontroles mehānismi nodrošina ūdens ieguvī īstermiņā un ilgtermiņā. Iegūto ūdeni patērē ne tikai lidostas vajadzībām, bet atbilstoši savstarpēji noslēgtiem komunālo pakalpojumu līgumiem to piegādā arī lidostas nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem. Lielākais ūdens patēriņš veidojas terminālī (tai skaitā sanitārām vajadzībām), administrācijas ēkās un tehnikas mazgāšanas angārā. 2022. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu būtiski pieauga lidostas "Rīga" tiešais patēriņš, patērējot nedaudz vairāk par pusi no iegūtā ūdens apjoma.

Ļoti nelielos daudzumos dzeramo ūdeni 18,9 l polikarbonāta pudelēs uzņēmumam piegādā ārpalpojuma sniedzējs.

Ūdens ieguve, m ³	2020	2021	2022	% 2022 pret 2021
Pazemes urbumi	80 967	75 824	106 414	+28,74
Citi avoti (polikarbonāta pudeles)	115	104	139	+25,17
Kopā	81 082	75 928	106 553	+28,74
Ūdens patēriņš, m ³	2020	2021	2022	% 2022 pret 2021
Lidosta	28 155	30 463	54 064	+43,65
Nomnieki un lidlauka pakalpojumu sniedzēji	52 927	45 361	52 350	+13,35
Kopā	81 082	75 824	106414	+28,74
Ūdens patēriņš (m³/ 1 pasažieris)	0,0139	0,0129	0,0100	+29%

Ūdens uzkrāšanai nav būtiskas ietekmes uz ūdens patēriņu – to uzkrāj nelielos apjomos ūdenstornī, lai nodrošinātu ūdens piegāžu nepārtrauktību.

Datus par lidostas “Rīga” ūdens patēriņu iegūst no verificētiem ūdens skaitītājiem. Lidostas nomnieku patēriņu galvenokārt iegūst no verificētiem ūdens skaitītājiem, neliela daļa nomnieku ūdens patēriņa ir aprēķināta atbilstoši apstiprinātai metodikai. Metodiku ūdens patēriņa aprēķināšanai piemēro tiem nomniekiem, kam tehniski nav iespējams uzstādīt ūdens skaitītājus (nav izveidota pieslēguma vieta ūdensvadam), piemēram, atsevišķiem veikaliem terminālī. Procesa uzraudzības nodrošināšanai pie atbildīgās struktūrvienības regulāri tiek veiktas vides inspekcijas, kā arī iekšējie un ārējie auditi.

Lidosta “Rīga” neiegūst ūdeni no teritorijām, kurās ir ūdens deficīts.

2022. gada lidosta “Rīga” sāka priekšdarbus, lai 2023. gadā gandrīz pilnībā atteiktos no ūdens polikarbonāta pudelēs, uzturā izmantojot krāna ūdeni. Viena no aktivitātēm bija informatīvā kampaņa lidostas darbiniekiem un lidostas terminālī strādājošajiem par to, ka lidostas krāna ūdens ir drošs lietošanai uzturā. Tāpat darbinieku labierīcībās tika izvietots materiāls par racionālu ūdens patēriņu. 2023. gadā plānots turpināt šādu materiālu izvietot arī pasažieru labierīcībās.

Notekūdeņu un augsnes piesārņojuma pārvaldība

3.3.

Ņemot vērā lidostas “Rīga” darbības specifiku, lidostai “Rīga” ir būtiska notekūdeņu pārvaldība. 2022. gadā tika veikti grozījumi B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā, kā rezultātā VVD precizēja atļaujā nosacījumus notekūdeņu paraugu ņemšanas biežumam un kvalitātes kontrolei. Prasības notekūdeņu pārvaldībā ir noteiktas B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas C sadaļas 9. punktā, lidostas “Rīga” kalendārajā ūdens monitoringa plānā un iekšējā procesā - Vides monitoringa veikšana un datu analīze.

Lidosta, veicot notekūdeņu kvalitātes kontroli, pastāvīgi seko, lai netiktu pārsniegtas MK noteikumos Nr. 92 “Prasības virszemes ūdeņu, pazemes ūdeņu un aizsargājamo teritoriju monitoringam un monitoringa programmu izstrādei” norādīto piesārņojošo rādītāju robežvērtības. Izvērtējot obligātā monitoringa un pašmonitoringa rezultātus, notekūdeņu kvalitāte ir vērtējama kā laba, jo nodrošina normatīvajos aktos noteiktās robežkoncentrācijas. Notekūdeņu kvalitātes uzlabošanai tika uzstādīti papildus naftas produktu ķērāji, kā arī veiktas regulāras esošo iekārtu apkopes un tīrīšanas, veicot uzkrājošo smilšu un naftas produktu saturošu ūdeņu atsūkņēšanu.

2022. gadā turpinājās darbs pie tehnisko risinājumu izvērtēšanas pretapledošanas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcijai turpmākajos gados. Esošās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kas uzstādītas automašīnu mazgātavā, atbilstoši kvalitātes kontroles rezultātiem, apliecina labu iekārtu darbības efektivitāti.

Lidosta par notekūdeņu kvalitāti informē VVD atbilstoši B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā noteiktajiem nosacījumiem, kā arī norāda informāciju VSIA “Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” vienotajā vides informācijas sistēmā valsts statistikas pārskatā “Nr. 2-Ūdens”. Citas iesaistītās puses, piemēram nomnieki un pakalpojumu sniedzēji par notekūdeņu kvalitāti atsevišķi netiek informēti, taču šo informāciju vispārīgā veidā tie var iegūt publiski pieejamajā ikgadējā uzņēmuma vides

pārskatā lidostas “Rīga” mājaslapā. Vienlaikus nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem ir saistošas vides aizsardzības prasības ko lidosta “Rīga” ir noteikusi dokumentā “Noteikumi par vides prasībām VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem”. Lai kontrolētu vai nomnieki un pakalpojumu sniedzēji ievēro attiecīgās vides aizsardzības prasības – tiek veiktas ikgadējas vides inspekcijas.

Piesaistīts ārpakalpojums 2022. gadā veica vēsturiskā piesārņojuma izpēti pie katlu mājas lidostas inženiertehniskajā zonā. Izpētes ietvaros veikti vairāki monitoringa urbumi un ierīkotas izpētes akas, lai iegūtu augsnes un gruntsūdens paraugus, kurus tālāk analizēja akreditēta laboratorijā. Nevienā no izpētes teritorijā ierīkotajām izpētes akām naftas produktu „brīvās fāzes” jeb gruntī neadsorbēto naftas produktu peldošais slānis netika fiksēts. Izpētes urbumā Nr. 1, grunts paraugā 1 – 2 konstatēts, ka naftas produktu summas (3610 ± 430 mg/kg) koncentrācija gruntī pārsniedz piesārņojuma piesardzības robežlielumu (B vērtība). Apkopojot izpētes rezultātus secināts, ka izpētes objektā galvenokārt ir sastopams vēsturisks grunts piesārņojums ar naftas produktiem. Izvērtējot laboratorijas testēšanas pārskatu, secināms, ka gruntsūdens izpētes objektā nav piesārņots. Par izpētes rezultātiem tika informēts VVD un atbilstoši tā norādījumiem papildus izpēti ir plānots veikt arī 2023. gadā.

Notekūdeņu pārvaldība

303-2

2022. gadā lietūs notekūdeņi no izplūdes vietām nonāca meliorācijas notekgrāvī, no kurienes tālāk ietecēja Neriņas upē. 2022. gadā tika izveidota vēl viena monitoringa vieta, kopumā monitorējot sešas lietūs notekūdeņu izplūdes vietas. Sadržīves notekūdeņi 2022. gadā tika nodoti SIA “Rīgas ūdens” un kopš 2021. gada 5. maija SIA “Rīgas ūdens” attīrīšanai tiek nodoti arī ražošanas notekūdeņi. SIA “Rīgas ūdens” 2022. gadā tika nodoti $2\,271\text{ m}^3$ ražošanas notekūdeņu, kas ir par 37,93% vairāk nekā 2021. gadā. Palielinājuma cēlonis galvenokārt ir saistāms ar nelabvēlīgākiem meteoroloģiskajiem apstākļiem 2022. gada ziemas mēnešos un intensīvāku gaisa kuģu pretapledošanas veikšanu.

Notekūdeņu kvalitāte un attīrīšanas metodes

Lietūs notekūdeņu un sadzīves notekūdeņu kvalitātes kontrole notiek, pamatojoties uz apstiprināto ikgadējo ūdens monitoringa plānu akreditētās laboratorijās Latvijā un Čehijā. Lietūs notekūdeņu un sadzīves notekūdeņu kvalitātes rādītāji un to robežvērtības ir noteiktas valsts normatīvajā regulējumā, piemēram, sasniedzamie sadzīves notekūdeņu kvalitātes rādītāji ir noteikti Rīgas domes saistošajos noteikumos Nr. 17 “Rīgas pilsētas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības saistošie noteikumi”, savukārt kvalitātes rādītāji un robežvērtības lietūs notekūdeņos ir noteiktas MK noteikumos Nr. 34 “Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”. Reizi gadā VVD Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē tiek iesniegts pārskats par lietūs notekūdeņu kvalitātes rezultātiem.

Automašīnu mazgātavas notekūdeņu attīrīšanai lidostas teritorijā izbūvēta notekūdeņu bioloģiskā attīrīšanas iekārta ar jaudu $25\text{ m}^3/\text{dnn}$. Pārējos sadzīves notekūdeņus

atbilstoši savstarpēji noslēgtam līgumam nodod attīrīšanai SIA “Rīgas ūdens”. Lai nodrošinātu atbilstošus sadzīves notekūdeņu kvalitātes rādītājus, to sākotnējo attīrīšanu nodrošina tauku ķērāji. Atbilstoši lidostā “Rīga” noteiktajai kārtībai un procedūrām, regulāri tiek organizētās vides inspekcijās lidostas struktūrvienībās, pie nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem tiek pārbaudīti veiktie tīrīšanas un apkopes grafiki, faktiskais tauku ķērāju stāvoklis un kvalitatīvie rādītāji (dati no testēšanas pārskatiem), kā arī sagatavoti apsekošanas akti. Prasības atbilstošu attīrīšanas iekārtu uzstādīšanai izvirza lidosta “Rīga” un valsts kontrolējošās iestādes, ņemot vērā plānotās darbības specifiku un prasības normatīvajos aktos. Lietus notekūdeņu un sadzīves notekūdeņu kvalitātes nodrošināšanai regulāri notiek iekārtu apsekojumi un vismaz reizi pusgadā (pēc nepieciešamības arī reizi ceturksnī) tiek veiktas iekārtu tīrīšanas un apkopes. Novadīto sadzīves notekūdeņu uzskaitē ar skaitītājiem veikta netiek.

Lietus notekūdeņus vidē novada bez attīrīšanas, izņemot teritorijas, kurās iespējamas naftas produktu noplūdes. Šajās teritorijās lietus notekūdeņus savāc un novada uz naftas produktu atdalītājiem, kas attīra lietus notekūdeņus no naftas produktiem pirms to novadīšanas vidē. Lidostas teritorijā izvietoti 17 naftas produktu atdalītāji.

No 2021. gada februāra pretapledošanas laukumu notekūdeņi tiek uzkrāti arī lidostas stacionārajās uzglabāšanas tvertnēs un no 2021. gada 5. maija sāka to nodošana SIA “Rīgas ūdens”. Par minētajām izmaiņām notekūdeņu apsaimniekošanā tika informēta VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, kas 2022. gadā veica grozījumus B kategorijas atļaujā Nr. RI15IB0030.

Gaisa kuģu un lidlauka seguma atledošanas/ pretapledošanas materiāla izmantošana

AO6

Lai nodrošinātu drošus lidojumus, gaisa kuģu un lidlauka virsmu apstrādē izmanto pretapledošanas apstrādes līdzekļus. Tā kā gaisa kuģu pretapledošanas apstrāde notiek lidlauka teritorijā, lidostai “Rīga” ir jānodrošina pretapledošanas apstrādes laikā izlietoto ķīmisko vielu un maisījumu savākšana un pārstrāde. No pretapledošanas apstrādes laukumiem 2022. gadā savāktas un nodotas SIA “Rīgas ūdens” 2 271,50 tonnas ražošanas notekūdeņu, kas satur pretapledošanas apstrādes līdzekļus.

Gaisa kuģu un lidlauka seguma atledošanas/ pretapledošanas materiāla daudzums	2022. gadā tika izmantoti 1 397 m ³ I tipa un 141 m ³ II tipa gaisa kuģu atledošanas/ pretapledošanas materiāla. 2022. gadā lidlauka segumu virsmu apstrādei izmantoti 362,79 tonnas šķidrā pretledus reaģenta (KFOR) un 304 tonnas granulētā pretledus reaģenta (NAFO).
Gaisa kuģu un lidlauka seguma atledošanas/ pretapledošanas materiāla daudzums procentos, kas nodots pārstrādei vai izlietots bez pārstrādes	2021./ 2022. gada pretapledošanas sezonā 99,99% no visiem pretapledošanas procesiem notika pretapledošanas attālinātajos laukumos, kur pretapledošanas šķidrums tiek savākts.

	Notekūdeņus, kas satur lidlauka virsmu pretapledošanas reaģentus, neattīra, tie netiek arī atsevišķi uzskaitīti.
--	--

Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika

3.3.

Lai nodrošinātu atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši vides aizsardzības prasībām, Lidostā ir ieviesta atkritumu apsaimniekošanas sistēma, kurā iesaistīti visi lidostas “Rīga” darbinieki, pasažieri un termināļa telpu nomnieki. Ar atkritumu pārvaldību saistītās aktivitātes un realizējamie pasākumi tiek noteikti lidostas “Rīga” Ilgtspējas stratēģijā un Vides un energopārvaldības programmā. Atkritumu apsaimniekošanas kārtību nosaka Atkritumu apsaimniekošanas plāns 2022.-2027. gadam, B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr. RI15IB0030, kā arī iekšējais process - Atkritumu savākšanas un izvešanas nodrošināšana. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas mērķis 2022. gadā bija samazināt nešķirotu sadzīves atkritumu apjomu zem 69%. Mērķi 2022. gadā neizdevās sasniegt (2022. gada izpilde – 81,04%). Iemesls rādītāja pieaugumam ir skaidrojams gan ar metodoloģijas maiņu tilpuma vienību izteikšanai masas vienībās, gan ar pasākumu trūkumu atkritumu šķirošanas īpatnsva palielināšanai. Ar plānoto jauno atkritumu šķirotāju amata vietu izveidi terminālī un atkritumu savākšanas sistēmas maiņu 2023. gadā ir paredzēts samazināt nešķirotu sadzīves atkritumu īpatnsva, sasniedzot 2030. gadā vismaz 65%.

Bīstamo atkritumu apsaimniekošanā ikgadējie mērķi netiek izvirzīti. Lidosta “Rīga” regulāri pārskata izvirzītos mērķus atkritumu apsaimniekošanā, veicot aktivitātes pieejamā finansējuma ietvaros. Lidostas atkritumu apsaimniekošanas sistēmā iesaistīti arī lidostas nomnieki un pakalpojumu sniedzēji, kuriem ar lidostu “Rīga” ir noslēgti komunālo pakalpojumu līgumi, kas paredz sadzīves vai bīstamo atkritumu nodošanu lidostai. Par atkritumu pieņemšanu un nodošanu tiek sagatavoti pieņemšanas – nodošanas akti, kas tiek izmantoti savstarpējiem norēķiniem ar lidostu “Rīga” un atkritumu uzskaites nodrošināšanai. Konkrētajiem nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem VVD ir izsniedzis C kategorijas piesārņojošās darbības atļauju, vai veikta darbības reģistrācija un tajās iekļautas prasības atkritumu apsaimniekošanas kontekstā. Prasības nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem atkritumu apsaimniekošanā ir noteiktas arī lidostas noteikumos “Noteikumi par vides prasībām VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem”. Lai kontrolētu, vai nomnieki un pakalpojumu sniedzēji ievēro attiecīgās vides aizsardzības prasības, lidosta “Rīga” veic ikgadējas vides inspekcijas.

Atkritumu pārvaldība

306-1, 306-2, 306-3

Sadzīves atkritumu galvenās rašanās vietas ir lidostas terminālis, administrācijas un tehniskās telpas, ārējā teritorija, gaisa kuģi un iznomāšanā nodotās teritorijas. Lai nodrošinātu atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši vides aizsardzības prasībām, lidostā “Rīga” ir ieviesta atkritumu apsaimniekošanas sistēma, kurā iesaistīti visi lidostas darbinieki, pasažieri un termināļa telpu nomnieki. Teritoriju nomniekiem iesaistīšanās

kopējā lidostas atkritumu apsaimniekošanas sistēmā nav obligāta, tomēr ir jāievēro tie paši vides aizsardzības un atkritumu apsaimniekošanas pamatprincipi, kā lidostas “Rīga” ieviestajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā.

Kopējais radītais sadzīves atkritumu apjoms no 2 059 tonnām 2021. gadā ir samazinājies uz 1 923 tonnām 2022. gadā, attiecīgi pēdējā gada laikā kopējais atkritumu apjoms samazinājies par 6%, kas skaidrojams ar atkritumu masas pārrēķina metodoloģijas izmaiņām. Kopš 2022. gada tiek piemēroti SIA “Eko Baltia Vide” aprēķinātie atkritumu koeficienti atkritumu pārrēķinu veikšanai no m³ uz tonnām. Kopējais atkritumu daudzums kg uz vienu pasažieri 2022. gadā bija 0,292 t. Salīdzinot 2021. un 2022. gada datus, konstatēts, ka 2022. gadā nodoto atkritumu apjoms uz pasažieri ir mazāks (2021. gadā 0,658 t/pasažieri) un samazinājums 2022. gadā ir radies pasažieru skaita pieauguma dēļ.

Dati par atkritumu apjomiem tiek iegūti no pieejamās informācijas Atkritumu pārvaldājumu uzskaites sistēmā un aktiem. Dati par bīstamajiem atkritumiem tiek iegūti no bīstamo atkritumu reģistrācijas pavadzīmēm. Reizi gadā lidosta “Rīga” par iepriekšējo kalendāro gadu iesniedz Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra vienotajā vides informācijas sistēmā valsts statistikas pārskatu “Nr. 3-Atkritumi”, kurā norāda lidostā radīto atkritumu veidus, bīstamību, apjomu un komersantus, kam nodod atkritumus.

Sadzīves, bīstamo un videi kaitīgo preču atkritumu īstermiņa uzglabāšana notiek lidostas “Rīga” atkritumu angārā un speciāli ierīkotā telpā terminālī, izņemot atsevišķus atkritumu veidus, kurus atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam nodod no atkritumu rašanās vietas. Pastāvīgas ilgtermiņa atkritumu uzglabāšanas vietas lidostā “Rīga” nav izveidotas. Visus atkritumu veidus lidosta uzskaita atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Uzņēmums radītos sadzīves, bīstamos un videi kaitīgo preču atkritumus nodod licencētiem atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem, ar ko ir noslēgti līgumi uz noteiktu termiņu. Lielāko īpatsvaru veido nešķirotie sadzīves atkritumi, ko uz līguma pamata lidosta “Rīga” nodod SIA “Eco Baltia vide”. Tāpat SIA “Eco Baltia vide” tiek nodoti papīra un kartona iepakojuma, plastmasas iepakojuma, stikla iepakojuma, lielgabarīta un bioloģiski noārdāmie atkritumi. Konfidenciālo makulatūru saskaņā ar noslēgto līgumu lidosta “Rīga” nodod SIA “Šrēdereja”.

Informāciju par atkritumu apsaimniekošanas metodēm lidostā “Rīga” iegūst no pavadzīmēm, kā arī sazinoties ar atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu pārstāvjiem. Sadzīves atkritumiem izmantotā metode ir atkarīga no tā, vai tie ir šķiroti. Pārstrādei lidosta “Rīga” nodod papīru, stiklu, kartonu u. c. sadzīves atkritumu veidus.

Bīstamo atkritumu izmantošanas mērķis tiek norādīts bīstamo atkritumu reģistrācijas pavadzīmēs. Bīstamo atkritumu uzglabāšana un pārstrāde notiek bīstamo atkritumu saņēmēju objektu adresēs. Lidosta “Rīga” neapkopo informāciju par bīstamo atkritumu tālāku izmantošanu pēc to uzglabāšanas.

2022. gadā bīstamo atkritumu apjoms ir samazinājies. Samazinājums saistīts galvenokārt saistībā ar to, ka pretapledošanas notekūdeņi, kas 2020. un 2021. gadā tika klasificēti kā bīstamie atkritumi, 2022. gadā tika pārkvalificēti kā ražošanas notekūdeņi.

	2020		2021		2022	
	Sadzīves atkritumi, t	Bīstamie atkritumi, t	Sadzīves atkritumi, t	Bīstamie atkritumi, t	Sadzīves atkritumi, t	Bīstamie atkritumi, t
Pārstrāde	657	1 509	511	225	368	139
Kompostēšana	20	-	-	-	-	-
Deponēšana poligonā	1 546	-	1 548	-	1 573	-
Uzglabāšana	-	157	-	22	-	-
Citas apsaimniekošanas metodes (reģenerācija, sadedzināšana, apglabāšana pazemē u. c.)	-	-	-	-	-	-
Kopā	2 223	1 666	2 059	475	1 941	139

Lidostas Ilgtspējas stratēģijā ir noteikts pēc iespējas efektīvāk nodrošināt atkritumu šķirošanu un sašķirotu atkritumu nodošanu otrreizējai pārstrādei, tādēļ līdz 2030. gada beigām lidosta “Rīga” ir apņēmusies palielināt šķirotu atkritumu īpatsvaru līdz 40% no kopējā ikgadējā sadzīves atkritumu apjoma.

2022. gadā sašķirotu atkritumu apjoms pret nešķirotajiem bija 18,96% (2021. gadā – 24,83%). Veicot detalizētu atkritumu statistikas izpēti, konstatēts, ka ir būtiski sarucis otrreizējai pārstrādei nodoto atkritumu apjoms - salīdzinot datus ar 2021. gada datiem, konstatēts, ka samazinājies nodotā stikla, lielgabarīta atkritumu, metāla un bioloģiski noārdāmo atkritumu apjoms, kas daļēji skaidrojams ar metodoloģijas izmaiņām atkritumu tilpuma pārrēķināšanā uz masas vienībām.

Lai šo rādītāju uzlabotu, lidosta “Rīga” 2022. gadā izstrādāja Atkritumu apsaimniekošanas plānu 2022.-2027. gadam, kas sevī ietver aktivitātes gan virzībai uz 2030. gada mērķa sasniegšanu, gan primāri sasniegt lidostas “Rīga” Stratēģijā noteikto mērķi - sasniegt nešķirotu atkritumu īpatsvara palielinājumu līdz 66% - īstenošanu.

Būtiskākās paveiktās darbības 2022. gadā aprites ekonomikas principu īstenošanai:

- ieviesti divi mobilie depozīta iepakojuma punkti lidostas terminālī – pasažieru sagatavošanās zonā pirms drošības kontroles un pasažieru zonā;
- dalītās atkritumu savākšanas tvertņu iegāde, uzstādīšana un nomarkēšana visām administratīvajām un tehnisko dienestu ēkām;
- šķirošanas iespēju paplašināšana - atkritumu konteineru izvietošana izlietotajam biroja papīram, kas nav konfidencialā makulatūra un atkritumu konteineru elektronisko cigarešu atsevišķai savākšanai izvietošana terminālī un darbinieku telpās;
- atsevišķa konteineru tekstila atkritumiem izvietošana lidostas teritorijā;
- līguma ar SIA "Depozīta iepakojuma operators" noslēgšana par VIP centra depozīta sistēmā nododamo taru;

- ieviests algoritms kā no ugunsdzēsības auto pāri paliekošo ūdeni vasaras periodā izmantot perona laistīšanai.

Tāpat sekmīgi tiek uzturētas arī esošās aktivitātes - atkritumu šķirošana notiek gan lidostas terminālī, gan administratīvajās ēkās, apstrādājot ne vien šķirojamus un vispārējos atkritumus, bet arī citas atkritumu plūsmas, tostarp, elektriskos un bīstamos atkritumus. Sociālo mērķu īstenošanai nodibinājumam “Ideju partneru fonds”, kas uztur labdarības veikalus “Otrā elpa”, tiek nodotas terminālī atstātās mantas.

Lidosta “Rīga” otrreizēji izmanto savā teritorijā nofrēzēto asfalta segumu citu segumu izveidei. Piemēram, 2022. gadā no ietves, kas ved no autobusa pieturas uz P2 autostāvvietu nofrēzētais asfalts tika izmantots jaunas ietves izveidei Muzeju un Torņa ielas stūrī. Arī perimetra ceļš ap lidlauku un posms Mazajā Gramzdas ielā ir izveidots no skrejceļa un manevrēšanas ceļu nofrēzētā asfalta.

2022. gadā notika arī informatīvā aktivitāte darbiniekiem par atkritumu šķirošanu - ikgadējais vides konkurss sociālās vietnes “Facebook” slēgtajā grupā “RIXMīlSavējos”. Konkurss bija veltīts darbinieku izglītošanai un zināšanu pārbaudei par atkritumu šķirošanas pārzināšanu. Darbiniekiem šoreiz bija jāiepazīstas ar padomiem par atkritumu šķirošanu un jāaizpilda tests. No visiem pareizo atbilžu autoriem divi balvā saņēma ūdens pudeles, bet viens – atkritumu šķirošanas urnu savām mājām.

2023. gadā lidosta “Rīga” turpinās realizēt Atkritumu apsaimniekošanas plānā 2022.-2027. gadam noteiktās aktivitātes, ieviešot papildus pasākumus atkritumu šķirošanas veicināšanai, piemēram, atkritumu pāršķirošanu terminālī.

Atkritumu apglabāšana

306-4, 306-5

Lidosta “Rīga” neapkopo informāciju par nodoto sadzīves un bīstamo atkritumu tālāku izmantošanu pēc to nonākšanas atkritumu apsaimniekotāju objektos. Informācija par bīstamo atkritumu apjomiem, kas nodoti pārstrādei un reģenerācijai, tiek iegūta no bīstamo atkritumu reģistrācijas pavadzīmēm, kurās šo sadaļu norāda atkritumu pieņēmējs pēc vienošanās ar pārvadātāju. Pārstrādāto un reģenerējamo atkritumu tālāks cikls un izmantošana notiek saskaņā ar attiecīgā objekta darbības specifiku un atbilstoši atkritumu apsaimniekotāju piesārņojošās darbības atļaujas prasībām. Pārstrādei un uzglabāšanai nodotais sadzīves un bīstamo atkritumu apjoms (svars) un apsaimniekošanas mērķis ir norādīts nodaļā “Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika”. Viena no tipiskākajām metodēm pēc bīstamo atkritumu attīrīšanas ir to sadedzināšana uzņēmumu katlu mājās. Ņemot vērā, ka lielākais lidostas “Rīga” nešķirotu sadzīves atkritumu apjoms tiek apglabāts poligonā “Getliņi”, kurā sadaloties atkritumiem tiek iegūta un sadedzināta metāna gāze, tad var secināt, ka nodotie atkritumi vismaz daļēji tika izmantoti enerģijas iegūšanai.

Ietekme uz bioloģisko daudzveidību

3.3., 304-2, 304-3

Dažādu apstākļu ietekmē bioloģiskā daudzveidība visā pasaulē samazinās. Apzinoties gan globālo, gan aviācijas industrijas kontekstu tajā, lidosta "Rīga" strādā, lai uzņēmuma operacionālās darbības rezultātā būtiski neciestu bioloģiskā daudzveidība lidostas apkārtnē, primāri nodrošinot augstu lidojumu drošību. Attiecībā uz bioloģisko daudzveidību, lidosta "Rīga" Ilgtspējas stratēģijā ir izvirzījusi mērķi "Veicināt, lai Lidostas teritorijas pārvaldība ir ekoloģiski atbildīga un operacionāli droša, un iespēju robežās neietekmētu bioloģisko daudzveidību".

No saistošajiem dokumentiem, kas reglamentē bioloģiskās daudzveidības jomu lidostai "Rīga" ir saistoši ārējie normatīvi - Medību likums, Dzīvnieku aizsardzības likums, Sugu un biotopu aizsardzības likums, no iekšējiem dokumentiem - Lidlauka ekspluatācijas instrukcija, kas nosaka savvaļas dzīvnieku apdraudējuma pārvaldību.

Putnu un dzīvnieku kontrole

Drošības prasības lidostām paredz līdz minimumam ierobežot savvaļas dzīvnieku klātbūtni lidlaukā, īpaši attiecībā uz putniem. Lidostā 24/7 strādā īpaši apmācīti darbinieki – putnu un dzīvnieku kontroles speciālisti – kas ar iespējami saudzīgām metodēm atbaida putnus no skrejceļa teritorijas.

Lai saglabātu tās putnu sugas, kas Latvijā ir aizsargājamas, bet kuru atrašanās lidostas teritorijā var apdraudēt lidojumu drošību, lidosta "Rīga" ir saņēmusi Dabas aizsardzības pārvaldes izsniegtu atļauju līdz 2023. gadam šos sugu īpatņus noķert un pārvietot uz citu, putniem piemērotāku un drošāku vietu.

Lai novērtētu lidostas operacionālās darbības ietekmi uz putniem lidlauka teritorijā, lidosta "Rīga" reizi gadā gatavo pārskatu par novērotajām putnu sugām, noķertajiem un pārvietotajiem aizsargājamajiem putniem, un putniem, kas gājuši bojā sadursmēs ar gaisa kuģiem. Šis pārskats tiek iesniegts Dabas aizsardzības pārvaldē un vērtēts kontekstā ar bioloģisko daudzveidību lidostā. Ja tiek noķerts savainots dzīvnieks, tas tiek nodots Latvijas savvaļas putnu palīdzības biedrībai "Drauga Spārns" veterinārās palīdzības sniegšanai.

Lai mazinātu putnu uzturēšanos lidlauka tuvumā, lidosta "Rīga" savu teritoriju nomniekiem zemes nomas līguma nosacījumos iekļauj noteikumus, kas ir vērsti uz ēku un vides uzturēšanu, un putniem un dzīvniekiem nepievilcīgas vides veidošanu.

Meža monitorings un mežu atjaunošana

Lai monitorētu gaisa kuģu emisiju iespējamo ietekmi uz mežu ekosistēmu, 2018. gadā tika sākts meža monitorings, tostarp Beberbeķu dabas parkā. Monitoringa ietvaros tika izstrādāta metodika, kā arī sagatavota un Dabas aizsardzības pārvaldē apstiprināta meža monitoringa programma. 2022. gada veikta monitoringa datu ieguve. 2023. gadā tiks veikta piecu gadu piesārņojuma ietekmes modelēšana.

2019. gadā lidosta "Rīga" noslēdza līgumu par kompleksu meža apsaimniekošanas pakalpojumu, kura ietvaros paredzēta lidostas teritorijā esošo mežaudžu atjaunošana,

tai skaitā mežu stādīšana un jaunaudžu kopšana. 2022. gadā veikta meža kopšana agrotehniskā kopšana 10,28 ha platībā un jaunaudžu kopšana 3,39 ha platībā.

Lidlauka teritorijas uzturēšana

Kopā ar Dabas aizsardzības pārvaldi, lidosta “Rīga” pieteicās ES Vides tiesību īstenošanas un izpildes tīkla pētniecības projektam “Putnu un biotopu direktīvas ieviešana Eiropas lidlaukos”. Projekta vēlamais rezultāts ir gūt ieskatu par ietekmi uz biotopiem, putniem, apputeksnētājiem, savvaļas dzīvniekiem un to apsaimniekošanas praksi Eiropas lidlaukos. Sākotnēji projekta norise bija plānota no 2022.-2024. gadam un, lai gan projekts ir apstiprināts, tomēr tā ieviešanai pietrūkst iesaistīto ekspertu, tai skaitā, lidostu aptauju jautājumu izstrādāšanā, un projektu Dabas aizsardzības pārvalde plāno sākt 2023. gada aprīlī.

Lidosta strādā pie tā, lai kukaiņu kāpuri, kas apdraud lidojumu drošību, tiktu likvidēti ar bioloģiskām un videi saudzīgām metodēm. Kopš 2018. gada šādu kaitēkļu likvidēšanai vairs netiek izmantoti insekticīdi.

2022. gadā 22 ha liela zaļās zonas platība ir nokaļkota ar mērķi samazināt augsnes skābumu un mainīt mikroklimatu, tādējādi pasliktinot dārza vaboļu attīstību. Notiek arī darbs pie zālāja kvalitātes uzlabošanas.

Atjaunotās un aizsargātās dzīvotnes

Lidostai “Rīga” tuvākā īpaši aizsargājamā teritorija ir Beberbeķu dabas parks, kas ir iekļauts “Natura 2000” teritoriju sarakstā, tomēr lidostai nav tiešas ietekmes uz šo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju.

2022. gadā lidosta “Rīga” noslēdza līgumu ar nodibinājumu “Ziedot.lv” par to, ka maksa no pasažieru depozīta iepakojuma tiek ziedota Latvijas Dabas fondam Latvijas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un izzūdošo dabisko pļavu atjaunošanai. 2022. gadā tika noziedoti 215,70 EUR, kas ļāva Latvijas Dabas fondam iegādāties sēklas dabisko pļavu atjaunošanai.

CITES

Lidostas Drošības departaments sadarbojas ar VID Muitas pārvaldi, lai novērstu nelegālo savvaļas dzīvnieku pārvadāšanu. Tāpat lidosta “Rīga” ir piešķirusi vietu terminālī, lai Valsts ieņēmumu dienests varētu veikt informatīvi izglītojošās aktivitātes dažādu uzskates materiālu veidā.

2022. gada vasaras lidojumu sezonā lidosta “Rīga” sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi un VID Muitas pārvaldi rīkoja izglītojošu kampaņu, aicinot pasažierus būt uzmanīgiem un zinošiem, ārvalstīs izvēloties un iegādājoties eksotiskus suvenīrus. Informatīvajā kampaņā “Vedu suvenīru, atvedu kontrabandu” aviopasažieriem tika atgādināts par nepieciešamību ievērot Konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (CITES) prasības, lai suvenīru ieviešanai nesekotu sods par likumpārkāpumu un suvenīra konfiskācija.

Darbinieku apmācība

Balstoties uz “ACI Europe” vadlīnijām “Combat Wildlife Trafficking”, 2022. gada 10. oktobrī aktualizēta apmācību programma “Apmācība personālam, kas veic drošības pārbaudes”, kura paredzēta Drošības departamenta Aviācijas drošības nodaļas darbinieku apmācībai. Apmācību programmā ir iekļauta informācija par nelegālu savvaļas augu un dzīvnieku pārvadāšanu.

Kopumā 2022. gadā 142 darbinieki – rentgena operatori un personāls, kas veic drošības pārbaudes - tika apmācīti savvaļas dzīvnieku nelegālās tirdzniecības atklāšanā, savukārt 2023. gadā ir paredzēts izglītojošs vebinārs visiem lidostas “Rīga” darbiniekiem par savvaļas dzīvnieku un augu nelegālas pārvadāšanas tendencēm un riskiem.

Aktivitātes ilgtspējīgai ceļošanai

Lai informētu plašāku sabiedrību par to, kādas izvēles videi draudzīgākai ceļošanai var veikt ikviens pasažieris mājās, lidostā un ceļojuma galamērķī, lidosta “Rīga” 2022. gadā izstrādāja video ar padomiem ilgtspējīgai ceļošanai. Video ir pieejams lidostas “Rīga” interneta vietnē [“Ilgtspējīga ceļošana”](#).

Ideju konkurss darbiniekiem

2022. gada janvārī lidosta “Rīga” īstenoja jaunu iniciatīvu, ideju konkursu darbiniekiem “Ideju banka”. Konkurss darbinieki var iesniegt idejas vairākās kategorijās, tostarp, “Efektivitāte un resursu taupīšana”. Gada laikā šajā kategorijā darbinieki iesniedza 12 idejas saistītas ar vidi un energoefektivitāti - kustību sensoriem, atkritumu šķirošanu un atsevišķu konteineru elektroniskajām cigaretēm, elektrouzlādes vietām darbiniekiem, kopā braukšanas aplikāciju, GPU aizstāšanu, depozīta sistēmas paplašināšanu un atbalstu bioloģiskās daudzveidības projektiem.

DARBINIEKI

3.3.

Lidosta "Rīga" ir viens no Latvijas lielākajiem un atpazīstamākajiem darba devējiem, tajā vienoti strādā visu darbaspēka paaudžu un dažādu izglītības līmeņu darbinieki. Daudzas uzņēmuma profesijas un darbam nepieciešamās zināšanas un prasmes ir Latvijā unikālas. Uzņēmuma stratēģisko mērķu sasniegšanai un augsto drošības un servisa standartu īstenošanai ir svarīgi piesaistīt, apmācīt, vadīt un noturēt profesionālus, motivētus, uz rezultātu orientētus un lojālus darbiniekus.

Lidosta īsteno Personāla politiku, atbilstoši savām vērtībām – drošība un drošums, izaugsme, atbildība, efektivitāte un atvērtība un veicina mūsdienīgas un labākajā praksē balstītas personāla pārvaldības sistēmas īstenošanu. Nepārtraukti tiek pilnveidotas darbinieku atlases, apmācību, atalgojuma, novērtēšanas un darba aizsardzības sistēmas, kā arī veicinātas profesionālās izaugsmes iespējas un darbinieku labbūtība.

PD atbilstoši lidostas "Rīga" stratēģiskajiem mērķiem, īpaši mērķim "Veicināt aviācijas nozares attīstību, noturot un piesaistot augstas raudzes speciālistus, nodrošinot izaugsmes iespējas un panākumus veicinošu darba vidi" nodrošina vienotas Personāla politikas uzturēšanu, pilnveidošanu un īstenošanu lidostā, organizē darbinieku novērtēšanas un attīstības pārrunas, koordinē darbinieku motivēšanas procesus, piedalās darba koplīguma izstrādāšanā, sadarbojoties LR Lidostu darbinieku arodbiedrību un organizē citus ar personāla vadību saistītus projektus saskaņā par Personāla departamenta nolikumu.

PD ietver šādas nodaļas:

- Personāla pārvaldības nodaļu, kas veic personāla resursu analīzi un plānošanu, nodrošina personāla piesaisti, atlasīšanu un pieņemšanu darbā, personāla dokumentu vadību, darba laika plānošanas un uzskaites kontroli, darbinieku novērtēšanas un attīstības pārrunu procesa vadību, darba samaksas un motivēšanas procesu vadību, iesaistās attīstības procesu pārvaldībā (talantu, karjeras vadība, pēctecība, kompetenču vadība un attīstība u.c.) un nodrošina personāla vadības funkcijas sasaisti ar biznesa vadības procesiem.
- MC, kas nodrošina lidostas "Rīga" darbinieku apmācību un kvalifikācijas uzturēšanu, procesu un apmācību un profesionalitātes pārbaudes, nosaka nepieciešamo apmācību kopumu katram amatam lidostā "Rīga". MC sadarbojas ar izglītības un mācību centriem Latvijā un ārvalstīs, nepieciešamības gadījumā piesaistot ārējos apmācību sniedzējus. MC apmāca arī citu organizāciju darbiniekus.
- Darba aizsardzības nodaļu, kas nodrošina darba aizsardzības sistēmas vadību atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Vairāk lasīt sadaļā "Darbinieku veselība un drošība".

Lai sasniegtu augstāk minēto stratēģisko mērķi, PD ir noteikti ikgadējie darbības rādītāji un gada sasniedzamie rādītāji, kuru ietvaros 2022. gadā īstenoti vairāki nozīmīgi projekti, kas noteikti Ilgtspējas stratēģijā un šādos dokumentos:

- PD darbības plāna 2022. gada izpildes atskaitē, kas sniedz visaptverošu pārskatu par mērķa izpildi 2022. gadā, atspoguļojot plānotās un veiktās darbības, sasniedzamos un faktiskos rezultātus, termiņus, iesaistītās struktūrvienības un izpildes statusu;
- Darba vides iekšējās uzraudzības plānā;
- Personāla attīstības plānā un šī plāna izpildē par 2021., 2022. gadu;
- MC stratēģijas īstenošanas plānā 2022.-2027. gadam;
- Profesionalitātes pārbaužu plānā 2022. gadam.

Saistībā ar lidostas “Rīga” darbības attīstību 2021. gada nogalē un 2022. gadā, tika pieņemts darbā liels darbinieku skaits, 2022. gada beigās sasniedzot 1 388 darbiniekus. Vairāk lasīt sadaļā “Darbinieku mainība”. Darbinieku atlase notika visa gada garumā, īstenojot liela apjoma piesaistes kampaņas, organizējot karjeras pasākumus un sadarbojoties ar izglītības iestādēm un nodarbinātības organizācijām. Savlaicīga darbinieku piesaiste 2022. gada pirmajā pusē ļāva lidostai “Rīga” vasaras ceļojumu sezonā izvairīties no citās Eiropas lidostās novērotā darbinieku trūkuma, kas izraisīja ievērojamu reisu kavēšanos.

Domājot par darbinieku piesaisti nākotnē, kā arī sniedzot ieguldījumu iedzīvotāju izglītībai, lidosta “Rīga” nodrošināja prakses vietas, tostarp aktualizēja noteikumus par mācību praksi lidostā “Rīga” un iesaistījās nodarbinātības pasākumos dažādām mērķauditorijām.

2022. gadā liels resurss tika veltīts jauno un esošo darbinieku apmācībai, kas notiek saskaņā ar Personāla apmācības un kompetences procedūru. Tika izstrādāts un apstiprināts MC stratēģijas īstenošanas plāns 2022.-2027. gadam, turpinājās darbs pie apmācību procesa modernizācijas un digitalizācijas, struktūrvienību apmācību vajadzību noteikšanas, izstrādātas jaunas mācību programmas un veiktas profesionalitātes pārbaudes, saskaņā ar Profesionalitātes pārbaužu plānu 2022. gadam. Papildus amatam nepieciešamajām apmācībām, darbiniekiem tika piedāvāti arī citi mācību kursi, par ko vairāk var lasīt sadaļā “Attīstība”.

Esošo darbinieku apmierinātībai un motivācijas celšanai, 2022. gadā īstenoti šādi būtiskākie pasākumi:

- pārskatīta Personāla politika;
- izstrādāta Motivācijas programma 2023. gadam;
- aktualizēta Personāla vadības rokasgrāmata;
- aktualizēta Attālinātā un elastīgā darba organizācijas procedūra;
- izstrādāts Apbalvojumu nolikums;
- ieviestas 2021. gadā izstrādātās izmaiņas darba samaksas sistēmā, kas paredz amatalgu pieaugumu;
- darbinieku individuālo amatalgu noteikšanai izstrādātas “Darbinieka amatalgas noteikšanas prasības”;
- operatīvajiem amatiem amatalgas diapazons (no/ līdz) ietvaros izstrādātas kvalifikācijas prasības/ kritēriji ar detalizētiem aprakstiem un amatalgas sadalījumu atbilstoši kritērijiem amatalgas paaugstināšanai;

- turpinājās darbs pie KPI sistēmas izstrādes, lai KPI plāna izpildi turpmāk sasaistītu ar prēmijas saņemšanu;
- tika paaugstināti vairāku piemaksu apmēri (vairāk lasīt sadaļā “Atalgojums”);
- īstenotas vairākas aktivitātes darbinieku fiziskajai veselībai un drošībai (vairāk lasīt sadaļā “Labbūtība” un “Darbinieku veselība un drošība”);
- ieviesta Ideju banka (vairāk lasīt sadaļā “Iekšējā komunikācija un iesaiste”);
- ieviests elektroniskais ikgadējās novērtēšanas modulis un pilnveidots attīstības pārrunu process. Attīstības pārrunas un pasākumi lidostā “Rīga” notiek saskaņā ar Personāla attīstības plānu.
- Apzinoties aktuālos psihoemocionālās jomas izaicinājumus, saistībā ar pandēmijas sekām, ģeopolitiskās situācijas saasināšanos, darba apjoma un slodzes pieaugumu, ekonomisko situāciju valstī un citiem izaicinājumiem, 2022. gadā lidosta “Rīga” īstenoja vairākas iniciatīvas veltītas darbinieku mentālajai veselībai. Vairāk lasīt sadaļā “Mentālā veselība un labbūtība”.

2022. gada beigās notika visaptveroša darba vides un iesaistes aptauja (iepriekš šāda aptauja notika 2019. gadā). Aptaujas rezultāti liecina, ka daudzās jomās ir panākti uzlabojumi, un gūts materiāls tālākam darbam darba vides un darbinieku iesaistes uzlabošanā. Vairāk lasīt sadaļā “Iekšējā komunikācija un iesaiste”.

Darbinieku sastāvs

2.7, 405-1

Lidostā “Rīga” 2022. gada 31. decembrī strādāja 1 388 darbinieki.

- Darbinieku sastāvs (valde, direktori, vietnieki): 37,5% sieviešu, 62,5% vīriešu
- Darbinieku sastāvs (bez augstākās vadības, ieskaitot darbiniekus, kas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā): 31% sieviešu, 69% vīriešu

Vīriešu īpatsvars lidostā “Rīga” ir veidojies vēsturiski un skaidrojams ar augstu tehnisko profesiju skaitu, kā arī profesijām, kurās ir nepieciešama augsta fiziskā izturība. 2022. gada laikā gaisa kuģu apkalpošanas aģenti tika pieņemti darbā lielā skaitā, saistībā ar darbības paplašināšanos virszemes apkalpošanā, ar ko arī saistāmas būtiskākās izmaiņas darbinieku sastāvā, salīdzinot ar 2021. gadu (plašāk sadaļā “Personāla mainība”). Tomēr 2022. gadā notika aktīvāka sieviešu iesaistīšanās tehniskās profesijās. Lai veicinātu lielāku sieviešu pārstāvību aviācijas nozarē, parakstot memorandu, 2022. gadā lidosta “Rīga” pievienojās IATA iniciatīvai “25by25”.

- Darba laiks (bez augstākās vadības, neieskaitot darbiniekus, kas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā): 18% normālais darba laiks, 82% summētais darba laiks.
- Darba laiks - 82% summētais darba laiks (neieskaitot augstāko vadību).
- Darba laiks - 81% summētais darba laiks (ieskaitot augstāko vadību, bet neieskaitot darbiniekus, kas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā).

Pamatā darba līgumu slēdz uz pilnu darba slodzi un nenoteiktu laiku. Uz nenoteiktu laiku 2022. gadā strādāja 937 vīrieši un 420 sievietes, bet uz noteiktu laiku – 20 vīrieši un 11 sievietes (t.i., galvenokārt uz bērna kopšanas atvaļinājuma laiku, kā arī ziemas

sezonas papildu lidlauka apkopes tehnikas vadītāji un amata vietas noteiktu projektu īstenošanai). Atsevišķos gadījumos, galvenokārt pēc darbinieka iniciatīvas darba līgumi var tikt noslēgti uz nepilnu slodzi. Uz pilnu slodzi lidostā "Rīga" 2022. gadā strādāja 928 vīrieši un 425 sievietes, bet uz nepilnu – 29 vīrieši un sešas sievietes. Kopumā 35 pilnas slodzes darbinieki, tostarp pieci vīrieši, atradās bērna kopšanas atvaļinājumā (darba līgums noslēgts uz nenoteiktu laiku).

- Darbinieku vecums (valde, direktori, vietnieki): 21% virs 50 gadiem, 79% vecumā no 30 līdz 50 gadiem
- Darbinieku vecums (bez augstākās vadības, ieskaitot darbiniekus, kas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā): 24% vecumā līdz 30 gadiem, 54% vecumā no 30 līdz 50 gadiem, 22% vecumā virs 50 gadiem

Vidējais lidostas "Rīga" darbinieku vecums ir 39 gadi (ieskaitot darbiniekus, kas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, un augstāko vadību).

- 42% darbinieku (ieskaitot vadību) ir nepilngadīgi bērni
- Lidostā "Rīga" strādā 1% darbinieku ar invaliditāti

TOP 3 departamenti ar lielāko darbinieku skaitu (ieskaitot direktorus):

- Virszemes apkalpošanas departaments (442),
- Drošības departaments (395),
- Lidlauka drošības un vadības departaments (278, ieskaitot sezonas darbiniekus).

TOP 5 amati ar lielāko darbinieku skaitu:

- 209 aviācijas drošības inspektori,
- 148 gaisa kuģu apkalpošanas aģenti,
- 52 lidlauka apkopes tehnikas vadītāji,
- 38 pasažieru apkalpošanas aģenti,
- 32 vecākie aviācijas drošības inspektori un 32 bagāžas apkalpošanas aģenti

Nodarbināto skaits pa jomām:

- drošība (33%),
- infrastruktūras uzturēšana (16%),
- pasažieru apkalpošana (37%),
- cita (13 %).

Visa informācija par personālu tiek ievadīta un uzkrāta "Microsoft Dynamics NAVISION 2018" programmā un aktuālajā personāla sarakstā. No šīm sistēmām tiek iegūti dati un analizēti atbilstoši nepieciešamībai.

Citi lidostas teritorijā strādājošie

2.8

Lidostas "Rīga" teritorijā strādā vairāk nekā 6 860 darbinieku - lidlauka pakalpojumu sniedzēju darbinieki, terminālī strādājošo nomnieku darbinieki, ārpakalpojumu sniedzēju darbinieki, kā arī valsts iestāžu darbinieki.

Tā kā šis ir pirmais ziņošanas gads šim indikatoram, izmaiņas salīdzinājumā pret iepriekšējo gadu tiks veiktas 2023. gada nefinanšu paziņojumā. Lidostai uz 2022. gada paziņojuma sagatavošanas laiku nav informācijas par iepriekš minēto uzņēmumu darbinieku līguma attiecībām. Lidosta tās plāno iekļaut 2023. gada nefinanšu paziņojumā.

Dati par darbinieku skaitu iegūti no 2021. gada pārskatiem vai vides pārskatiem, 2022. gadā tieši aptaujājot lidlauka pakalpojumu sniedzējus un apkopojot informāciju par izsniegtajām lidostas caurlaidēm.

Atalgojuma sistēma

2.20

Lidostas “Rīga” atalgojuma politikas mērķis ir stabila, vienmēr laikus izmaksāta un konkurētspējīga darbinieku darba samaksa ar sociālajām garantijām un pabalstiem, nodrošinot iekšējo un ārējo taisnīgumu.

Darba samaksas sistēma noteikta Darba samaksas nolikumā, ko veido amatalga, piemaksas un prēmijas (naudas balvas), kā arī jebkura cita veida atlīdzība saistībā ar darbu.

Darba samaksas sistēmu veido 16 amatalgas līmeņi. Amatalgas līmenis ir amatalgas diapazons (no/ līdz) noteiktām amatu grupām, kura ietvaros amatalga, pamatojoties uz tās veidošanas principiem, var mainīties.

Lidostas darbinieku amatalga veidota, nosakot amatu relatīvo vērtību, veicot amatu vērtēšanu, ņemot vērā šādus pamatkritērijus:

- atbildība – rīcības brīvība, ietekme uz rezultātu,
- problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana un sarežģītība,
- profesionālās zināšanas, tai skaitā izglītības līmenis un darba pieredze.

Nosakot individuālo algu darbiniekam tiek ņemts vērā:

- darbinieka darba stāžs,
- darba snieguma novērtējums,
- struktūrvienību papildus kvalifikācijas prasības/ kritēriji amatiem/ amatu grupām (ja tādas ir noteiktas).

Darbinieku individuālo amatalgu noteikšanai ir izstrādātas “Darbinieka amatalgas noteikšanas prasības.

Viens no nozīmīgākajiem projektiem pēc Covid-19 izraisītās krīzes, lidostas darbībai atjaunojoties un uzlabojoties finanšu rādītājiem, bija jautājums gan par visas atalgojuma sistēmas pārskatīšanu, gan darbinieku atalgojuma palielināšanu, kas tika veikta 2021. gadā un stājās spēkā no 2022. gada 1. janvāra.

Projektā ļoti liela nozīme bija vispusīgai izpētei un visu līmeņu darbinieku iesaistei, kas ietvēra šādas būtiskākās darbības:

- tika izveidota darba samaksas sistēmas darba grupa, kas izvērtēja esošo darba samaksas sistēmu un noteica izmaiņu nepieciešamību;

- esošās darba samaksas sistēmas izvērtēšanai un priekšlikumu sniegšanai sistēmas pilnveidošanai, kā arī lai iegūtu informāciju par aktuālajām darba samaksas tendencēm un labo praksi, tika piesaistīts ārējs konsultants;
- tika izvērtēta amatalgu konkurētspēja pa amatu grupām/ amatiem, izstrādāti priekšlikumi amatu līmeņu un amatalgu pārskatīšanai. Tika noteikti soļi amatalgas paaugstināšanai amata līmeņa ietvaros un kvalifikācijas prasības to sasniegšanai, kā arī apkopoti struktūrvienību priekšlikumi darbinieku individuālo amatalgu noteikšanai, izstrādātas prasības darbinieka amatalgas noteikšanai, papildu kvalifikācijas prasības/ kritēriji darbinieku individuālo amatalgu noteikšanai un noteiktas darbinieku individuālās amatalgas;
- darbinieku pārstāvji tika aicināti iesaistīties priekšlikumu izstrādē lidostas “Rīga” darba samaksas un motivēšanas sistēmas uzlabošanai. Papildus, vadītāji, LR Lidostu darbinieku arodbiedrība un uzticības personas tika aicināti sniegt savu vērtējumu un priekšlikumus;
- notika tematiskie vebināri darbiniekiem eksperta vadībā.

Darbinieki tika informēti par izmaiņām, izmantojot iekšējās komunikācijas rīkus, kā arī informācija par jaunajām amatalgām iekļauta aktuālajos darba sludinājumos. Lai veicinātu lidostas “Rīga” konkurētspēju darba tirgū un nodrošinātu amatiem atbilstošu atalgojumu, kopumā ir pārskatīti un noteikti 16 jauni darba algas samaksas līmeņi un amatalgu rāmji katrā no tiem. Vidējais amatalgas pieaugums bija no 15% līdz 25%. Lielāks pieaugums tika noteikts amatos, kuros algas, salīdzinot ar situāciju darba tirgū, bija mazāk konkurētspējīgas un kuros ir augstāka rotācija, vai vakances, kuras ilgstošāk netika aizpildītas.

Papildus, ir noteikts, ka tie darbinieki, kuri strādā summēto darba laiku, no 2022. gada samaksu par virsstundām saņems reizi divos mēnešos, nevis reizi četros, kā tas bija līdz šim.

Lidostā ir noteiktas vairāku veidu piemaksas:

- par virsstundām;
- par nakts stundām (no pirmās nakts stundas);
- par darbu svētku dienās;
- par papildu darbu, darba apjomu, intensitāti u.c.;
- par darbu īsajās maiņās līdz piecām stundām.

2022. gadā tika pārskatīti un paaugstināti arī vairāku piemaksu apmēri no 20% uz 30%.

2022. gadā tūpinājās darbs pie darba samaksas sistēmas pilnveidošanas. Tika pārskatīta un apstiprināta Personāla politika un darbinieku Motivācijas programma 2023. gadam.

Lai izstrādātu lidostas “Rīga” galvenos veiktspējas rādītāju (KPI) sistēmu un izstrādātu/ pārskatītu bonusu sistēmu, tika izveidota KPI sistēmas darba grupa. Darba grupas izvēlētais KPI izstrādāšanas un ieviešanas veids ir balstīts uz saskaņotas darbības veicināšanu lidostas “Rīga” stratēģisko mērķu sasniegšanā ar pakāpenisku sistēmas ieviešanu, sākotnēji sasaistot to ar struktūrvienību darbības plāniem. Galvenais pamatnosacījums – KPI ir svarīgs struktūrvienības darba rādītājs un palīdz mērīt progresu ceļā uz lidostas “Rīga” stratēģisko mērķu sasniegšanu. Noteiktā mērķa

īstenošanai, tai skaitā sasaistei ar bonusa saņemšanu, ir pārskatīts un precizēts galveno darbības rādītāju saraksts, izstrādāta Darbības plāna izstrādes instrukcija un izveidota darbības plāna sagatave. Kvantitatīvie KPI tiks mērīti saskaņā ar noteikto darbības rādītāja mērķi/ sasniedzamo rezultātu un kvalitatīvie - saskaņā ar Darbības plānā noteikto termiņu/ izpildes statusu. KPI bonusu sistēmas piešķiršana ir plānota no 2024. gada.

2022. gadā SIA “Fontes vadības konsultācijas” salīdzināja lidostas “Rīga” atalgojuma praksi ar Latvijas atalgojuma tirgu. Atalgojuma pētījuma rezultāti apliecināja, ka uz pētījuma saņemšanas brīdi lidostas “Rīga” darbinieku amatalga ir konkurētspējīga, tādēļ tika nolemts nepārskatīt amatalgu apmērus 2023. gadā kopumā, bet skatīt individuālos gadījumus.

2022. gadā ieviesti vairāki jaunumi:

- pilnveidota piemaksu sistēma Gaisa kuģu apkalpošanas nodaļā, piesaistot to izmērāmajam pārkrautajam darba apjomam;
- no 2022. gada 1. jūnija ieviests jauns piemaksu veids par īsajām maiņām (maiņas garums nepārsniedz 3-5 h) visās lidostas “Rīga” struktūrvienībās.

No 2023. gada 1. janvāra pilnā apmērā ir atjaunota atvaļinājuma pabalsta izmaksa saskaņā ar Darba koplīguma nosacījumiem (2022. gadā atvaļinājuma pabalsts tika izmaksāts visiem darbiniekiem vienlaicīgi, gada beigās) un saglabāts divu mēnešu uzskaites periods summētā darba laika darbiniekiem.

2022. gadā tika izstrādāts un apstiprināts Apbalvojumu nolikums, kas stājas spēkā no 2023. gada 1. janvāra. Tā mērķis ir noteikt kārtību, kādā lidostas “Rīga” darbiniekiem tiek izteikta atzinība un pateicība par nozīmīgiem darbiem vai ieguldījumu lidostas darbības nodrošināšanā un attīstības veicināšanā, atzīmēt darbiniekam vai lidostai “Rīga” svarīgus notikumus, noteikt apbalvojumu veidus un to piešķiršanas kārtību.

Lai atbalstītu darbiniekus saistībā ar energoresursu cenu kāpumu apkures sezonā, 2022. gada nogalē tika lemts par ikmēneša pabalsta 200 EUR apmērā (pirms nodokļu nomaksas) izmaksāšanu visiem darbiniekiem, kuriem uz pabalsta izmaksas dienu ir beidzies pārbaudes laiks, izņemot sezonas darbiniekus. Pabalsta izmaksas notiek no 2023. gada janvāra līdz martam.

Darba koplīgums

2.30

Darba koplīgums, kas noslēgts starp lidostu “Rīga” un LR Lidostu darbinieku arodbiedrību, veicina darbinieku tiesisko, ekonomisko un sociālo interešu aizsardzību papildus tiesību aktos noteiktajām prasībām. 2022. gadā spēkā esošais darba koplīgums attiecās uz 99% lidostas “Rīga” darbinieku (izņemot sezonas darbiniekus), kuriem ir beidzies pārbaudes laiks. Darba koplīgums attiecas ne tikai uz arodbiedrības biedriem, bet uz visiem uzņēmumā nodarbinātajiem.

Aktuālā koplīguma redakcija tika apstiprināta 2020. gada 6. martā darbinieku pārstāvju kopsapulcē, ar to noslēdzot 2019. gadā iesāktu darbu pie koplīguma izmaiņām. Darba koplīgums tika noslēgts uz diviem gadiem (ar iespēju pagarināt uz nākamo gada periodu). Jaunā darba koplīguma redakcija iekļāva vairākus būtiskus uzlabojumus lidostas darbiniekiem, piemēram, vairāku pabalstu paaugstinājumu un piemaksas par nakts darbu no pirmās stundas, kā arī lielāku arodbiedrības iesaisti darba vides uzlabošanas procesos un lidostas atbalstu arodbiedrībai.

Kopš 2020. gada darbinieku kopsapulcē ievēlētas septiņas darbinieku uzticības personas, kuras aktīvi iesaistās darbinieku interešu pārstāvībā, piemēram, darba aizsardzības procesos, darba grupās u.c.

Covid-19 pandēmijas laikā, ievērojami samazinoties lidostas ieņēmumiem, atsevišķu finansiālu labumu izmaksa tika uz laiku aizturēta, situācijai uzlabojoties, ar 2023. gadu pilnā apmērā atjaunota Koplīgumā noteiktā kārtība. 2022. gadā risinājās lidostas un darbinieku pārstāvju sarunas par citi labumu un atbalsta iespējām turpmāk.

Saskaņā ar Darba likumu, visi darba tiesību (t.sk. darba samaksas) un darba aizsardzības jautājumi vienlīdz attiecas uz visiem darbiniekiem.

Diskriminācijas novēršana un vienlīdzīgas iespējas

3.3., 406-1, 405-2

Lidostā “Rīga” nav definētas dzimumu kvotas. Uzņēmums ievēro dzimumu līdztiesību – darbiniekus pieņem darbā un nodarbina, balstoties uz amata prasībām – potenciālu apgūt un spēju veikt noteiktos pienākumus un uzdevumus, – un amatam nepieciešamo kvalifikāciju. Darbinieku atlase notiek, ievērojot darba tiesību normas, vienlīdzīguma un atšķirīgas attieksmes aizlieguma tiesību principus, konfidencialitāti attiecībā uz pretendentu sniegto informāciju un atlases gaitu. Darba intervijas beigās intervētie kandidāti ar savu parakstu vai rakstiski e-pastā apliecina, ka atlasē nav uzdoti diskriminējoši jautājumi.

2022. gadā, aktualizējot Ētikas kodeksu, tajā tika iekļauts atšķirīgas attieksmes un diskriminācijas aizliegums atkarībā no dzimuma, rases, ādas krāsas, vecuma, invaliditātes, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem.

Šis aizliegums ir ietverts arī Personāla politikā, kas nosaka, ka, dibinot darba tiesiskās attiecības, kā arī darba tiesisko attiecību pastāvēšanas laikā, it īpaši paaugstinot darbinieku amatā, nosakot darba apstākļus, darba samaksu vai profesionālo apmācību, vai kvalifikācijas paaugstināšanu, lidosta ievēro atšķirīgas attieksmes un diskriminācijas aizliegumu atkarībā no darbinieka dzimuma, darbinieka rases, ādas krāsas, vecuma, invaliditātes, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem.”

Lidosta “Rīga” 2022. gada 8. novembrī pievienojās IATA dzimumu līdztiesības iniciatīvai “25by2025”, kas paredz līdz 2025. gadam veicināt lielāku sieviešu pārstāvniecību aviācijas nozarē. Apņemšanos lidostas vārdā IATA konferencē “Wings of Change” Stambulā parakstīja uzņēmuma valdes priekšsēdētāja Laila Odiņa. IATA

brīvprātīgā dzimumu līdztiesības iniciatīva “25by2025” tika ieviesta, lai vairotu izpratni par nepieciešamību uzlabot sieviešu pārstāvniecību aviācijas nozarē un radītu iespējas ikviena talanta attīstībai neatkarīgi no dzimuma.

Par diskriminācijas gadījumiem darbiniekiem ir iespēja ziņot, izmantojot ziņošanas iekštīkla rīku “Ētikas kodeksa pārkāpumi”. Plašāka informācija par ziņošanas rīku ir pieejama sadaļā “Ētika, pretkorupcijas politika un interešu konflikta novēršana”.

Lidostā “Rīga” 2022. gadā nav reģistrēts neviens diskriminācijas gadījums. Vairāk lasīt sadaļā “Komunikācija par kritiskiem jautājumiem”.

Lidostā nav atšķirības starp amatalgu atkarībā no dzimuma. Visiem darbiniekiem ir vienādas un skaidri zināmas iespējas. Arī 2022. gadā veiktajā darbinieku aptaujā, abi dzimumi vienādi ar 3,5 punktiem novērtē apgalvojumu “Par savu darbu es saņemu pienācīgu atlīdzību”. Sievietes nedaudz augstāk nekā vīrieši novērtē savas algas konkurētspēju Latvijas tirgū. Uz apgalvojumu “Mans atalgojums ir konkurētspējīgs attiecībā pret to, ko par līdzīgu darbu saņem citos Latvijas uzņēmumos”, sieviešu novērtējums bija 3,6 punkti, vīriešu - 3,5 punkti. Plašāk par amatalgas noteikšanu lasīt sadaļā “Atalgojuma sistēma”.

Darbinieku veselība un drošība

3.3.

Tā kā lidosta “Rīga” ir paaugstinātas bīstamības objekts, tās viena no galvenajām pamatvērtībām ir drošība un drošums. Lidostas darbinieku, pasažieru, viesu un sadarbības partneru drošība un drošums ir lidostas “Rīga” lēmumu, procesu un rīcības stūrakmens.

Lidostā ir noteikta Drošības politika, kuras mērķis ir samazināt līdz minimumam ar lidostas darbību saistītos riskus un apdraudējumus lidojumu drošībā, kas sevī ietver augstākās vadības apņemšanos izpildīt lidostas darbībai noteiktās prasības un nepārtraukti pilnveidot ar lidostas drošību un drošumu saistošās nianšes. Vairākos drošības politikas īstenošanas pamatprincipos ir akcentēta darbu aizsardzība, piemēram, apņemties nodrošināt drošu darba vidi visiem lidlaukā strādājošiem darbiniekiem, nodrošināt, ka darbu veic tikai atbilstoši apmācīti darbinieki, garantēt iespēju visiem nodarbinātajiem piedalīties drošības veidošanā un uzturēšanā, kā arī nodrošināt iespēju ziņot par drošības gadījumiem vai pārkāpumiem.

Lidostas darbinieku un arī citu uzņēmuma teritorijā strādājošo darbinieku drošību un darba aizsardzību nodrošina augsti attīstītas drošības pārvaldības un darba aizsardzības sistēmas, kuras ietvaros ikdienā tiek veidota un uzturēta drošāka un veselībai mazāk kaitīga darba vide, kurā ar dažādiem preventīviem pasākumiem tiek novērsti vai līdz minimumam samazināti kaitīgie darba vides riska faktori. Lidosta “Rīga” iegulda līdzekļus darbinieku veselības veicināšanā un darba vides uzlabošanā.

Ņemot vērā lidostas darbības specifiku un lielo darbinieku skaitu, lidostā “Rīga” par atbildīgajiem darba aizsardzībā ir noteikti un atbilstoši apmācīti 75 darbinieki, kuri savā struktūrvienībā savas kompetences ietvaros ikdienā atbild par savā pakļautībā esošo darbinieku darba aizsardzību. Visi atbildīgie par darba aizsardzību ir noteikti ar

rīkojumu, kā arī lidostā iekšēji tiek apmācīti darba aizsardzības jautājumos ar īpašu lidostas “Rīga” iekšējo darba aizsardzības apmācības programmu.

Saistībā ar plašo lidostas “Rīga” darbības spektru un specifiku, darba aizsardzības speciālistu pārvaldībā ir 39 darba aizsardzības instrukcijas, 33 bīstamās iekārtas, vairāk nekā 800 mērīšanas iekārtas, sešas darba aizsardzības apmācību programmas, aptuveni 8 700 novērtēti darba vides riski gadā (amatu skaits reizināts ar kaitīgajiem darba vides riska faktoriem gadā), vairāk nekā 40 kaitīgie darba vides riska faktori, uz kuriem darbinieki tiek nosūtīti uz obligātajām veselības pārbaudēm, aptuveni 43 individuālo aizsardzības līdzekļu veidi un 93 darba apģērbu un darba apavu veidi.

2022. gada ietvaros darba aizsardzības speciālistu resursus lielā mērā aizņēma pieaugušais nelaimes gadījumu darbā skaits, to izmeklēšana un preventīvo pasākumu īstenošana. Gada ietvaros darba aizsardzības speciālisti izveidoja jaunu iekšējo normatīvo dokumentu – darba aizsardzības rokasgrāmatu, kurā iekļauta arī lidostas “Rīga” darbības specifikai atbilstoša darba vides risku novērtēšanas metodoloģija. Tāpat darba aizsardzības speciālistu komanda turpināja veikt ikdienas darbus – uzraudzīt lidostas bīstamās iekārtas un mērīšanas līdzekļus, veikt apsekojumus darba aizsardzības prasību ievērošanas kontrolei gan lidostas darbiniekiem, gan lidostas teritorijā notiekošajos būvniecības darbos, organizēt darbinieku apmācības darba aizsardzības jautājumos, organizēt darbinieku obligātās veselības pārbaudes, veikt darba vides risku novērtēšanu un izstrādāt saistošo dokumentāciju u.c.

Lidosta “Rīga” katru gadu izstrādā darba vides iekšējās uzraudzības plānu, kurā ir noteikti veicamie uzdevumi darba aizsardzības jomā. Reizi ceturksnī tiek sniegtas atskaites valdes priekšsēdētājam un dokumenta atskaite ir visiem darbiniekiem pieejama lidostas iekšējā dokumentu vadības sistēmā.

2022. gada 29. aprīlī lidosta “Rīga”, parakstot hartu, pievienojās SIA “Schwenk Latvia” iniciatīvai “Misija nulle”, kuras virsmērķi ir:

-
- novērst darbā un ar to saistīto ārējo apstākļu rezultātā bojāgājušo skaitu;
 - būtiski mazināt nelaimes gadījumu skaitu darba vietās, tiecoties uz "0";
 - preventīvi ieviest pasākumus darbinieku veselības aizsardzībai un saglabāšanai.
-

Arodveselības un darba aizsardzības vadības sistēma

403-1, 403-8

Darba aizsardzības sistēmu un organizācijas kārtību lidostā “Rīga” veido, pamatojoties uz LR normatīvo aktu un uzņēmumā noteiktajām darba aizsardzības prasībām. Darba aizsardzības prasības reglamentē Darba aizsardzības rokasgrāmata, ko apstiprina valdes priekšsēdētājs. Rokasgrāmata stājās spēkā 2022. gada 31. oktobrī. Ar tās spēkā stāšanos tika anulēta Darba aizsardzības organizācijas procedūra. Rokasgrāmatā ir iekļauta informācija par pienākumiem un atbildību darba aizsardzībā, darba aizsardzības pasākumiem, darba vides iekšējo uzraudzību, darba vides risku novērtēšanas metodoloģiju, darbinieku apmācībām darba aizsardzības jomā, obligātajām veselības pārbaudēm, individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, bīstamajām iekārtām, mērīšanas līdzekļiem, nelaimes gadījumiem darbā un gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem

darbā, kā arī darba aizsardzības uzraudzību un kontroli, kas attiecas uz visām lidostas struktūrvienībām un ir saistoša visiem lidostas “Rīga” darbiniekiem.

Lidostas darba vides iekšējās uzraudzības plāns 2022. gadam tika saskaņots un apstiprināts 2022. gada 27. janvārī, kurā tika noteikta darba aizsardzības jautājumu organizēšana uzņēmumā 2022. gadam.

Apņemšanās drošības mērķu sasniegšanai ir izvirzītas Drošības politikā. Lidostas drošības mērķi 2022. gadam apstiprināti 2022. gada 14. februāra valdes sēdē, kuros ir iekļauti arī darba aizsardzības mērķi:

- nepieļaut nelaimes gadījumu darbā (ar darbspēju zaudējumu) un darba traumu (bez darbspēju zaudējuma) skaitu, DPS kontrolējamo procesu ietvaros, darbiniekiem lielāku kā 1,03 gadījumi uz 1 000 lidojumiem. Ņemot vērā, ka 2022. gadā lidostas “Rīga” darbība strauji atjaunojās pēc diviem Covid-19 gadiem un attiecīgi apkalpoto reisu skaits būtiski pieauga, rezultātā notika vairāk nelaimes gadījumi darbā gan lidostas darbinieku, gan citu uzņēmumu darbinieku vidū, līdz ar ko mērķis netika sasniegts (1,15 gadījumi uz 1 000 lidojumiem).
- Nepieļaut nelaimes gadījumu darbā (ar darbspēju zaudējumu) un darba traumu (bez darbspēju zaudējuma) skaitu lidostas “Rīga” darbiniekiem, DPS kontrolējamo procesu ietvaros, lielāku kā 0,02 gadījumi pret darbinieku skaitu lidostā “Rīga”. Ņemot vērā, ka darbinieku skaits ar darba stāžu līdz vienam gadam 2022. gada beigās sasniedza aptuveni 40% no visiem lidostas darbiniekiem, kā arī apkalpoto reisu skaits būtiski pieauga, palielinājās darba traumu skaits un mērķis netika sasniegts (0,04 gadījumi pret darbinieku skaitu).

Bīstamības identificēšana, risku novērtēšana un negadījumu izmeklēšana

403-2

Darba aizsardzības jomā lidostā “Rīga” ir noteikti darba devēja, struktūrvienību vadītāju un darbinieku pienākumi, tiesības un atbildība. Lidostā “Rīga” par darba aizsardzības sistēmas uzturēšanu un pilnveidošanu atbildīgi trīs darba aizsardzības speciālisti – darba aizsardzības vadītājs, vecākais darba aizsardzības speciālists un darba aizsardzības speciālists. Visu lidostas darba aizsardzības speciālistu profesionālā kvalifikācija ir atbilstoša amata pienākumu veikšanai – diviem speciālistiem ir profesionālā maģistra grāds darba aizsardzībā un profesionālā kvalifikācija “Darba aizsardzības vecākais speciālists”, vienam – profesionālais bakalaura grāds darba aizsardzībā un profesionālā kvalifikācija “Darba aizsardzības vecākais speciālists”.

2021. gada septembrī PD tika izveidota atsevišķa struktūrvienība – Darba aizsardzības nodaļa – ar trim iepriekš minētajiem amatiem. Struktūrvienību vada darba aizsardzības vadītājs. Struktūrvienība ir pakļauta Personāla departamenta direktoram.

Plašāka informācija par iekšējiem normatīviem, kas nosaka veicamās darbības, ja noticis nelaimes gadījums, ir pieejama sadaļā “Nelaimes gadījumi darba vietā”.

Saskaņā ar dokumentu DPS rokasgrāmatu uzņēmumā ir ieviesta un tiek uzturēta brīvprātīgā ziņošanas sistēma. Tā nosaka, ka lidostas un lidostā strādājošo citu

kompāniju vadība apņemas nepiemērot soda sankcijas pret ziņotājiem, ja vien drošības incidents nav iestājies nolaidības, tīšas darbības vai bezdarbības dēļ.

Īpaša vērība darba aizsardzības jomā 2022. gadā tika pievērsta darbinieku apmācībai un darba vides risku novērtēšanas metodoloģijas pilnveidošanai. 2022. gadā tika pārstrādāta darba vides risku novērtēšanas metodoloģija, kas tika pielāgota lidostas darbības un amatu specifikai, un tā tika iekļauta Darba aizsardzības rokasgrāmatā. Saistībā ar darbinieku apmācībām darba aizsardzībā tika aktualizētas darba aizsardzību saistošās apmācību programmas lidostas “Rīga” darbiniekiem – instruktažas darba aizsardzībā, kuras apgūst e-apmācību vidē (biroja darbiniekiem, Drošības departamenta darbiniekiem un Virszemes apkalpošanas departamenta Gaisa kuģu apkalpošanas darbiniekiem), kā arī piesaistīts jauns ārējo apmācību sniedzējs, kas nodrošināja darbinieku apmācības paaugstinātas bīstamības darbos un bīstamo iekārtu apkalpošanā.

Darba vides risku faktoru novērtējums

403-4, 403-7, 403-10

Lidostas darba vides risku novērtēšanā kā pamatmetode tiek izmantota Puskvantitatīvā 9x9 ballu metode, kuras pamatā ir uzņēmuma darbības jomai piemēroti kontroljautājumi, kas izriet no likumdošanas un praktiskās pieredzes, un ar kuru palīdzību nosaka darba vietā pastāvošos darba vides riska faktorus un veicamos preventīvos pasākumus to novēršanai vai samazināšanai. Darba vides risku novērtēšanas palīgmetode ergonomisko risku noteikšanai tiek izmantota SGR – A metode (smagumu pārvietošanai ar rokām) un SGR – B metode (smagumu stumšana, vilkšana).

Darba vides risku novērtēšana notiek saskaņā ar apstiprināto darba vides iekšējās uzraudzības plānu 2022. gadam, darba vides risku novērtējuma dokumentācijas izstrādē izmantojot augstāk minēto metodoloģiju, kas ir iekļauta Darba aizsardzības rokasgrāmatā.

Darba vides risku novērtēšanas ietvaros katrā struktūrvienībā ne retāk kā reizi gadā notiek darba vides (tajā esošo darba vietu un darba veidu) pārbaude, nosakot darba vidē pastāvošos darba vides faktorus un konstatētos faktorus, kas rada vai var radīt risku darbinieku drošībai un veselībai. Pēc darba vides risku novērtēšanas apsekojumu veikšanas tiek sagatavota darba vides risku novērtēšanas dokumentācija – darba vietas un darba veida riska novērtēšanas protokoli, obligāto veselības pārbaūžu saraksts, individuālo aizsardzības līdzekļu saraksts, darba vides indikatīvo mērījumu protokols un preventīvo pasākumu plānu darba aizsardzībā.

Saskaņā ar Puskvantitatīvo metodi, katra darba vides riska faktora riska pakāpes noteikšana tiek aprēķināta, reizinot riska varbūtību ar riska seku pakāpi. Ja aprēķinu rezultātā riska pakāpe ir III (ciešams risks) vai augstāka, tiek ieviesti riska mazināšanas pasākumi. Šādos gadījumos tiek sagatavots preventīvo pasākumu plāns darba aizsardzībā, nosakot atbildīgos darbiniekus un izpildes termiņus.

2022. gadā darba vides risku novērtēšana notika visās lidostas “Rīga” struktūrvienībās – 11 departamentos, četrās vienībās un 33 nodaļās. Darbiniekiem un uzticības personām vai darbinieku pārstāvjiem pēc darba vides risku novērtēšanas dokumentu

apstiprināšanas tiek nodrošināta iespēja iepazīties ar savam departamentam/ struktūrvienībai saistošo darba aizsardzības dokumentāciju, tai skaitā ar darba vides riska novērtējumiem darba vietai un darba veidam, obligāto veselības pārbaūžu sarakstu, individuālo aizsardzības līdzekļu sarakstu, darba vides indikatīvo mērījumu protokoliem un preventīvo pasākumu plānu darba aizsardzībā.

Darba koplīgums un Darba aizsardzības rokasgrāmata paredz darbinieku iesaisti darba aizsardzības sistēmas uzlabošanā, kā arī nosaka un apraksta darba aizsardzības organizācijas kārtību, lai uzlabotu darbinieku drošību un veselības aizsardzību darbā. Darba vides riskus novērtē darba aizsardzības speciālisti, papildus iesaistot uzticības personas vai darbinieku pārstāvjus, darbiniekus, kuri strādā attiecīgajā darba vietā un to pārzina, un konkrētās struktūrvienības vadītāju vai viņa deleģētu pārstāvi. 2022. gadā uzticības personas piedalījās 26 nelaimes gadījumu izmeklēšanas komisijās un četrās departamentu darba vides risku novērtēšanās.

Papildus darba vides risku novērtēšanai 2022. gadā ir reģistrēti 13 darba vietu apsekošanas akti, par to, ka ir veiktas darba aizsardzības prasību ievērošanas pārbaudes darba vietās.

Lidostas “Rīga” darba aizsardzības speciālisti 2022. gada ietvaros aktīvi iesaistījās Virszemes apkalpošanas departamenta Gaisa kuģu apkalpošanas nodaļas darbinieku brīfingos, informējot darbiniekus par notikušiem nelaimes gadījumiem struktūrvienībā, kā arī veidojot atgriezenisko saiti, aicinot darbiniekus izteikties par līdzīgām vai citām bīstamām situācijām darba vietā, kur pastāv iespēja gūt darbinieku traumatismu, kā arī uzklusot ieteikumus, kas varētu novērst bīstamību darba vietās.

No 2022. gada maija kopā ar nelaimes gadījumā darbā cietušā augstākstāvošo vadību notiek tikšanās ar nelaimes gadījumos cietušajiem darbiniekiem, pēc to atgriešanās darbā, lai vēlreiz izrunātu notikušo un noteiktu papildus preventīvās darbības. Tikšanās laikā no darbiniekiem tiek iegūta informācija par nepieciešamiem uzlabojumiem darba aizsardzības jomā.

Darba aizsardzības instrukcijās un apvienotajās aprīkojuma lietošanas un darba aizsardzības instrukcijās ir noteikti darbinieka veselībai kaitīgie darba vides apstākļi, kā arī aizliegums sākt un turpināt darbu, ja konstatē iekārtu/ aprīkojuma bojājumus, kas var apdraudēt darbinieka veselību. 2022. gada ietvaros desmit darba aizsardzības instrukcijas tika pārskatītas un aktualizētas, bet viena - anulēta. Saistībā ar jauna aprīkojuma iegādi tika no jauna izstrādāta viena lietošanas un darba aizsardzības instrukcija sadarbībā ar Lidlauka drošības un vadības departamentu.

Ziņošanas kārtība

Ziņošanas kārtību par notikušiem vai gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem reglamentē Darba aizsardzības rokasgrāmata. Ziņošanas kārtība ir noteikta arī katras darba aizsardzības instrukcijas sadaļā “Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās”, kur ir aprakstīta darbinieku rīcība darba aprīkojuma bojājuma gadījumos, pirmās palīdzības sniegšanas un ugunsgrēka gadījumos un tad, ja ir radusies cilvēku veselībai un dzīvībai bīstama situācija.

Par notikušiem vai gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem darbinieki var ziņot arī anonīmi, izmantojot brīvprātīgās drošības gadījumu ziņošanas sistēmu, aizpildot

veidlapu Drošības ziņojums vai drošības ziņojumu lidostas “Rīga” interneta vietnē vai iekštīkla vietnē ERIX – Help desk “Drošības ziņojums”, vai arī aizpildot pieteikumu lidostas intranetā ERIX – Help desk “Darba aizsardzība”.

Ja informācija no darbinieka ir iegūta, izmantojot incidentu ziņošanas sistēmu, un darbinieks ziņo par savas darbības izraisītiem draudiem drošai lidlauka darbībai, un ja viņa rīcībai nav bijis ļaunprātīga nodoma, iesniegto informāciju nedrīkst izmantot darbinieka sodīšanai.

Nelaiimes gadījumu darbā izmeklēšana

2022. gadā lidostā “Rīga” notika 28 nelaimes gadījumi darbā ar klasifikāciju - veselības traucējumi nav smagi, viens nelaimes gadījums ar klasifikāciju – smagi veselības traucējumi – un viens nelaimes gadījums, kurā konstatēts inficēšanās risks. Lidosta “Rīga” 2022. gadā no Valsts Darba inspekcijas nav saņēmusi aizrādījumus par pārkāpumiem, neatbilstībām vai soda sankcijām.

Katrs nelaimes gadījums darbā tika izmeklēts 2009. gada 25. novembra MK noteikumos Nr. 950 “Nelaiimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība” noteiktajā kārtībā, kā arī lidostas “Rīga” noteiktajā kārtībā saskaņā ar rīkojumu Nr. 22/37B “Par atbildīgo personu rīcību pēc notikuša nelaimes gadījuma darbā”, nelaimes gadījumu darbā izmeklējot kopā ar nelaimes gadījumu izmeklēšanas komisiju.

Nelaiimes gadījumu darbā koeficientu lidostā “Rīga” aprēķina, ņemot vērā darbinieku skaitu (2022. gadā šis koeficients bija 0,04, 2021. gadā – 0,02) un nelaimes gadījumu skaitu (2022. gadā šis koeficients bija 1,15, 2021. gadā - 1,23) darbā uz 1 000 lidojumiem (lidostas “Rīga” lidlaukā strādājošo uzņēmumu darbiniekiem, ieskaitot lidostas darbiniekus).

Informācija par nepieciešamajiem darba vides uzlabošanas pasākumiem, tai skaitā bīstamām situācijām un neatbilstošu darba vidi, tiek saņemta gan no darbinieku uzticības personām, ar kurām periodiski tiek organizētas sanāksmes, lai apspriestu visu aktuālo informāciju gan par personāla, gan darba aizsardzības jautājumiem, gan caur “Help desk”, gan uz darba aizsardzības kopējo e-pastu.

2022. gadā notika trīs tikšanās ar galveno uzticības personu, kuru laikā tika izrunātas aktuālās tēmas un jautājumi gan par darba aizsardzības jautājumiem, gan personāla jautājumiem, un papildus ierastajam, lidostas “Rīga” galvenā uzticības persona kopā ar PD un Virszemes apkalpošanas departamenta vadību piedalījās trīs sanāksmēs par Virszemes apkalpošanas departamenta Gaisa kuģu apkalpošanas nodaļas darba apstākļu uzlabošanu.

Ar darbu saistītu negadījumu izmeklēšanu lidostā “Rīga” nosaka dokumenta Darba aizsardzības rokasgrāmata 13. sadaļa “Nelaiimes gadījumi darbā un gandrīz notikuši nelaimes gadījumi darbā”, kur ir atrunātas vispārīgās prasības, ziņošanas kārtība, nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas kārtība, nelaimes gadījumu darbā reģistrēšana un uzskaitē.

Gan Darba aizsardzības rokasgrāmatā, gan rīkojumā Nr. 22/37B “Par atbildīgo personu rīcību pēc notikuša nelaimes gadījuma” tiek noteikta atbildīgo personu rīcība pēc

notikuša nelaimes gadījuma darbā, kārtība kā tiek izmeklēti negadījumi, un noteikts nelaimes gadījumu izmeklēšanas komisijas sastāvs.

Katru nelaimes gadījumu darbā izmeklē lidostas darbinieki šādā sastāvā:

- cietušā augstākstāvošais vadītājs,
- cietušā tiešais vadītājs,
- darba aizsardzības speciālists,
- uzticības persona,
- DPS vadītājs vai pārstāvis.

Ja cietušajam ir iestājušies smagi vai iespējami smagi veselības traucējumi, vai iestājusies cietušā nāve, tad nelaimes gadījumu darbā izmeklē Valsts Darba inspekcijas izveidota izmeklēšanas komisija, kuras sastāvā no lidostas puses tiek iekļauti divi darba aizsardzības speciālisti, kuriem no lidostas "Rīga" valde ir piešķīrusi atbilstošas pilnvaras.

Nelaimes gadījumu izmeklēšanas laikā tiek noteiktas preventīvās un korektīvās darbības, kas arī tika fiksētas nelaimes gadījumu izmeklēšanas aktos, kas tiek iesniegti Valsts Darba inspekcijā, ar mērķi novērst konkrēti notikušo un līdzīgu nelaimes gadījumu atkārtošanos. Piemēram, nosūtīšana atkārtotai obligātajai veselības pārbaudei, neplānota darbinieku darba aizsardzības instruēšana un informēšana par notikušajiem nelaimes gadījumiem, darbam paredzētā aprīkojuma uzlabošana un nomaiņa, instrukciju izstrādāšana, infrastruktūras uzlabošana, atkārtotas instruktāžas veikšana u.c.

Pēc katra nelaimes gadījuma darbā tiek sagatavoti darba aizsardzības ziņojumi, kurā ir iekļauts nelaimes gadījuma situācijas izklāsts, cietušā traumas raksturojums, nelaimes gadījuma cēlonis un noteiktas preventīvās darbības, ko ikviens ikdienā var ievērot, lai novērstu līdzīgi negadījumu atkārtošanos (2022. gadā kopā 12 ziņojumi par notikušiem nelaimes gadījumiem darbā). Visi darba aizsardzības ziņojumi tiek regulāri ievietoti vēstkopā "e-Rix ziņo", atrodami darba aizsardzības publiskajā mapē un tiek izmantoti/ ievietoti aktuālajās darba aizsardzības apmācībās.

DPS vienība reizi mēnesī organizē darba grupas sanāksmes, kurās darba grupa izrunā aktuālos drošības incidentus, t.sk. darba aizsardzībā notikušos gadījumus – nelaimes gadījumus, gandrīz notikušos nelaimes gadījumus, potenciālas bīstamības darba vidē u.c.

Nelaimes gadījumi darba vietā

403-9, LA6

2022. gadā uzņēmumā reģistrēto nelaimes gadījumu koeficients uz vienu darbinieku ir 0,04 gadījumi, tostarp 28 nelaimes gadījumi ar darbspēju zaudējumu (pēc klasifikācijas veselības traucējumi nav smagi), viens nelaimes gadījums ar darbspēju zaudējumu (pēc klasifikācijas veselības traucējumi ir smagi), viens nelaimes gadījums, kur pastāv inficēšanās risks, bet tūlītēja darba nespēja neiestājās, un 29 gandrīz notikuši nelaimes gadījumi bez darbspēju zaudējuma.

Nemot vērā, ka no visiem notikušajiem nelaimes gadījumiem darbā, 25 negadījumos cieta darbinieki ar stāžu līdz vienam gadam, var secināt, kā viens no galvenajiem iemesliem negadījumu skaitam ir 2022. gadā, ir pieņemto darbinieku skaits, kas gada griezumā bija 586 darbinieki jeb 42% darbinieki no visiem lidostas “Rīga” darbiniekiem uz 2022. gada 31. decembri. Papildus, arī pieaugošais lidojumu skaits un attiecīgi strauji augošais darba apjoms veicināja nelaimes gadījumu darbā palielinājumu, jo uz 2022. gada decembri, lidojumu skaita pieaugums attiecībā pret 2021. gadu bija 40%. Abu iepriekš minēto faktoru rezultātā palielinājās arī nelaimes gadījumu skaits.

Visvairāk nelaimes gadījumu darbā skaits reģistrēts 2022. gada janvārī un jūnijā. Janvārī nelaimes gadījumi darbā notika nelabvēlīgu ziemas laikapstākļu dēļ un ir galvenokārt ir saistīti ar paslīdēšanu uz slidenām virsmām. Šāda tendence bija novērojama arī iepriekšējos gados. Savukārt jūnijā bija ievērojams reisu skaita pieaugums un attiecīgi lielāks darba apjoms, kas rezultējas ar darba steigu, darbinieku nogurumu u.c.

Visbiežāk traumētās ķermeņa daļas ir ekstremitātes – rokas pirksti, plaukstas, potītes, pēdas un mugura. Galvenie traumu veidi ir saistīti ar dažādu ķermeņa daļu iespiešanu, saspiešanu, traumām, kas gūtas saistībā ar fizisko spriedzi muskuļos un skeleta sistēmā, kā arī kustībā esošu priekšmetu iedarbību. Izvērtējot pēdējo gadu statistiku par nelaimes gadījumiem darbā, konstatēts, ka galvenokārt traumas gūst vīrieši. Lielākā daļa nelaimes gadījumu notiek neveiklas kustības iespaidā, neuzmanības, vai darba aizsardzības instrukcijās noteikto prasību neievērošanas dēļ.

Starp visiem strādājošajiem, kas ir gan lidostas “Rīga”, gan lidlaukā strādājošo uzņēmumu darbinieki, uz 1 000 lidojumiem 2022. gadā ir konstatēti 1,15 nelaimes gadījumi darbā. Kopumā piecu uzņēmumu (ne lidostas “Rīga”) darbiniekiem ir reģistrēti desmit nelaimes gadījumi darba vietā ar darbspēju zaudējumu vai bez tā lidostas “Rīga” teritorijā. 2022. gadā nav reģistrēts neviens letāls nelaimes gadījums. Lidlauka pakalpojumu sniedzēju darbinieki galvenokārt ir guvuši muskuloskeletālās traumas, kas saistītas ar roku, pirkstu un muguras ievainojumiem, izmantojot darbam nepieciešamo aprīkojumu.

Analizējot 2022. gada nelaimes gadījumu darbā statistiku, lidostā “Rīga” notika šādi svarīgākie pasākumi:

- sniegtas darba aizsardzības instruktāžas un informēti darbinieki par notikušiem nelaimes gadījumiem;
- veikta cietušo darbinieku struktūrvienību neplānotā darba aizsardzības instruktāža darba vietā;
- organizētas fizioterapeita lekcijas;
- veikts smagās bagāžas audits;
- pilnveidotas darba aizsardzības apmācības par ergonomikas pamatprincipiem;
- izveidotas neplānotās darba aizsardzības instruktāžas apmācība, kas ir papildināta ar visiem notikušajiem nelaimes gadījumiem darbā, tai skaitā preventīvajām darbībām, lai līdzīgi gadījumi neatkārtotos;
- veikta darba vides risku pārvērtēšana;
- sāкта darba aprīkojuma pilnveidošana, lai to padarītu lietošanai drošāku;

- papildināti ziņojumu dēļi ar informāciju par aktuālajām darba aizsardzības prasībām;
- sagatavoti darba aizsardzības ziņojumi par notikušiem nelaimes gadījumiem darbā, iekļaujot gadījuma aprakstus un preventīvos pasākumus;
- organizētas tikšanās ar nelaimes gadījumā cietušajiem darbiniekiem, vēlreiz izrunājot nelaimes gadījumu, kopā ar cietušā augstākstāvošo vadību;
- nodrošināti papildus individuālie aizsardzības līdzekļi.

Kopējais lidostas darbinieku nostrādātais stundu skaits 2022. gadā ir 2 235 541,6 h, tostarp sievietes nostrādāja 650 596,7 h un vīrieši – 1 584 944,9 h, (salīdzinot 2021. gadā 1 642 848 h)²⁰.

Kopējo lidlaukā strādājošo darbinieku (ieskaitot ārējo organizāciju darbiniekus) darba stundas apkopot šobrīd nav iespējams.

Arodslimības

403-10, LA6

Darbinieku arodslimības lidostā “Rīga” izmeklē un nosaka atbilstoši saistošajiem Ministru kabineta noteikumiem un lidostas noteiktai kārtībai. 2022. gadā arodslimība apstiprināta diviem darbiniekiem, no kuriem viens darbinieks turpina strādāt, viens – izbeidza darba tiesiskās attiecības. Arodslimības ir saistītas ar locītavu un mugurkaula saslimšanām, ko galvenokārt veicinājuši tādi veselībai kaitīgi un bīstamie darba vides riska faktori kā fiziskā slodze (piespiedu darba pozas, smagumu pārvietošana u.c.), vispārēja ķermeņa vibrācija un psihoemocionālie riska faktori.

Arodslimību risku mazināšanai un to ekspozīcijas laika uz darbiniekiem novērtēšanai aspektos, kuros tas iespējams, notiek darba vides riska faktoru mērījumi – gan indikatīvie, gan laboratoriskie. Vadītāji un to pakļautībā esošie darbinieki par darba vides riska faktoriem regulāri saņem nepieciešamo informāciju, kā arī var brīvi piekļūt darba vides risku novērtējumiem lidostas “Rīga” iekšējā tīklā.

Visi uzņēmuma darbinieki saņem darba aizsardzības speciālistu sagatavotos darba aizsardzības ziņojumus, kuros apskatītas darba aizsardzības aktualitātes. Šie ziņojumi ir pieejami arī darba aizsardzības apmācību programmās. Par darba aizsardzības jautājumiem informācija tiek sniegta iekšējā e-RIX, e-pastā - vēstkopā “e-RIX ziņo” un vēstkopā “Darba aizsardzības jaunumi”. Lidosta “Rīga” nodrošina jaunu darba aprīkojumu un apmāca strādājošos aprīkojuma lietošanā, kā arī tehnoloģiski novecojušo aprīkojumu aizstāj ar mūsdienīgiem risinājumiem.

Saistībā ar lidostas “Rīga” darbinieku arodslimību pieteikumiem 2022. gadā notika divi Valsts Darba inspekcijas apsekojumi darba vietas higiēniskā raksturojuma veikšanai.

Lidostā “Rīga” darba aizsardzības organizācija un kārtība attiecas uz pilnīgi visiem darbiniekiem.

²⁰ 2021. gada nefinanšu ziņojumā dati par dzimumu sadalījumu attiecībā uz lidostas darbinieku nostrādāto darba stundu skaitu apkopoti netika, tos sākot apkopot no 2022. gada. Jāņem vērā vīriešu un sieviešu proporcionālais sadalījums lidostā, kas uz 31.12.2022 bija 31% sievietes, 69% vīrieši.

Darbinieku apmācība par arodveselību un darba drošību

403-5

Darbinieku apmācības lidostā “Rīga” ir pamats drošības kultūras izpratnes veicināšanai. Darbinieku apmācības kārtību darba aizsardzībā nosaka “Darba aizsardzības rokasgrāmata” un rīkojums Nr. 22/90B “Par amatu sarakstu kuriem jānodrošina un jāveic darba aizsardzības instruktāža darba vietā”. Darbinieku apmācība darba aizsardzības jomā ietver ievadapmācību, darba aizsardzības instruktāžas un tematisko apmācību par konkrētu darba aizsardzības jautājumu.

Jauno darbinieku ievadapmācība darba aizsardzībā notiek viņu pirmajā darba dienā. 2022. gadā ievadapmācību darba aizsardzībā saņēma visi jaunie darbinieki, tai skaitā praktikanti, kā arī darbinieki, kas atgriežas no ilgstošas prombūtnes un sezonas darbinieki. Darba aizsardzības instruktāža darba vietā tika veikta visiem lidostas “Rīga” darbiniekiem ar periodiskumu reizi vai divas reizes gadā, atkarībā no amatam saistošā darba vides risku novērtējuma.

Lai saistošāk iepazīstinātu un atgādinātu darbiniekiem par būtiskākajiem darba aizsardzības pamatprincipiem, kas jāņem vērā ikvienam darbiniekiem, tika izveidots darba drošības video “Dari tikai to, kam esi apmācīts”. Gan šis, gan iepriekšējos gados izstrādātie darba aizsardzības video ir iekļauti darba aizsardzības instruktāžu un ievadapmācību saturos. Virszemes apkalpošanas departamenta Gaisa kuģu apkalpošanas nodaļas telpās ir izvietoti ekrāni, uz kuriem diendienā tiek demonstrēti gaisa kuģu apkalpošanas darbiniekiem saistošie darba aizsardzības video, gan DPS izveidotie video, ar mērķi ikdienā darbiniekiem atgādināt par drošības prasībām.

Kā arī darba aizsardzības instruktāžu apmācībās tiek iekļauti darba aizsardzības ziņojumi, kas sagatavoti pēc notikušiem nelaimes gadījumiem.

Papildus reizi ceturksnī visi lidostas “Rīga” darbinieki tiek informēti par nelaimes gadījumu darbā statistiku, kurā ir izveidots apkopojums par notikušiem un gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem darbā. Reizi gadā darbiniekus informē par nelaimes gadījumu darbā statistiku iepriekšējā gadā. Saskaņā ar rīkojumu Nr. 21-103B “Par darbinieku apmācības kārtību pārtikas higiēnas jomā” notika darbinieku apmācību par kārtību pārtikas higiēnas jomā uzturējumā, 2022. gadā kopā apmācot piecus darbiniekus.

Saskaņā ar rīkojumu Nr. 22-23B “Par darbinieku apmācību paaugstinātas bīstamības darbos” notika ārējās apmācības paaugstinātas bīstamības darbos, 2022. gadā pirmreizēji apmācot:

- darbam augstumā – 39 darbiniekus;
- darbam ar motorzāģi un krūmgriezi – 28 darbiniekus;
- autoiekrāvēja un elektroiekrāvēja vadīšanā – septiņus darbiniekus;
- darbam ar gāzes degli – vienu darbinieku;
- stropēšanas darbiem – 13 darbiniekus;
- darba aizsardzības prasībās, veicot metināšanas darbus – piecus darbiniekus.

Savukārt saskaņā ar rīkojumu Nr. 22-15B “Par bīstamās iekārtas apkalpojošā personāla norīkošanu un apmācību periodiskumu” notika šādas apmācības bīstamo iekārtu apkalpošanā:

- cilvēku celšanai paredzētā pacēlāja operators – desmit darbiniekiem;
- tilta celtna operators – diviem darbiniekiem;
- par kravas celtna tehnisko stāvokli, tā drošu lietošanu, apkopi un kravas drošu pārvietošanu – diviem darbiniekiem.

2022. gada ietvaros Darba aizsardzības nodaļa sadarbībā ar Komunikācijas vienību izveidoja individuālo aizsardzības līdzekļu kampaņu, katrai struktūrvienībai sagatavojot aktuālos individuālo aizsardzības līdzekļu plakātus. To sagatavošanas ietvaros notika darbinieku fotosesija ar katrai struktūrvienībai darbam nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem. Individuālo aizsardzības līdzekļu plakāti sagatavoti ar mērķi darbiniekus informēt ar savam veicamajam darbam nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, norādīt, pret kādu risku katrs individuālais aizsardzības līdzeklis pasargā un vizuāli attēlot, kā pareizi tos lietot, lai tiktu panākts vēlamais riska samazināšanas efekts.

Darba vides mēneša ietvaros lidostā “Rīga” notika “Miega nedēļa”, kas norisinājās no 2022. gada 28. aprīļa līdz 8. maijam. “Miega nedēļas” ietvaros darbinieki ar informatīviem e-pastiem un iekšējo konkursu tika mudināti savā dzīvesveidā ieviest dažādus paradumus, lai uzlabotu savu veselību un produktivitāti. Vairāk lasīt sadaļā “Mentālā veselība un labbūtība”.

Covid-19 ierobežojošie pasākumi

Lidosta “Rīga” pastāvīgi sniedz skaidru un saprotamu informāciju par uzņēmumā ieviestajiem epidemioloģiskās drošības pasākumiem un to, kā jārikojas gan ielidojošiem, gan izlidojošiem pasažieriem. Par aktuālajiem un valstī spēkā esošajiem darba aizsardzības un veselības pasākumiem darbinieki tika informēti ar speciāliem rīkojumiem – drošības protokoliem, kas tiek aktualizēti pēc valstī noteiktās kārtības epidemioloģiskās drošības nodrošināšanai. Aktuālā informācija tika ziņota darbiniekiem e-pastā, kā arī aktualitātes ir pieejamas intraneta E-RIX sadaļā “Covid-19”.

Arī 2022. gadā lidosta “Rīga” turpināja pasākumus Covid-19 ierobežošanai saskaņā ar valstī noteikto, speciālistu rekomendācijām un labo praksi. Lidostā “Rīga”:

- nodrošināti roku un virsmu dezinfekcijas līdzekļi, sejas aizsargmaskas u.c. aizsardzības līdzekļi;
- atbilstoši aktuālajiem noteikumiem un vajadzībām nodrošināta un veikta darbinieku testēšana;
- darbiniekiem nodrošināti paštēsti;
- struktūrvienībās, kurās novērota augstāka inficēšanās, veikta koplietošanas telpu dezinfekcija, piesaistot sertificētu ārpakalpojumu;
- organizēti pasākumi psihoemocionālās veselības veicināšanai un spriedzes mazināšanai.

Arī 2022. gadā darba devējiem aktuāla bija darbinieku vakcinācijas pret Covid-19 veicināšana. Lidosta “Rīga” darbiniekiem nodrošināja ērtu pieejamību vakcinācijai darba vietā. 2022. gada ietvaros tika organizētas divas izbraukuma vakcinēšanās pret Covid-19 – 7. janvārī, savakcinējot 83 darbiniekus, un 14. oktobrī, savakcinējot 61 darbinieku (vienlaikus bija iespējams vakcinēties arī pret gripu).

Darbinieku veselība

403-6

Darbinieku veselība ir viena no lidostas “Rīga” personāla politikas prioritātēm, aizvien vairāk uzmanības pievēršot ne tikai fiziskajai, bet arī mentālajai veselībai, kas tika atsevišķi izdalīta arī aktualizējot Personāla politiku.

Lai saglabātu lidostas “Rīga” darbinieku datu un veselības datu konfidencialitāti, uzņēmums veic šādas darbības:

- veselības informācija tiek uzglabāta un nodota, ievērojot konfidencialitātes un datu aizsardzības prasības (slēgti kabineti/ skapji, elektroniskos dokumentus aizsargājot ar paroli, izsniedzot darbiniekam tikai uz darba e-pastu vai klātienē, uzrādot personu apliecinošu dokumentu);
- informācija pieejama tikai tiem darbiniekiem, kuriem darbs ar to ietilpst amata pienākumos;
- dati tiek apstrādāti minimālajā nepieciešamajā apmērā;
- veselības apdrošināšanas pakalpojumu informācijas aprīte norit starp pašu darbinieku un apdrošinātāju.

Veselības apdrošināšana

Visiem darbiniekiem, kam ir beidzies noteiktais pārbaudes laiks, izņemot sezonas darbiniekus, saskaņā ar darba koplīgumu piešķir veselības apdrošināšanas polisi. Polise darba koplīgumā noteiktajos gadījumos tiek saglabāta darbiniekam arī pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas. Polisei ir plašs pakalpojumu segums un limiti, t.sk. veselības pārbaudes, vakcinācijas, ārstu konsultācijas un izmeklējumi, ambulatorā un stacionārā palīdzība, rehabilitācija, zobārstniecība, sports un kritisko slimību apdrošināšana.

Sekojoši līdz darbinieku vajadzībām un situācijai medicīnas pakalpojumu jomā, pēdējos gados tiek iekļauti arī jauni maksas pakalpojumi kā psihoterapeita vizītes. Veicot iepirkumu 2023. gada polisei, tika paplašināts mentālās veselības profesionāļu klāsts, iekļaujot arī psihologa un psihiatra konsultācijas, onkoloģisko saslimšanu ārstēšanu, kā arī uzņēmums iegādājas atvērto polisi, kas ļauj pēc darbinieka iesnieguma saņemt medicīniskos pakalpojumus nestandarta situācijās.

Veselības apdrošināšanas polise darbiniekiem sniedz drošības sajūtu, jo medicīniskos pakalpojumus iespējams saņemt operatīvāk, veicinot slimību atklāšanu un ārstēšanu to agrīnajās stadijās, kas, savukārt, sekmē ātrāku atveseļošanos, kā arī tā iekļauj veselības veicināšanas pasākumus. Veselības apdrošināšanas polise paredz, ka darbinieki var saņemt veselības aprūpes pakalpojumus, nenorēķinoties ar personīgajiem līdzekļiem, tostarp lidostas teritorijā esošajā ambulatorajā medicīnas iestādē, līgumiestādēs 100%

apmērā. Darbiniekiem ir arī iespēja iegādāties polisi saviem pirmās pakāpes radniekiem.

Polises iegādi organizē iepirkuma komisija - PD, Iepirkumu nodaļas, lielāko struktūrvienību un LR Lidostu darbinieku arodbiedrības pārstāvji, piesaistot ekspertu medicīnas pakalpojumu un apdrošināšanas jomā, ņem vērā darbinieku atsauksmes un aptaujas rezultātus, kopējo pakalpojumu izmantošanas statistiku lidostas darbiniekiem, tirgus situāciju – medicīnā un apdrošināšanā un lidostas “Rīga” budžeta iespējas.

Reizi gadā PD aptaujā darbiniekus par veselības apdrošināšanas pakalpojumu, kā arī analizē polises izmantošanas statistiku un, balstoties uz iegūto informāciju, polises segumu pēc iespējas piemēro darbinieku vajadzībām. 2022. gada vasarā veiktajā aptaujā piedalījās 211 darbinieki jeb 20% no darbinieku skaita. Aptaujas rezultāti atklāj, ka darbinieku apmierinātība ir nedaudz samazinājusies salīdzinot ar iepriekšējo apdrošināšanas periodu, kad tā bija tuvu maksimāli iespējamam. Ņemot vērā, ka polises saturs (limiti, pakalpojumi) nav mainījies, atsevišķas pozīcijas pat ir paaugstinātas, vērtējumus var daļēji skaidrot kā neapmierinātību ar pierastās apdrošināšanas kompānijas maiņu (atbilstoši atklātā konkursa rezultātiem), kā arī vispārīgu krasu cenu pieaugumu medicīnas, sporta un zobārstniecības nozarē, kas sadārdzina nelīgumiestādēs saņemtos pakalpojumus. Veselības apdrošināšanas iepirkuma komisija un lidostas vadība 2022. gadā darīja visu iespējamo, lai, neraugoties uz cenu pieaugumu medicīnas pakalpojumu un apdrošināšanas nozarē, saglabātu līdzšinējo polises segumu (pakalpojumus un limitus) arī 2023. gadam, kas prasīja ievērojamu papildus līdzekļu piešķiršanu.

Darbiniekiem pastāvīgi tiek skaidrota informācija par veselības apdrošināšanas pakalpojumiem, atbildot uz darbinieku jautājumiem un sniedzot noderīgu informāciju gan individuālās konsultācijās, gan apkopojot informāciju iekštīklā, specializētā sadaļā “Veselība”.

Citas veselības veicināšanas aktivitātes

Lidostas “Rīga” pasažieru terminālī atrodas medpunkts. Tajā darbinieki var vērsties traumu, pēkšņas saslimšanas vai veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā. Medpunkts strādā visu diennakti septiņas dienas nedēļā un sniedz pirmo palīdzību un ārsta konsultāciju. Medpunkts aktīvi sadarbojas ar darba aizsardzības speciālistiem, piemēram, sūtot informāciju par gūtajām darba traumām, kas notiek lidostas teritorijā, tostarp citu uzņēmumu darbiniekiem. Par katru traumu lidostas teritorijā strādājošo uzņēmumu darbiniekiem medpunkts sūta informāciju Darba aizsardzības nodaļai un DPS vienībai.

Lidostas terminālī ir ierīkota E. Gulbja laboratorijas filiāle, kur darbiniekiem iespējams veikt veselības pārbaudei nepieciešamās analīzes.

Lidostas teritorijā atrodas ambulatorā medicīnas iestāde, kurā pakalpojumus var saņemt operatīvi, kā arī veikt obligātās veselības pārbaudes, un tos iespējams apmaksāt ar veselības apdrošināšanas polisi.

Darbiniekiem noteiktā limita robežās reizi divos gados ir apmaksāti medicīniskie optiskie redzes korekcijas līdzekļi. Ilgstošu un/ vai smagu slimību gadījumos saskaņā ar darba koplīgumu darbiniekiem piešķir pabalstu, ja izdevumus nesedz veselības

apdrošināšanas polise vai valsts. 2022. gadā lidosta “Rīga” apmaksāja bērna ārstēšanās izdevumus septiņiem darbiniekiem, kā arī apmaksāja citus ar veselību saistītus izdevumus desmit darbiniekiem.

Mentālā veselība un labbūtība

Jau Covid-19 pandēmijas laikā, 2020. - 2021. gadā, balstoties uz jomas ekspertu ieteikumiem lidosta “Rīga” uzsāka intensīvākas, visiem darbiniekiem paredzētas aktivitātes mentālās veselības uzturēšanai un pilnveidošanai, turpinot tās 2022. gadā:

- veselības apdrošināšanas polisē ir iekļautas trīs psihoterapeita konsultācijas;
- darbinieki regulāri saņem informāciju par tiešsaistes apmācībām un to ierakstiem un resursiem stresa mazināšanai un psihoemocionālās veselībai;
- notiek arī specializēti lidostas darbiniekiem paredzēti psihoemocionālā atbalsta vebināri, piemēram, sākoties karadarbībai Ukrainā, PD noorganizēja vebināru "Pirmā emocionālā palīdzība krīzes apstākļos", ko vadīja Marija Ābeltiņa, klīniskā psiholoģe un kognitīvi biheiviorālās psihoterapijas speciāliste;
- PD regulāri apkopo un nosūta struktūrvienību vadītājiem brīvpieejas vebināru ieteikumus, tostarp labbūtības un mentālās veselības jomā;
- lidostas “Rīga” iekštīklā ir pieejami dažādi informatīvie materiāli un kontakti, pie kā vērsties psihoemocionālu krīžu gadījumos, informācija par piedāvājumiem un iespējām regulāri tiek komunicēta darbiniekiem e-pastā;
- No jaunām iniciatīvām 2022. gadā lidosta “Rīga” pievērsa pastiprinātu vērību svarīgam labbūtības aspektam – miegam, jo miegs ir būtisks jebkuram darbam, lai to veiktu kvalitatīvi, efektīvi un droši, tas ir pamats cilvēku fiziskajai un psiholoģiskajai veselībai. Lidosta “Rīga” pievienojās starptautiskai iniciatīvai “worldsleepsociety.org”, iesaistoties miega vēstnešu kustībā, un 2022. gadā, aicinot apzināties miega nozīmi darba un dzīves kvalitātei, ar izglītojošiem vebināriem miega jautājumos atzīmēja Pasaules miega dienu. Lai veicinātu veselīga miega paradumus, darba vides mēneša ietvaros notika tematiska aktivitāte “Miega nedēļa”. Ņemot vērā darbinieku dažādību un lidostas darba specifiku, uzsvars tika vērsti uz daudzveidīgu un īstenojamu paradumu ieviešanu miega kvalitātes uzlabošanai.

Sports

Lidosta "Rīga" uzskata, ka dažādu sportisku aktivitāšu nodrošināšana ir svarīga darbinieku veselībai, kā arī kopīga sportošana saliedē uzņēmuma darbiniekus un veido pozitīvu mikroklimatu, kas arī ir būtiska veselības veicināšanas un labsajūtas sastāvdaļa. Arī 2022. gadā, neraugoties uz Covid-19 pandēmijas dēļ noteiktajiem sporta aktivitāšu ierobežojumiem, kas ilga līdz martam, uzņēmums sadarbībā ar LR Lidostu darbinieku arodbiedrību sniedza darbiniekiem iespēju iesaistīties dažādās sporta aktivitātēs, nodrošinot apmaksātas futbola, basketbola un volejbola nodarbības un daļēji apmaksātas hokeja nodarbības.

Pēc divu gadu pārtraukuma 2022. gadā lidostas komanda atkal piedalījās "Rimi" Rīgas maratonā. Lidostas komandā bija pārstāvēti 60 darbinieki un viņu bērni. Tāpat pēc Covid-19 ierobežojumu atcelšanas tika atjaunota dalība sporta spēļu turnīros – Mārupes novada basketbola līgā, Rīgas Futbola līgā un 6. Aviācijas kausa izcīņā telpu futbolā. Mārupes novada basketbola līgā lidostas "Rīga" komanda iekļuva finālā un cīnījās par bronzas medaļu.

2022. gadā pēc Covid-19 pandēmijas radītā divu gadu pārtraukuma notika lidostas "Rīga" darbinieku sporta spēles. Tajās piedalījās rekordliels dalībnieku skaits – vairāk nekā 520 lidostas darbinieku un viņu ģimenes locekļu. Dienas garumā dažādās sporta disciplīnās sacentās 11 komandas. Spēļu laikā bija pieejams plašs aktivitāšu klāsts arī bērniem. Spēļu norise tika atspoguļota lidostas slēgtajā "Facebook" grupā #RIXmīlsavējos.

Tāpat lidostas "Rīga" darbiniekiem bija iespēja piedalīties sporta pasākumos, kuros dalībnieki startē individuāli – skrējienā "Stirnu buks" un Vienības velobraucienā. Taku skrējienā "Stirnu buks" 2022. gadā septiņos posmos piedalījās 103 skrējēji un nūjotāji no lidostas kolektīva, bet Vienības velobraucienā slikto laika apstākļu dēļ startēja tikai pieci braucēji. Aktīvākie "Stirnu buks" dalībnieki ar savu pieredzi dalījās lidostas iekšējā vēstkopā "e-RIX ziņo", tā veicinot arī pārējo kolēģu interesi par šo sporta aktivitāti. Ņemot vērā lidostas darbinieku lielo interesi par taku skrējieni "Stirnu Buks", 2023. gadā dalībai taku skrējienā tiek veidota uzņēmuma komanda.

Joprojām turpina darboties 2021. gadā iesāktā iniciatīva, kad Covid-19 ierobežojumu dēļ lidostas "Rīga" darbinieki sportoja kopā virtuālajā komandā RIX aplikācijā "Strava". Klubā kopā ir reģistrēti 50 dalībnieki.

Lidostas iekštīklā "e-RIX" darbiniekiem ir pieejams ieteikumu klāsts par sportošanas iespējām tiešsaistē, attālināti vai brīvā dabā, izmantojot veselības apdrošināšanas polisi. Lidostas "Rīga" darbinieku veselības apdrošināšanas polise noteikto limitu ietvaros sedz daudzveidīgu sporta nodarbību, tostarp abonementu, izmaksas – nodarbības sporta klubos, baseinā, sporta dejās, slidošanu u.c. Darbiniekiem bija iespēja apmeklēt nodarbības ne tikai sporta klubos, bet arī ārā, tiešsaistes nodarbības vai izmantot nodarbību videoierakstus pēc savas izvēles.

Septembrī Lidostas komanda piedalījās loģistikas kompānijas DHL un Latvijas Futbola federācijas organizētajā labdarības futbola turnīrā, kur izcīnīja pirmo vietu. Visus pasākumā iegūtos līdzekļus turnīra rīkotāji nodeva Latvijas SOS Bērnu ciematam.

asociācijas futbola komandas vajadzībām, nodrošinot jauniešus ar visu nepieciešamo futbola spēlēšanai ikdienā. Kopējais iegūto ziedojumu apjoms bija 1 000 EUR.

Darbinieku prasmes un attīstība

3.3., 404-1

Darbs aviācijas nozarē prasa atbildību, precizitāti, zināšanas un rūpīgumu, tādēļ, nodrošinot atbilstošu apmācību, lidosta “Rīga” rūpējas gan par darbinieku potenciāla attīstīšanu, gan par darbinieku atbildību kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanā. To organizē un lielā mērā nodrošina lidostas “Rīga” struktūrvienība – Personāla attīstības nodaļa, kas kopš 2021. gada septembra ir ar nosaukumu MC.

Lidostas “Rīga” MC profesionālās zināšanas apgūst ne tikai lidostas darbinieki, bet arī lidostā strādājošo uzņēmumu un lidostas nomnieku darbinieki, kā arī dažādu Latvijas un ārvalstu aviācijas un citu nozaru uzņēmumu speciālisti. Apmācības MC vada profesionāli instruktori, kuri kvalificējušies IATA, Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas, ACI, Eiropas Civilās aviācijas konferences un citās starptautiski nozīmīgās nozares mācību iestādēs un kuriem par apmācības kursu tēmām ir gan teorētiskas, gan darbā gūtas praktiskas zināšanas. MC sadarbojas arī ar citiem Latvijas un ārzemju mācību centriem, veidojot kopīgus apmācību projektus. Vairāk nekā 20 gadu darbības rezultātā MC ir kļuvis par vadošo un modernāko lidostu mācību centru Baltijā. Mācību centrs izstrādā un pasniedz specializētas apmācību programmas, ievērojot saistošo normatīvo dokumentu prasības un labo praksi.

Kopš 2020. gada maija MC atrodas īpaši apmācību organizācijai pielāgotās modernās un ērtās telpās. Esošā infrastruktūra ir pietiekoša, lai MC varētu sekmīgi nodrošināt apmācības, arī palielinoties apmācāmo skaitam.

Personāla apmācības, profesionālās pilnveides politika un kārtība ir noteikta vairākos dokumentos: Personāla politika, Personāla apmācības un kompetences procedūra un Personāla vadības rokasgrāmata u.c.

Datus par apmācību stundu skaitu pēc darbinieku amata kategorijām šobrīd nevar iegūt, jo vairākas izmantotās sistēmas nav savstarpēji savietojamas, taču 2023. gadā plānots ieviest jaunu apmācību uzskaites sistēmu, kas ļaus datus apkopot dažādās kategorijās, tai skaitā arī amata kategorijās.

MC stratēģija

2021. gadā tika izstrādāta un decembrī apstiprināta PD MC attīstības stratēģija 2022.–2027. gadam. Lai stratēģiju īstenotu, izstrādāts un 2022. gada janvārī apstiprināts MC stratēģijas īstenošanas plāns 2022.–2027. gadam – detalizēts rīcības un laika plāns, kurā ir definētas īstenojamo uzdevumu ietvaros plānotās darbības, paredzamais darbību ieviešanas laika periods, paredzamais rezultāts un termiņš. Saskaņā ar MC stratēģijas īstenošanas plānu 2022. gadā:

- īstenota jaunas, aktuālajām prasībām un lidostas mācību specifikai atbilstoša LMS apmācību platformas risinājuma izstrāde un ieviešana, veicot iepirkumu un uzsākot sadarbību ar konkursa uzvarētāju;

- izvērtētas un apzinātas apmācību programmas, kurām var piemērot jauno apmācību modeli un digitālos risinājumus;
- apzināti tehnoloģiski risinājumi un izstrādāta specifikācija apmācību procesa digitalizācijas ieviešanai, kas tiks iegādāta 2023. gadā;
- lai atbalstītu dažādas sadarbības iespējas, tika attīstīta MC mājaslapas funkcionalitāte un klientu piesaistes materiāli.

2022. gadā MC turpināja esošās un attīstīja jaunas sadarbības iespējas gan starptautiskā jomā, piemēram, ar “ACI Global Training” un ar Gruzijas, Uzbekistānas un Kazahstānas lidostām, gan vietējām organizācijām. MC nodrošina arī daudzas apmācības lidostā strādājošo valsts dienestu un citu organizāciju darbiniekiem.

Prasmju nodrošināšana un kvalifikācijas celšana

404-2

Uzsākot darbu, uzņēmums katram darbiniekam nodrošina darbam nepieciešamo profesionālo apmācību, kā arī turpmākus kvalifikācijas celšanas pasākumus apmaksātajā darba laikā. Visiem jauniem darbiniekiem amatam nepieciešamā apmācība atkarībā no amata ilgst no divām dienām līdz vairākām nedēļām.

Apmācību formāti lidostas “Rīga” darbiniekiem:

- klātienes apmācības;
- attālinātas apmācības – tiešraides;
- e-apmācības vai patstāvīgi apgūstamās apmācības;
- kombinētās apmācības – izmantojot e-apmācības, tiešraidi un/ vai apmācības klātienē.

Apmācību veidi lidostas “Rīga” darbiniekiem:

- pirmreizējas un atkārtotas apmācības, visvairāk – virszemes apkalpošanas, aviācijas drošības un lidlauka apkalpošanas jomās;
- ārpuskārtas neplānotas apmācības – pēc notikuša gadījuma, negatīvām procesu tendencēm, vadības rīkojuma, būtiskām izmaiņām lidostas darbībā, struktūrā, saistošajos procesos un normatīvajos dokumentos;
- apmācības, kuras nav amatam nepieciešamās apmācības formā un kuru kārtība aprakstīta Personāla vadības rokasgrāmatā, piemēram, daļēji vai pilnīgi apmaksātas studijas augstskolā vai mācību kursi.

Papildus augstāk minētajām apmācībām, darbinieku attīstībai pastāvīgi tiek piedāvātas vairākas mācību iespējas, kuras iespējams izmantot brīvprātīgi, pēc savas iniciatīvas. Ņemot vērā ikgadējo attīstības pārrunu rezultātus un noteiktos attīstības mērķus, kā arī darbinieku viedokli par mācību un attīstības pieredzi pēdējā gada laikā, šis apmācību veids 2022. gadā tika vairāk attīstīts.

Mācību centra organizētās apmācības pastāvīgi saņem augstu novērtējumu, 2022. gadā vidējais vērtējums bija 4,85 punkti (no 5).

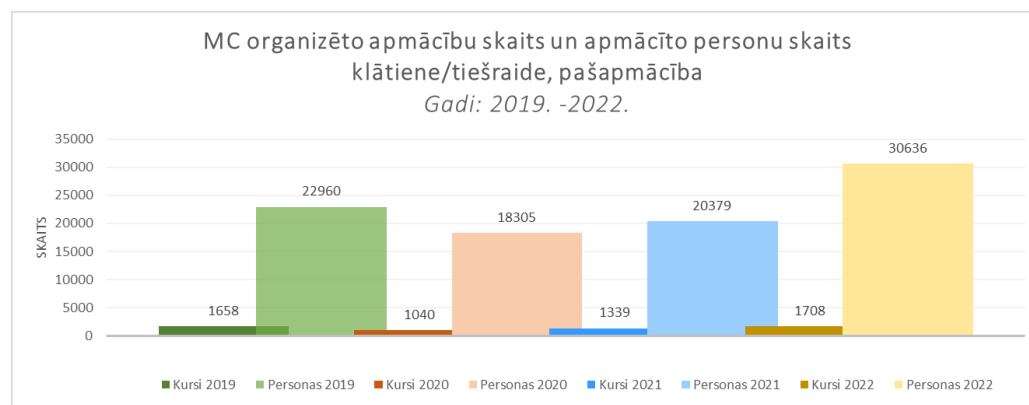
Uzņēmuma nodrošinātās apmācības

Struktūrvienību vadītāji nosaka nepieciešamo apmācību kopumu katram amatam, ko iekļauj Amatam nepieciešamo apmācību formā. Saskaņā ar Amatam nepieciešamo apmācību formu noteikto apmācības organizē MC vai pati struktūrvienība. Vidēji viens darbinieks apmācībās MC programmu ietvaros 2022. gadā pavadīja 5,5 stundas, izņemot pašmācībā apgūtos kursus, jo tos katrs var apgūt savā tempā, kā arī brīvprātīgās apmācības, piemēram, tiešsaistes minilekcijas vai dalība brīvprātīgajos mācībuursos darbiniekiem par dažādām tēmām.

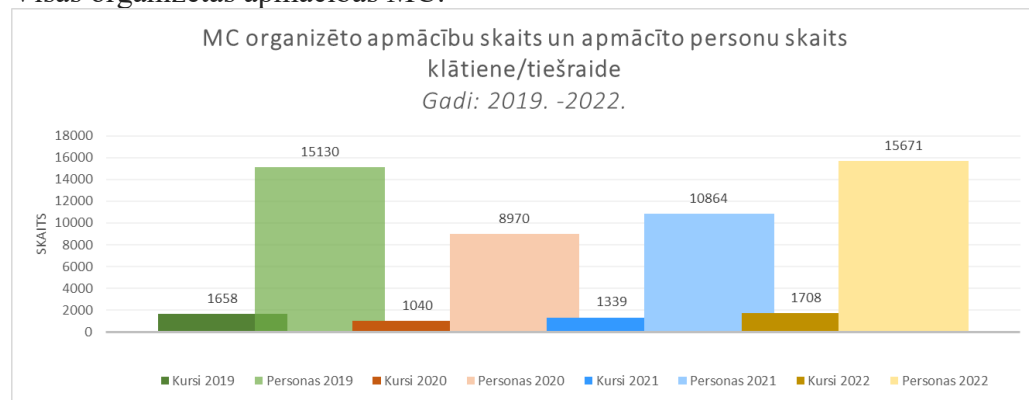
2022. gadā profesionalitātes pārbaudes veiktas 143 darbiniekiem. 2022. gadā ievērojami pieauga apmācību aktivitātes, kas saistīts gan ar nepieciešamību apmācīt jaunos darbiniekus, gan iespējām organizēt apmācības gan klātienē (ko iepriekšējā periodā kavēja Covid-19 saistītie ierobežojumi), gan tiešraidē un e-apmācībā, attīstot tehniskās iespējas.

2022. gadā MC notika 1 699 mācību kursi - kopā 8 355,8 stundas apmācot 15 172 personu. 1 320 kursi bija lidostas “Rīga” darbiniekiem (viens darbinieks apmeklēja vairākus kursus) un 458 – citu organizāciju darbiniekiem. Savukārt vieslektoru pasniedzējuursos 2022. gadā apmācība sniegta 595 personām. 14 965 personas kursus apguva pašmācībā e-vidē. Ārējo organizāciju nodrošināto apmācību stundas uzskaitītas tikai tām apmācībām, kuras tiek nodrošinātas lidostas “Rīga” telpās (vidējais apmācību garums ir 3,5 stundas).

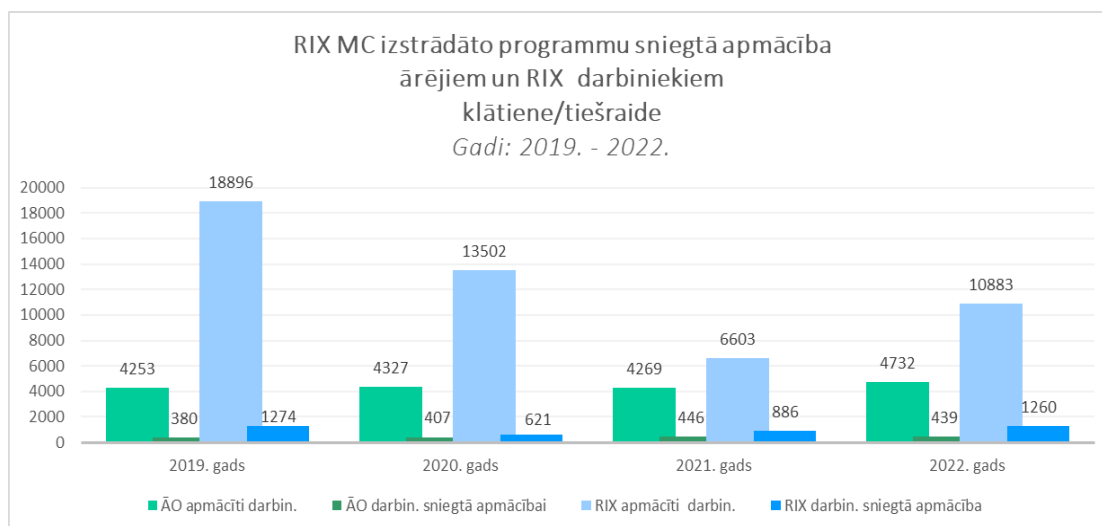
Visas MC organizētās apmācības kopā:

Visas organizētās apmācības MC:

Lidostas “Rīga” MC izstrādāja un 2022. gadā nodrošināja 131 aktuālo apmācību programmu, no kurām 46 mācību programmas tika izveidotas no jauna vai aktualizētas 2022. gadā. 14 programmas ir izstrādes procesā. Darbs pie jaunu programmu izstrādes un aktualizācijas norit nepārtraukti, ņemot vērā nozaru vai lidostas darbības aktualitātes, izmaiņas normatīvajos dokumentos un prakses gadījumu analīzi. MC izstrādāto apmācību programmu galvenās jomas ir saistītas ar lidostas pamatdarbības jomām – virszemes apkalpošanu, aviācijas drošību un lidlauka ekspluatāciju, kā arī krīzes situāciju vadību, ugunsdrošību un darba aizsardzību. No jauna tika izveidotas apmācību programmas jaunu iekārtu vai procesu apgūšanai.

MC izstrādāto apmācību programmu galvenās jomas

Joma	Skaits	2022. gadā izstrādātās/ atjaunotās apmācību programmas
Aviodrošība	18	10
Darba aizsardzība	5	2
Krīze	13	3
Lidlauks	15	4
Ugunsdrošība	19	16
Virszemes apkalpošana	53	6
Vispārējs	6	3

Papildus amatam nepieciešamajām apmācībām lidostas “Rīga” darbiniekiem ir iespēja apmeklēt kvalifikācijas celšanas apmācības Latvijā vai ārvalstīs. 2022. gadā, pēc Covid-19 pandēmijas radītā pārtraukuma, tika organizēti vairāki šādi mācību komandējumi. 117 komandējumos ar mērķi apmeklēt apmācības vai konferences 2022. gadā devās 105 darbinieki, kas pārstāv 39 amatus.

Izmantojot tiešsaistes iekštīkla e-RIX iespējas attīstības iespējām veltītā sadaļā “Kvalifikācija celšana” tiek publicēta un regulāri papildināta informācija par bezmaksas tiešsaistes apmācībām darbiniekiem. Īpaša uzmanība tika pievērta kompetencēm, kas darbiniekiem tika noteiktas kā attīstāmas 2022. gada attīstības pārrunu ietvaros, kā arī tēmām darbinieku labbūtības veicināšanai.

Lidostas “Rīga” PD darbiniekus regulāri informē par bezmaksas apmācībām, īpaši aicinot iesaistīties valsts līmeņa mūžizglītības projektos, kurus īsteno Valsts izglītības attīstības aģentūra un Nodarbinātības valsts aģentūra, piemēram, pieaugušo izglītības projektā “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide”. Lidosta “Rīga” darbiniekiem palīdz ar informatīvu un praktisku atbalstu.

2022. gada noslēgumā PD aicināja darbiniekus iesaistīties jaunā mūžizglītības projektā, ko organizē Nodarbinātības valsts aģentūra. Tajā iespējams apgūt kompetences, kas lidostas “Rīga” darbiniekiem ir ļoti noderīgas, piemēram, angļu valodu un dažāda veida transportlīdzekļu vadīšanu, kā arī datorprasmes, tāpēc projekts raisīja lielu interesi un aktivitāti. Arī šim projektam lidosta “Rīga” organizēja praktisku vebināru un tā ierakstu. Darbiniekiem bija iespēja saņemt individuālu palīdzību saistībā ar kursu izvēli un pieteikšanos, ko sniedza PD darbinieki.

Lai pilnveidotu darbinieku kompetences un sniegtu atbalstu darbinieku attīstības mērķu īstenošanā, 2022. gadā lidosta “Rīga” uzsāka sadarbību ar LU “Open Minded” jeb “OPEN”, kas ir lielākā tiešsaistes kursu apmācību platforma Latvijā. Pirmie kursi, ko darbinieki varēja apgūt, bija veltīti visiem aktuālām tēmām – kritiskai domāšanai un informācijas analīzei un dažādu paaudžu sadarbībai, kā arī mērķtiecīgas runas prasmēm, kas svarīgas ne tikai publiskā runā, bet arī sarunās ar kolēģiem un klientiem. 2022.gadā, projekta pirmajos divos mēnešos 229 darbinieki bija sākuši mācības kādā no kursiem, savukārt 81 darbinieks jau bija ieguvis sertifikātu. Ņemot vērā darbinieku aktivitāti un pozitīvās atsauksmes, projekts tiek turpināts 2023.gadā, pievienojot jaunus kursus, noskaidrotus darbinieku balsojumā.

2022. gadā tika iesākts apmācību cikls darbinieku finanšu prasmes pilnveidei:

- lai veicinātu darbinieku izpratni par pensiju sistēmu kopumā, tostarp 2. pensiju līmeņa efektīvu pārvaldīšanu un citām uzkrājumu iespējām, 2022. gada novembrī darbiniekiem notika tiešsaistes seminārs par pensiju jautājumiem.
- decembrī notika vebinārs par personīgās naudas pārvaldīšanu, uzkrājumu veidošanu, personīgo finanšu pārvaldīšanas rīkiem, kā arī bija iespēja piedalīties “Finanšu prasmes” spēlē.

Papildus informācija pieejama sadaļā “Vadītāju apmācības”.

Atbalsts izglītības iegūšanai

Saskaņā ar Personāla vadības rokasgrāmatu darbiniekiem ir tiesības pieteikties mācību apmaksai Latvijā akreditētās augstskolās, akreditētās bakalaura, maģistra un doktora studiju programmās, kā arī profesionālās apmācībās vai kvalifikācijas paaugstināšanas apmācībās.

Ja profesionālās apmācības vai kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi uzskatāmi par tādiem, kas atbilstoši apstākļiem ir saistīti ar darbinieka veicamo darbu, taču šādi profesionālajai apmācībai vai kvalifikācijas paaugstināšanai nav noteicoša nozīme nolīgta darba izpildei, darbinieka profesionālās apmācības vai kvalifikācijas paaugstināšanas izdevumus darba devējs var atlīdzināt. Par apmācību un ar to saistīto izdevumu atlīdzināšanu starp darbinieku un uzņēmumu noslēdz vienošanos.

2022. gadā neviens uzņēmuma darbinieks neizmantoja iespēju pieteikties mācību apmaksai.

Mācību atvaļinājums

Lidostas “Rīga” darbinieki var saņemt mācību atvaļinājumu līdz desmit darba dienām gadā, lai nokārtotu semestra pārbaudījumus vai izstrādātu promocijas darbu, vai līdz 20 darba dienām studiju gala pārbaudījumu un valsts pārbaudījumu kārtošanai. Lai iegūtu darba pienākumu izpildei nepieciešamās zināšanas atbilstoši amata aprakstam un ja darba apstākļi to pieļauj, lidosta “Rīga” piešķir mācību atvaļinājumu, saglabājot amatalgu. Šajā gadījumā darbiniekam, turpinot darbu, ir sekmīgi jāamcās valsts akreditētā izglītības iestādē vai ārvalsts mācību iestādē, kuras izdotie diplomi ir atzīti Latvijā.

2022. gadā tiesības uz apmaksātu mācību atvaļinājumu izmantojuši divi darbinieki. Apmaksātajos mācību atvaļinājumos studējošie darbinieki pavadījuši 40 kalendārās dienas.

Vadītāju apmācības

Nemot vērā vadītāju augsto noslogojumu, kā arī nepieciešamību nodrošināt attālinātu un elastīgu darbu, nozīmīga loma arī 2022. gadā bija vadītāju pilnveidei bija mācībām e-vidē – tiešsaistē vai e-apmācībās, piedāvājot izmantot dažādus resursus. PD apkopoja un regulāri sūtīja vadītājiem informāciju par ieteicamiem vebināriem, piemēram, sadarbības partnera Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras piedāvājumu. Šajos vebināros ērti varēja piedalīties tie vadītāji, kuriem bija aktuāla noteiktā tēma, vai pēc tam noskatīties ierakstu. Vadītāji, tāpat kā visi lidostas darbinieki, varēja izmantot iepriekš minētos apmācību piedāvājumus, kas ietvēra dažādas vadītājiem nepieciešamās kompetences, – par tiem informācija tika sūtīta visiem darbiniekiem un publicēta iekšējā tīklā.

2022. gadā notika vairākas specializētas vadītāju mācības:

- lai īstenotu plānoto KPI sistēmas izstrādi un ieviešanu, februārī notika vebināri visiem lidostas “Rīga” administratīvajiem vadītājiem, kopā 63 dalībniekiem, ko vadīja organizāciju treneris, psihologs Uldis Pāvuls. Papildus notika seminārs KPI ieviešanas darba grupai.
- Drošības departamenta vadītājiem notika vairākas mācības - pirmā līmeņa vadītāju attīstības programmā divu dienu klātienes mācībās piedalījās 40 darbinieki. Uzraugošo darbinieku apmācība novadīta 23 darbiniekiem. Mācības bija kombinētas – gan attālināti, gan klātienē.
- vairākas mācības notika arī Virszemes apkalpošanas departamenta vadītājiem.

Iekšējā komunikācija un iesaiste

3.3.

Lidostas iekšējās komunikācijas pamatprincipus nosaka 2022. gadā pieņemtā lidostas “Rīga” Komunikācijas stratēģija 2022.–2027. gadam. Iekšējās komunikācijas procedūra. Procedūra attiecas uz visām lidostas “Rīga” struktūrvienībām un ir saistoša visiem lidostas darbiniekiem.

Uzņēmuma darbinieki Komunikācijas stratēģijā ir identificēti kā nozīmīgākā auditorija ar tiešu un netiešu ietekmi uz visām pārējām komunikācijas auditorijām. Komunikācijas stratēģija paredz šādus iekšējās komunikācijas pamatprincipus un instrumentus:

- darbinieki ir pirmie, kuri uzzina par būtiskiem lidostas darba jautājumiem, jaunumiem, rezultātiem;
- galvenie komunikācijas kanāli:
 - o iekštīkls,
 - o regulāras darbinieku sapulces ar uzņēmuma vadību – gan struktūrvienību līmenī, gan visiem darbiniekiem kopīgas,
 - o e-RIX ziņo vēstkopa,
 - o e-pasta vēstules – pēc nepieciešamības,
 - o slēgtā grupa “Facebook”,
 - o informatīvie materiāli darba un atpūtas telpās;
 - o modernie digitālie komunikācijas instrumenti.
- iekšējās komunikācijas kampaņas plānosim gada griezumā pa mēnešiem, aptverot iespējami plašu tēmu/ interešu loku;
- plānosim un organizēsim darbinieku motivācijas pasākumus, kas saistīti ar uzņēmumam, valstij vai kalendāri nozīmīgiem notikumiem;
- vismaz reizi divos gados darbinieku aptaujas ietvaros veiksime iekšējās komunikācijas procesa un izmantoto kanālu efektivitātes novērtēšanu.

Saskaņā ar 2022. gada veikto darbinieku iesaistes aptauju, nozīmīgākie iekšējās komunikācijas kanāli (skalā no 1-4) ir:

- e-pasts (3,5);
- sarunas ar struktūrvienības vadītāju (3,3);
- WhatsApp grupas (3);
- tiešsaistes tikšanās ar lidostas “Rīga” valdi (2,9);
- struktūrvienību sanāksmes (2,9) un intranets “e-RIX” (2,8)

Komunikācijas stratēģija arī paredz, ņemot vērā paaudžu maiņu lidostas kolektīvā, kur ienāk aizvien vairāk jaunās paaudzes darbinieku, kuru mentalitāte, sociālie un informācijas patērēšanas paradumi, emocionālās attieksmes un dzīves mērķi ir atšķirīgi no iepriekšējo paaudžu tvēruma, stratēģijas darbības periodā plānots attīstīt jaunus iekšējās komunikācijas kanālus un instrumentus, tostarp netradicionālus un digitālus risinājumus.

Iekšējai komunikācijai ir būtiska loma lidostā, jo tā aptver visas komunikācijas un informācijas attiecības lidostā, vadības un darbinieku starpā, kā arī darbinieku pašu starpā. Iekšējā komunikācija ir instruments, ar kura palīdzību tiek nodrošināta funkciju un procesu norise un koordinācija efektīvai uzņēmuma darbībai. Tā palīdz korekti veikt darbu, veicina darbinieku motivāciju, saprašanos un apmierinātību, paaugstinot lojalitāti uzņēmumam, palīdz stiprināt uzticēšanos un ticamību un noregulēt konfliktus.

Ar iekšējās komunikācijas palīdzību tiek nodrošināta informācijas aprīte uzņēmumā, nodotās informācijas izpratne un atgriezeniskā saite. Tādējādi tiek komunicēti lidostas “Rīga” stratēģiskie plāni, mērķi, uzdevumi, projekti, sasniegumi, jaunumi un

aktualitātes, kā arī cita informācija, kas var palīdzēt uzlabot lidostas darbību, iesaistīt un motivēt darbiniekus, lai sasniegtu izvirzītos mērķus.

Iekšējās komunikācijas mērķis ir nodrošināt vadības un darbinieku izpratni par mērķiem, notiekošajām aktivitātēm un citām uzņēmumam nozīmīgām tēmām, veicinātu darbinieku iesaisti un lojalitāti lidostai, efektīvu sadarbību starp kolēģiem un struktūrvienībām, veidotu korporatīvo kultūru, kā arī ātri un efektīvi nodotu dažādus vēstījumus darbiniekiem.

Iekšējās komunikācijas mērķi ir sasaistīti ar Stratēģijā noteiktajiem mērķiem:

- darbinieku apmierinātība 2027. gadā > 4 (skalā 1-6);
- darbinieku brīvprātīgā rotācija 2027. gadā < 15%
- uzņēmuma rekomendēšanas indekss (Net Promoter Score, e-NPS) darbinieku vidū 2027. gadā > 30 (skalā -100 līdz 100).

2022. gada darbinieku iesaistes aptaujā (skala no 1-6) darbinieki pozitīvi novērtēja komunikācijas un vērtību aspektus, tai skaitā uzticēšanos uzņēmuma augstākajai vadībai.

Darba aspektu vērtējums (4/4)

Lai nodrošinātu nepastarpinātu un regulāru komunikāciju ar darbiniekiem, lidostā “Rīga” ir izveidoti vairāki komunikācijas kanāli.

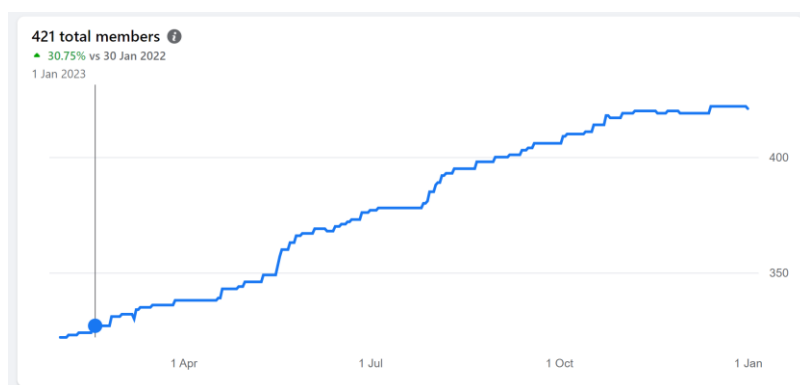
Komunikācijas kanāli

Lai apkopotā veidā un operatīvi darbiniekiem nodotu informāciju par uzņēmumā notiekošo, reizi nedēļā visi darbinieki savos e-pastos saņem vēstkopu “e-RIX ziņo”. Tas ir kopsavilkums par nedēļas svarīgākajiem notikumiem, darbības rādītājiem, rezultātiem un pieejamām vakancēm un cita darbiniekiem noderīga informācija. Papildus iknedēļas vēstkopai 2022. gadā turpināja iznākt atsevišķa vēstkopa, kas veltīta darba aizsardzības un epidemioloģiskās drošības jautājumiem. Tajā iekļauta aktuālā informācija par nozīmīgākajiem darba aizsardzības un epidemioloģiskās drošības jautājumiem.

2022. gadā tika turpināta iekštīkla (intraneta) e-RIX attīstība, kurā pieejama ne tikai aktuālā informācija, bet arī darbinieku kontaktu katalogs, darbam nepieciešamie dokumenti, pieteikumu formas, informācija par atalgojumu, veselības apdrošināšanu, bonusiem u.c. darbiniekiem noderīga informācija. 2022. gadā intranetā izveidotas jaunas sadaļas par rīcību kukuļošanas gadījumā, kā arī risku pārvaldību un darbinieku iesaisti tajā. Tāpat veiktas strukturālas izmaiņas, lai padarītu vietni pārskatāmāku un ērtāk lietojamu.

Lai sekotu līdzi aktuālajai informācijai, lidostas “Rīga” e-pastu un e-RIX vidi iespējams izmantot arī attālināti (viedtālrunī, planšetē, mājas datorā), autorizējoties ar darbinieka piekļuves datiem.

Lidostā “Rīga” pie iekšējās komunikācijas kanāliem pieder arī e-pasts, tālrunis, “WhatsApp” grupas, sapulces, darbinieku aptaujas un tiešā komunikācija ar vadītāju. Tāpat darbiniekiem ir iespēja pievienoties slēgtajai darbinieku “Facebook” grupai, kuras dalībnieku skaits 2022. gadā pieauga līdz 421 dalībniekam (dati uz 2023. gada 1. janvāri (2022. gadā 30. janvārī 322 dalībnieki, agrāki dati nav iegūstami)).

2022. gadā regulāri reizi divos mēnešos tika turpinātas valdes tiešsaistes tikšanās ar darbiniekiem “Zoom” platformā. Tiešsaistes laikā uzņēmuma vadība iepazīstina darbiniekus ar aktuālo informāciju, operatīvajiem datiem un saimnieciskās darbības rezultātiem, plānotajiem darbiem, kā arī tikšanās laikā ikvienam ir iespēja uzdot jautājumu uzņēmuma vadībai. Katrā no tiešsaistes sarunām ar uzņēmuma vadību piedalījās 350–400 darbinieki.

Arī struktūrvienību ietvaros tiek organizētas regulāras (piemēram, iknedēļas) tiešsaistes sanāksmes, iesaistot struktūrvienības darbiniekus, pārrunājot paveikto, plānoto un citas aktualitātes, vienlaikus sniedzot un saņemot savstarpējo atbalstu un veicinot komandas gara uzturēšanu.

Darbinieku apmierinātības pētījums un citas aptaujas

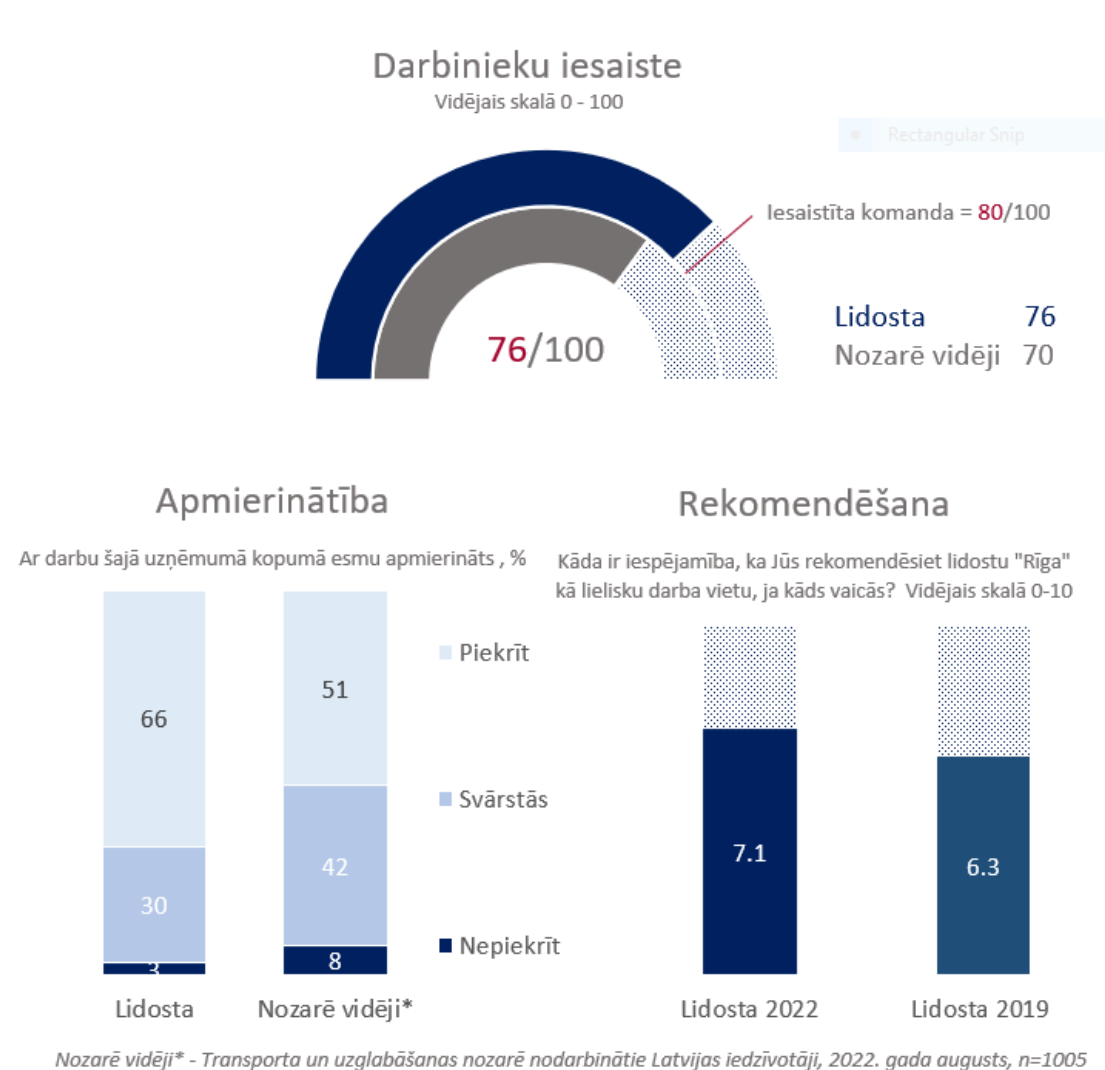
2022. gada noslēgumā pēc trīs gadu perioda lidosta “Rīga” organizēja visaptverošu darbinieku apmierinātības jeb darbinieku iesaistes un darba vides pētījumu, piesaistot ārpalpojumu. Pētījumā piedalījās 943 jeb 68% lidostas “Rīga” darbinieku.

Galvenie pētījuma secinājumi:

- darbinieku iesaistes rādītājs ir 76 punkti no 100 - virs nozares vidējā rādītāja, kas ir 70 punkti.
- eNPS ir -4 (skalā -100 līdz 100), jeb 7,1 punkts 0-10 punktu skalā.
- apmierinātība ar darbu lidostā "Rīga" kopumā ir vērtēta ar 4,7 punktiem 1-6 punktu skalā.
- vispārējā apmierinātība (salīdzināmo jautājumu vidējais rādītājs 2022. gadā) ir 4,5 1-6 punktu skalā. Salīdzinot ar 2019. gada aptaujas rezultātiem (4,2 punkti 1-6 punktu skalā), vispārējās apmierinātības rādītājs ir pieaudzis.

Pētījuma rezultāti liecina, ka lidostas "Rīga" darbinieki jūtas iesaistītāki nekā nozarē caurmērā un apmierinātāki ar dzīvi, salīdzinājumā ar citos uzņēmumos strādājošajiem. Arī darbinieku lojalitātes rādītāji ir nedaudz augstāki par nozares vidējo līmeni. Visaugstāk lidostas "Rīga" darbinieki novērtē kolēģus, kolektīvu un stabilitāti.

Salīdzināmajos rādītajos 2022. gada rezultāti vidēji uzlabojušies par 8%, salīdzinot ar 2019. gadu.

Ir arī norādīti vairāki aspekti, kuros nepieciešami uzlabojumi, piemēram, atalgojuma līmenis, informācijas aprīte, darba apgērbi un formas apgērbi kvalitāte, darba noslodze un mikroklimats.

2023. gadā tiks detalizēti izvērtēti aptaujas rezultāti struktūrvienībās un sadarbībā ar struktūrvienību vadītājiem un atbildīgajiem speciālistiem PD noteiks nepieciešamās rīcības pilnveidojamo aspektu uzlabošanai. Struktūrvienību ietvaros darbiniekiem tiks prezentēti aptaujas rezultāti un nepieciešamo uzlabojumu rīcības plāns.

Papildus darbinieku iesaistes aptaujai 2022. gadā notika darbinieku viedokļu un priekšlikumu apzināšana šādos jautājumos:

- darbinieku un vērtētāju aptauja par novērtēšanas un attīstības pārrunām,
- ikgadējā darbinieku aptauja par veselības apdrošināšanu,
- aptauja par darbinieku attīstības pieredzi un mērķu izpildi.

Tāpat nepārtraukti notiek:

- jaunpieņemto darbinieku aptauja,
- promejošo darbinieku aptauja (no 2022. gada jūlija elektroniskā formātā),
- jauno darbinieku aptauja pārbaudes laika beigās (jauna iniciatīva, kas tika pastāvīgi ieviesta 2022. gadā).

Ideju banka

2022. gadā tika uzsākta jauna nozīmīga iekšējās komunikācijas aktivitāte – darbinieku Ideju banka. Tās mērķis ir iesaistīt darbiniekus uzņēmuma darbības un procesu pilnveidošanā, jaunu, inovatīvu risinājumu rašanā un ieviešanā, darba vides un klientu servisa uzlabošanā. Ideju bankas norises kārtību nosaka “Konkursa “Ideju banka” nolikums”. Konkursā iesniegtās idejas vērtē Sākotnējās izvērtēšanas komisija, kuru vada lidostas valdes priekšsēdētāja. Komisija nosaka idejas tālāko virzību, par ko pēc tam ir atbildīgs attiecīgās atbildīgās struktūrvienības vadītājs. Idejas, kas piedalās konkursā, pretendē uz naudas balvām. Ideju bankas uzvarētājus nosaka darbinieku un lidostas valdes balsojumā katra gada novembrī, bet decembrī notiek uzvarētāju apbalvošana.

Savas idejas darbinieki var ērti iesniegt īpaši izveidotā vietnē lidostas intranetā “eRIX”, kur tiek arī sniegta atgriezeniskā saite – darbinieki var uzzināt informāciju par savas idejas virzību un saņemt izskaidrojumu par pieņemtajiem lēmumiem.

Konkurss ir ieguvis lielu darbinieku atsaucību - 1. sezonā (no 2022. gada 11. janvāra līdz 31. oktobrim) darbinieki Ideju bankā iesniedza kopumā 90 idejas. Visvairāk – 19 idejas - tika iesniegtas kategorijā “Procesu uzlabošana”, 16 idejas – kategorijā “Efektivitāte un resursu taupīšana”, 13 idejas kategorijā “Inovācijas un pakalpojumi”, pa 11 idejām kategorijās “Klientu serviss” un “Cits”, bet 10 idejas – kategorijā “Darba vides pilnveidošana”.

No 1. sezonā iesniegtajām idejām līdz 2022. gada beigām tika īstenotas septiņas. Vēl septiņas idejas tiks realizētas īstermiņā (periodā līdz vienam gadam), bet divas atzītas par realizējamām ilgtermiņā – periodā, kas ilgāks par vienu gadu. Deviņas idejas tiks

realizētas citādā veidā nekā iesniegtas, 15 idejas jau bijušas iekļautas kādas struktūrvienības darba kārtībā, bet deviņas idejas jau bija iesniegtas iepriekš. Desmit idejas gada beigās vēl atradās izvērtēšanā, bet četru pēdējo iesniegto ideju izvērtēšana vēl nebija uzsākta. 27 idejas atzītas par tādām, kas nav realizējamas.

Minimālie paziņošanas termiņi par izmaiņām uzņēmuma darbībā

402-1

2020. gadā pamatojoties uz MK 2002. gada 17. septembra noteikumu Nr. 427 "Uzticības personu ievēlēšanas un darbības kārtība" prasībām darbinieku kopsapulcē tika ievēlētas septiņas uzticības personas, no kurām tika izvēlēta galvenā uzticības persona.

Lidosta "Rīga" regulāri informē darbiniekus un arodbiedrību par darbības aktualitātēm, attīstību un plānotajām izmaiņām struktūrā. Ja plānota kolektīvā atļaušana, atbilstoši Darba likumam konsultācijas ar arodbiedrību jāuzsāk ne vēlāk kā mēnesi pirms paziņojuma iesniegšanas Nodarbinātības valsts aģentūrai. Par struktūras izmaiņām, kas saistītas ar darba vietu skaita samazināšanu, darbinieki jāinformē ne vēlāk kā piecu dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas. Par citām būtiskām izmaiņām uzņēmuma darbībā, darba samaksā vai apstākļos darbinieki tiek brīdināti ne vēlāk kā mēnesi iepriekš. Saskaņā ar 2020. gada 19. jūnija rīkojumu Nr. 20/74B ir izveidota pastāvīgā darba grupa konsultācijām ar arodbiedrību.

Darbinieku skaita samazināšanas gadījumā, kas pēdējo reizi notika 2021. gada pavasarī Vīrszemes apkalpošanas departamenta Pasažieru apkalpošanas nodaļā, lidosta "Rīga" savlaicīgi un pastāvīgi konsultējās ar darbinieku pārstāvjiem. Darbinieku skaita samazināšana tika plānota saistībā ar prognozētā pasažieru skaita (kuru apkalpošanu veic lidosta "Rīga") samazinājumu. Darba tiesiskās attiecības faktiski tika izbeigtas ar 17 darbiniekiem plānoto 25 vietā.

Attīstības pārrunas

404-3

Ikgadējā novērtēšana un ar tās rezultātiem saistītās attīstības pārrunas notiek reizi gadā visiem lidostas "Rīga" darbiniekiem, kam beidzies pārbaudes laiks, tostarp visiem vadītājiem. Ikgadējās novērtēšanas kārtība ir noteikta "Personāla vadības rokasgrāmatā" atbilstoši amatam noteiktiem vērtēšanas kritērijiem, aizpildot novērtējuma anketu. Pēc ikgadējās darbinieka novērtēšanas struktūrvienības vadītājs veic attīstības pārrunas.

No 2021. gada lidosta "Rīga" ievieša būtiskas izmaiņas ikgadējās novērtēšanas un attīstības pārrunu koncepcijā, balstoties uz darbinieku pārstāvju, vadītāju un ekspertu priekšlikumiem, lidostas darba specifiku un iespējām, kā arī ņemot vērā labās prakses ieteikumus personāla vadības jomā. Tika veikta vispusīga sagatavošanās - izstrādātas vadlīnijas, veidlapas, informatīvie materiāli un citi dokumenti, un organizētas vadītāju apmācības attīstības pārrunu vadīšanā. Iekšīklā tika izveidota atsevišķa sadaļa "Ikgadējā novērtēšana – attīstības pārrunas", kurā apkopoti visi materiāli un informācija, vadītājiem un darbiniekiem sniegtas konsultācijas. Pamatojoties uz

attīstības pārrunu rezultātiem un darbiniekiem noteiktajiem attīstības mērķiem, PD izstrādāja Personāla attīstības plānu, kurā noteiktās darbības tika īstenotas 2021. un 2022. gadā. 2021. gadā tika veiktas darbinieku un vērtētāju aptaujas, kas apliecināja, ka lielākā daļa vērtētāju un darbinieku ir apmierināti ar novērtēšanas un attīstības pārrunu galvenajām jomām, tostarp jauninājumiem, un tika saņemti daudzi vērtīgi ieteikumi, kas tika izmantoti 2022. gada novērtēšanas-attīstības pārrunu procesa pilnveidošanai.

Gatavojoties 2022. gada novērtēšanai un attīstības pārrunām, notika darbs pie novērtēšanas procesa digitalizācijas, kas bija viens no būtiskākajiem ieteikumiem procesa atvieglošanai. 2022. gadā novērtēšanas veidlapa tika vienkāršota un tās aizpildīšana un aprīte noritēja elektroniski speciāli izveidotā iekštīkla modulī.

Saistībā ar darbinieku attīstību, 2021./2022. gadu mijā tika veikta izpēte - aptauja un intervijas - par darbinieku attīstības pieredzi un mērķu izpildi, lai noskaidrotu darbinieku viedokli par savu mācību un attīstības pieredzi lidostā "Rīga" pēdējā gada laikā.

Attīstības plāna īstenošana ir atspoguļota lidostas "Rīga" personāla attīstības plāna izpildē par 2021./2022. gadu. Tā ietvaros veiktais:

- pēc pieprasījuma sniegtas konsultācijas vadītājiem un darbiniekiem attīstības jautājumos;
- veikta tirgus priekšizpēte par individuālu konsultāciju/ supervīziju izmaksām vadītāja individuālai attīstībai;
- organizēti pasākumi saistībā ar darbinieku vēlmi iepazīt citu nozares uzņēmumu un citu lidostas struktūrvienību darbu, tai skaitā:
 - organizētas četras ekskursijas lidostas teritorijas un darba procesu iepazīšanai darbiniekiem, kas strādā lidostā "Rīga" kopš 2020. gada;
 - organizēta iekšējā "Ēnu diena";
 - sāкта sadarbība savstarpēju ekskursiju organizēšanā ar LGS;
 - organizētas pieredzes apmaiņas darbinieku pārstāvjiem no vairākām struktūrvienībām ar vairākām lidostām.

Par mācību pasākumiem darbinieku attīstības veicināšanai vairāk sadaļā "Uzņēmuma nodrošinātas apmācības".

Darbinieku mainība

401-1

2022. gadā lidostā "Rīga" strādāja 1 388 darbinieki (skaits 2022. gada 31. decembrī). Darbinieku skaits ir pieaudzis, salīdzinot ar 2021. gadu, un plānots, ka turpinās pieaugt 2023. gadā. Lidostas darbībai atjaunojoties, tika ieviestas jaunas amata vietas un pieņemti darbinieki saistībā ar pieaugošo pasažieru skaitu, kā arī infrastruktūras attīstību, piesaistot jaunus darbiniekus pasažieru un gaisa kuģu apkalpošanas nodrošināšanai, kā arī darbiniekus ar nepieciešamajām tehniskajām kompetencēm. Liels darbinieku skaita pieaugums saistāms ar to, ka no 2022. gada 1. janvāra lidosta "Rīga" pilnā apjomā pārņēma aviokompānijas "airBaltic" gaisa kuģu apkalpošanu uz perona. Darbinieku pieņemšana darbā sākās jau 2021. gada otrajā pusgadā, lai jaunie darbinieki varētu savlaicīgi nodrošināt nepieciešamās apmācības.

2022. gadā pieauga arī darbinieku skaits lidlauka uzturēšanas un drošības jomās, piemēram, pieņemot darbā:

- lidlauka apkopes tehnikas vadītājus;
- lidlauka apkalpošanas speciālistus;
- vecākos aviācijas drošības inspektorus;
- aviācijas drošības inspektorus.

Tāpat, palielinoties lidojumu skaitam, pieauga darbinieku skaits arī citās jomās, 2023. gada 1. februārī sasniedzot vēsturiski lielāko štata vietu skaitu – 1 434 (iepriekš lielākais štata vietu skaits bija 2008. gadā).

Darbiniekiem ir iespējas pieteikties iekšējām vakancēm un izmantot izaugsmes iespējas arī citās struktūrvienībās. 2022. gadā šo iespēju izmantoja un amatu mainīja 150 darbinieki.

Iekšējās vakances darbiniekiem ir pieejamas iekštīklā un e-pastā. Lai darbiniekiem uzskatāmāk un motivējošāk komunicētu iekšējās izaugsmes iespējas un atbalstītu karjeras attīstību, vairākās struktūrvienībās tika pārskatītas vai no jauna izstrādātas izaugsmes kāpnes - atspoguļoti amati, amata kritēriji un atalgojums. 2022. gadā tika pārskatītas Virszemes apkalpošanas departamenta divu nodaļu un Drošības departamenta vienas nodaļas izaugsmes kāpnes, precizējot kritērijus, un izstrādātas amatu izaugsmes kāpnes Lidlauka drošības un vadības departamenta divās nodaļās.

Lai nodrošinātu liela apjoma, daudzveidīgu specialitāšu un kvalificētu darbinieku piesaisti, 2022. gadā lidosta “Rīga” organizēja atvērto durvju dienas un citas personāla piesaistes kampaņas, kā arī piedalījās citu organizāciju karjeras pasākumos:

- atvērto durvju nedēļā, sadarbībā ar “prakse.lv”;
- Nodarbinātības valsts aģentūras karjeras pasākumos;
- tiešsaistē reemigrācijas domnīcā;
- tiešsaistes pasākumā “Darbs un karjera Latvijā”;
- augstskolu karjeras pasākumos;
- vieslekcijās vai citos pasākumos izglītības iestādēs.

Vairāk par pasākumiem lasīt sadaļā “Karjeras pasākumi un prakses iespējas”.

Personāla piesaistes aktivitāšu rezultātā 2022. gadā darbu sāka 501 jauns darbinieks (salīdzinot 2021. gadā - 375, 2020. gadā – 158) un papildus, vasaras periodā tika pieņemti darbā 85 skolēni.

No darbiniekiem, kas 2022. gadā beidza darba tiesiskās attiecības, 72 bija sievietes, 204 – vīrieši. Līdz 30 gadu vecumam darba tiesiskās attiecības izbeidza 133 personas, vecumā no 30 līdz 50 gadiem – 104 personas un vecumā virs 50 gadiem – 39 personas.

Jaunpieņemto darbinieku statistika

2022. gadā darbā lidostā “Rīga” tika pieņemts 501 darbinieks, kas ir 36% no uzņēmumā strādājošajiem:

- 268 darbinieki bija vecumā līdz 30 gadiem;
- 182 darbinieki vecumā no 30 līdz 50 gadiem;

- 51 darbinieks vecumā virs 50 gadiem.
- No jaunpieņemtajiem darbiniekiem 114 ir sievietes, 387 vīrieši.

2022. gadā brīvprātīgā rotācija sasniedza 14,39% (t.i., darbinieki, kuri paši vēlas izbeigt darba tiesiskās attiecības), faktiski saglabājoties 2021. gada līmenī (14,28% 2021. gadā). Ņemot vērā lidostas “Rīga” darbības straujo atjaunošanos un personāla piesaisti (2022. gadā pieņemts darbā par ~50% vairāk darbinieku nekā 2021. gadā), rezultāts vērtējams kā ļoti labs un atbilst plānotajiem rādītājiem.

2022. gadā pensionējās divi lidostas “Rīga” darbinieki. Iepriekšējos piecos gados – 2021., 2020., 2019., 2018. un 2017. gadā – pensionējušies attiecīgi divi, seši, trīs, četri un septiņi darbinieki.

Sākot ar 2022. gada augustu PD ieviesa elektroniski aizpildāmu anketu par darba attiecību pārtraukšanas iemesliem. 2022. gada piecos mēnešos (augusts līdz decembris) interviju aizpildīja 33 darbinieki, sniedzot viedokli par tādiem aspektiem, kā apmācību process, darba process un kolektīvs, kā arī par iemesliem pārtraukt darba tiesiskās attiecības ar lidostu “Rīga”. Visbiežāk minētie iemesli darba attiecību pārtraukšanai: cits darba piedāvājums, studiju uzsākšana, ģimenes un veselības problēmu dēļ. 25 no darbiniekiem, kas aizpildīja anketu norādīja, ka noteikti ieteiktu lidostu “Rīga” kā darba vietu.

Tāpat, no 2022. gada augusta PD ieviesa elektroniski aizpildāmu aptauju tiem darbiniekiem, kuriem tuvojās beigām pārbaudes laiks. Darbiniekiem ir dota iespēja dalīties ar pirmajiem iespaidiem par tādiem aspektiem kā darbā pieņemšanas un apmācību process, darba process un kolektīvs, tai skaitā, tiešais vadītājs, kā arī par izaugsmes un attīstības jautājumiem. 2022. gada piecos mēnešos (augusts līdz decembris) interviju aizpildīja 91 darbinieks. 83 darbinieki atzīst, ka lēmumu sākt darbu lidostā vērtē pozitīvi, astoņi - neitrāli, savukārt, negatīvi šo lēmumu nevērtē neviens no respondentiem.

Labumu klāsts

401-2

Lidosta “Rīga” darbiniekiem piedāvā daudzveidīgu un pievilcīgu labumu klāstu, tostarp papildus Darba likumā noteiktajam. Darbinieku materiālās motivācijas instrumenti ir noteikti Darba samaksas nolikumā, Darba koplīgumā, Personāla vadības rokasgrāmatā, un ar atsevišķiem valdes lēmumiem un valdes priekšsēdētāja rīkojumiem.

Saskaņā ar darba koplīgumu, kas noslēgts starp lidostu “Rīga” un Latvijas Republikas Lidostu darbinieku arodbiedrību, darbiniekiem, kuriem ir beidzies pārbaudes laiks (izņemot sezonas darbiniekus), līdztekus Darba likumā noteiktajam ir pieejams daudzveidīgs labumu klāsts.

Labumu klāsts ietver:

- sociālās garantijas;
- pabalstus svarīgos dzīves gadījumos, piemēram, saistībā ar stāšanos laulībā, bērna piedzimšanu, bērna adopciju;

- materiālu atbalstu darbiniekiem vai viņu tuviniekiem, piemēram, bērna ārstēšanās izdevumu segšanai, izdevumiem, saistītiem ar ģimenes locekļa vai bijušā darbinieka nāvi;
- atvaļinājuma pabalstu (no otrā darba gada) – reizi kalendārā gada laikā, aizejot²¹ ikgadējā apmaksātā atvaļinājumā, kas nav mazāks par 14 kalendārajām dienām, no 70% līdz 100% apmērā no amatalgas (apjoms atkarībā no darba stāža);
- pabalstu pensionēšanās gadījumā;
- optisko redzes korekcijas līdzekļu iegādi;
- Zinību dienas pabalstu darbiniekiem, kam ir 5–18 gadus veci bērni;
- veselības apdrošināšanas polisi darbiniekiem, nodrošinot iespējas saņemt kvalitatīvus un daudzpusīgus veselības pakalpojumus – ar iespēju to iegādāties saviem pirmās pakāpes radniekiem, kā arī nelaimes gadījumu apdrošināšanu;
- citu iemeslu vienreizēju materiālu pabalstu;
- atbilstoši budžeta iespējām uzņēmuma apaļajās jubilejās (ik pēc pieciem gadiem) darbiniekiem, kuru stāžs ir desmit un vairāk gadu, izmaksā vienreizēju prēmiju;
- labumus, kas tiek piedāvāti sadarbības ietvaros ar citām organizācijām (īpašas atlaides un piedāvājumi noderīgās jomās);
- dažādas sporta un kultūras aktivitātes, tai skaitā pasākumus lidostas “Rīga” darbinieku ģimenes locekļiem.

Kopš 2020. gada marta Covid-19 epidēmija kā arī karadarbība Ukrainā ietekmēja lidostas finanšu situāciju, samazinot ieņēmumus. Tomēr, gan šajā periodā, gan atgriežoties straujākai izaugsmei, lidosta “Rīga” turpina darbu pie labumu sistēmas izvērtēšanas un pilnveidošanas, apzinot virzienus motivācijas un atlīdzības jautājumu labajai praksei.

Divi no visvēlamākajiem labumu veidiem darbinieku ieskatā 2022. gadā ir atbalsts transportam un ēdināšanai – ne tikai finansiāls, bet arī organizatorisks. Tāpat darbinieki vienmēr augstu ir novērtējuši iespēju iegādāties aviobiļetes ar atlaidēm, kas sadarbībā ar aviokompāniju “airBaltic” kopš 2022. gada pieejamas arī darbinieku ģimenes locekļiem.

Lidostas “Rīga” darbiniekiem ir pieejama bezmaksas auto stāvvietā personīgajam auto, kā arī atlaide degvielai sadarbības partnera piedāvājuma ietvaros. Aizvien vairāk atbalstot videi un finansiāli katram draudzīgas izvēles, 2022. gadā darbiniekiem ir izveidotas vairākas jaunas velonovietnes un labiekārtotas, tiek nodrošināts darbinieku autobuss laikā, kad nekursē sabiedriskais transports, kā arī tika organizēts iepirkums darbinieku kopābraukšanas aplikācijas iegādei.

Darbinieku telpās ir pieejamas aprīkotas virtuves, kurās var uzsildīt un ieturēt līdzīgu paņemto maltīti, ir pieejams dzeramais ūdens. Lidostas teritorijā darbojas vairāki ēdināšanas uzņēmumi ar daudzveidīgu sortimentu. Lai uzlabotu piedāvājuma

²¹ 2022. gadā atvaļinājuma pabalsts tika izmaksāts visiem darbiniekiem vienlaikus, gada noslēgumā, saistībā ar nepieciešamību izvērtēt uzņēmuma 1.- 3. ceturkšņa finanšu rādītājus.

pieejamību, 2022. gadā tika uzstādīts ēdināšanas kiosks, kurā darbinieki var iegādāties ēdienu 24/7.

Informācija par darbiniekiem pieejamiem labumiem tiek komunicēta darba sludinājumos, karjeras portālā un karjeras pasākumos. Ar to tiek iepazīstināti jaunie darbinieki ievadapmācību laikā, detalizēta informācija un aktualitātes publicētas iekštīklā un e-pastā.

Elastīgs darba laiks un attālinātais darbs

Lidostā “Rīga”, tāpat kā citos uzņēmumos, darbiniekiem būtisks ir privātās un darba dzīves līdzsvars.

Lielākā daļa lidostas darbinieku (82%) strādā summēto darba laiku (maiņās), un viņiem ir iespēja ietekmēt darba, atvaļinājuma un brīvdienu grafiku, noteiktā kārtībā piesakot neplānot maiņas konkrētās dienās vai tās mainīt.

No 2020. gada saistībā ar Covid-19 pandēmijas izraisīto ārkārtējo situāciju arī lidosta “Rīga” meklēja organizatoriskus un tehnoloģiskus risinājumus, kā operatīvi un efektīvi ieviest un atbalstīt elastīgu darba formu piemērošanu. Tehnoloģiskie risinājumi tika pilnveidoti 2021. un 2022. gadā, aizvien vairāk funkciju ērti un droši iespējams veikt attālināti. 2022. gadā pārskatīta un aktualizēta 2020. gadā izstrādātā “Attālinātā un elastīgā darba organizācijas procedūra”. Darbinieki var izmantot attālinātā un elastīgā darba iespējas saskaņā ar skaidri noteiktu kārtību - saskaņojot ar vadītāju attālināto darbu, ja ir iespējams attālināti veikt noteiktos darba pienākumus. Ja amatā iespējams strādāt attālināti un/ vai elastīgi, tas tiek norādīts arī darba sludinājumā.

Saistībā ar energotaupības pasākumiem no 2022. gada rudens tiek papildus veicināts attālinātais darbs normālā darba laikā strādājošajiem, piektdienas nosakot kā attālinātā darba dienas.

Karjeras pasākumi un prakses iespējas

Lidostai “Rīga” ir svarīgi piesaistīt darbiniekus (vairāk lasīt sadaļā “Darbinieku mainība”), tāpēc notiek dažādi pasākumi, lai skolēniem un studentiem būtu iespēja uzzināt par darbu lidostā “Rīga”, kā arī notiek plašākai darba meklētāju auditorijai vai noteiktu profesionālo jomu pārstāvjiem organizēti pasākumi. 2022. gada laikā daļa pasākumu norisinājās tiešsaistē, bet, izmantojot dažādu formātu iespējas, daļa pasākumu bija klātienē.

2022. gadā notikuši daudzi pasākumi ar lidostas “Rīga” dalību:

- pasākumi sadarbībā ar Nodarbinātības aģentūru - karjeras prezentācijas un tikšanās ar darba meklētājiem, Jūrmalas vakanču gadatirgus, Darbs un karjera Latvijā;
- pasākumi sadarbībā ar augstākajām mācību iestādēm - Rīgas Tehniskās universitātes karjeras diena un tā Kultūras centra starpfakultāšu erudītu konkurss “Ceļamies spārnos!”, Jēkabpils Agrobiznesa koledžas audzēkņu iepazīstināšana ar Virszemes apkalpošanas departamenta darba procesiem un iespējām; augstskolas “RISEBA” karjeras diena, Transporta un sakaru institūta karjeras diena, Latvijas Universitātes karjeras iespēju diena;

- pasākumi skolēniem - organizētas un novadītas divas projekta “Dzīvei gatavs” tiešsaistes “Bīstamo vielu apkalpošana” nodarbības, novadīta AS “Sadales tīkls” vieslekcija elektrodrošības vēstnešu informatīvajā seminārā, dalība Latvijas Ēnu dienā, dalība Mārupes pamatskolas organizētajā projektā “Skola ienāk dzīvē” (vairāk lasīt sadaļā “Atbalsts sabiedrībai”);
- citi pasākumi - ekskursijas atvērto durvju dienas pasākumos lidostā “Rīga”, Mārupes novada svētki, kuros darbojās lidostas “Rīga” personāla piesaistes stends, reemigrācijas domnīca – darba birža.

Par lidostas karjeras pasākumiem, prakses un darba iespējām dažādās specialitātēs lidosta “Rīga” informē skolēnus, studentus un profesionālās izglītības iestāžu audzēkņus, izmantojot portālu “prakse.lv”, kā arī uzrunājot izglītības iestāžu atbildīgos speciālistus – karjeras konsultantus, metodiskus, programmu vadītājus un citus.

Informācija par vakancēm un karjeras pasākumiem vienmēr ir pieejama lidostas “Rīga” karjeras vietnē darbslidosta.lv un komunicēta arī ar sociālo mediju starpniecību.

2022. gadā lidosta “Rīga” nodrošināja 40 prakses vietas dažādu izglītības līmeņu studentiem šādās jomās:

- uzņēmējdarbība (iestāžu darba organizācija un vadība, starta uzņēmējdarbības vadība, tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumu vadība);
- informācijas un komunikāciju tehnoloģijas;
- cilvēkresursu vadība;
- tiesību zinātnes;
- u.c.

Lidosta “Rīga” atbalsta arī darbinieku izglītības vai kvalifikācijas iegūšanu, organizējot nepieciešamo izglītības praksi uzņēmumā, ja darbinieks to vēlas un ir iespēja nodrošināt praksi savā vai citā struktūrvienībā. 2022. gadā šo iespēju izmantoja 19 lidostas “Rīga” darbinieki.

2022. gadā lidosta “Rīga” dalījās pieredzē par nodarbinātības izaicinājumiem un darbaspēka piesaistīšanu gan ar organizācijām, gan iesaistoties pasākumos:

- sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu 2022. gada 29. jūnijā organizēts pasākums "Ģimenei draudzīga darbavieta" programmas dalībniekiem. Lidosta “Rīga” prezentēja savas ģimenei draudzīgās iniciatīvas, nodrošināja izglītojošas aktivitātes bērniem un ekskursiju lidostas teritorijā;
- 2022. gada 15. novembrī Pasaules uzņēmējdarbības nedēļas ietvaros organizētajā Uzņēmuma pieredzes dienā lidosta dalījās ar pieredzi darbinieku iesaistīšanā zināšanu pārnēsē uzņēmumā;
- sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu lidosta “Rīga” sniedza vieslekciju SIA “Liepājas RAS” par dažādu paaudžu darbinieku sadarbības veicināšanu;
- sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru, lidosta “Rīga” piedalījās tiešraides diskusijā darba devējiem par vecuma diskrimināciju darba vietā;

- lidosta “Rīga” dalījās pieredzē ar citiem uzņēmumiem, piemēram, par summētā darba laika uzskaiti, tās organizācijas nosacījumiem un citiem aktuāliem personāla vadības jautājumiem.

EKONOMISKĀ UN SOCIĀLĀ IETEKME

Pozitīvā ietekme un ieguldījums ekonomikā un sabiedrībā

3.3, 203-2

Lidostas ir reģiona un valsts attīstības dzinējspēks. Pētījums “Eiropas lidostu ekonomiskā ietekme” liecina, ka lidostas Eiropā sekmē 12,3 miljonus darba vietu, savukārt lidostu savienojamība, kas tiek mērīta ar ACI izstrādāto rīku - savienojamības indeksu, parāda, ka 10% savienojamības palielinājums par 0,5% ietekmē IKP per capita²².

Lidostas ekonomiskās ietekmes būtiskumu raksturo arī stratēģiskais mērķis - saglabājot vadošo pozīciju Baltijā, attīstīt savienojamību un palielināt apkalpoto pasažieru skaitu un kravu apgrozījumu ar mērķi kļūt par Ziemeļeiropas satiksmes centru.

Lidostas “Rīga” ir ne tikai Latvijas, bet visas Baltijas pasažieru un gaisa kravu pārvadājumu līderis ar ambīciju kļūt par vienu no Ziemeļeiropas gaisa satiksmes centriem. Lidosta “Rīga” nodrošina reģiona savienojamību ar stratēģiskiem galamērķiem, kas tieši ietekmē tūrisma un viesmīlības nozari un ārvalstu investīcijas Latvijā - plašais galamērķu klāsts veicina ekonomisko izaugsmi un rada jaunas darbavietas viesnīcu, atpūtas, sabiedriskā transporta, ēdināšanas un citu pakalpojumu sektoros valstī. Tas parāda arī izšķirošu nozīmi atjaunot savienojamību pēc Covid-19 pandēmijas, atbalstot valsts ekonomikas atlabšanu.

Lai uzlabotu reģiona savienojamību, lidostas “Rīga” viena no prioritātēm ir plaša maršrutu tīkla attīstīšana, tāpēc lidosta pastāvīgi veic pārrunas ar gaisa pārvadātājiem par jaunu lidojumu maršrutu atklāšanu, par ko plašāk aprakstīts nodaļā “Savienojamība un Latvijas kā pievilcīga galamērķa popularizēšana”.

Lidosta “Rīga” ir viens no lielākajiem nodokļu maksātājiem Latvijā un viens no lielākajiem darba devējiem. Plašāk par lidostas “Rīga” ietekmi uz tautsaimniecību lasīt nodaļā “Ietekme uz tautsaimniecību”.

Tāpat, sadarbojoties ar LAA un Latvijas aviācijas nozares uzņēmumiem – lidsabiedrībām un aviācijas pakalpojumu sniedzējiem, reizi divos-trijos gados tiek veikts pētījums par aviācijas nozares ekonomisko ietekmi uz Latvijas tautsaimniecību.

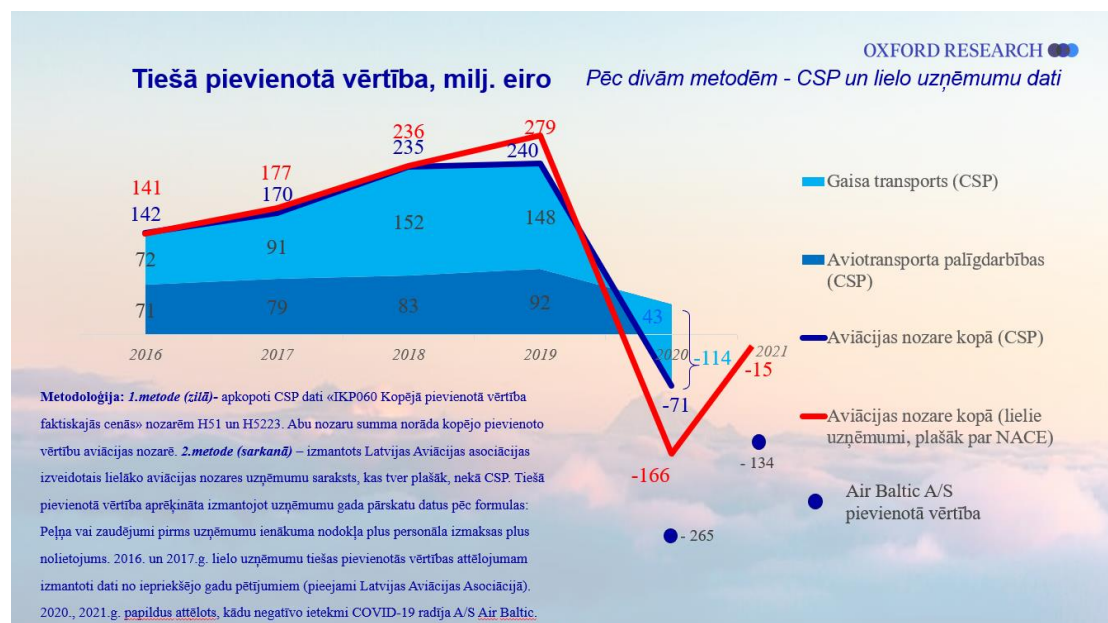
“Oxford research” 2022. gadā veiktais pētījums “Latvijas aviācijas nozares ekonomiskā ietekme uz tautsaimniecību 2018. - 2021. gadā”²³ liecina, ka aviācijas nozares tiešā pievienotā vērtība 2019. gadā sasniedza vismaz 240 milj. eiro. Ja aviācijas nozarē ietver arī būtiskus jomas uzņēmumus, kas pēc NACE klasifikācijas nav ietverti gaisa satiksmes un aviotransporta palīgdarbību nozarēs, tad tiešā pievienotā vērtība 2019. gadā bija vismaz 279 miljoni eiro, kas veidoja 0,9% no Latvijas IKP.

Covid-19 pandēmijas ietekmē 2020. gadā aviācijas nozares pievienotā vērtība kritās līdz mīnuss 71 milj. eiro. Gaisa transporta uzņēmumu pievienotā vērtība kritās līdz

²² Avots: ACI EUROPE Sustainability Strategy for Airports

²³ Avots: Oxford research “Latvijas aviācijas nozares ekonomiskā ietekme uz tautsaimniecību”

mīnuss 114 milj. eiro, taču to līdzsvaroja aviotransporta palīgdarbību uzņēmumi, kur pievienotā vērtība kopš 2019. gada kritās uz pusi, taču bija pozitīva – 43 milj. eiro.

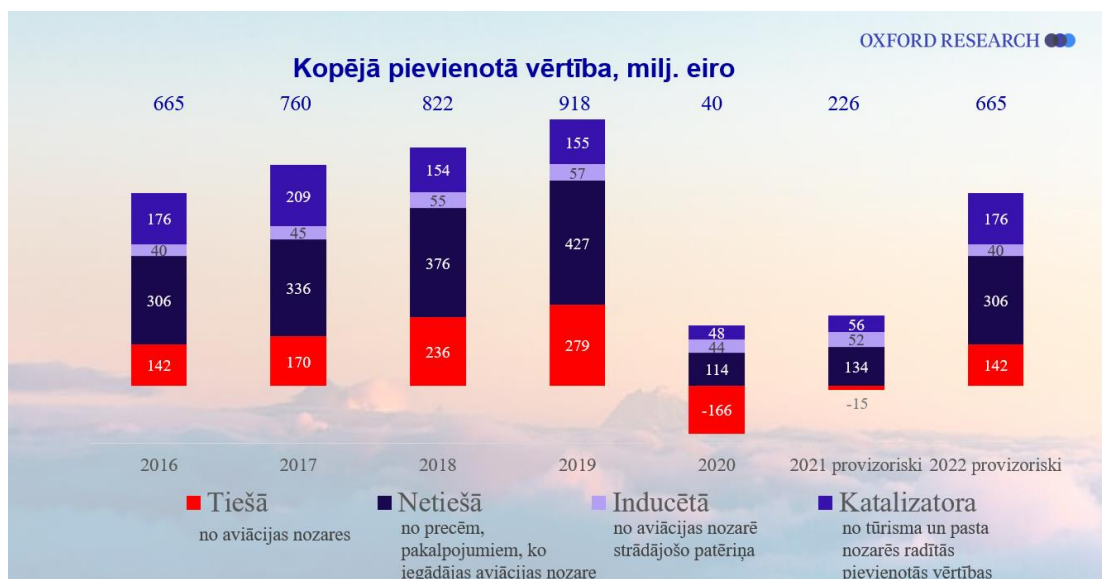

Ja vērtē paplašināto aviācijas nozares uzņēmumu loku, tad kopējais pievienotās vērtības kritums sasniedz mīnuss 166 milj. EUR 2020. gadā. Pandēmijas ietekmi raksturo arī procentuālas izmaiņas pret 2020. gadu, kas bija trīsdesmit reizes lielāks, nekā valstī kopumā (-30% pret -1%). Taču jau 2021. gadā bija vērojama strauja augšupeja par 151 milj. EUR līdz mīnus 15 milj. EUR (vērtējot pēc lielo uzņēmumu darbības rādītājiem, kas aviācijas nozari tver plašāk par CSP piemēroto NACE klasifikāciju).

Aviācijas nozarē tiešā pievienotā vērtība ir vidēji viena ceturtdaļa no kopējās pievienotās vērtības, ja neņem vērā Covid-19 ietekmi. Tas nozīmē, ka viena EUR tiešā pievienotā vērtība aviācijas nozarē pastarpināti rada trīs EUR pievienoto vērtību citās nozarēs.

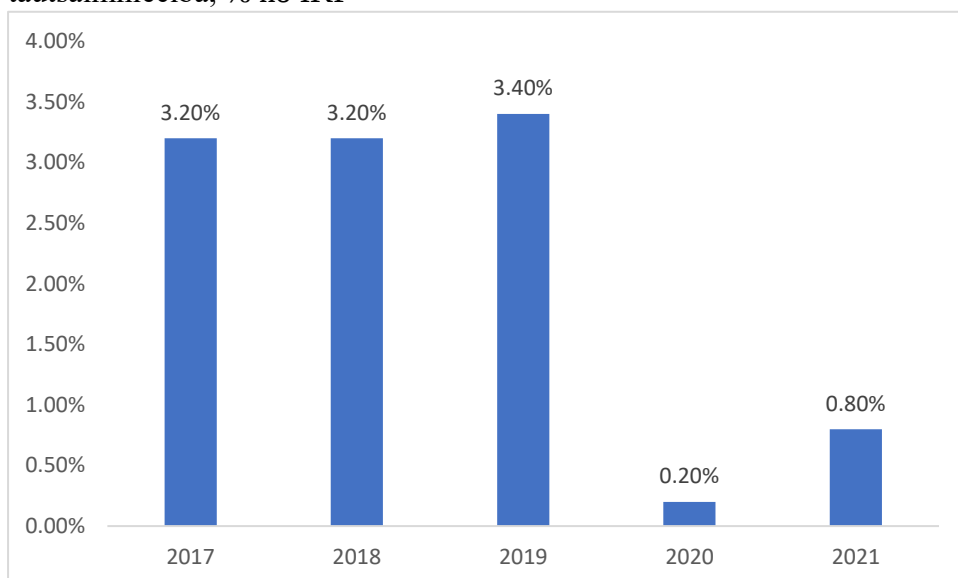
Pētījumā konstatēts, ka aviācijas nozares kopējā ietekme uz tautsaimniecību, kas ietver ne tikai tiešo, bet arī netiešo, inducēto un katalizatora ietekmi, pirms pandēmijas periodā 2019. gadā vērtējama vismaz 918 milj. EUR apmērā, jeb 3,4% no IKP:

- netiešā ietekme - aviācijas nozares iegādāto produktu un pakalpojumu pievienotā vērtība veidoja 427 milj. EUR, jeb 47% no kopējās aviācijas nozares pievienotās vērtības;
- inducētā ietekme - aviācijas nozarē strādājošo patēriņa nodrošināšanai radītā pievienotā vērtība veidoja 57 milj. EUR, jeb 6% no kopējās aviācijas nozares pievienotās vērtības;
- katalizatora ietekme - aviācijas nozares ieguldījums tūrisma, pasta un kurjeru darbības nodrošināšanā veidoja 155 milj. EUR, jeb 17% no kopējās aviācijas nozares pievienotās vērtības. 92% no katalizatora ietekmes veido tūrisma joma - ārvalstu ieceļotāju radītais patēriņš.

Aviācijas nozares kopējā pievienotā vērtība Covid-19 ietekmē nokritās līdz 40 milj. EUR 2020. gadā, bet 2022. gadā provizoriski vērtējams, ka tiks sasniegts 2016. gada līmenis – 665 milj. EUR.

Tabula: Aviācijas nozares kopējās pievienotās vērtības īpatsvars Latvijas tautsaimniecībā, % no IKP²⁴

Līdz 2019. gadam aviācijas nozares tiešās pievienotās vērtības loma tautsaimniecībā pieauga no 0,6% līdz 0,9%, taču 2020. gadā tā kritās līdz -3%.

²⁴ Metodoloģija: kopējās pievienotās vērtības aviācijas nozarē (tiešā, netiešā, inducētā, katalizatora) īpatsvars no IKP (CSP dati iekšzemes kopprodukta un pievienotā vērtība – gada dati).

Aviācijas nozares apgrozījumu raksturo divkārtšs kritums 2020. gadā - no 1 362 milj. uz 700 milj. EUR, kam sekoja pieaugums 2021. gadā līdz 825 milj. EUR. Salīdzinot ar 2020. gadu, lidostai "Rīga" nav vērojams pārliecinošs apgrozījuma pieaugums.

Aviācijas nozarei nodokļu nomaksā kopš 2020. gada vērojama stabila samazinājuma dinamika – 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu nodokļu nomaksa ir samazinājusies uz pusi (no 186 milj. eiro uz 100 milj. eiro).

Nodarbināto personu skaits 2020. gadā samazinājās par 15%, bet atalgojums – par 8%. CSP apkopotie dati gaisa transporta un aviotransporta palīgdarbību nozarēs uzrāda 3 657 nodarbinātās personas 2020. gadā, savukārt paplašinātās aviācijas nozares uzņēmumu kopas gada pārskatu dati – 6 073 darbiniekus.

Vidējā darba bruto samaksa 2020. gadā valstī kopumā palielinājās par 6%, savukārt gaisa transporta nozarē – samazinājās par 8%, pēc tam 2021. gadā gandrīz sasniedzot 2019. gada līmeni.

Ietekme uz tautsaimniecību

Lidosta "Rīga" ir viens no lielajiem nodokļu maksātājiem Latvijā, nodokļos valsts kopbudžetā 2022. gadā samaksājot 15 619 786 EUR.

Novērtējot to, ka

- lidostai "Rīga" nav kavēti pārskatu un deklarāciju iesniegšanas termiņi;
- pēdējo triju pārskata gadu laikā neto apgrozījums katrā pārskata gadā pārsniedz 4 000 000 EUR;
- pēdējo triju gadu laikā Valsts ieņēmumu dienesta (VID) administrēto nodokļu ieņēmumu kopsumma gadā pārsniedz 700 000 EUR,
- un citus kritērijus,

lidosta "Rīga" ir iekļauta VID Padziļinātās sadarbības programmas augstākajā – Zelta līmenī²⁵.

Savienojamība un Latvijas kā pievilcīga galamērķa popularizēšana

Lidostas "Rīga" viena no prioritātēm ir plaša maršrutu tīkla attīstīšana, tāpēc lidosta pastāvīgi veic pārrunas ar gaisa pārvadātājiem par jaunu lidojumu maršrutu atklāšanu.

2022. gada laikā notikušas individuālas sarunas ar aviopārvadātājiem par maršrutu tīkla atjaunošanu un paplašināšanu, kas rezultējās ar lielu tiešo galamērķu skaitu vasaras sezonā - 98, bet ziemas lidojumu sezonā – 87, par desmit galamērķiem apsteidzot 2019. gada galamērķu daudzumu.

2022. gadā sākti lidojumi uz septiņiem jauniem galamērķiem – Žironu, Vēkši, Ņūkāslu, Batumi, Trapani, Marrākešu, Gran Kanāriju. Kopumā 2022. gadā regulāros lidojumus piedāvāja 11 aviokompānijas. Čartera lidojumus nodrošināja "SmartLynx Airlines", "Freebird Airlines", "Corendon", "Tailwind", "SkyUp", "Heston", kā arī Lietuvā

²⁵ Avots: VID, pieejams: <https://www.vid.gov.lv/lv/dalibnieku-registrs>.

reģistrētais “GetJet Airlines” aviopārvadātājs. Darbību lidostā “Rīga” sāka Nīderlandes “Transavia” ar lidojumiem uz Amstedamu, kā arī jauns tūroperators “JoinUp”.

Lai veicinātu pasažieru skaita un kravu apjoma palielināšanu, kā arī veicinātu galamērķu tīkla paplašināšanu, sniegts mārketinga atbalsts aviosabiedrībām.

Pasažieru pārvadājumu veicināšanai 2022. gadā lidosta “Rīga” piedalījās maršrutu plānošanas forumos “Connect”, “Routes Europe” un “World Routes”, savukārt kravu pārvadājumu attīstībai lidosta “Rīga” piedalījās Uzbekistānas transporta darba grupā, Vjetnamas biznesa forumā un izstādē “TransKazakhstan/ Translogistica 2023”. Abu segmentu veicināšanai notika arī individuālas tikšanās. Lai veicinātu pasažieru un kravu pārvadājumus tālsatiksmes maršrutos, lidosta “Rīga” piedalījās Ekonomikas ministrijas un LIAA vizītē Japānā, tiekoties ar aviopārvadātājiem, tūroperatoriem un loģistikas uzņēmumiem.

Aviācijas nozares uzņēmumi – lidosta “Rīga”, “airBaltic”, LGS, CAA, kā arī LAA – turpināja sadarboties, lai veidotu kopēju dialogu ar valdību par lidojumu atjaunošanu. Notika sadarbība arī ar tūrisma nozari – Latvijas Tūrisma aģentu asociāciju un tās biedriem – par kopīgiem priekšlikumiem tūrisma plūsmu atjaunošanai.

Viens no lidostas “Rīga” izaugsmes pīlāriem ir aviācijas kravu attīstība. Kravu segmenta attīstības veicināšanai lidosta “Rīga” ir pievienojusies nacionālā tranzīta un loģistikas preču zīmei “VIA Latvia”, kas ir izstrādāta Satiksmes ministrijas pārraudzībā. Lidostas dalība šajā projektā sniedz iespēju iesaistīties multimodālu transporta un loģistikas risinājumu izstrādē un prezentēšanā starptautiskās izstādēs un valsts ārvalstu darba grupu sanāksmēs.

Pateicoties kopīgām gaisa, jūras un dzelzceļa transporta nozares uzņēmumu mārketinga aktivitātēm, līdz 2022. gada februārim, sadarbībā ar VAS “Latvijas Pasts” bija izdevies īstenot e-komercijas aviācijas kravu programmu no Ķīnas (Handžou un Honkongas) ar turpmāku distribūciju uz citām valstīm caur pasta tīklu. Tāpat izdevās nodrošināt e-komercijas tranzīta kurjerpasta plūsmu sūtījumiem no Ķīnas uz Ukrainu, Lietuvu un Igauniju caur Rīgu. Jaunās kravu programmas veicināju kravu pārvadājumu pieaugumu 2020. un 2021. gadā, kas turpinājās līdz Krievijas iebrukumam Ukrainā 2022. gada 24. februārī. Krievijas uzsāktā karadarbība Ukrainā būtiski samazināja kravu pārvadājumus slēgto Krievijas, Ukrainas un Baltkrievijas tirgu un gaisa telpu dēļ. Pirms karadarbības sākšanas lieli kravu apjomi tika nodrošināti no Āzijas uz Latviju, šķērsojot Krievijas gaisa telpu.

Kopumā 2022. gadā lidostā “Rīga” apkalpotas 21 115 t gaisa kravas (-24% pret 2021. gadu), 54% no kravu apjoma jeb 11,4 tūkst. tonnas tika pārvadātas ar kravas reisiem (par 43% mazāk kā 2021. gadā), savukārt 46% kravu jeb 9,7 tūkst. tonnu nodrošināja pasažieru u.c. pārvadājumi (par 22% vairāk nekā 2021. gadā). Daļu zaudētā kravu apjoma kompensēja pieaugošā militārā aktivitāte reģionā un ar to saistīto aviācijas kravu pārkraušana, kā arī veiksmīga regulāro kravas pārvadātāju darbība. Lielākie kravu pārvadātāji 2022. gadā bija “airBaltic” (36%), “DHL” (23%) un “FedEx” (10%).

Svarīgākie kravu segmenta attīstības projekti 2022. gadā:

- pārrunas ar Ķīnas loģistikas kompānijām par iespējām atjaunot zaudētās aviācijas kravu plūsmas, kas mainīto maršrutu dēļ pārsvarā šobrīd ceļu uz Centrāleiropu un pa sauszemi tiek nogādāta mūsu reģionā;
- jaunu kravu tirgu meklēšana – aktīvas darbības sadarbībai ar Kazahstānas pārvadātājiem un loģistikas uzņēmumiem, notikušas tikšanās par kravu pārvadājumu iespējamu attīstību ar Uzbekistānas, Kirgizstānas, Indijas, Vjetnamas, Turcijas uzņēmumu un organizāciju pārstāvjiem;
- pārrunas par jauna maršruta izveidošanu Rīga – Jončepinga – Birmingema;
- lidostas infrastruktūras uzlabošana kravu segmentam, izbūvējot gājēju ietvi uz kravu noliktavām, kā arī kravu apkalpošanas procesu pilnveidošana, sadarbībā arī muitu, konsultējot pārvadātājus par jaunu prasību spēkā stāšanos un meklējot risinājumus to ieviešanai.

Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība

201-1

2022. gads lidostā “Rīga” ir iezīmējis aviācijas pakalpojumu nostabilizēšanās tendenci, lidojumu un pasažieru apjomam būtiski palielinoties pēc ar Covid-19 saistīto ierobežojumu mazināšanas.

Lai arī salīdzinājumā ar vidējo rādītāju Eiropas lidostās, atkopšanās pēc Covid-19 pandēmijas ir bijusi gausāka, kas pamatā ir skaidrojama ar faktu, ka aviosatiksmes atkopšanos citās Eiropas valstīs veicināja iekšzemes lidojumu tirgus, kas Latvijā nepastāv, tomēr būtiskākā ietekme uz lidostas “Rīga” sniegto pakalpojumu apjomu, resursu cenu straujo kāpumu un saimnieciskās darbības rezultātu 2022. gadā ir karam Ukrainā, tostarp, gaisa telpu slēgšanai un vairākiem ES pieņemtajiem ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu. Salīdzinoši ar 2019. gadu, pasažieru kritums ir 31% apmērā.

2022. gadā apkalpoti:

- 5,38 milj. pasažieru, kas ir par 350 tūkst. pasažieru jeb 7% vairāk nekā tika plānots 2022. gada apstiprinātajā budžetā, par 129% vairāk nekā 2021. gadā, bet par 31% mazāk nekā 2019. gadā;
- 54 818 reisi, kas ir par 11 404 reisiem jeb 17% mazāk nekā tika plānots 2022. gada apstiprinātajā budžetā, par 40 % vairāk nekā 2021. gadā, bet par 37% mazāk nekā 2019. gadā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, lidostas “Rīga” neto apgrozījums 2022. gadā bija 57 924 tūkst. EUR, kas ir par 5 633 tūkst. EUR jeb 11% vairāk nekā tika plānots 2022. gada apstiprinātajā budžetā. Neto apgrozījumu veidoja ieņēmumi no:

- aviācijas pakalpojumiem 35 997 tūkst. EUR apmērā, kas ir par 1 778 tūkst. EUR jeb 5% vairāk nekā tika plānots 2022. gada apstiprinātajā budžetā;
- neaviācijas pakalpojumiem 21 928 tūkst. EUR apmērā, kas ir par 3 855 tūkst. EUR jeb 21% vairāk nekā tika plānots 2022. gada apstiprinātajā budžetā.

Neto apgrozījuma pieaugumu (par 5 633 tūkst. EUR vairāk nekā budžetā) pozitīvi ietekmēja:

- augstāks nekā plānots apkalpoto tiešo pasažieru īpatsvars (budžetā 71%, faktiski 81%), kas, pretstatā tranzīta pasažieriem, nodrošina būtiski augstākus ieņēmumus lidostai;
- ienākumi no telpu iznomāšanas terminālī par 19% pārsniedza budžetā plānoto sasniedzot 9 452 tūkst. EUR, kas skaidrojams ar to, ka atsevišķas komercplatības pēc Covid-19 atsāka darbu ātrāk nekā plānots, kā arī 2022.gadā sasniedza vai pat pārsniedza 2019. gada rādītājus, piemēram, ēdināšanas iestādes. Vasaras periodā regulāru lidojumu kavējumu dēļ komercplatībām bija iespēja gūt papildus ieņēmumus, kā arī 2022. gadā par 2% pieauga proporcija no visiem pasažieriem, kas ir iepirkušies kādā no komercplatībām;
- autostāvvietu ieņēmumi ievērojami pārsniedza budžetā plānotos ieņēmumus, ko ietekmēja cenu paaugstināšana 2022. gada pavasarī un ar autostāvvietu pārdošanas uzsākšanu e-komercijas platformā un ļoti sekmīgo e-komercijas ieviešanas reklāmas kampaņu, kā arī pasažieru paradumu maiņa, izmantojot autostāvvietas (2022. gada vidējais koeficients uz tiešo pasažieri veidoja 0,025, kas būtiski pārsniedza 2019. gadā vidējo koeficientu - 0,017);
- no 2022. gada 1. aprīļa noslēgts līgums ar jaunu reklāmas operatoru, nodrošinot augstākus pārdošanas rezultātus nekā plānots 2022. gadā.

2022. gadu lidosta “Rīga” noslēdza ar peļņu 286 tūkst. EUR apmērā, kas, pateicoties, galvenokārt, ieņēmumu pieaugumam, ir par 3 791 tūkst. EUR labāks rezultāts nekā plānots budžetā (plānoti zaudējumi 3 505 tūkst. EUR).

Tāpat līdz 2022. gada 31. decembrim ir tikuši iegādāti pamatlīdzekļi, veikti darbi un/ vai samaksāti avansi 14 716 tūkst. EUR apmērā.

Vairāk par investīciju projektiem lasīt sadaļā “Stratēģija un investīcijas”.

Izmaksu veids	Izmaksas, tūkst. EUR
Ražošanas izmaksas	62 566
Personāla izmaksas	34 199
Procentu maksājumi	390
Dividendes	-
Finansējums apkaimju aktivitātēm	2,4

Iemaksas pensiju fondos

201-3

Lidosta "Rīga" kā darba devējs apzinās finansiālo uzkrājumu veidošanas nozīmību pensijas kapitāla vairošanai un vērtē iespējas novirzīt daļu no darbinieku darba algas iemaksām konkursā izvēlētam pensiju fonda pārvaldniekam tā piedāvātajos privātajos pensiju fondos. Līdz ar Covid-19 pandēmijas un kopš 2022. gada arī ģeopolitiskās situācijas dramatisko ietekmi uz lidostas saimnieciskās darbības un finanšu rādītājiem uzņēmums šīs pieejas turpmāko virzību ir atlicis līdz brīdim, kad lidostas saimnieciskās darbības un finanšu rādītāji atgriezīsies nepieciešamajā līmenī.

Līdz tam, lai veicinātu darbinieku izpratni par pensiju sistēmu kopumā, tostarp 2. pensiju līmeņa efektīvu pārvaldīšanu un citām uzkrājumu iespējām, 2022. gada novembrī darbiniekiem tika organizēts tiešsaistes seminārs par pensiju jautājumiem, kas aktuāli katram neatkarīgi no vecuma. Vebināru vadīja biedrības "Latvijas pensiju sistēmas dalībnieku asociācija" pārstāve.

Valsts sniegtais finansiālais atbalsts

201-4

2022. gadā lidosta "Rīga" saņēma un izlietoja norādītajiem mērķiem šādas valsts dotācijas.

Aviācijas drošības joma

Saskaņā ar Ministru kabineta 2020. gada 7. aprīļa rīkojumu Nr. 167 "Par valsts budžeta programmā 44.00.00 „Līdzekļi aviācijas drošības, glābšanas un civilmilitārās sadarbības nodrošināšanai” paredzēto līdzekļu izlietojumu” un Satiksmes Ministrijas 2020. gada 16. aprīļa rīkojumu Nr. 01-03/99, lidostai "Rīga" tika piešķirts finansējums 42 418 EUR apmērā divu sprāgstvielu detektoru iegādei. 2019. gada 20. novembrī, pamatojoties uz atklāta konkursa "Četrus sprāgstvielu palieku detektoru iegāde" rezultātiem, tika noslēgts līgums par kopējo darījumu summu 134 877,16 EUR apmērā un 2020. gada 29. aprīlī parakstīta papildus Vienošanās, uz kuras pamata iegādāta un uzstādīta viena sprāgstvielu palieku detektora iekārta. No piešķirtās dotācijas līdzekļiem tika izlietoti 34 243,08 EUR, bet neizlietotā finansējuma daļa – 8 174,92 EUR. Ņemot vērā globālā koronavīrusa Covid-19 epidēmijas ietekmi uz lidostas "Rīga" darbību un ierobežotu finanšu līdzekļu pieejamību projekta līdzfinansēšanai, lidosta "Rīga" atlika projekta realizāciju līdz būs pieejams papildus finansējums otra sprāgstvielu detektora iegādei.

2021. gada 14. decembrī LR Satiksmes ministrija ar Rīkojumu Nr. 01-03/231, pamatojoties uz 2021. gada 7. decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 916 "Par civilās aviācijas drošības uzturēšanas pasākumu finansēšanu 2021. gadā no valsts budžeta programmas 44.00.00 "Līdzekļi aviācijas drošības, glābšanas un civilmilitārās sadarbības nodrošināšanai" piešķir dotāciju 52 418 EUR apmērā, lai daļēji segtu izdevumus saistībā ar divu sprāgstvielu palieku detektoru iegādi valsts nozīmes civilās aviācijas lidlaukam "Rīga".

Līdz ar ko uz 2022. gada 1. janvāri projekta realizācijai kopā programmā 44.00.00 "Līdzekļi aviācijas drošības, glābšanas un civilmilitārās sadarbības nodrošināšanai" bija pieejama dotācija 60 592,92 EUR apmērā.

Tā kā lēmums par 2021. gada dotācijas piešķiršanu Ministru kabinetā tika skatīts tikai gada nogalē, lidosta "Rīga", lai nodrošinātu sprāgstvielu palieku detektoru iegādi, jau 2021. gada jūlijā uzsāka iepirkumu "Divu SPD piegāde" ar paredzamo līgumcenu 58 000,00 EUR (bez PVN). 2022. gada 14. februārī tika noslēgts līgums par kopējo darījuma summu 76 951,44 EUR (bez PVN) par divu SPD iekārtu SH IONSCAN 600 ar ārējiem printeriem piegādi, atbilstoši atklāta konkursa "Divu SPD piegāde" rezultātiem.

2022. gada 7. jūnijā veikta apmaksa no piešķirtajiem līdzekļiem 60 592,92 EUR apmērā. Tādejādi projekts tika noslēgts un piešķirtais finansējums - atlikums no 2020. gada 8 174,92 EUR apmērā un 2021. gada piešķirtais finansējums 52 418 EUR apmērā, atbilstoši noteiktajam, tika novirzīts SPD iegādei.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2022. gada 3. maija rīkojumu Nr. 303 "Par civilās aviācijas drošības uzturēšanas pasākumu finansēšanu 2022. gadā no valsts budžeta programmas 44.00.00 „Līdzekļi aviācijas drošības, glābšanas un civilmilitārās sadarbības nodrošināšanai” un Satiksmes Ministrijas 2022. gada 1. jūnija rīkojumu Nr. 01-03/77, lidostai "Rīga" tika piešķirts finansējums 52 418 EUR apmērā, lai daļēji segtu izdevumus saistībā ar divu sprāgstvielu detektoru iegādi.

Pamatojoties uz atklāta konkursa „Divu SPD iegāde” rezultātiem, 2022. gada 5. jūlijā tika noslēgts līgums par kopējo summu 76 751,44 EUR (bez PVN).

Atbilstoši līgumam, iekārtas tika piegādātas 2022. gada 21. decembrī. Saskaņā ar līguma nosacījumiem 2022. gada 27. decembrī no piešķirtajiem dotācijas līdzekļiem par iekārtu piegādi veikta apmaksa 52 418 EUR apmērā. Projekts ir noslēdzies un projektam piešķirtie līdzekļi izlietoti pilnā apmērā.

Par dotācijas izlietojumu lidosta regulāri informē Satiksmes ministriju.

Troksnis

3.3., AO7, RIX3

Lidosta "Rīga" apzinās trokšņa ietekmi uz apkārtējiem iedzīvotājiem un uzņēmuma lomu gaisa kuģu trokšņa pārvaldībā, veicot gaisa kuģa novērtēšanu, piedaloties un veicinot lidojumu procedūru optimizēšanu, kā arī rosinot ietekmes puses kopīgi rīkoties, lai mazinātu trokšņa ietekmi uz lidostas apkārtnē dzīvojošajiem iedzīvotājiem.

Likumā "Par piesārņojumu" valsts līmenī ir reglamentēta vides trokšņa pārvaldība, nosakot prasību transporta infrastruktūras pārvaldītājam nodrošināt trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plānu izstrādi trokšņa samazināšanai. MK 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" atbilstoši likumam "Par piesārņojumu" nosaka gan trokšņa robežlielumus, gan prasības trokšņa stratēģiskajai kartēšanai un rīcības plānu trokšņa samazināšanas izstrādei.

Lidosta uzkrāj un analizē gan gaisa kuģu trokšņa mērījumus četrās stacionārās stacijās, gan gaisa kuģu radiolokācijas datus, gan informāciju par gaisa kuģu lidojumiem. Gaisa kuģu trokšņa monitorings tika sākts 2008. gadā. Lidosta "Rīga" reizi piecos gados izstrādā trokšņa stratēģisko karti un Rīcības plānu trokšņa samazināšanai.

Pašlaik ir aktuāla 2017. gadā izstrādātā trokšņa stratēģiskā karte, kas ir balstīta uz 2016. gada datiem, kurā tika konstatēts, ka L_{dvn} platība, kas pārsniedz 55 dBA ir

25,9 km², kā arī L_{nakts} trokšņa robežlieluma pārsniegumam ir pakļauti 2 436 iedzīvotāji. 2018. gada decembrī lidostas valde apstiprināja lidostas "Rīga" Rīcības plānu trokšņa samazināšanai un tā kopsavilkumu. Tas tika izstrādāts Vides trokšņa pārvaldības darba grupā, sadarbojoties ar pašvaldībām, valsts institūcijām, aviokompānijām un LGS.

Lidostā gaisa kuģu trokšņa pārvaldības prasības ir noteiktas procesa aprakstā Vides trokšņa pārvaldības nodrošināšana, nosakot mijiedarbību ar citiem procesiem un ietekmes pusēm. Sadarbību ar ietekmes pusēm regulē lidostas "Rīga" Vides trokšņa pārvaldības darba grupas un Aviācijas nozares apakšgrupas nolikums, kurā ir noteiktas pušu, tai skaitā lidostas atbildība.

Lidosta, analizējot trokšņa monitoringa, radiolokācijas un lidojuma plāna datus, nodrošina visaptverošu informāciju par gaisa kuģu trokšņa situāciju un to ietekmējošajiem faktoriem. Rīcības plāns trokšņa samazināšanai ir instruments kā ieviest trokšņa līmeņa samazinājumu vai situācijas nepasliktināšanos, kur tas ir iespējams.

Rīcības plānā ir ietverti informējošie pasākumi, piemēram, lidostas mājaslapā ir publicēti dati par 2022. gada [gaisa kuģu trokšņa indeksu](#) un informācija [par noteiktu teritoriju pārlidošanas biežumu](#). Lidosta "Rīga" analizē manevrēšanas ceļu izmantošanu un "E" tipa lidojumu procedūru izpildi nakts laikā, kā arī gaisa kuģu ielidošanas profilu. Tā rezultātā ir ieviestas izmaiņas lidostas aeronavigācijas informācijas publikācijā, un lidostas mājaslapā ir publicēta informācija par aviokompāniju sniegumu ielidošanā.

Normatīvie akti prasa izstrādāt trokšņa stratēģisko karti lidostām, kur gaisa kuģu kustību skaits pārsniedz 50 000 lidojumus gadā. Lidostā "Rīga" Covid-19 pandēmijas ietekmē gaisa kuģu kustību skaits 2020. un 2021. gadā nerasniedza 50 000 lidojumus. Tā kā nepieciešamais lidojumu skaits tika sasniegts 2022. gadā, trokšņa stratēģiskā karte tiks izstrādāta 2023. gadā, balstoties uz 2022. gada lidojumu datiem. Rīcības plāna izstrāde notiks pēc trokšņa stratēģiskās kartes apstiprināšanas.

Gaisa kuģu trokšņa situāciju, sevišķi teritorijās, kas atrodas tuvu lidostai "Rīga" galvenokārt nosaka tas, ar kādiem gaisa kuģiem un kādos laikos aviokompānijas izpilda lidojumus. Lidostai ir ierobežotas iespējas ietekmēt šos faktoros. Tomēr, gaisa kuģu flotes nomaiņa, kas ir notikusi pēdējos desmit gados, ir nodrošināja gaisa kuģu ietekmes samazināšanos. Piemēram, 2022. un 2016. gadā tika apkālpots līdzīgs pasažieru skaits un kravu apjoms, bet trokšņa monitoringa stacijās fiksētais gaisa kuģu trokšņa līmenis L_{dvn} ir samazinājies visās stacijās par 2,1 līdz 3,7 dBA. Gaisa kuģu trokšņa monitoringa rezultāti norāda, ka jaunajā trokšņa stratēģiskajā kartē teritorijā kur gaisa kuģu L_{dvn} pārsniedz 55 dBA samazināsies attiecībā pret 2016. gadu.

2022. gada vasarā notika Mārupes novada iedzīvotāju aptauja par lidostas "Rīga" saimnieciskās darbības ietekmi uz vietējo kopienu. Aptaujā piedalījās 505 Mārupes iedzīvotāji vecumā no 18 gadiem. 84% respondentu norādīja, ka dzīvošana tuvu lidostai nesagādā neērtības. Arī lielākā daļa iedzīvotāju (67%), kas dzīvo apdzīvotās vietās, kuras tieši pārlido gaisa kuģi, kas ātri pagriežas uz rietumiem, norādīja, ka dzīvošana tuvu lidostai viņiem nesagādā neērtības. Tikai 9% iedzīvotāju norādīja, ka viņiem trokšņa līmenis liekas liels vai ļoti liels. Šis īpatsvars starp iedzīvotājiem, kas dzīvo apdzīvotās vietās, kuras tieši pārlido gaisa kuģi, kas ātri pagriežas uz rietumiem, bija

22%. Nedaudz lielākai daļai iedzīvotāju (14%), traucē gaisa kuģu troksnis, bet starp iedzīvotājiem, kas dzīvo apdzīvotās vietās, kuras tieši pārlido gaisa kuģi, kas ātri pagriežas uz rietumiem, tas sasniedza 26%.

Trokšņa indekss trokšņa monitoringa stacijās

Trokšņa indeksu trokšņa monitoringa stacijās aprēķina atbilstoši lidostā “Rīga” apstiprinātai instrukcijai. Indeksa aprēķināšanā ņem vērā izmērīto gaisa kuģu trokšņa līmeni. To normalizē pēc bāzes gada pārvadāto pasažieru skaita, kravas lidojumos apkalpotās kravas apjoma un citu lidojumu skaita. Bāzes gads TMS2B ir 2016. gads, TMS1 un TMS4 tas ir 2012. gads. Indeksa metodoloģija būtiski palielina vakara un nakts lidojumu ietekmi. Viens vakara lidojums atbilst aptuveni trīs dienas lidojumiem, bet viens nakts lidojums atbilst desmit dienas lidojumiem.

Stacija/ gads	Trokšņa indekss, dBA				
	2018	2019	2020	2021	2022
TMS1	51,2	50,0	50,4	49,7	48,9
TMS2B	56,2	55,4	54,8	54,0	54,4
TMS4 ²⁶	55,5	53,9	53,5	54,1	53,2
Vidējā vērtība	54,3	53,1	52,9	52,6	52,2

Trokšņa indeksa trokšņa monitoringa stacijās vidējā vērtība ir samazinājusies par 0,4 dBA un turpināja samazināties.

Trokšņa indekss pret 2021. gadu ir samazinājies par 0,8 dBA TMS1, par 1,0 dBA TMS4, bet tas ir pieaudzis par 0,4 dBA TMS2B. Savukārt, salīdzinot pret 2019. gadu, samazinājums ir novērojams monitoringa stacijās - TMS1 - 1,1 dBA, TMS2B - 1,0 dBA, TMS4 - 0,7 dBA.

Visās stacijās laiks, kad gaisa kuģi veica lidojumus, palielināja trokšņa indeksu attiecībā pret 2021. gadu. Savukārt attiecībā pret 2019. gadu TMS1 to samazināja, TMS4 palielināja, bet TMS2B ietekme bija neitrāla. Gaisa kuģu tipu struktūra attiecībā pret 2021. gadu TMS2B ir palielinājusi trokšņa indeksu, bet TMS1 ir samazinājusi, kas nozīmē, ka “J” tipa lidojumus izpildošie gaisa kuģi ir kļuvuši būtiski skaļāki. TMS4 gaisa kuģu tipu struktūras izmaiņas attiecībā pret 2021. gadu izmaiņas neradīja. Attiecībā pret 2019. gadu gaisa kuģu tipu struktūras izmaiņas ir samazinājusi trokšņa indeksu. Visās stacijās lidojumu skaita izmaiņu un pārvadātā apjoma kopējā ietekme ir samazināta gan pret 2021. gadu, gan pret 2019. gadu.

Parametrs	2022. gads pret 2021. gadu			2022. gads pret 2019. gadu		
	TMS1	TMS2B	TMS4	TMS1	TMS2B	TMS4
Diennakts daļas ietekme	0,3	0,5	0,2	-0,2	0,0	0,4
Gaisa kuģu struktūras ietekme	0,3	0,4	-0,1	-0,6	-0,8	-0,7
Lidojumu skaita ietekme	1,5	1,5	1,4	-2,4	-1,9	-2
Pārvadātā apjoma ietekme	-2,6	-2,8	-2,4	2,1	1,5	1,7

²⁶ 2022. gada 23. augustā TMS4 tika pārvietots, uz citu vietu tajā pašā ēkā, lai mazinātu paliekošo trokšņa ietekmi, lai nodrošinātu iespēju salīdzināt rezultātus, mērījumu rezultāti pirms pārvietošanas ir jāsamazina par 1,1 dBA.

Parametrs	2022. gads pret 2021. gadu			2022. gads pret 2019. gadu		
	TMS1	TMS2B	TMS4	TMS1	TMS2B	TMS4
Lidojumu skaita un pārvadātā apjoma summa	-1,1	-1,3	-1	-0,3	-0,4	-0,3
Gaisa kuģu skaļumu izmaiņas	-0,2	0,6	0,0	-0,6	-0,8	-0,7
-tai skaitā attāluma izmaiņas		0,4				
Zināmo faktoru ietekme	-0,7	0,3	-0,9	-1,7	-2	-1,3
Novērotās izmaiņas	-0,8	0,4	-1,1	-1,1	-1	-0,7

2022. gada 16. jūnijā stājās spēkā izmaiņas “J” tipa lidojumu procedūras, kas pārvirzīja “J” tipa procedūras izpildošo gaisa kuģu lidojumu trajektorijas uz ziemeļiem no TMS2B, kur gaisa kuģu lidojumi ietekmē mazāku iedzīvotāju skaitu. Šo izmaiņu rezultātā 2022. gadā “J” tipa lidojumu procedūras izpildošie gaisa kuģi vidēji bija 1 098 m attālumā no TMS2B, kamēr 2021. gadā šis attālums bija 1 188 m. Šāds attāluma samazinājums palielina “J” tipa gaisa kuģu trokšņa līmeni par 0,7 dBA un ir palielinājis TMS2B trokšņa indeksu par 0,4 dBA. Ir sagaidāms, ka 2023. gadā jau 2022. gada veiktās izmaiņas vēl palielinās TMS2B trokšņa indeksu par 0,9 dBA. “J” tipa lidojumu procedūru izpildošajiem gaisa kuģiem 2022. gadā visvairāk pieauga vakara un nakts lidojumu īpatsvars, kas par 0,25 dBA palielināja TMS2B indeksa vērtību.

Gaisa kuģu trokšņa indekss novērtē gaisa kuģu flotes skaļumu. 2022. gadā ir turpinājusies gaisa kuģu flotes nomaina. Četrām aviokompānijām ar vislielāko ietekmi gaisa kuģi ir palikuši ievērojami klusāki. Tomēr gaisa kuģu trokšņa skaļums nav samazinājies, ne salīdzinājumā ar 2021. gadu, ne ar 2019. gadu. To nosaka lielāks lidojumu skaita pieaugums tām aviokompānijām, kam ir lielāki un līdz ar to skaļāki gaisa kuģi. Tomēr, izsverot gaisa kuģus pēc to trokšņa monitoringa stacijās izmērītā trokšņa līmeņa, lidostā izmantotie gaisa kuģi ir palikuši klusāki pret 2019. gadu. Attiecībā pret 2021. gadu izmaiņas ir atšķirīgas atkarībā no izmantotajām lidojumu procedūrām.

Gaisa kuģu trokšņa indekss

Gaisa kuģu trokšņa indeksu aprēķina atbilstoši trokšņa samazināšanas Rīcības plānā apstiprinātai metodikai. Retāk izmantotiem gaisa kuģiem izmanto gaisa kuģa tipa vidējo sertificēto trokšņa līmeni. 2017. gads ir indeksa bāzes gads, kad indeksa vērtība atbilst lidojumu skaitam. Atbilstoši lidostas “Rīga” Rīcības plāna trokšņa samazināšanai” 8. punktam “Papildu gaisa kuģu skaļuma indikatora ieviešana” lidostai reizi gadā (līdz marta beigām) ir jāaprēķina un jāpublicē mājaslapā informācija par iepriekšējā gada trokšņa indeksa vērtību.

Gads	Gaisa kuģu trokšņa indekss
2018	84 414
2019	83 821
2020	26 725
2021	34 063
2022	50 687

2022. gadā gaisa kuģu skaļuma trokšņa indekss ir augstāks nekā 2021. gadā, bet ievērojami zemāks nekā 2019. gadā, ko noteica galvenokārt būtisks lidojumu skaita

samazinājums, kā arī vakara un nakts lidojumu īpatsvara samazinājums. Pieaugumu pret 2021. gadu noteica lidojumu skaita palielināšanās, lielāku gaisa kuģu izmantošana un nakts lidojumu īpatsvara pieaugums. Gaisa kuģu sertificētie trokšņa līmeņi 2022. gadā ir palielinājušies par 0,8%, ko galvenokārt noteica būtisks Boeing 737-800 lidojumu īpatsvara pieaugums. Nakts lidojumu īpatsvara pieaugums ir palielinājis trokšņa indeksu par 5,2%, savukārt lidojuma skaita pieaugums - par 40,3%.

Lidosta vidēja termiņa stratēģijā ir izvirzījusi mērķi, nodrošināt, ka gaisa kuģu trokšņa indeksa vērtība nepārsniedz 75 439 punktus. Lidostas "Rīga" 2022. gada rezultāts ir zemāks par 2027. gada mērķi. Turpmākajos gados Stratēģija paredz lielu lidojumu skaita pieaugumu, kas palielinās gaisa kuģu trokšņa indeksu, tomēr Lidosta "Rīga" ir ceļā uz 2027. gada mērķa sasniegšanu.

Sūdzības par troksni

2022. gadā par gaisa kuģu troksni tika saņemta viena sūdzība. Tā bija par gaisa kuģu lidojumiem, kas izpilda "J" tipa procedūras. Sūdzība tika saņemta no Jūrmalas valstipilsētas Buļļuciema apkaimes. Līdz ar procedūru izmaiņām, Buļļuciema apkaimē pietuvojās gaisa kuģu lidojumu trajektorijas. 2016. gada trokšņa stratēģiskajā kartē šajā apkaimē netika konstatēts trokšņa līmenis, kas ir tuvs, vai pārsniedz nakts trokšņa robežlielumu savrupmāju apbūves teritorijai. Ir sagaidāms, ka 2022. gada trokšņa stratēģiskajā kartē, kas tiks sagatavota 2023. gadā, trokšņa līmenis arī būs ievērojami zemāks nekā trokšņa robežlielumi. Par to liecina mērījumu rezultāti TMS1, kas atrodas līdzīgā attālumā līdz "J" tipa procedūrām kā Jūrmalas pilsētas Buļļuciema apkaime. Tur 2022. gadā vistuvāk trokšņa robežlielumam bija nakts rādītājs, kas bija 40,9 dBA, bet "J" tipa lidojumu ietekme ir vien 30,6 dBA jeb 9%.

CDA īpatsvars

Lidosta "Rīga" CDA (gaisa kuģi, kas veic ielidošanu, nepārtraukti samazinot augstumu, Continuous descent approach) īpatsvaru aprēķina atbilstoši trokšņa samazināšanas Rīcības plānā apstiprinātai metodikai. 2022. gadā 89% (2021. gadā 83%) ielidojošo reisu notika saskaņā ar lidostas "Rīga" CDA kritērijiem. Lidostas izmantotais kritērijs ir gaisa kuģis, kas lido mazākā augstumā nekā 10 km ar gradientu, kas mazāks par 1% zem 10 000 pēdām (aptuveni 3000 m).

2022. gadā, tāpat kā 2021. gadā pasažieru pārvadātāji – "airBaltic", "Ryanair", "Finnair", "Norwegian Air Shuttle" un "Lot Polish Airlines" – ir uzrādījuši labu rādītāju, vairāk nekā 90% gaisa kuģu ir ielidojuši, nepārtraukti samazinot augstumu. Savukārt kravu pārvadātāji ir uzrādījuši vājāku sniegumu, *Swiftair* ar 80% rādītāju bija ar augstāko īpatsvaru. Biznesa aviācijas gaisa kuģi un pārvadātāji, kas ir veikuši mazāk par 120 lidojumiem, ir ar būtiski zemāku rādītāju, zem 65%.

Atbalsts sabiedrībai

3.3., RIX5

KSA ir uzņēmumu brīvprātīgas aktivitātes sabiedrības labklājības un apkārtējās vides uzlabošanai sadarbībā ar ieinteresētajām pusēm. Lai atbalstītu korporatīvās sociālās

atbildības labo praksi, lidosta savas KSA aktivitātes īsteno vairākos virzienos un veidos atbilstoši KSA vadlīnijās noteiktiem principiem un kritērijiem.

Lai noteiktu lidostas “Rīga” KSA prioritātes un taktiskā līmeņa aktivitātes, kā arī, lai nodrošinātu līdzsvarotu organizācijas attīstību ilgtermiņā, 2016. gadā tika izstrādātas lidostas “Rīga” KSA vadlīnijas. Apzinoties lidostas “Rīga” vietu un lomu Latvijas kopējā attīstībā un atbildības dimensijas, uzņēmums ir definējis šādas KSA un sabiedrības investīciju politikas jeb atbalsta jomas:

- vietējās kopienas labklājība;
- vides aizsardzība;
- cilvēkresursu attīstība;
- uzņēmējdarbības un tūrisma attīstība Latvijā.

Minētās atbalsta jomas izvēlētas, ņemot vērā lidostas darbības ietekmi uz vietējās kopienas labklājību un apkārtējo vidi, kā arī balstoties uz lidostas stratēģiskajiem mērķiem, kas cita starpā paredz uzņēmējdarbības veicināšanu Latvijā un aviācijas nozares attīstību, noturot un piesaistot augstas raudzes speciālistus, nodrošinot izaugsmes iespējas un panākumus veicinošu darba vidi.

Saskaņā ar lidostas KSA vadlīnijām atbalsta subjekti var būt organizācijas un iestādes, kuru darbība vai īstenotie projekti atbilst uzņēmuma sabiedrības investīciju politikā definētajām prioritārajām atbalsta jomām, savukārt netiek atbalstītas reliģiskās organizācijas un ar politiskajiem procesiem saistītas personas un organizācijas.

Sabiedrības atbalsta projektus lidosta “Rīga” īsteno kā brīvprātīgo darbu un finansiālu atbalstu, nodrošinot šī procesa pārredzamību.

Lai pieteiktos atbalstam, pretendents ir jāaizpilda veidlapa lidostas mājaslapā un jānosūta tā uz e-pasta adresi pr@riga-airport.com. Visus saņemtos pieteikumus, kas atbilst lidostas sabiedrības investīciju politikā definētajām prioritārajām atbalsta jomām un kritērijiem, reizi pusgadā izvērtē Ilgtspējas komiteja. 2022. gadā KSA vadlīnijās noteiktajā kārtībā netika saņemts neviens projekta pieteikums.

Informāciju par uzņēmuma sniegto finansiālo atbalstu publicē lidostas “Rīga” mājas lapas sadaļā [“Pārskats par lidostas piešķirtajiem ziedojumiem un dāvinājumiem”](#).

KSA īstenošanu koordinē lidostas “Rīga” komunikācijas vienība, e-pasts: pr@riga-airport.com.

Jāņem vērā, ka publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 10. punkts paredz, ka valsts kapitālsabiedrības drīkst dāvināt (ziedot) finanšu līdzekļus vai mantu, ja iepriekšējā pārskata gadā uzņēmums ir strādājis ar peļņu. Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas un Krievijas sāktā kara Ukrainā finansiālo ietekmi uz lidostas “Rīga” saimniecisko darbību un nepieciešamību pēc valsts atbalsta, kuram uzņēmums pieteicās 2020. gadā un to saņēma 2021. gadā, saskaņā ar likumu turpmāka ziedošana vai dāvināšana līdz brīdim, kamēr lidosta “Rīga” sāks strādāt ar peļņu un aviācijas nozare atkopsies no krīzes, nav iespējama.

Tomēr iespēju robežās lidosta meklē citas iespējas, kā sniegt atbalstu labdarības organizācijām, organizējot kopīgas aktivitātes. Tā, piemēram, atbalstot biedrību

“Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”, lidostas “Rīga” terminālī no 2022. gada decembrī tika atklāta izstāde “Miljons sveču grupu mājai”, kas aicina sniegt atbalstu grupu mājas celtniecībai jauniešiem ar ļoti smagiem attīstības traucējumiem. Izstāde stāsta par biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” sociālo projektu – Sveču darbnīcu, kuras mērķis ir dot iespēju jauniešiem ar ļoti smagiem attīstības traucējumiem būt ne tikai dienas aprūpes centra pakalpojuma saņēmējiem, bet vienlaikus arī cilvēkiem, kuri spēj dot savu ieguldījumu sabiedrībai. Projekta mērķis ir izveidot grupu māju 16 jauniem cilvēkiem ar smagiem attīstības traucējumiem. Lai sakrātu līdzekļus šī projekta īstenošanai, biedrības dienas centra jaunieši ik dienas Sveču darbnīcā katrs atkarībā no savām spējām darbojas sveču izgatavošanā, sveces pēc tam pārdodot. Tomēr ar šādi iegūtajiem līdzekļiem vien nepietiek, lai īstenotu apjomīgo ieceri, tāpēc biedrība sadarbībā ar labdarības organizāciju “Ziedot.lv” piesaista projektam arī ziedojumus.

Izstāde lidostā atradīsies līdz 2023. gada janvārim, un lidostas pasažieri projektam var ziedot, nolasot savā viedierīcē izstādes ekspozīcijā iestrādāto kvadrātkodu.

Īstenojot KSA prioritāti “Cilvēkresursu attīstība”, lidosta “Rīga” aktīvi iesaistās dažādos izglītības projektos. Viens no tiem ir biedrības “Mārupes uzņēmēji” un Mārupes pamatskolas kopprojekts “Skola dodas dzīvē – dzīve ienāk skolā”, kura ietvaros tiek sagatavotas specializētas mācību stundas, kuras vada Mārupes novada uzņēmēji, dodot skolēniem iespēju apgūt mācību vielu praktiskos reālās uzņēmējdarbības vides apstākļos. Šī projekta ietvaros lidosta “Rīga” sadarbībā ar pedagogiem strādā pie mācību programmām 4.–9. klasei angļu valodā (tulka profesija, klientu apkalpošana), sociālajās zinībās (pieteikšanās darbā, gatavošanās darba intervijai, motivācijas vēstule un CV), IT jomā (kiberdrošība) un bioloģijā (putni, dzīvnieki, augi). Programmu sagatavošanā un mācību stundu pasniegšanā lidostas “Rīga” darbinieki iegulda savu brīvprātīgo darbu. Lidostas “Rīga” izstrādātās mācību programmas tika īstenotas 2022. gada pavasarī. Kopumā lidostas darbinieki izstrādāja četras mācību programmas un sniedza 17 nodarbības: 7. klašu skolēniem bioloģijas stundas lidlaukā vadīja lidostas vecākais putnu un dzīvnieku kontroles speciālists Mareks Arbidāns, par tik ļoti aktuālo kiberdrošību 5. un 9. klašu audzēkņiem stāstīja informācijas drošības vadītājs Rolands Bruģis, savukārt lidostas Klientu servisa vadītājs Mārtiņš Lācis 7. un 8. klašu skolēnus iepazīstināja ar klientu servisa principiem, bet personāla projektu vadītāja Sanita Šaitere 7., 8. un 9. klašu jauniešiem stāstīja par pieteikšanos darbā un gatavošanos darba intervijai. Sagatavošanos mācību stundām un to vadīšanu lidostas darbinieki veica brīvprātīgi, veltot tam kopumā 34 darba stundas sava darba laika ietvaros, kas tika apmaksāts no lidostas līdzekļiem atbilstoši katra darbinieka atalgojumam.

Lidosta ir aktīvs organizācijas “Junior Achievement Latvia” rīkotās “Ēnu dienas” dalībnieks. Pēc Covid-19 pandēmijas izraisītā divu gadu pārtraukuma “Ēnu diena” notika 2022. gada aprīlī, un lidosta tajā bērniem un jauniešiem piedāvāja iespēju iepazīties ar 13 dažādiem lidostas amatiem. Lidostas profesijas šajā dienā iepazīna 21 “ēnotājs”.

Ārpus KSA vadlīnijās definētajām atbalsta jomām 2022. gadā lidosta “Rīga” kā sociāli atbildīgs uzņēmums iesaistījās dažādās aktivitātēs, lai sniegtu savu ieguldījumu to aktuālo vajadzību risināšanā, kas saistītas ar Krievijas uzsāktu karu Ukrainā.

Tā, piemēram, 2022. gada 15. aprīlī lidostas “Rīga” terminālī ar improvizētu koncertu Ukrainas kara bēgļu atbalstam uzstājās aktieris un mūziķis, ANO sūtnis bēgļu bērnu jautājumos Vinsents Lins (Vincent Lyn). Aktieris un mūziķis Vinsents Lins pašlaik vairāk pazīstams kā ANO Ekonomikas un sociālo lietu padomes pārstāvis, un viņa uzmanības fokusā ir galvenokārt bēgļu bērnu jautājumi. Rīgā viņš atgriezās no Ukrainas, kur nogādāja labdarības organizāciju savāktu humānās palīdzības kravu palīdzību fondam “Ukrainas atdzimšanas spārni” (“Крила Відродження України”).

Savukārt 2022. gada decembrī lidostas termināļa monitoros bez maksas tika izvietoti labdarības projekta “Stopify” informatīvie materiāli. Šī projekta mērķis ir ziedojuma vākšana Ukrainas armijas atbalstam.

2022. gada decembrī sadarbībā ar vietējās kopienas labdarības organizāciju “Labdarības lapa” lidosta “Rīga” organizēja ziedojumu vākšanas akciju darbinieku vidū ar mērķi sarūpēt nepieciešamos pārtikas produktus organizācijas noliktavai Mārupes novadā. Šajā noliktavā tiek sniegts atbalsts Ukrainas bēgļiem Latvijā.

Īstenojot dažādus infrastruktūras projektus, nodrošinot, kā arī paplašinot pakalpojumu klāstu, ieguvums ir ne vien lidostas “Rīga” pasažieriem, bet arī plašākai sabiedrībai. Piemēram, ikvienam ir iespēja izmantot publiski pieejamās elektroauto uzlādes vietas, izmantot kopā braukšanas pakalpojumu, medicīniskās laboratorijas un citus termināļa publiskajā daļā pieejamos pakalpojumus. 2022. gadā lidosta “Rīga” turpināja sarunas ar SIA “Rīgas Satiksme”, lai izvērtētu sabiedriskā transporta maršruta izmaiņas, aptverot lielāku teritoriju, un izvērtētu sabiedriskā transporta reisu papildināšanas iespēju. Tā rezultātā tika panākta vienošanās, ka no 2023. gada 6. februāra 22. maršruta autobuss uz lidostu kursēs biežāk, tādējādi ne vien atvieglojot pasažieru nokļūšanu no un uz lidostu, bet sniedzot ieguvumu arī citiem šī maršruta autobusa pasažieriem.

Saistībā ar “Rail Baltica” stacijas būvniecību lidostas teritorijā būtiskas izmaiņas 2022. gadā skāra ceļu tīklu ap lidostu – tika izbūvēts jauns piebraucamais ceļš L1 un veiktas satiksmes organizācijas izmaiņas autoceļa P133 un Ziemeļu ielas krustojumā. Lai gan šie būvdarbi nav tiešā lidostas pārziņā, tomēr, lai mazinātu neērtības autobraucējiem un darbiniekiem, ko varētu radīt regulārās ceļu satiksmes organizācijas izmaiņas lidostas apkārtnē, uzņēmums sadarbībā ar “Rail Baltica” projekta ieviesējiem īstenoja komunikāciju sociālajos tīklos, mājas lapā un iekšējos informācijas kanālos.

Vērtējot lidostas sniegumu KSA vadlīniju īstenošanā, secināms, ka, lai gan minētās vadlīnijas pietiekami precīzi atspoguļo uzņēmuma sabiedrības atbalsta principus un prioritātes, tomēr tās būtu nepieciešams aktualizēt, tostarp pilnveidojot un padarot ērtāku projektu iesniegšanas mehānismu, kā arī nosakot sasniedzamos mērķus. Ņemot vērā iepriekš aprakstītos apstākļus, kā dēļ lidostas iespējas sniegt finansiālu atbalstu vai ziedot pašlaik ir ierobežotas, vadlīniju aktualizēšanai plānots pievērsties 2024. gadā, iekļaujot šo uzdevumu Komunikācijas vienības darbības plānā.

Atbalsts vietējai kopienai

413-1

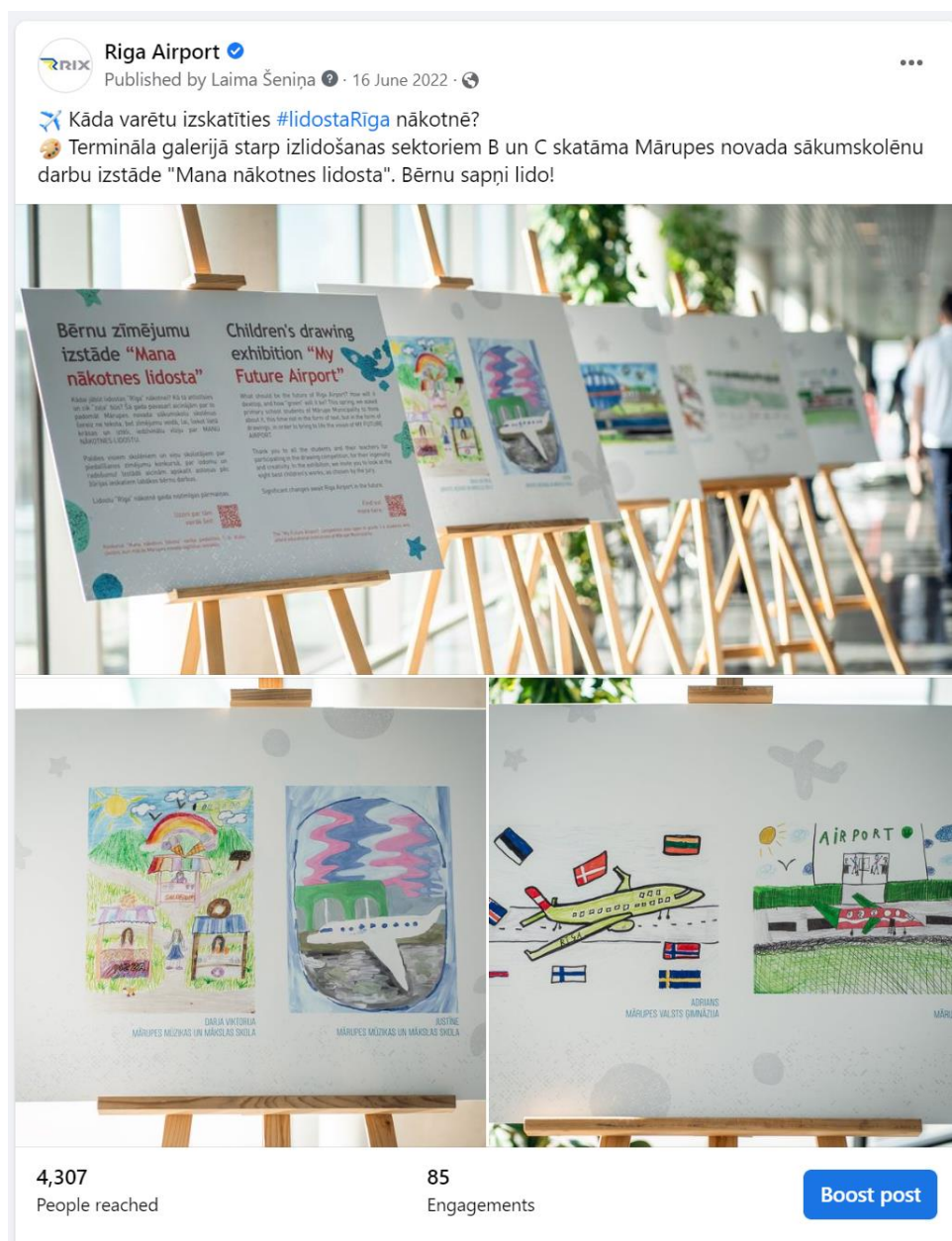
Apzinoties savas atbildības dimensijas, uzņēmuma ietekmi un apkaimes iedzīvotāju dzīves kvalitāti, lidosta “Rīga” kā vienu no KSA prioritātēm ir definējusi vietējās kopienas labklājību. Apzinot savas ietekmes areālu un ņemot vērā plānotos attīstības projektus, par vietējo kopienu lidosta pašlaik atzīst Mārupes novadu, kurā atrodas lidostas infrastruktūra un kura iedzīvotājus lidostas un aviokompāniju darbība ietekmē visvairāk. Tomēr nākotnē, lidostas darbībai paplašinoties un īstenojot jaunus attīstības projektus, piemēram, “RIX Airport City” izveidi, lidostas ietekme var paplašināties un būtiskāk skart arī Jūrmalas un Rīgas iedzīvotājus.

Lidostas un vietējās kopienas sadarbības ietvars ir noteikts 2022. gada 5. septembrī noslēgtajā sadarbības memorandā ar Mārupes novadu, ar kuru tiek turpināti sadarbības

principi un prioritātes, kādas lidosta kopš 2018. gada īstenoja Mārupes un Babītes novados pirms administratīvi teritoriālās reformas. Memorands paredz lidostas un pašvaldības sadarbību projektos, lai atbalstītu novada bērnus un jauniešus, personas ar invaliditāti un seniorus, tai skaitā ar lidostas darbinieku brīvprātīgo darbu. Tāpat memorands paredz atbalstīt Mārupes pašvaldības organizētos pasākumus kultūras, sporta, izglītības, tūrisma un sociālajā jomā. Atbalsta jomas un prioritātes izvēlētas, sadarbībā ar novada speciālistiem izvērtējot iedzīvotāju vēlmes un vajadzības.

Lai gan sadarbības memorands ar apvienoto pašvaldību tika noslēgts tikai 2022. gada septembrī, taču, lai nodrošinātu sadarbības un atbalsta nepārtrauktību, lidosta "Rīga" sadarbībā ar novada iestādēm, balstoties uz iepriekšējiem memorandiem, izstrādāja pasākumu plānu 2022. gadam, kas ietver iepriekš minētajām mērķgrupām paredzētas aktivitātes. Plāna realizāciju ietekmēja epidemioloģiskie ierobežojumi, kas ilga līdz 2022. gada martam, tomēr vairākas aktivitātes tika īstenotas:

- septembrī Mārupes Uzņēmēju dienu ietvaros tika organizētas četras bezmaksas ekskursijas Mārupes novada izglītības iestāžu audzēkņiem (Mārupes pamatskola; Mārupes Valsts ģimnāzija; Babītes vidusskola; Jaunmārupes pamatskola). Ekskursijās kopā piedalījās 160 skolēni.
- Lidosta aktīvi iesaistījās arī citos Mārupes Uzņēmēju dienu pasākumos, sniedzot prezentāciju par lidostas attīstību Uzņēmēju dienu atklāšanas pasākumā, kā arī kā biedrības "Mārupes uzņēmēji" biedrs iesaistoties pirmā Mārupes Uzņēmēju festivāla organizēšanā un norisē.
- oktobrī lidosta tradicionāli sniedza atbalstu Mārupes novada Senioru dienas pasākuma organizēšanā Babītes novada Piņķos. Pasākumu apmeklēja un lidostas sarūpēto cienastu un dāvanas saņēma 110 seniori.
- 2022. gada pavasarī lidosta "Rīga" sadarbībā ar novada pirmsskolas un sākumskolas mācību iestādēm organizēja bērnu zīmējumu konkursu "Mana nākotnes lidosta". Konkursa mērķis bija iepazīstināt novada bērnus ar lidostas "Rīga" Stratēģijā paredzētajiem attīstības plāniem, tādējādi iesaistot un informējot ne tikai bērnus, bet arī viņu vecākus. Konkursā piedalījās 34 bērni, un labākie no darbiem, kurus noteica Konkursa komisija atbilstoši konkursa nolikumam, tika izstādīti lidostas terminālī. Visi konkursa dalībnieki saņēma lidostas pateicības rakstus, savukārt astoņi konkursa uzvarētāji - arī balvas.

Lai novērtētu lidostas vietējās kopienas atbalstam īstenoto pasākumu pienesumu, 2022. gada jūlijā lidosta sadarbībā ar sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS veica Mārupes iedzīvotāju aptauju. Raksturojot pozitīvos aspektus un to, kādus labumus lidosta "Rīga" dod Mārupes novadam, gandrīz ½ respondentu (48%) min to, ka lidosta atrodas tuvu un tajā var ātri un ērti nokļūt. Gandrīz ⅓ respondentu (31%) min to, ka lidosta maksā nodokļus valstij un pašvaldībai, sniedz pašvaldībai finansiālu labumu un attīsta uzņēmējdarbību.

Lielākā daļa aptaujāto Mārupes iedzīvotāju (77%) uzskata, ka lidostai "Rīga" būtu jāatbalsta un jāsadarbjas ar vietējo kopienu — t. i., ar Mārupes novada iedzīvotājiem.

Raksturojot dažādus vairākus iespējamus lidostas "Rīga" nodrošinātus atbalsta pasākumus, kā pats noderīgākais atbalsta pasākums Mārupes novadam un tā iedzīvotājiem tiek minēts atbalsts Mārupes izglītības iestādēm (to minējuši 32% respondentu). Diezgan noderīgs pasākums respondentu vērtējumā ir arī

jaunuzņēmumu un uzņēmējdarbības sekmēšana novadā (minējuši 29% respondentu). 20% respondentu kā noderīgāko atbalsta pasākumu minējuši atbalsta pasākumus sociāli mazaizsargātām grupām, bet 9% — atbalstu kultūras pasākumiem Mārupē. Šādu aptauju lidosta “Rīga” veic reizi divos gados.

Vietējās kopienas pārstāvji informāciju par sociālajiem un vides jautājumiem saņem caur lidostas “Rīga” mājaslapu, piemēram, vides un trokšņa jautājumos, kā arī tieši komunicējot, piemēram, tiekoties ar darba meklētājiem Mārupes sociālajā dienestā, piedaloties kopīgās izglītības aktivitātēs skolēniem, vai tiekoties ar Mārupes domes pārstāvjiem par iedzīvotājiem svarīgiem jautājumiem, plašāk nodaļā “Atbalsts sabiedrībai”. 2023. gadā konsultāciju formā vietējās kopienas pārstāvji tiks iesaistīti jaunā Rīcības plāna trokšņa samazināšanai izstrādē.

Kā minēts nodaļā “Atbalsts sabiedrībai”, ņemot vērā lidostas “Rīga” ierobežoto iespēju sniegt finansiālu atbalstu, kas sevī ietver kopienas attīstības programmu īstenošanu, 2024. gada Ilgtspējas stratēģijā ir paredzēta aktivitāte izskatīt iespēju ieviest sociālās uzņēmējdarbības fondu ar mērķi piešķirt finansējumu vietējām organizācijām tādu projektu īstenošanai, kas uzlabos vietējās kopienas dzīves kvalitāti, veicinās izglītību un ievieš inovācijas.

Lidosta “Rīga” darbojas arī Mārupes domes Uzņēmējdarbības konsultatīvajā padomē un biedrībā “Mārupes uzņēmēji”, vairāk lasīt sadaļā “Dalība organizācijās”.

Vietējās kopienas iedzīvotāji tieši tādā pašā kārtībā kā ikviens var iesniegt atsauksmi par lidostu “Rīga” (tai skaitā sūdzību). Atsauksmes iesniegšanas mehānisms ir aprakstīts sadaļā “Klientu atsauksmes”.

Sadarbība ar studentiem un jaunuzņēmumiem

Otrajā Latvijas Universitātes Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes (BVEF) un lidostas “Rīga” rīkotajā “Mobility City Challenge 2022” hakatonā, kas notika 2022. gada 23. līdz 25. septembrī, piedalījās 105 studenti no sešām Latvijas augstskolām, piedāvājot idejas un risinājumus lidostas izvirzītajos darba uzdevumos. Lidosta “Rīga” hakatona dalībniekiem bija sagatavojusi trīs uzdevumus, kas saistīti ar lidostas nākotnes attīstības plāniem, tostarp topošās lidostas pilsētas RIX Airport City urbānā mobilitāte, lidostas pilsēta kā unikāls galamērķis un jaunas pasažieru pieredzes iespējas lidostā.

“Mobility City Challenge 2022” ir pilsētvides hakatons, kas jau otro gadu aicināja paskatīties uz savu pilsētu no cita skatu punkta un piedalīties tās nākotnes veidošanā. Hakatona ietvaros studenti nedēļas nogalē strādāja pie lidosta “Rīga” piedāvātajiem izaicinājumiem profesionālu treneru vadībā.

Savukārt, atbalstot jaunuzņēmumus, divus mēnešus lidostas “Rīga” VIP centrā tika izvietota jaunuzņēmuma “Elpo” zaļā siena - ekoloģiskas iekštelpu gaisa attīrīšanas un klimata uzlabošanas sistēma, kas vienlaikus pilda gan pārvietojamas zaļās sienas, gan interjera objekta funkcijas.

Atrasto mantu nodošana labdarībai

Lidostas pasažieru terminālī atrastās mantas, kam mēneša laikā nav pieteicies īpašnieks, lidosta “Rīga” nodod labdarībai. Kopš 2018. gada par mantu, kas atstātas bez uzraudzības, nodošanu ir noslēgts līgums ar nodibinājumu “Ideju partneru fonds”, kas uztur labdarības veikalus “Otrā elpa”.

Daļu no mantām izvieta organizācijas veikalos pārdošanai, un iegūtos līdzekļus ziedo sociāliem labdarības projektiem, bet daļu mantu “Ideju partneru fonds” ziedo sadarbības organizācijām, kuras tās pēc nepieciešamības izdala sociāli mazaizsargātām cilvēku grupām.

Arī citas labdarības organizācijas var pieteikties lidostā atrasto mantu saņemšanai. Saskaņā ar lidostas “Rīga” noteikumiem organizācijai ir jābūt sabiedriskā labuma statusam.

Ziedošana un dāvināšana

Ziedošanas (dāvināšanas) un labdarības principi ir lidostas “Rīga” KSA un sabiedrības investīciju politikas sastāvdaļa. Labdarība var izpausties kā bezatlīdzības palīdzība dažādās sabiedriskajās aktivitātēs atbilstoši spēkā esošajiem Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, par ko noslēdz ziedojuma (dāvinājuma) līgumu.

Atbilstoši spēkā esošajiem Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un pieejamajiem finanšu resursiem visus saņemtos pieteikumus, kas atbilst uzņēmuma definētajām atbalsta jomām, reizi pusgadā izvērtē Ilgtspējas komisija. Par atbalstītajiem projektiem lidosta “Rīga” personīgi informē atbalsta saņēmējus. Ziedojumu (dāvinājumu) piešķiršana vai projekti ir:

- korporatīvās sociālās atbildības un sabiedrības investīciju politikas sastāvdaļa;
- labdarība, kas var izpausties kā bezatlīdzības palīdzība dažādās sabiedriskajās aktivitātēs atbilstoši spēkā esošajiem Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, par ko noslēdz ziedojuma (dāvinājuma) līgumu.

Pārskats par lidostas “Rīga” veiktajiem ziedojumiem un dāvinājumiem ir pieejams uzņēmuma [mājas lapā](#). 2022. gadā, ņemot vērā uzņēmuma finansiālo situāciju un normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus, ziedojumi/ dāvinājumi nav veikti.

Ziedojumu stendi

Lidostas “Rīga” pasažieru termināļa reģistrācijas sektorā, kā arī B un C sektorā, kas atrodas pasažieru zonā aiz drošības kontroles, atrodas lidostas “Rīga” izveidotie un uzturētie ziedojumu stendi. Uz tiesībām tajā izvietot savu ziedojumu kastīti var pretendēt jebkura labdarības organizācija, kuras darbības virzieni atbilst lidostas “Rīga” korporatīvās sociālās atbildības atbalsta jomām. Organizāciju rotācija stendos notiek divas reizes gadā.

2022. gadā tiesības izvietot ziedojumu kastīti lidostas “Rīga” ziedojumu standos bija 15 organizācijām. 2022. gadā saziēdotā summa ir 1 900,80 EUR²⁷.

Pārskats par ziedojumu standos iegūto līdzekļu izlietojumu ir pieejams lidostas “Rīga” [mājas lapā](#).

Lai pilnveidotu ziedošanas iespējas un mazinātu birokrātisko slogu, 2023. gadā lidosta “Rīga” plāno sadarbībā ar labdarības organizāciju “Ziedot.lv” pašreizējos ziedojumu standus lidostas terminālī aizstāt ar digitālajiem ziedojumu stendiem.

²⁷ Viena organizācija uz pārskata sagatavošanas brīdi nebija veikusi ziedojuma kastītes iztukšošanu un attiecīgi nebija iesniegusi atskaiti par ziedojumu izlietojumu.

GRI satura indikatori

Lietošanas paziņojums	VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga", 01.01.2022.-31.12.2022.
Izmantotais GRI 1	GRI 1: Foundation 2021
Piemērojamie GRI sektora standarti	n/a

GRI STANDARTS/ CITS AVOTS	INDIKATORS	ATRAŠANĀS VIETA	IZŅĒMUMI			GRI SEKTORA STANDARTA ATSAUCES NUMURS
			IZŅĒMUMA INDIKATORS	IEMESLS	SKAIDROJUMS	
Vispārīgo standartu informācija						
GRI 2: Vispārīgā informācija 2021	2-1 Organizatoriskā informācija					
	2-2 Organizācijas ilgtspējas ziņojumā iekļautās vienības					
	2-3 Pārskata periods, biežums un kontaktinformācija					
	2-4 Iepriekšējos pārskatos sniegtās informācijas korekcijas					
	2-5 Neatkarīga revidenta atlase					
	2-6 Darbības, vērtību ķēde un citas biznesa attiecības					
	2-7 Darbinieki		v	Nav piemērojams	Uzņēmums darbojas vienā reģionā	
	2-8 Darbinieki, kas nav nodarbinātie					
	2-9 Pārvaldības struktūra un sastāvs					
	2-10 Augstākās pārvaldes institūcijas izvirzīšana un atlase					
	2-11 Augstākās pārvaldes institūcijas priekšsēdētājs					
	2-12 Augstākās pārvaldības struktūras loma pārvaldības ietekmes pārraudzībā					
	2-13 Atbildības deleģēšana par ietekmes pārvaldību					

	2-14 Augstākās pārvaldības struktūras loma ilgtspējas ziņošanā				
	2-15 Interesu konflikts				
	2-16 Komunikācija kritiskos jautājumos				
	2-17 Augstākās pārvaldes institūcijas kolektīvās zināšanas				
	2-18 Augstākās pārvaldes institūcijas darbības izvērtējums				
	2-19 Atalgojuma politika				
	2-20 Atalgojuma noteikšanas process				
	2-21 Gada kopējās atlīdzības koeficients		ii	Konfidencialitātes ierobežojumi	Saskaņā ar komercnoslēpuma sarakstu, informācija par amat algu apmēriem nav publiskojama
	2-22 Augstākā līmeņa lēmējpersonas ziņojums par ilgtspējīgas attīstības stratēģiju				
	2-23 Politikas				
	2-24 Politiku īstenošana organizācijā				
	2-25 Negatīvās ietekmes novēršanas process				
	2-26 Mehānismi, lai meklētu padomu un izteiktu bažas				
	2-27 Atbilstība likumiem un noteikumiem				
	2-28 Dalība organizācijās				
	2-29 Pieeja ietekmes pušu iesaistei				
	2-30 Darba koplīgums				
	Specifisko standartu informācija				
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-1 Būtiskāko ilgtspējas un atbildības aspektu noteikšanas process				
	3-2 Būtiskākie ilgtspējas un atbildības aspekti				
Ekonomiskais sniegums					

GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība			
GRI 201: Economiskais sniegums 2016	201-1 Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība			
	201-2 Ar klimata pārmaiņām saistītie finanšu riski un iespējas			
	201-3 Iemaksas pensiju fondos			
	201-4 Valsts finansējais atbalsts			
Netiešā ekonomiskā ietekme				
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība			
GRI 203: Netiešā ekonomiskā ietekme 2016	203-1 Investīcijas infrastruktūrā un pakalpojumos			
	203-2 Būtiska netiešā ekonomiskā ietekme			
Iepirkumu prakse				
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība			
GRI 204: Iepirkumu prakse 2016	204-1 Vietējo piegādātāju proporcija			
Pretkorupcija				
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība			
GRI 205: Pretkorupcija 2016	205-2 Komunikācija un apmācības par pretkorupcijas politikām un procedūrām			
	205-3 Apstiprinātie korupcijas gadījumi un tiem sekojošā rīcība			
Enerģija				
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība			
GRI 302: Enerģija 2016	302-1 Enerģijas patēriņš organizācijā			
	302-3 Enerģijas intensitāte			
	302-4 Enerģijas patēriņa samazināšana			
Ūdens un notekūdeņi				
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība			

GRI 303: Ūdens un notekūdeņi 2018	303-1 Ūdens iegūšana					
	303-2 Notekūdeņu pārvaldība					
	303-5 Ūdens patēriņš					
Bioloģiskā daudzveidība						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība					
GRI 304: Bioloģiskā daudzveidība 2016	304-2 Būtiska aktivitāšu, produktu un pakalpojumu ietekme uz bioloģisko daudzveidību					
	304-3 Atjaunotās vai aizsargātās dzīvotnes					
Emisijas						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība					
GRI 305: Emisijas 2016	305-1 Tiešās siltumnīcefekta gāzu emisijas					
	305-2 Emisijas no nomniekiem nodotā enerģijas apjoma					
	305-3 Citas netiešās (3. tvēruma) siltumnīcefekta gāzu emisijas		b.	Nav piemērojams	Lidosta neemitē PFCs, SF6 un NF3	
	305-4 Siltumnīcefekta gāzu emisijas intensitāte					
	305-5 Tiešo siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana					
Atkritumi						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība					
GRI 306: Atkritumi 2020	306-1 Notekūdeņu nodošana attīrīšanai					
	306-2 Atkritumi pēc to tipa un utilizācijas metodes					
	306-3 Radītie atkritumi					
	306-4 No apglabāšanas novirzītie atkritumi					
	306-5 Utilizācijai nodotie atkritumi					
Piegādātāju vides novērtējums						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība					

GRI 308: Piegādātāju vides novērtējums 2016	308-2 Negatīva ietekme uz vidi piegādes ķēdē un veiktie pasākumi			
Nodarbinātība				
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība			
GRI 401: Nodarbinātība 2016	401-1 Jaunu darbinieku pieņemšana un darbinieku mainība			
	401-2 Labumi, kas tiek nodrošināti pilna laika darbiniekiem, kas netiek nodrošināti terminēta laika vai nepilna laika darbiniekiem			
Darbinieku un vadības attiecības				
GRI 3: Būtiskuma vadība 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība			
GRI 402: Darbinieku un vadības attiecības 2016	402-1 Minimālie paziņošanas termiņi par izmaiņām uzņēmuma darbībā			
Arodveselība un darba drošība				
GRI 3: Būtiskuma vadība 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība			
GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-1 Darba drošības un veselības vadības sistēma			
	403-2 Bīstamo faktoru identificēšana, risku novērtējums un nelaimes gadījumu izmeklēšana			
	403-4 Darbinieku dalība, konsultācijas un komunikācija par darba drošības un veselības jautājumiem			
	403-5 Darbinieku apmācības darba drošības un veselības jomā			
	403-6 Darbinieku veselības veicināšana			
	403-8 Darba ņēmēji, uz kuriem attiecas arodveselības un darba drošības pārvaldības sistēma			

	403-9 Nelaiimes gadījumi darba vietā		b) (v)	Informācija nav pieejama/ir nepilnīga	Nav iespējams iegūt šādus datus	
	403-10 Arodslimības					
Apmācība un izglītība						
GRI 3: Būtiskuma vadība 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība					
GRI 404: Apmācība un izglītība 2016	404-1 Vidējais apmācības stundu skaits gadā uz vienu darbinieku		a) (i), (ii)	Informācija nav pieejama/ir nepilnīga	Tiek meklēti tehniskie risinājumi šādu datu nodrošināšanai	
	404-2 Darbinieku prasmju paaugstināšanas un izaugsmes atbalsta programmas					
	404-3 Darbinieku proporcija, kuri regulāri saņem izaugsmes un karjeras attīstības novērtējumu					
GRI 3: Būtiskuma vadība 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība					
GRI 405: Dažādība un vienlīdzīgas iespējas 2016	405-1 Pārvaldes institūciju un darbinieku dažādība					
	405-2 Sieviešu un vīriešu pamatalgas un atalgojuma attiecība					
Ne-diskriminācija						
GRI 3: Būtiskuma vadība 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība					
GRI 406: Ne- diskriminācija 2016	406-1 Diskriminācijas gadījumu skaits un korektīvās darbības					
Vietējās kopienas						
GRI 3: Būtiskuma vadība 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība					
GRI 413: Vietējās kopienas 2016	413-1 Darbības, kurās tiek iesaistīta vietējā kopiena, ietekmes novērtējumi un attīstības programmas					
Klientu veselība un drošība						
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība					
GRI 412: Cilvēktiesību novērtējums	412-1 Uzņēmuma darbības, uz kurām attiecas cilvēktiesību jautājumi					

GRI 416: Klientu veselība un drošība 2016	416-2 Neatbilstību gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību			
Klientu privātums				
GRI 3: Būtiskuma tēma 2021	3-3 Būtiskuma aspekta vadība			
GRI 418: Klientu privātums 2016	418-1 Būtiskas sūdzības saistībā ar klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu zaudēšanu			

Lidostu operatoru sektora papildinājumi G4 un lidostas "Rīga" indikatori	
Indikators	Nosaukums
AO1 (izņemot 2.4., 2.5.)	Apkalpoto pasažieru skaits
AO2 (izņemot 2.1., 2.2..)	Apkalpoto lidojumu skaits
AO3	Apkalpotās kravas
AO6	Gaisa kuģu un lidlauka seguma pretapledošanas šķidruma izmantošana
AO7	Izmaiņas cilvēku vidū, kas dzīvo trokšņa skartajos apgabalos
AO9	Sadursmes ar putniem
LA6	Nelaiemes gadījumi darba vietā pēc to veida un arodslimības pēc to veida
RIX1	Punktualitāte
RIX2	Piekļuve cilvēkiem ar kustību traucējumiem
RIX3	Vides troksnis
RIX4	Pasažieru un klientu pieredze un apmierinātība
RIX5	Atbalsts sabiedrībai